

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΕ'

ΙΩΑΝΝΟΥ ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ ΤΗΛ. 72.18.308

1 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1998

ΑΡΙΘ. 17

Ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸ «κράτος τῆς δυνάμεως ἢ ἐξουσίας» καὶ γιὰ τὸ «κράτος τοῦ δικαίου»

Τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ πνευματικοὶ ἡγέτες αὐτῶν ἔχουν φωνὴν καὶ λόγον πρὸς ἀξιολόγησιν τῆς ποιότητος καὶ τῶν προσανατολισμῶν ὄχι μόνον τοῦ «κράτους τοῦ πολιτισμοῦ», στὸ ὁποῖο ἀναφερθήκαμε στὸ προηγούμενο ἄρθρο μας, ἀλλὰ καὶ τῶν λοιπῶν συστατικῶν στοιχείων τῆς Πολιτείας, δηλ. τοῦ «κράτους τῆς δυνά-

ρα, *«ἵνα ἤρεμον καὶ ἡσύχιον βίον διάγωσιν ἐν πάσῃ εὐσεβείᾳ καὶ σεμνότητι»* (Α' Τιμ. β' 2).

Ἐπειτα αὐτὰ τὰ λειτουργικὰ κείμενα τῆς Ἐκκλησίας μας καλλιεργοῦν τὴ συνείδησι ὅτι κατ' ἐξοχὴν στὴν Ἑλλάδα, μέσα στὴν ὁποία ἡ συντριπτικὴ πλειονότης τῶν πολιτῶν εἶναι ὀρθόδοξοι πιστοί, οἱ κυβερνῶντες πρέπει νὰ εἶναι «πιστότατοι» καὶ «φιλόχριστοι», νὰ ἔχουν ὡς *«καύχημα τὸν τίμιον Σταυρόν»*, νὰ *«στεφανῶνται ὄπλῳ ἀληθείας»* καὶ *«ὄπλῳ εὐδοκίας»*, νὰ ἔχουν ὡς κόσμημα τὴν θεία σοφία, μὲ τὴν ὁποία *«οἱ δυνάσται γράφουσι δικαιοσύνην»* καὶ νὰ ἀποφεύγουν νὰ παρουσιάζουν τὴν εἰκόνα τῶν ἀρχόντων τῆς Σιών, οἱ ὁποῖοι κατακρίνονται ἀπὸ τὸν προφήτη Ἡσαΐα ὡς *«ἀπειθοῦντες, κοινῶν κλεπτῶν, ἀγαπῶντες δῶρα, διώκοντες ἀνταπόδομα, ὀρφανοὺς οὐ κρίνοντες καὶ κρίσει χηρῶν οὐ προσέχοντες»* (Ἠσ. α' 73)¹.

Τοῦ κ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**
Ὁμοτ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν
Τακτικοῦ Μέλους τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

μεως ἢ ἐξουσίας», τοῦ «κράτους τοῦ δικαίου» καὶ τοῦ «κοινωνικοῦ κράτους» ἢ «κράτους προνοίας».

Ἡ Ἐκκλησία μπορεῖ διὰ τοῦ στόματος τῶν μελῶν καὶ ἰδίως τῶν ἡγετῶν τῆς νὰ ἀσκή διὰ προφορικοῦ ἢ γραπτοῦ ἢ ἠλεκτρονικοῦ λόγου κριτικὴν παρέμβασι εἴτε πρὸς ἐνθάρρυνσιν καὶ ἐνίσχυσιν ἐνεργειῶν ἢ προθέσεων τῆς νομοθετικῆς καὶ τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας τοῦ «κράτους τῆς δυνάμεως», εἴτε πρὸς ὑπόδειξιν ἀναθεωρήσεως κυβερνητικῶν σχεδιασμῶν, στόχων, κινήσεων καὶ ἐνεργειῶν μὲ διόρθωσι καὶ βελτίωσι ἢ καὶ ματαίωσι αὐτῶν. Ἡ Ἐκκλησία θὰ καθιστᾷ συνειδητόν, ὅτι οἱ φωτισμένοι φορεῖς τοῦ πολιτειακοῦ ἔργου ποτὲ δὲν πρέπει νὰ δημιουργοῦν στὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας δίλημμα παρόμοιον πρὸς τὸ δίλημμα τῆς Ἀντιγόνης τοῦ Σοφοκλέους.

Ἡ Ἐκκλησία ἐπίσης θὰ ὑπενθυμίζῃ πάντοτε μὲ τὸ στόμα τοῦ Ἀπ. Παύλου, ὅτι οἱ ἄρχοντες εἶναι *«κλειτουργοὶ Θεοῦ»* καὶ *«Θεοῦ διάκονοι εἰς τὸ ἀγαθόν»* καὶ *«ἐκδικοὶ τῷ τὸ κακὸν πράσσοντι»* (Ρωμ. ιγ' 1-4) καὶ ἐπομένως ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ πολῖτες πρέπει νὰ ζοῦν στὴν κατάλληλη ἀτμόσφαι-

Τὸ μορφολογικὸ ἢ εἰδολογικὸ αἶτημα τῆς «Πολιτείας» τοῦ Πλάτωνος, —κατὰ τὸ ὁποῖο δὲν θὰ ὑπάρξῃ *«τῶν κακῶν παύλα»*, ἐὰν δὲν φιλοσοφήσουν οἱ *«βασιλεῖς τε νῦν λεγόμενοι δυνάσται»* ἢ ἐὰν δὲν κυβερνήσουν οἱ φιλόσοφοι, δηλ. οἱ διεπόμενοι ἀπὸ ἀνώτερες πνευματικῆς ἀρχῆς²—, μέσα στὴν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας ἔχει συγκεκριμένο καθ' ἕλην περιεχόμενο. Ἄς ὑπενθυμίσωμε τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου: *«Ὅς ἐὰν θέλῃ γενέσθαι μέγας ἐν ὑμῖν, ἔσται ὑμῶν διάκονος καὶ ὃς ἐὰν θέλῃ ὑ-*

1. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ μορφωτικὴ ἀξία τοῦ ἰσχύοντος Τριφιδίου, ἐν Ἀθήναις 1958, σσ. 102-103.

2. Πλάτωνος, Πολιτεία, 473. Πλάτωνος, Ἐπιστολὴ Ζ', 326a-b: *«Λέγειν τε ἠγαγκάσθην, ἐπαινῶν τὴν ὀρθὴν φιλοσοφίαν, ὡς ἐκ ταύτης ἔστιν τὰ τε πολιτικὰ δίκαια καὶ τὰ τῶν ἰδιωτῶν πάντα κατιδεῖν κακῶν οὖν οὐ λήξειν τὰ ἀνθρώπινα γένη, πρὶν ἂν ἢ τὸ τῶν φιλοσοφούντων ὀρθῶς γε καὶ ἀληθῶς γένος εἰς ἀρχὰς ἔλθῃ τὰς πολιτικὰς ἢ τὸ τῶν δυναστευόντων ἐν ταῖς πόλεσιν ἐκ τινος μοίρας θείας ὄντως φιλοσοφίῃ»*. Πρβλ. Πλάτωνος, Πολιτικὸς 305c-d καὶ Νόμοι 709e. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Μαθήματα Κατηχητικῆς ἢ Χριστιανικῆς Παιδαγωγικῆς, ἐν Ἀθήναις 1978, σσ. 320-321.

μῶν γενέσθαι πρῶτος, ἔσται πάντων δούλος» (Μάρκ. ι' 43-44). Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος τονίζοντας ὅτι οἱ ἄρχοντες πρέπει νὰ εἶναι πρότυπα ἐναρέτου ζωῆς, ἔλεγε: «Πέφυκε... τὸ τῶν ἀρχομένων πλήθος, ὡσπερ εἰς ἀρχέτυπὸν τινα εἰκόνα τοὺς τῶν ἀρχόντων τρόπους ὁρᾶν καὶ πρὸς ἐκείνους ἐξομοιοῦν ἑαυτούς... Διὸ χρηὶ πάντοθεν αὐτοῦ (τοῦ ἄρχοντος) τὸ κάλλος ἀποστίλβειν τῆς ψυχῆς, ἵνα καὶ εὐφραίνειν ἅμα καὶ φωτίζειν δύνηται τὰς τῶν ὁρώντων ψυχάς»³. Ὁ ἴδιος ἱερός πατήρ δὲν διστάζει νὰ ὑποδείξῃ ὅτι οἱ πολιτείες δὲν πρέπει νὰ στολιζώνται μὲ ἱπποδρόμια καὶ κέντρα τυχηρῶν παιγνιδίων (σήμερα θὰ λέγαμε: μὲ «καζίνα», τὰ ὁποῖα τόσο στυσηματικῶς καὶ εὐγλώττως κατεπολέμησε ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κορίνθου κ. Παντελεήμων), ἀλλὰ μὲ καλλιτεχνικοὺς ἰ. ναοὺς, μὲ τείχη, δειροστοιχίες, ἀγάλματα, ὑδραγωγεία, μεγάλα οἰκοδομήματα καὶ μὲ ἀγοράν, ἢ ὁποῖα ἔχει «ἀφθονίαν ὠνίων» καὶ στὴν ὁποῖα ἠμποροῦν οἱ κάτοικοι νὰ περιίπτανται «καθάπερ μέλιτται κηρίον βομβοῦσαι»⁴. Ἐπομένως ἡ βιβλικὴ καὶ ἡ πατερικὴ παράδοσις ἐπιβάλλουν στοὺς ἐκπροσώπους τῆς Ἐκκλησίας νὰ κάνουν δεοντολογικὲς ἐπισημάνσεις καὶ ὑποδείξεις γιὰ τοὺς προσανατολισμοὺς τῶν ἀρχόντων.

Ὅσον ἀφορᾷ στὴ δημιουργία τοῦ «κράτους τοῦ δικαίου» καὶ στὴν ἄσκησι τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἡ Ἐκκλησία εἶχε καὶ ἔχει πάντοτε λόγον μὲ πρόθεσιν νὰ ἐπιδρᾷ εὐεργετικῶς πάνω στὸ θετικὸ δίκαιο, ἐξευγενίζοντας τὸ βᾶθος του, δηλαδὴ τὸ ἐπὶ τοῦ ἐμφύτου ἠθικοῦ νόμου στηριζόμενο ὑπερθετικὸ δίκαιο, στὸ ὁποῖο συνενώνονται τὸ «φυσικὸ» καὶ τὸ «ἐθιμικὸ» δίκαιο, πού συμπληρώνονται μὲ τὴ Θεία Ἀποκάλυψι καὶ μὲ τὸ «δίκαιο τῆς Χάριτος»⁵. Ἡ Ἐκκλησία ὑπενθυμίζει ἢ πρέπει νὰ ὑπενθυμίζει ὅτι κάθε ἐτοιμαζομένη νέα διάταξις τοῦ δικαίου, γιὰ νὰ σημαίνει πραγματικὴν πρόοδο, πρέπει νὰ εἶναι ἀξιολογικῶς καὶ ποιοτικῶς ἀνωτέρα ἀπὸ τὶς προηγούμενες. Διαφορετικὰ ἔχομεν ὄχι πρόοδον, ἀλλὰ ἐκφυλισμόν, ὀπισθοδρόμησι καὶ ναρκοθέτησι τῶν πνευματικῶν θεμελιῶν τῆς κοινωνίας⁶. Στὸ παρελθὸν ἡ Ἐκκλησία κατέκρινε ἢ ἔπρεπε νὰ κατακρίνῃ λ.χ. πτυχῆς τῆς ἐκτὸς Ἑλλάδος ἄθης καὶ ὕλιστικῆς μαρξιστικῆς νομοθεσίας ἢ τὴν amoralité καὶ τὸν μαμμωνισμό τοῦ ἀνεξελέγκτου οἰκονομικοῦ φι-

λελευθερισμοῦ (liberalism), ὁ ὁποῖος ἐκφυλίσθηκε σὲ «λιμπερτινισμό» (libertinismus) καὶ εἶχεν ὡς σύνθημα τόσο τὸ ν' ἀφήνονται ὅλα ἐλεύθερα νὰ γίνονται καὶ νὰ διαβαίνουν («laissez faire - laissez passer»), ὅσον καὶ τὴν ἀμοιβὴ τῶν ἐργαζομένων μὲ τὸν νόμο τῆς ζητήσεως καὶ τῆς προσφορᾶς στὰ πλαίσια τοῦ «ὀρίου λιμοκτονίας» (starvation limit)⁷. Σήμερα ἡ Ἐκκλησία δὲν διστάζει νὰ καταδικάσῃ λ.χ. τὴν νομιμοποίησι τῶν ἐγκληματικῶν ἐκτροπῶσεων, πού στρέφονται ἐναντίον τῆς ἀγέννητης ζωῆς καὶ δολοφονοῦν ἀνθρώπινες ὑπάρξεις.

Ἄλλ' ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας ἔχει σημασίαν ἀκόμη καὶ γιὰ τοὺς ἐκπροσώπους τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας. Εἶναι αὐτονόητον ὅτι τόσο ἡ θετικὴ - ἄθωπικὴ διαπίστωσις, στὴν ὁποῖα προβαίνουν οἱ δικαστές, ὅσον καὶ ἡ ἀρνητικὴ - καταδικαστικὴ ἀπόφασις προϋποθέτουν διαδικασίαν κρίσεως, ἢ ὁποῖα στηρίζεται στὴν ὑγιᾶ ἱεράρχησι τῶν ἀξιών, ἢ ὁποῖα θὰ ἦταν εὐκαίον νὰ μὴ ὑπάρχῃ μόνον στοὺς κατ' ἐπάγγελμα λόγους καὶ στὸ ἐμφανιζόμενο στὴν κοινωνία ἐξωτερικὸ προφίλ τοῦ κρίνοντος καὶ παντὸς ἐκπροσώπου τῆς δικαστικῆς ἐξουσίας, ἀλλὰ καὶ στὸν ὑπαρξιακὸ του προσανατολισμό, στὴν προσωπικὴ του κοσμοθεωρία, βιοθεωρία καὶ ἠθικὴ πράξι. Ἄλλὰ ἀριστὲς ἐγγυήσεις γιὰ τὴν ὀρθὴ ἱεράρχησι τῶν ἀξιών παρέχει κατ' ἐξοχὴν ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία.

Ἡ Ἐκκλησία μὲ τὸν λόγο καὶ τὴ φωνὴ τῆς πρέπει νὰ ἐμπνέῃ τὸν δικαστὴ καὶ νὰ τὸν ἐνθαρρύνῃ στὴ χρῆσι «προσυνταγματικῶν» καὶ «ὑπερσυνταγματικῶν» κριτηρίων δικαιοσύνης, γιὰ νὰ συνδέωνται οἱ νομικοὶ κανόνες, πού ἀφοροῦν στὶς ἐξωτερικὲς πράξεις τοῦ ἀνθρώπου (legalitas) μὲ τοὺς ἠθικοὺς, οἱ ὁποῖοι ἀποβλέπουν στὴν ἐσωτερικὴ διάθεσι καὶ πεποίθησι (moralitas)⁸. Κατ' ἐξοχὴν ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δυνατὸν νὰ ὀδηγήσῃ στὴ διατύπωσι «προνομικῶν» ἢ πάντως «προ-θετικῶν» ἢ καὶ «ὑπερθετικῶν» ἀξιολογικῶν κρίσεων, οἱ ὁποῖες εἶναι ἀναγκαῖες τόσο στὴν ἀντιμετώπισι ὁποιοῦδήποτε νομοθετικοῦ κενοῦ, ὅσον καὶ στὴν ὑπεύθυνη ὑπέρβασι τοῦ διχασμοῦ «κατὰ τὴν μυσταγωγία τῆς διασκέψεως» πρὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς δικαστικῆς ἀποφάσεως⁹.

7. Πρβλ. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Μαθήματα Κατηχητικῆς ἢ Χριστιανικῆς Παιδαγωγικῆς, σσ. 309-310.

8. Ἐνθ' ἄνωτ., σ. 321.

9. Περισσότερα σχετικῶς βλ. στὶς ἐξαίρετες μελέτες τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Γεωργίου Γ. Μητροπούλου: 1) Προβλήματα ἰσχύος τοῦ Δικαίου (Πρυτανικὸς Λόγος), Ἀθήνα, 1978. 2) Τοπικὴ καὶ Ἐπιστήμη τοῦ Δικαίου - Ἀνάπτυξο ἀπὸ τὸ Ἀφιέρωμα στὸν Κωνσταντῖνο Τσάτσο, Ἀθήνα, 1980. Πρβλ. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Προϋποθέσεις τῆς δικαίας κρίσεως (Λόγος στὰ πλαίσια ἐορτασμοῦ Δικαστῶν), Ἀθήνα 1996.

3. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Ἡ ἀληθὴς πρόοδος κατὰ τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας, ἐν Ἀθήνας 1970, σ. 23.

4. Αὐτόθι.

5. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Χριστιανισμὸς καὶ Πολιτικὴ, Ἀθήνα, 1984, σ. 42.

6. Ἐνθ' ἄνωτ., σ. 43.

ΟΙ ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ «ΓΝΩΣΤΗ ΘΡΗΣΚΕΙΑ»

Τεκμηριωμένη νομικῶς ἀπάντησις εἰς ἀντιθέτους ἀπόψεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
 Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
 ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 3859
 Διεκπ. 1253 Ἀθήνησι τῇ 3.9.1998

Πρὸς τὸν Ἀξιότιμον
 κ. Κωνσταντῖνον Κοντογιάννην
 Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου
 Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.
 Ἐνταῦθα.

Ἀξιότιμε κύριε Γενικέ,

Εἰς ἀπάντησιν τῶν ὑπ' ἀριθμ. Α3/123/6.8.1998 καὶ Α3/124/7.8.1998 Ὑμετέρων ἐγγράφων, ἀπαντητικῶν τῶν ἡμετέρων ὑπ' ἀριθμ. 2779/1998 καὶ 2774/1998, κρίνομεν σκόπιμον νὰ ἐπανέλθωμεν πρὸς διευκρίνισιν λίαν καιρίων καὶ κρισίμων θεμάτων, τὰ ὁποῖα δὲν ἔτυχον ἴσως τῆς δεούσης, καθ' ὅλον αὐτῶν τὸ εὖρος, προσοχῆς.

Κατ' ἀρχὴν, ἀξιότιμε κύριε Γενικέ Διευθυντά, πρέπει νὰ παρατηρήσωμεν, ὅτι εἰς τὰ ὡς ἄνω ἡμέτερα ἐγγράφα δὲν διευτύσαμεν ἀπόψεις προσωπικάς. Ἐξεφράσαμεν ἀπόψεις αὐστηρῶς καὶ ἀπαρεγκλίτως ἐπιστημονικάς - νομικάς καὶ μάλιστα ἐξ αὐτῶν μόνον ὅσας τυγχάνουν ἀπολύτως ἠτιολογημένοι καὶ ἀδιάσειστοι, ὥστε νὰ μὴ δύνανται νὰ ἀμφισβητηθοῦν ἐγκύρως καὶ καλοπίστως ἐξεταζόμενα. Τοῦτο διότι πρῶτοι ἡμεῖς ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν, ὅτι εἴσθε δημοσία Ὑπηρεσία καὶ ὅτι πρέπει νὰ τηρήτε ἴσας ἀποστάσεις ἀπὸ ὅλους καὶ ὅτι γίνεσθε δέκται ἀπόψεων παντοίων καὶ ὅτι πρέπει νὰ προστατεύσετε τὸ κύρος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους καὶ γενικῶς ἐλάβομεν ὑπ' ὄψιν μας καὶ τὴν φύσιν καὶ τὴν μορφήν καὶ τὰς δεσμεύσεις τῆς θέσεώς σας, τῶν καθηκόντων σας καὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων σας. Ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν ἐπομένως τήρησιν τῶν ὡς ἄνω προϋποθέσεων κρίνομεν ἀπαραίτητον νὰ προβῶμεν εἰς τὰς ἀναγκαίας διευκρινίσεις ἐπὶ τῶν ἀπόψεων πού διευτύσατε, περιοριζόμενοι (ὅπως πάντοτε) εἰς τὴν αὐστηρῶς νομικὴν (καὶ ὄχι ἐκκλησιαστικὴν) τοποθέτησιν, ἥτοι:

1. ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙ-

ΚΑΙΩΜΑΤΩΝ: Εἰς τὸ ἐγγραφόν σας ἰσχυρίζεσθε ὅτι διὰ τῆς ἐν λόγω ἀποφάσεως «ἀναγνωρίζεται ὅτι ἡ θρησκεία τῶν Μαρτύρων τοῦ Ἰεχωβά συμπληρώνει μέσα στὴν ἑλληνικὴ ἔννομον τάξιν τὶς προϋποθέσεις μιᾶς "γνωστῆς θρησκείας"». Ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις (εἰς τὸ σημεῖον πού ἀναφέρεται εἰς τὸ περὶ θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ἄρθρον 9 τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων) τίποτε τέτοιο δὲν λέγει. Τὸ σχετικὸν ἀπόσπασμα εἰς τὸ πρωτότυπον ἔχει ὡς ἐξῆς: «La religion de temoins de Jéhovah une religion qui par présomtion - même en la supposant réfragable - respecterait certaines règles morales et ne conviendrait pas en elle - même à l' ordre publique» (παράγρ. 41, ἐδάφ. 2ον τῆς ἀποφάσεως).

Ὅπως βλέπετε λοιπὸν ἡ ἐπίμαχος ἀπόφασις δὲν ἀναγνωρίζει τοὺς «Μάρτυρας τοῦ Ἰεχωβά» ὡς γνωστὴν θρησκείαν. Ἀντιθέτως τὴν θεωρεῖ ὡς θρησκείαν ἀμφισβητουμένην (RELIGION REFRAGABLE) —κατὰ λέξιν θὰ μπορούσε νὰ θεωρηθῆ καὶ ὡς ἀμφισβητουμένη— καὶ προσθῆται ὅτι θὰ μπορούσε νὰ σέβεται κάποιους —ὄχι ὅλους— ἠθικοὺς κανόνας καὶ θὰ μπορούσε νὰ μὴν ἀντέκειτο εἰς τὴν δημοσίαν τάξιν. Χρησιμοποιεῖ, δηλαδή, ὄχι ὀριστικὴν ἔγκλισιν (MODE INDICATIF) ἀλλὰ ἔγκλισιν ὑποθετικὴν (MODE CONDITIONNEL), ἥτοι ὅτι ἡ πράξις πού περιγράφει ἰσχύει μόνον ἐφ' ὅσον συντρέξουν ὠρισμένοι προϋποθέσεις (πρβλ. LARIVE - FLEURY, «GRAMMAIRE» σελ. 80 ἔνθα ἀναφέρεται ὅτι ἡ ἔγκλισις CONDITIONNEL εἰς τὴν γαλλικὴν γλῶσσαν «exprime que l' état ou l' action se réaliserait moyennant une condition. Ex. je voyagerais si j' avais des loisirs», ἥτοι ἡ κατάστασις ἢ ἡ ἐνέργεια τὴν ὁποῖα ἐκφράζει θὰ ἐπραγματοποιεῖτο μόνον τῇ συνδρομῇ κάποιας προϋποθέσεως). Ἡ ἐν λόγω ἐπομένως ἀπόφασις εἰς τὸ προκείμενον θέμα λέγει μόνον δύο πράγματα: α) Οἱ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» θὰ μπορούσαν νὰ θεωρηθοῦν (κατὰ λέξιν «υποτεθῆ») ὡς θρησκεία ἀμφισβητουμένη. β) Θὰ ἐτήρει κάποιους ἠθικοὺς κανόνας καὶ θὰ ἐσέβετο τὴν δημοσίαν τάξιν ΟΧΙ ΕΞ ΥΠΑΡΧΗΣ, ἀλλὰ μόνον ἐφ' ὅσον συντρέχον ὠρισμένοι προϋποθέσεις (τὰς ὁ-

ποίας δὲν κατονομάζει). Ὑπὸ τὴν αὐστηρὰν γραμματικὴν, λογικὴν καὶ τελεολογικὴν (νομικὴν) ἐρμηνείαν τῆς ἀποφάσεως αὐτὰ καὶ μόνον προκύπτουν καὶ τίποτε ἄλλο. Ἦτοι, ὅτι ἡ ἀπόφασις θεωρεῖ τοὺς «Μάρτυρας τοῦ Ἰεχωβά» ὡς μίαν ἀσήμαντον αἴρεσιν εἰς πᾶσαν περίπτωσιν ΟΧΙ ΓΝΩΣΤΗΝ (ἄλλως θὰ διευτύπωνε τὰς ἀπόψεις τῆς εἰς τὴν γαλλικὴν εἰς ἔγκλισιν ὀριστικὴν – INDICATIF – καὶ ὄχι ὑποθετικὴν – CONDITIONNEL). Ἐπομένως πᾶσα ἄλλη ἀποψις ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω κρισίμου, καιρίου καὶ ἐπιμάχου σημείου τῆς παρουσίας ἀποφάσεως θὰ ἀποτελοῦσε ἀνεπίτρεπτον παρερμηνείαν αὐτῆς. Ὅλα αὐτὰ ἐνισχύονται ἔτι περαιτέρω καὶ πρὸς τὴν θέσιν ἀπολύτου ὑπεροχῆς, ἐγκυρότητας, σημασίας καὶ ἀξίας πού δίδει ἡ ἰδία ἀπόφασις εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴν Θρησκείαν. Ἀναφέρει λοιπὸν αὕτη ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὰ ἐξῆς (εἰς τὸ πρωτότυπον): «En Grèce pratiquement la totalité de la population est de confession chrétienne Orthodoxe, laquelle est étroitement liée à des moments importants de l'histoire de la nation grécque; L'Église Orthodoxe préserva la conscience nationale et le patriotisme des Grecs pendant la période d'occupation étrangère» (παράγρ. 39 τῆς ἀποφάσεως).

Ἦτοι ἐξαιρεῖ ὑπερβαλλόντως τὴν σημασίαν, τὸ κύρος, τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀνωτερότητα τῆς Ἑλληνικῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, φθάνουσα μάλιστα (ὅπως εἴπαμε) μέχρις ὑπερβολῆς. Διὰ τὴν ἄνω ἀπόφασιν, ἀναφέρει δηλαδὴ ὅτι εἰς τὴν ἐν λόγω Θρησκείαν ἀνήκει ἡ ὁλόκληρος (LA TOTALITE) τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ, χρησιμοποιώντας βεβαίως τὸ ἐπίρρημα PRATIQUEMENT, διὰ τὴν ἄνω ἀπόφασιν ὅτι χρησιμοποιεῖ τὴν ὑπερβολὴν ὄχι διὰ τὴν παραπλανήσῃ, ἀλλὰ διὰ τὴν ὑπερβαλλόντως τὸ κύρος, τὴν συμβολὴν καὶ τὴν ἀξίαν τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἑλλήνων.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω, ἀξιότιμε κύριε Γενικέ, εἶναι δυνατὸν ἢ Ὑπηρεσία σας νὰ ὑποστηρίξη, ὅτι ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις ταυτίζει τοὺς «Μάρτυρας τοῦ Ἰεχωβά» πρὸς τὴν Ὁρθόδοξον Χριστιανικὴν Θρησκείαν; Ἀσφαλῶς ὄχι. Οὐδένα τοιοῦτον δικαίωμα καὶ οὐδεμίαν τοιαύτην εὐχέρειαν δὲν ἔχει, ἐὰν ἐπιθυμῆ νὰ σέβεται εἰς τὸν ἀπόλυτον βαθμὸν τὰς ἀποφάσεις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων. Δικαιούμεθα ὡς ἐκ τούτου νὰ σᾶς παρα-

καλέσωμεν, ὅπως ἐπὶ τοῦ κρισιμοτάτου τούτου σημείου (καιρίου καὶ καταλυτικοῦ διὰ τὴν περίπτωσιν) ἀναθεωρήσετε ἀναλόγως τὰς ἀπόψεις σας.

2. ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ: Εἰς τὸ πρῶτον τῶν ἐν ἀρχῇ ἡμετέρων ἐγγράφων ἐπεκαλέσθημεν καὶ παρεπέμψαμεν εἰς δέκα τρεῖς ἀποφάσεις πολιτικῶν δικαστηρίων, αἱ ὁποῖαι δέχονται, ὅτι οἱ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά», δὲν ἀποτελοῦν γνωστὴν κατὰ τὸ Σύνταγμα θρησκείαν καὶ ἄρα δὲν ἠμποροῦν νὰ ἀπολαμβάνουν τῆς προστασίας πού δικαιούνται οἱ ἄλλες γνωστὲς θρησκείες. Μᾶς ἀπαντᾶτε ὅτι ὑπάρχουν «τρεῖς κ.λπ.» ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας πού δέχονται τὸ ἀντίθετον, ἦτοι ὅτι οἱ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ἀποτελοῦν γνωστὴν κατὰ τὸ Σύνταγμα θρησκείαν. Τί λοιπὸν προκύπτει ἐκ τῶν δύο τούτων σημείων; Ἀπλούστατα, ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος θέματος ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΙΑΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟΨΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ. Τούτων οὕτως ἐχόντων, δὲν μᾶς μένει τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ ἐρευνήσωμεν, τίνι τρόπῳ κατὰ νόμον λύεται ἡ ἐν προκειμένῳ διάστασις. Ὡς γνωστὸν δὲ τὴν ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ ἐρωτήματος τούτου, μᾶς τὴν δίδει τὸ ἄρθρον 100 παράγρ. 1, ἐδάφ. 6 τοῦ Συντάγματος, τὸ ὁποῖον ὀρίζει, ὅτι πᾶσα σύγκρουσις ἀπόψεων μεταξὺ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας καὶ Πολιτικῶν Δικαστηρίων ΛΥΕΤΑΙ ΜΟΝΟΝ ΔΙΑ ΠΑΡΑΠΟΜΠΗΣ ΤΗΣ ΕΙΣ ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΕΙΔΙΚΟΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ. Δικαιούται ὡς ἐκ τούτου ἢ Ὑπηρεσία σας ἐκ τῶν δύο ἐν προκειμένῳ ἀντιθέτων ἀπόψεων, τοῦ Σ.τ.Ε. καὶ τῶν πολιτικῶν δικαστηρίων, νὰ ἐπιλέξη τὴν λύσιν πού δίδει τὸ Συμβούλιον Ἐπικρατείας καὶ νὰ διαγράψῃ καὶ ἀγνοήσῃ τὴν ἀντίθετον λύσιν πού δίδουν τὰ πολιτικὰ δικαστήρια, ὅταν τὸ παρὸν θέμα δὲν ἔχει ἐπιλυθῆ ἀπὸ τὸ κατὰ περίπτωσιν ἀρμόδιον δικαστήριον; Ἀσφαλῶς ὄχι, διότι ἄλλως θὰ οἰκειοποιεῖτο παρανόμως καὶ ἀνεπιτρέπτως ἀρμοδιότητος δικαστικῆς (καὶ μάλιστα τοῦ Ἀνωτάτου Εἰδικοῦ Δικαστηρίου) μὲ βαρυτάτας ἀντιστοιχῶς συνεπειᾶς. Ἐπομένως ἐπὶ τοῦ παρόντος θέματος περὶ τοῦ ἐὰν οἱ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» ἀποτελοῦν γνωστὴν κατὰ τὸ Σύνταγμα θρησκείαν ἢ Ὑπηρεσία σας δὲν ἔχει ἄλλην δυνατότητα νὰ τοποθετηθῆ, εἰ μὴ μίαν καὶ μόνην, τὴν ἐξῆς: ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΑΡΟΝΤΟΣ ΘΕΜΑΤΟΣ ΥΠΑΡΧΕΙ ΔΙΑΣΤΑΣΙΣ ΑΠΟΨΕΩΝ ΜΕΤΑΞΥ

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ, Η ΟΠΟΙΑ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΕΠΙΛΥΘΕΙ ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΜΟΔΙΟΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΝ (ΤΟ ΑΝΩΤΑΤΟΝ ΕΙΔΙΚΟΝ), ΕΠΟΜΕΝΩΣ Η ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΜΑΣ ΔΕΝ ΔΙΚΑΙΟΥΤΑΙ ΚΑΤΑ ΝΟΜΟΝ (ΚΑΙ ΚΑΤΑ ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ) ΝΑ ΛΑΒΗ ΘΕΣΙΝ ΚΑΙ ΝΑ ΤΗΝ ΕΠΙΛΥΣΗ ΑΝΑΡΜΟΔΙΩΣ. Παρακαλούμεν επομένως όπως και επί του προκειμένου σημείου αναθεωρήσετε τὰς ἀπόψεις σας και τὰς προσαρμόσετε πρὸς τὰ κατὰ νόμον κρατοῦντα.

3. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΚΟΥΣΙΑΣ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΣ: Αἱ ἀποφάσεις πὸν ἐπικαλεῖσθε (Πρωτοδ. Αἰγίου 5/1985 και Πρωτ. Ἀθηνῶν 520/1989), τυγχάνουν ὡς γνωστὸν ἀποφάσεις ἐκουσίας δικαιοδοσίας (Κῶδιξ Πολιτικῆς Δικονομίας, ἀρθρα 739 ἐπ.), ἥτοι τυγχάνουν ἀναγνωριστικαὶ ἰδρύσεως σωματείων και ὄχι ἀναγνωριστικαὶ κάποιας θρησκείας. Θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπῆρχε εἰδικὸς νόμος πὸν νὰ προέβλεπε κάτι τέτοιο (ὅπως π.χ. ὁ νόμος περὶ ἀναγνωρίσεως θρησκειῶν πὸν ὑπάρχει εἰς τὴν Αὐστρίαν και βάσει τοῦ ὁποίου οἱ «Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά» δὲν ἔχουν ἀναγνωρισθεῖ ὡς θρησκεία κ.λπ.). Ἄλλωστε ἡ ἀπόφασις 87/1986 (Ἀρχ. Νομολ. ΑΖ, σελ. 470 ἐπ.) ἀκύρωσε ἀπόφασιν τέτοια πὸν ἀνεγνώριζε τοὺς Χιλιαστὰς ὡς σωματεῖον και ἐπὶ πλέον ἀπεφάνθη, ὅτι ΠΑΡΑΝΟΜΩΣ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΤΟΝ ΤΙΤΛΟΝ «ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ» ΜΑΡΤΥΡΕΣ ΤΟΥ ΙΕΧΩΒΑ. Κατ' ἀκολουθίαν τούτων ἡ Ὑπηρεσία σας οὔτε δικαιούται, οὔτε και νομιμοποιεῖται νὰ δίδῃ εἰς ἀποφάσεις ἐκουσίας δικαιοδοσίας (ἀναγνωριστικὰς ἀπλῶς σωματείου) ἐντελῶς ἄλλην ἔννοιαν και νὰ τὰς θεωρῇ ὡς ἀνεγνωρισμένας θρησκείας, ΕΛΛΕΙΨΕΙ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΥ ΕΙΔΙΚΗΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΣ. Καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπομένως θὰ σὰς παρακαλοῦσαμε, ὅπως εὐαρεστηθῆτε και διατυπώσετε τὰς ὁρθὰς κατὰ νόμον ἀπόψεις.

4. ΜΕΤΑΞΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ: Εἰς τὸ ἐν ἀρχῇ ἐγγραφὸν σας ἀναφέρετε ὅτι αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου 1363/1938 (περὶ προσηλυτισμοῦ και περὶ ἀδείας ἰδρύσεως ναῶν και εὐκτηρίων οἰκῶν) πρέπει νὰ ἀλλάξουν ἐπειδὴ ὁ νόμος εἶναι «μεταξικός». Ἄν (κατὰ τὴν ἀποψίν σας) ὁ νόμος αὐτὸς πρέπει νὰ ἀλλάξῃ ἀπλῶς και μόνον ἐπειδὴ ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ ἐπὶ κυβερνήσεως Μεταξᾶ και ὄχι δι' ἄλλον λόγον, τότε θὰ πρέπει νὰ ἀλλάξουν (ἢ νὰ καταργηθοῦν) και χιλιάδες ἄλλοι νό-

μοι τῆς κυβερνήσεως Μεταξᾶ, διότι και δι' αὐτοὺς θὰ συνέτρεχον οἱ ἴδιοι ἀκριβῶς λόγοι (π.χ. εἶναι νόμοι τοῦ Μεταξᾶ οἱ ἰσχύοντες σήμερον: Ὁ Ἀστικὸς Κῶδιξ, ὁ νόμος περὶ Τύπου, οἱ νόμοι περὶ Ι.Κ.Α., Τ.Ε.Β.Ε. και ἄλλων ἀσφαλιστικῶν Ταμείων, οἱ νόμοι περὶ αἰγιαλοῦ και ἐναερίου χώρου, οἱ νόμοι περὶ θεάτρου και κινηματογράφου, ὁ νόμος περὶ συντακτῶν και ἰδιοκτητῶν τύπου, πλῆθος νόμων ἐργατικῶν και βεβαίως και πλείστοι νόμοι πὸν ἀφοροῦν τὸ Ὑπουργεῖο σας και τὴν παιδείαν κ.λπ.). Ἄν ἐν προκειμένῳ συντρέχουν ἄλλοι λόγοι, ἢ ἐπὶ κλήσις τοῦ Μεταξᾶ (ἀνασυρομένου ἐκάστοτε ἀπὸ τὸν τάφον ἀπὸ πλείστους ὄσους «καλοθελητὰς» — τοὺς ὁποίους γνωρίζετε — και ὄχι μόνον ἀπὸ τοὺς Χιλιαστὰς) εἶναι ἀστοχος. Ὡς γνωστὸν, ἡ νομικὴ ἐπιστήμη εἰς ὅλας τὰς χώρας, οὔτε γνωρίζει, οὔτε δέχεται, οὔτε και ἐπιτρέπει τὴν ἀμφισβήτησιν τοῦ κύρους ὁποιοῦδήποτε νόμου ἐκ τοῦ ὅτι ἐθεσπίσθη ὑπὸ κυβερνήσεως Α μορφῆς και ὄχι Β. Τοῦτο διότι ὑπάρχει βασικὸς κανὼν παραδεδεγμένος τοῦ Διεθνούς Δικαίου (ὁ κανὼν τῆς «συνεχείας τοῦ κράτους»), βάσει δὲ τοῦ ἀρθρου 28 παρ. 1 τοῦ Συντάγματος, ἢ Ἑλλάς δεσμεύεται ἐκ τῶν παραδεδεγμένων ἀρχῶν τοῦ Διεθνούς Δικαίου (ἄλλως και ἡ ἐσωτερικὴ και ἡ διεθνὴς ἔννομος τάξις θὰ ἀνετρέποντο ἐξ ὀλοκλήρου, ἐὰν ἐδίδετο εἰς ὁποιοδήποτε τὸ δικαίωμα νὰ ἀμφισβητῆ τὸ κύρος ἐνὸς νόμου λόγω τοῦ ὅτι ἐψηφίσθη ἀπὸ τὴν Α και ὄχι ἀπὸ τὴν Β κυβέρνησιν). Ἄρα ἡ ἐπὶ κλήσις τοῦ (ἐκλιπόντος ἤδη πρὸ 57ετίας και πλέον) Μεταξᾶ προκειμένου νὰ ἀμφισβητηθῆ ἓνας νόμος εἶναι ἐντελῶς ἀνεπίτρεπτη και ἀντιεπισημονικὴ.

5. ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΝΟΜΟΥ ΩΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΥ: Εἰς τὸ ἴδιον ἐγγραφὸν σας ἰσχυρίζεσθε ὅτι ὁ ὡς ἄνω νόμος δὲν εἶναι φιλελεύθερος και πρέπει νὰ ἀντικατασταθῆ μὲ ἓνα ἄλλον πρὸ φιλελεύθερον. Ἐὰν εὐρισκώμεθα περίπου 50 χρόνια πίσω και πλέον, βεβαίως θὰ μπορούσαμε νὰ συζητήσωμε ποῖος νόμος εἶναι φιλελεύθερος ἢ ὄχι. Σήμερον ὅμως ΕΙΔΙΚΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ τέτοια δυνατότητα ἢ Ἑλλάς δὲν ἔχει καμμίαν. Τοῦτο διότι ἀπὸ τῆς κυρώσεως τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (Ν. 2329/1953 και Ν. 53/1974) και τῆς ἐν συνεχείᾳ ἀναγνωρίσεως τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Δικαστηρίου Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, δεσμεύεται και ὑποχρεοῦται ΝΑ ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ ΚΑΙ ΣΕΒΕΤΑΙ

τὰς ἀποφάσεις τοῦ Δικαστηρίου τούτου. Ὅπως λοιπὸν ἀναφέρετε καὶ εἰς τὸ ἰδικόν σας ἔγγραφο (ὑπ' ἀριθ. Α3/124/7.8.1998) τὸ ἐν λόγῳ Εὐρωπαϊκὸν Δικαστήριον ΕΘΕΩΡΗΣΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΔΙΑΤΑΞΙΝ ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΗΛΥΤΙΣΜΟΥ ΩΣ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΣΥΜΒΙΒΑΖΟΜΕΝΗΝ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΝ ΣΥΜΒΑΣΙΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ. Περαιτέρω σὰς ἐπισημαίνουμεν, ὅτι καὶ ἡ Ἑλληνικὴ διάταξις τοῦ Ν. 1363/1938 περὶ κρατικῆς ἀδείας ἰδρύσεως ναῶν καὶ εὐκτηρίων οἴκων ΣΥΜΒΙΒΑΖΕΤΑΙ πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Σύμβασιν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων, εἰς δὲ τὰς παραγρ. 40 καὶ 44 ἀναφέρει, ὅτι τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη διακιοῦνται νὰ ἀσκοῦν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν εἰς τὸ ἔδαφός των δραστηριοποιουμένων αἰρέσεων καὶ παραθηρησκειῶν καὶ ὅτι δύνανται νὰ ἐπιβάλλουν ἐπ' αὐτῶν δικαιολογημένους περιορισμούς (RESTRICTIONS) ἵνα ἐλέγξουν π.χ. ἐὰν μία κίνησις ἢ ἔνωσις ἀναπτύσσει δραστηριότητάς ἐπιβλαβεῖς διὰ τὸν λαὸν μὲ πρόσχημα σκοποῦς θρησκευτικοῦς κ.λπ. «la Cour reconnaît que les Etats disposent du pouvoir de contrôler si un mouvement ou une association poursuit à des fins prétendument religieuse, des activités nuisibles a la population... La Cour considère que la mesure incriminée poursuivait un but légitime sous l' angle de l' article 9 § 2: la protection de l' ordre» παράγραφος 40 τῆς ἀποφ.) Τί προκύπτει λοιπὸν ἐκ τῶν ὄσων ἀναφέρει ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις διὰ τὴν φύσιν καὶ τὸν χαρακτήρα τῆς ἐπιμάχου ἑλληνικῆς διατάξεως; Ὅτι καὶ αὐτὴ (ὡς καὶ περὶ προσηλυτισμοῦ) ΤΥΓΧΑΝΕΙ ΑΠΟΛΥΤΩΣ ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΑ. Τίθεται κατ' ἀκολουθίαν ὄλων τῶν ἀνωτέρω τὸ τελικὸν μεῖζον καὶ καίριον ἐρώτημα: Ἐφ' ὅσον τὸ Εὐρωπαϊκὸν Δικαστήριον θεωρεῖ τὰς ἐν προκειμένῳ ἑλληνικὰς διατάξεις συμφώνους καὶ συμβατάς πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Σύμβασιν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων καὶ ἄρα ἀρκούντως φιλελευθέρως, πὼς ἐσεῖς ὁ ἴδιος ἐκφράζετε διάφορον γνώμην καὶ τὰς θεωρεῖτε μὴ φιλελευθέρως καὶ ἀποφαίνεσθε, ὅτι πρέπει νὰ ἀντικατασταθῶν μὲ ἄλλας διατάξεις πρὸς φιλελευθέρως; Δικαιοῦσθε νὰ θεωρήσετε ὡς μὴ φιλελευθέρως διατάξεις, τὰς ὁποίας αὐτὸ τοῦτο τὸ πλέον ἀρμόδιον ὄργανον (Εὐρωπαϊκὸν Δικαστήριον) ἐθεώρησεν ὡς φιλελευθέρως; Ἀσφαλῶς ὄχι. Ἐπομένως, ἐπειδὴ ὁ λόγος ποῦ ἐπικαλεῖσθε σὺδὸλως συντρέχει κατὰ τὰ παγίως νομολογιακῶς κρατοῦντα, ΔΕΝ ΕΙ-

ΝΑΙ ΔΥΝΑΤΟΝ, ΟΥΤΕ ΕΠΙΤΡΕΠΤΟΝ ΝΑ ΠΡΟΒΗΤΕ ΕΙΣ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΙΝ ΤΩΝ ΕΠΙΜΑΧΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΔΙΑ ΤΟΝ (ΑΝΥΠΙΑΡΚΤΟΝ) ΤΟΥΤΟΝ ΛΟΓΟΝ. Λέγομεν δὲ «παγίως νομολογιακῶς κρατοῦντα», διότι ὡς γνωστὸν τὸ Εὐρωπαϊκὸν Δικαστήριον Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων καὶ εἰς ἄλλας ἀποφάσεις του (ποῦ δὲν ἀφοροῦν εἰς τὴν Ἑλλάδα) ἔχει κρίνει ὅτι ὁ προσηλυτισμὸς πρέπει νὰ ἀπαγορεύεται, διότι παραβιάζει τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα ἄλλων (ἀπόφ. τῆς 7.12.1976 ὑποθ. KJELDSEN κ.ἄ κατὰ Δανίας), διὰ δὲ τῆς ἀποφάσεως τῆς 8.5.1994 (ὑποθ. ISKCON κατὰ Μ. Βρετανίας) ἐθεώρησεν ἐπιτρεπτὴν ἀπόφασιν τῶν Ἀγγλικῶν Ἀρχῶν ποῦ ἀπέρριψαν αἴτησιν τῆς αἰρέσεως HARE KRISNA νὰ ἰδρῶσιν εὐκτήριον οἶκον (ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι θὰ παρεβλάπτετο τὸ περιβάλλον καὶ θὰ παρηγοχλοῦντο οἱ περίοικοι), ἔκρινε δὲ τὴν ἀντίστοιχον Ἀγγλικὴν διάταξιν περὶ κρατικῆς ἀδείας ἰδρύσεως ναῶν καὶ εὐκτηρίων οἴκων (πολὺ πρὸ αὐστηρᾶν τῆς Ἑλληνικῆς) ἐπίσης ὡς ἀπολύτως συμβιβαστὴν πρὸς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Σύμβασιν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω καὶ ἐν ὄψει τῶν νέων στοιχείων ποῦ προέκυψαν (τὰ ὁποῖα πιθανὸν δὲν εἶχατε ὑπ' ὄψιν σας) πιστεύομεν, ὅτι θὰ ἀναθεωρήσετε τὰς ἀπόψεις σας, ὅτι αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος διατάξεις δὲν εἶναι φιλελεύθεροι καὶ πρέπει νὰ ἀντικατασταθῶν μὲ ἄλλας πλέον φιλελευθέρως. Ἐὰν δὲν συμφωνήτε, εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ σὰς ἐπισημάνωμεν, ὅτι τὰς ἀπόψεις αὐτὰς (περὶ νόμου τοῦ Μεταξᾶ καὶ περὶ διατάξεων μὴ φιλελευθέρως) τὰς ὑποστηρίζουν ὄλως ἀναιτιολογητῶς καὶ ἀντιεπισημονικῶς οἱ Χιλιασταὶ καὶ οἱ πρὸς αὐτοὺς ὁμοφρονούντες καὶ συμπλέοντες καὶ σὺδεις ἄλλοι καὶ νὰ σὰς θέσωμεν τὸ ἐρώτημα: Διατί μεταξύ τῶν ἀπολύτως νομικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς καὶ ἠτιολογημένων νομικῶν ἀπόψεων τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τῶν ἀπόψεων τῶν Χιλιαστῶν καὶ τῶν λοιπῶν ὁμοφρονούντων προτιμᾶτε τὰς τελευταίας; Δὲν ἀποτελεῖ τοῦτο ἐμφανῶς ἀνισὸν μεταχειρίσιν εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας; Ἐπι δὲ ἐν ὄψει τῶν ἰσχυουσῶν περὶ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων διατάξεων, πόθεν προκύπτει ὅτι ἡ Γενικὴ Διεύθυνσις Θρησκευμάτων δικαιούται νὰ λαμβάνῃ τοιαύτας θέσεις; Ὑπάρχει ἀντίστοιχος διάταξις ἢ ὁποία τῆς τὸ ἐπιτρέπει; Ἀσφαλῶς ὄχι. Εἰδικῶς δὲ διὰ τὴν περὶ προσηλυτισμοῦ διάταξιν τοῦ ν. 1363/1938 τὴν ὁποῖαν

επίσης θεωρείτε μη φιλελευθέραν και δηλώνετε ότι θα την αντικαταστήσετε δι' άλλης πλέον φιλελευθέρας, σās υπενθυμίζομεν, ότι Ο ΠΡΟΣΗΛΥΤΙΣΜΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ ΚΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ 13 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ, τὸ ὁποῖον οὔτε ὡς μὴ φιλελεύθερον μπορεῖτε νὰ χαρακτηρίσετε οὔτε ὡς «μεταξικὸν νόμον». Μάλιστα τὸ Σύνταγμα ἀπαγορεύει τὸν προσηλυτισμὸν γενικῶς (δηλ. πᾶσαν μορφήν προσηλυτισμοῦ), ἐνῶ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Ν. 1363/1938 μόνον ὠρισμένης μορφᾶς προσηλυτισμοῦ ἀπαγορεύει (ὅταν χρησιμοποιοῦνται μέσα ἀπατηλά, ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἄλλου, παραπλανητικὰ) καὶ ὄχι πᾶσαν μορφήν αὐτοῦ (ὡς ἀντιθέτως πράττει τὸ Σύνταγμα). Πρόκειται δηλ. περὶ νόμου αὐταποδεικτικῶς φιλελευθέρου, ἀφοῦ φθάνει νὰ στενεύῃ τὴν εὐρείαν ἐννοίαν τοῦ προσηλυτισμοῦ ποὺ ἀναφέρει τὸ Σύνταγμα.

Κατ' ἀκολουθίαν ὄλων τῶν ἀνωτέρω πιστευόμεν ἀκραδάντως ὅτι δὲν θὰ ἐπιμείνητε εἰς ἀπόψεις ἐξ ὀλοκλήρου νομικῶς ἀβασίμους καὶ ἀναιτιολογήτους.

7. ΕΚΘΕΣΙΣ ΑΜΠΝΤΕΛΦΑΤΑΧ ΑΜΟΡ:
Εἰς τὸ δευτέρον τῶν ὡς ἄνω ἐγγράφων σας ἀναφέρεσθε εἰς τὴν ἐκθεσίν τοῦ εἰδικοῦ ἀπεσταλμένου τοῦ Ο.Η.Ε. Ὅμως ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος εἰς τὴν ἐν λόγω ἐκθεσίν του (κατὰ τὰ ὅσα ἀναφέρει τὸ ἐγγραφόν σας) ΔΕΧΕΤΑΙ ΤΟ ΘΕΜΙΤΟΝ ΤΗΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΗΛΥΤΙΣΜΟΥ. Ἀπλῶς χρησιμοποιεῖ τὰ (ἀπαράδεκτα καὶ ἐπιστημονικῶς ἀβάσιμα) ἐπιχειρήματα τῶν Χιλιαστῶν καὶ τῶν τούτοις ὁμοφρονούντων κατὰ τ' ἀνωτέρω, ὅτι δηλαδή ὁ προσηλυτισμὸς πρέπει νὰ ἀπαγορεύεται ὄχι ὁμως ἀπὸ Νόμον τοῦ... Μεταξᾶ κ.λπ. Τὸ ὅτι τυγχάνει ἀνεπημέρωτος ἐπὶ τοῦ θέματος ποὺ πραγματεύεται εἰς τὴν ἐκθεσίν του, εἶναι ἐπίσης νομικῶς ἀδιαιτιολογήτως, διότι:

α) Θεωρεῖ τὸν Ν. 1363/1938 (καὶ τὸν τροποποιητικὸν αὐτοῦ 1672/1939) ὡς νόμον «ἐκτάκτου ἀνάγκης» (ἔτσι προφανῶς ἐρμηνεύει τὸν ὄρον «Ἀναγκαστικὸς Νόμος»). Ὅμως, ὡς κάλλιστα γνωρίζετε, Ἀναγκαστικὸς Νόμος κατὰ τὴν ἐλληνικὴν νομικὴν ὀρολογίαν δὲν σημαίνει Νόμος ἐκτάκτου ἀνάγκης (τέτοιοι νόμοι δὲν ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἑλλάδα). Ἀναγκαστικοὶ Νόμοι εἶναι Νόμοι κανονικώτατοι καὶ ἀπολύτως ἰσότιμοι πρὸς τοὺς λοιπούς. Ὡς γνωστὸν δὲ Ἀναγκαστικοὶ Νόμοι δὲν ἔχουν ἐκδοθῆ μόνον ἀπὸ κυβερνήσεις δικτατορικᾶς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ κυβερνήσεις

κοινοβουλευτικᾶς, προελθούσας ἀπὸ ἐλευθέρως ἐκλογᾶς. Π.χ. ὁ ἰσχύων σήμερα νόμος περὶ Ι.Κ.Α. εἶναι ὁ Ἀναγκαστικὸς Νόμος 1846/1951 κ.ο.κ. Ἄρα ὁ κ. Ἀμόρ τυγχάνει ἐπὶ τοῦ προκειμένου κακῶς πληροφορημένος.

β. Κατὰ τὰ ὅσα ἀναφέρετε εἰς τὸ ἐγγραφόν σας ὁ κ. Ἀμόρ ἀγνοεῖ παντελῶς, ὅτι ὁ προσηλυτισμὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα ἀπαγορεύεται ἀπὸ τὸ Σύνταγμα (καὶ ἐδῶ κακῶς ἐνημερωμένος).

γ. Ὁ κ. Ἀμόρ ἀποφαίνεται περὶ τοῦ ποῖα ἐλληνικὴ κυβέρνησις εἶναι δικτατορικὴ καὶ ποῖα ὄχι. Ὡς γνωστὸν αὐτὸ (κατὰ τοὺς ἀδιασείτους κανόνας τοῦ Διεθνοῦς Δικαίου) ἀποτελεῖ ἐπέμβασις εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἑλλάδος. Ὅμως, βάσει τοῦ ἄρθρου 2 παρ. 7 τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τοῦ Ο.Η.Ε., πᾶσα ἐπέμβασις εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῶν κρατῶν ἀπὸ ὁποιοδήποτε ὄργανον του ἀπαγορεύεται ἀπολύτως καὶ εἰς πᾶσαν περίπτωσιν. Κανένα δὲ κράτος - μέλος τοῦ Ο.Η.Ε. δὲν ἐπιτρέπεται νὰ θέσῃ τοιοῦτον θέμα εἰς τὸν Ο.Η.Ε. καὶ κανένας ἀπεσταλμένος του.

δ) Κατ' ἄρθρον 18 παρ. 3 τοῦ Διεθνοῦς Συμφώνου τοῦ Ο.Η.Ε. διὰ τὰ Ἀτομικὰ καὶ Πολιτικὰ Δικαιώματα (κυρωθέντος εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ τοῦ Νόμου 2462/1997 - Φ.Ε.Κ. Α/25 τῆς 26.2.1997) τὸ ἀτομικὸν δικαίωμα τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας ὑπόκειται εἰς περιορισμοὺς ὁμοίους (δηλ. ταυτοσήμους) ἐκείνων ποὺ προβλέπει ἡ δευτέρα παράγραφος τοῦ ἄρθρου 9 τῆς Εὐρωπαϊκῆς Συμβάσεως Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων (περὶ τῶν ὁποίων ὠμιλήσαμεν ἀνωτέρω). Εἰς τοὺς ἐν λόγω περιορισμοὺς ὡς γνωστὸν τὸ Εὐρωπαϊκὸν Δικαστήριον Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ἐθεώρησεν, ὅτι ἐπιπίπτει καὶ δικαιολογεῖται ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ προσηλυτισμοῦ κατὰ τὰς ἐπιμάχους ἐλληνικᾶς διατάξεις. Ὅταν λοιπὸν ὀλοκλήρου Εὐρωπαϊκὸν Δικαστήριον, φήμης καὶ κύρους ἀδιαιτιολογήτου, ἀπεφάνθη οὕτω (κατὰ τὰ προαναφερθέντα), ὁ κ. Ἀμπντελφατάχ Ἀμόρ εἶχε καὶ νομικὴν καὶ ἠθικὴν ὑποχρέωσιν νὰ αἰτιολογήσῃ ἐπαρκῶς, διατί ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ προσηλυτισμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν καλύπτεται ὑπὸ τῆς ὡς ἄνω διατάξεως τοῦ Διεθνοῦς Συμφώνου τοῦ Ο.Η.Ε. διὰ τὰ ἀτομικὰ δικαιώματα.

ε) Τέλος ὁ κ. Ἀμόρ εἶχε καὶ ἠθικὴν καὶ νομικὴν ὑποχρέωσιν νὰ αἰτιολογήσῃ, πῶθεν προέκυψεν ἡ «ἀνησυχία» ποὺ εἶδε νὰ προκαλεῖται καὶ διατί ἡ ἀπαγόρευσις τοῦ προσηλυτισμοῦ διὰ διατάξεωσ τῆς Α κυβερνήσεως προκαλεῖ ἀνησυ-

χίαν, ἐνῶ ἐὰν ἀπολύτως ὁμοίαι διατάξεις εἶχον θεσπισθῆ ὑπὸ τῆς Β κυβερνήσεως δὲν θὰ προε- κάλουν ἀνησυχίαν.

Κατ' ἀκολουθίαν τῶν ἀνωτέρω ἢ ἐκθεσις τοῦ κ. Ἀμὸρ τυγχάνει ἐξ ὀλοκλήρου νομικῶς ἀβάσι- μος ὑπὸ αὐστηρῶς ἀντικειμενικῆν ἄποψιν (ἐξ ὅ- σων περιλαμβάνετε εἰς τὸ ἔγγραφόν σας). Θὰ ὄφειλεν ὡς ἐκ τούτου ἢ Ὑπηρεσία σας κατ' ἐ- φαρμογὴν τοῦ ἀρθροῦ 40 παρὰγρ. 5 τοῦ προα- ναφερθέντος Συμφώνου τοῦ Ο.Η.Ε. διὰ τὰ ἀτο- μικά δικαιώματα, νὰ ὑποβάλλῃ τὰς παρατηρήσεις τῆς καὶ νὰ ἀντικρούσῃ τὴν ἐπίμαχον ἐκθεσιν εἰς ὅλα τὰ στερούμενα ἐντελῶς νομικῆς βάσεως καὶ αἰτιολογίας σημεῖα τῆς, προδίδοντα ἐπὶ πλέον παντελῆ ἄγνοιαν τῆς νομοθεσίας τοῦ Ο.Η.Ε. καὶ περαιτέρω ἀπαράδεκτον προχειρότητα ἐρευνῆς (τὸ ἀρθρον 40 παρ. 5 τοῦ ὡς ἄνω Συμφώνου τοῦ Ο.Η.Ε. ἀναφέρει, ὅτι τὰ κράτη ὑποβάλλουν τὰς ἀντιπαρατηρήσεις καὶ τὰ σχόλιά των ἐπὶ τῶν ἐκθέσεων ποὺ συντάσσουν οἱ ἀπεσταλμένοι του). Ἐὰν δὲν τὸ ἔχετε πράξει, φρονοῦμεν ὅτι ἀποτελεῖ ἐπείγουσαν ἐθνικὴν ἀνάγκην νὰ ὑπο- βάλλητε, ἔστω καὶ τώρα, τὰς ἀντιπαρατηρήσεις καὶ τὰ σχόλιά σας καὶ νὰ ἀντικρούσητε τὴν ὡς ἄνω ἐπίμαχον ἐκθεσιν ὡς ἐντελῶς ἀπαράδε- κτον, ἀβάσιμον, καὶ ὅλως ἀναιτιολόγητον, π.χ. λαμβάνοντες ἀφορμὴν ἐκ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὸ ἐν προκειμένῳ Διεθνὲς Σύμφωνον τοῦ Ο.Η.Ε. διὰ τὰ ἀτομικά Δικαιώματα ἐκυρώθη ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος προσφάτως (τὸ ἔτος 1997 διὰ τοῦ Ν. 2462/1997). Ὑπ' ὄψιν ἄλλωστε ὅτι διὰ τὴν ὑπο- βολὴν τῶν ἀντιπαρατηρήσεων καὶ σχολίων τῶν κρατῶν δὲν προβλέπεται προθεσμία.

Τούτων οὕτως ἐχόντων, ἀξιότιμε κ. Γενικέ, ἀντιλαμβάνεσθε κάλλιστα, ὅτι ἡ ἐπίμαχος κατά- θεσις του κ. Ἀμπντελφατάχ Ἀμὸρ στερεῖται παντελῶς νομικοῦ κύρους καὶ δὲν ἐπιτρέπεται ὄχι μόνον ἀπὸ καμμίαν κρατικὴν Ὑπηρεσίαν νὰ μνημονευθῆ ἀλλὰ καὶ ὅποιονδήποτε Ἑλληνα ἰ- διώτην.

8. Κατ' ἀκολουθίαν ὅλων τῶν ἀνωτέρω, ἀ- ξιότιμε κ. Γενικέ (πλήρως καὶ ἀναλυτικῶς ἐκτε- θέντων πρὸς ἐνημέρωσίν σας), πιστεύομεν, ὅτι δὲν διατηρεῖτε οὐδεμίαν ἀπολύτως ἀμφιβολίαν, ὅτι ὅσα ἀνεφέρθησαν ἀνωτέρω ἀποτελοῦν ἀπο- κλειστικῶς καὶ μόνον τὴν νομικὴν πλευρὰν τοῦ ὅλου θέματος (καὶ οὐδόλως τὴν προσωπικὴν, ἐκκλησιαστικὴν ἢ θεολογικὴν), ἀκριβῶς διότι ἐ- λάβομεν ὑπ' ὄψιν μας καὶ ὅτι εἴσθε δημοσία Ὑπηρεσία καὶ τὴν φύσιν τῆς θέσεώς σας, τῶν

καθηκόντων καὶ τῶν ἀρμοδιοτήτων σας. Καὶ ἠ- θελήσαμεν εἰς τοῦτο ἀκριβῶς τὸ σημεῖον, νὰ σᾶς διευκολύνωμεν ἀπολύτως, ὥστε καμμίαν θέ- σιν ἐξωνομικὴν νὰ μὴ εἴσθε ὑποχρεωμένος νὰ χειρισθῆτε. Ἐκ δὲ τῶν νομικῶν ἀπόψεων ποὺ ἐκθέτομεν περιοριζόμεθα μόνον εἰς ὅσας αἰτιο- λογοῦνται νομικῶς πλήρως καὶ ἀδιαμφισβητή- τως, τὰς ὁποίας καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδεχθῆτε, ἀφοῦ σᾶς προσφέρομε καὶ τὴν ἀντίστοιχον αἰ- τιολογίαν εἰς ὅλην αὐτῆς τῆς ἔκτασιν ἐξαντλητι- κῶς. Ἐννοεῖται, ὅτι καὶ πλείοστα ὅσα ἄλλα στοι- χεῖα θὰ ἠδυνάμεθα νὰ σᾶς ἐκθέσωμεν (π.χ. ὅτι ὁ προσηλυτισμὸς τιμωρεῖται εἰς ὅλα σχεδὸν τὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη, παραθέτοντες τὰς σχετικὰς διατάξεις καὶ τὴν νομολογίαν τῶν δικαστηρίων, ὅτι εἰς πολλὰ εὐρωπαϊκὰ κράτη προβλέπεται κρατικὴ ἄδεια ἰδρύσεως ναῶν, ὅτι εἰς πολλὰ εὐ- ρωπαϊκὰ κράτη οἱ Χιλιασταὶ δὲν ἀποτελοῦν ἀ- νεγνωρισμένην θρησκείαν π.χ. Γερμανία, Γαλ- λία, Αὐστρία κ.λπ., ὅτι πολλοὶ ἀντίστοιχοι νόμοι τῶν ἐν λόγῳ κρατῶν ἐθεσπίσθησαν ἀπὸ κυβερ- νήσεις δικτατορικὰς κ.λπ.). Τὰ παραλείπομεν χάριν συντομίας, σᾶς δηλοῦμεν ὁμῶς, ὅτι ἔχομε τὰ σχετικὰ (εἰς μέγα πλῆθος) στοιχεῖα εἰς τὴν διάθεσίν σας ὅποτεδήποτε. Ἐλπίζομεν νὰ ἐπέι- σθητε ἀπολύτως περὶ τοῦ ἀπολύτως βασιμοῦ τῶν (αὐστηρῶς νομικῶν) ἀπόψεών μας καὶ εἴμε- θα εἰς τὴν διάθεσίν σας διὰ πᾶν συμπληρωματι- κὸν στοιχεῖον.

Ἐφ' ᾧ ἐπευλογοῦντες ὑμᾶς πατρικῶς, διατε- λοῦμεν μετ' εὐχῶν

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Βασιλείου Μ. Βέλλα
Καθηγ. Πανεπιστημίου (†)

ΕΚΛΕΚΤΟΙ ΨΑΛΜΟΙ

εἰσαγωγή - κείμενον - ἐρμηνεία

(Γ' ἔκδοσις, Ἀθήνα 1996, σχῆμα 14Χ21 ἐκ., σσ. 416)

Τὸ ἀπὸ μακροῦ ἐξαντλημένο ἐμβριθὲς καὶ γλαφυ- ρὸ τοῦτο ἔργο τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν Γενικοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τυπώθηκε σὲ Γ' ἔκδοσι, μὲ νέα στοιχειο- θεσία. Ἀπαλλαγμένο «φόρτου καὶ περιττῶν στοι- χεῖων», ὅπως σημείωνε ὁ ἴδιος, στὸ ἔργο του ἐρμη- νεύονται στίχο πρὸς στίχο περισσότεροι ἀπὸ 40 Ψαλ- μοὶ τοῦ Προφητὰνακτος Δαβίδ. Ἡ ἀνάγνωσή του οἰ- κοδομεῖ καὶ παρηγορεῖ τοὺς ἀγωνιζόμενους χριστι- ανούς, μπορεῖ νὰ ἀποτελέσει χρήσιμο βοήθημα τῶν κη- ρύκων τοῦ θεοῦ λόγου καὶ τῶν φοιτητῶν καὶ σπου- δαστῶν τῶν θεολογικῶν καὶ ἱερατικῶν σχολῶν.

ΤΟ ΣΥΓΓΡΑΦΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΘΕΣΣΑΛΙΩΤΙΔΟΣ ΚΑΙ ΦΑΝΑΡΙΟΦΕΡΣΑΛΩΝ ΙΕΖΕΚΙΗΛ ΒΕΛΑΝΙΔΙΩΤΟΥ*

14. *Παντοδαπά Α'*. Ἀθήναι 1918. Ἐν τῷ Προλόγῳ γράφει: «Τῶν ὄσων κατὰ διαφόρους ἐποχὰς εἴτε ἐν αὐτοτελέσει τεύχεσιν, εἴτε ἐν διαφόροις περιοδικοῖς καὶ ἐφημερίσιν ἀπὸ διαφόρων τόπων ἐδημοσίευσσα, παραθέτω ὧδε ὀνομαστικὴν ἀναγραφὴν εἰς φιλικὴν προτροπὴν ἐνδίδων. Ἀναφέρονται δὲ ταῦτα, ὡς ὁ ἀναγνώστης πληροφορεῖται, περὶ διάφορα θέματα, θεολογικά, νομικά, ἱστορικά, κριτικά καὶ ἀνεκδότων ἐγγράφων δημοσιεύματα, ἅτινα ὅσονδῆποτε

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μεσσηνίας
κ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ταπεινὰ καταδηλοῦσιν ὁμως ἀντίθετον ἔφειν «πρὸς τοὺς μηδὲν ἐργαζομένους ἀλλὰ περιεργαζομένους» (Β' Θεσ. Γ' 9).

Ἡ λέξις *Παντοδαπά* σημαίνει ἐνταῦθα κάθε εἶδους, ποικίλα δημοσιεύματα.

Τὰ *Παντοδαπά Β'*, κατεχωρίσθησαν εἰς τὸ τέλος τῆς μελέτης τοῦ «Αἱ δύο φιλοσοφικαὶ γνῶμαι τοῦ διδασκάλου Ἀποστόλου Μακράκη». Ἀθήναι 1929.

Τὰ *Παντοδαπά Γ'*, κατεχωρίσθησαν εἰς τὴν ὡς ἄνω μελέτην, Β' ἔκδοσις αὐτῆς, Ἀθήναι 1935.

Τὰ *Παντοδαπά Δ'*, κατεχωρίσθησαν εἰς τὸ τέλος τῆς μελέτης τοῦ (βιβλιοκρισία) «Δύο νέα βιβλία περὶ ἡμερολογίου». Ἀθήναι 1937.

Τὰ *Παντοδαπά Ε'*, κατεχωρίσθησαν εἰς τὸ τέλος τῆς μελέτης τοῦ «Ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν». Ἀθήναι 1940.

Τὰ *Παντοδαπά ΣΤ'*, κατεχωρίσθησαν εἰς τὸ τέλος τοῦ μελετήματός του «Τρία ἄρθρα περὶ Κωστή Παλαμᾶ». Ἀθήναι 1944.

Τὰ *Παντοδαπά Ζ'*, κατεχωρίσθησαν εἰς τὴν τρίτην ἔκδοσιν τοῦ Ἀσματογραφήματός του «Ὁ προφήτης Ἰεζεκιήλ» (Ἀσματογραφία). Ἐν Βόλῳ 1948.

15. *Λουκάρεια Δημητρίου Σίμου Μπαλάνου ἔργα*. Ἀθήναι 1923.

Εἰς τὸ ἐξ 28 σελίδων μικροῦ μεγέθους τεύχος τοῦτο ὁ Ἰεζεκιήλ καταφέρεται κατὰ τοῦ ὑποψηφίου διὰ τὴν ἔδραν τῆς Πατρολογίας ἐν τῇ Θεολογικῇ Σχολῇ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Δημητρίου Σίμου Μπαλάνου, σχετικῶς μὲ τὰς ἐσφαλμένας ἀπόψεις αὐτοῦ περὶ τοῦ Ἐθνομάρτυρος Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Κυρίλλου τοῦ Λουκάρειος (1572-1637), θεωρῶν αὐτὸν Καλβινιστὴν. Ἐν συνεχείᾳ καταχωρίζει γνώμας ἐπιστημόνων, οἱ ὅποιοι ἐπαινοῦν τὰς μελέτας αὐτοῦ διὰ τῶν ὁποίων «λίαν ἐπιτυχῶς κατορθοῖ νὰ ἀποδείξῃ ἐσφαλμένην τὴν ἰδέαν τοῦ Μπαλάνου ὅτι ὁ Λούκαρις ὑπῆρξε κακὸδοξος καὶ ἀνθεθνικός». Τὸ τεύχος τοῦτο εἶναι τετάρτη ἐνασχόλησις αὐτοῦ μὲ τὸν ἔθνομάρτυρα Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Κύριλλον Α' Λούκαριν, μετὰ τὰς ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. 3, 4 καὶ 9 ἐκδοθείσας.

16. *Αἱ ἱεραὶ Μοναὶ τῆς Πίνδου*. Ἀθήνησι 1929. Ἀφιερῶται «Τῇ κατὰ Μεσσηνίαν Ἱερᾷ Μονῇ Βελανιδιάς».

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς μελέτης ταύτης ὁ συγγραφεὺς γράφει: «Ὀλόκληρον τὸ παρελθὸν θέρος διέμεινα ἐπὶ τῆς δροσερᾶς Πίνδου ἐπὶ τῶν Ἀγρῶν, τὸ πλεῖστον τοῦ χρόνου διατρίψας εἰς τέσσαρας Μονὰς, ἃς διαλελυμένας εὐρῶν ἐπανίδρουσα πρὸ τριετίας, τούτων δὲ ἐπισημοτάτη τυγχάνει ἡ Ἱερὰ Μονὴ τῆς Σπηλιάς». Εἰς δὲ τὸ τέλος σημειώνει: «Εἶναι ἀληθὲς ὅτι εὐρομεν ἐν τῇ θεοσώτῳ ἡμῶν παροικίᾳ δύο ἐν ἐνεργείᾳ Μονὰς καὶ ἔχομεν ἤδη δέκα τοιαύτας. Οὐδεμίαν ὁμως ἡμεῖς ἰδρῦσαμεν Μονήν, ἐπανιδρῦσαμεν ὁμως τοιαύτας. Ὅταν τὸ πρῶτον ἐπεσκέφθημεν τὰς ὄσας ἐπανιδρῦσαμεν Μονὰς ἐθαυμάσαμεν τὸ κάλλος αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ βαθέως ἐθλίβημεν διὰ τὴν φθορὰν καὶ τὴν ἐρήμωσιν.

»Ἐπανιδρῦοντες ἄρα αὐτὰς μόνον προεθέμεθα ἓνα σκοπὸν, ἵνα συντηρήσωμεν ἐν τῇ σημερινῇ καταστάσει αὐτὰς καὶ διασώσωμεν ἀπὸ τὸν ἀφανισμόν καὶ τὴν ἀπώλειαν, τοὺς ἐξαιρέτους τούτους σταθμοὺς τοῦ προγονικοῦ ἡμῶν

* Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 666 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 16 τεύχους.

κλέους. Ἐὰν κακῶς ἐπράξαμεν οἱ ἐπαίοντες κρινέτωσαν.

Ἐν τῇ κατ' Ἄγραφᾳ Ἱερᾷ Μονῇ Ἁγίας Τριάδος Σκλαταινῆς κατὰ Σεπτέμβριον 1928».

Εἰς τὴν μελέτην του ταύτην ὁ Ἱεζεκιήλ ἀσχολεῖται μὲ τὰς ἐξῆς 23 Μονὰς τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων: α) Σκλαταινῆς (Ἁγίας Τριάδος). Διαλελυμένη. β) Σπηλιάς (Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου) εἰς τὸν τέως δῆμον Ἀργιθέας. Διαλελυμένη. γ) Κόστη (Γενεσίου τῆς Θεοτόκου). Διαλελυμένη. δ) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ἔξωθεν τοῦ χωρίου Μπουκοβίτσα. Διαλελυμένη. ε) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Ἁγίου Χαραλάμπους, ἔξωθεν τοῦ χωρίου Φοντούκι. Διαλελυμένη. στ) Βλασίου (Γενεσίου τῆς Θεοτόκου). Διαλελυμένη. Περὶ τῆς Μονῆς ταύτης ἐδημοσίευσεν καὶ ἄρθρον εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν περιοδικὸν «Ἑλληνικά» ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ κτίτορες τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Βλασίου». ζ) Κατουσίου (Γενεσίου τῆς Θεοτόκου). Διαλελυμένη. η) Μεσοβουνίου (Γενεσίου τῆς Θεοτόκου) εἰς τὸν τέως δῆμον Ἀργιθέας. Διαλελυμένη. θ) Σιάμου (Ἁγίας Τριάδος) εἰς τὸν τέως δῆμον Γόμφων. Διαλελυμένη. ι) Βαλεσίου (Γενεσίου τῆς Θεοτόκου) εἰς τὸν τέως δῆμον Ἰτάμου. Διαλελυμένη. ια) Ἁγίου Γεωργίου, εἰς τὸν τέως δῆμον Γόμφων, πλησίον τῆς Καρδίτσης. Παρὰ τὸ πλησίον τῆς Μονῆς σπήλαιον ἐγεννήθη ὁ στρατάρχης τῆς Ρούμελης Γεώργιος Καραϊσκάκης. Διαλελυμένη. ιβ) Φανερωμένης (Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, κατὰ τὴν Ἀπόδοσιν) εἰς τὸν τέως δῆμον Καλλιφωνίου, πλησίον τῆς Καρδίτσης. Ἐν λειτουργίᾳ. ιγ) Ρεντίνης (Ἁγίου Βασιλείου Ἀγκύρας, τῆ 22 Μαρτίου), εἰς τὸν τέως δῆμον Μενελαΐδος. Διαλελυμένη. ιδ) Κορώνας (Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου) πλησίον τῆς Καρδίτσης. Ἐν λειτουργίᾳ. ιε) Ἁγίου Παντελεήμονος «ἐν ἐρειπίοις» πλησίον τῆς Μονῆς Κορώνας. Διαλελυμένη. ιστ) Μούχας (Ἁγίου Τρύφωνος) «ἐν ἐρειπίοις». Διαλελυμένη. ιζ) Πέτρας (Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου) πλησίον τῆς Μονῆς Κορώνας. Διαλελυμένη. ιη) Ἁγίου Δημητρίου, πλησίον τῆς Μονῆς Κορώνας. Διαλελυμένη. ιθ) Βουνεσίου (Ἁγίας Τριάδος) πλησίον τῆς Μονῆς Κορώνας. Διαλελυμένη. κ) Πετρήλου (Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου) εἰς τὸν τέως δῆμον Ἀργιθέας. Διαλελυμένη. κα) Βραγιανῶν (Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος). Διαλελυμένη. κβ) Μεξήλου (Ἁγίου Ἀθανασίου Ἀλεξανδρείας) εἰς τὸν τέως

δῆμον Ἀργιθέας «τὰ κελλία κείνται εἰς ἐρείπια». Διαλελυμένη. κγ) Τριζώλου (Ἁγίου Γεωργίου) «εἰς ἐρείπια», εἰς τὸν τέως δῆμον Ἀργιθέας.

Εἰς τὸ ἔργον του τοῦτο ὁ συγγραφεὺς περιγράφει τοὺς Ναοὺς, καὶ τὰ ὑπάρχοντα κελλία τῶν Μονῶν, ἀναφέρει εἰκόνας φορητὰς καὶ ἀφιερῶσεις ἐπ' αὐτῶν, τοιχογραφίας καὶ ἐπιγραφάς, ἱερὰ σκεύη, παλαιότυπα λειτουργικὰ βιβλία καὶ πᾶν ἄλλο ἀξιόλογον, τὸ ὁποῖον εὔρεσεν κατὰ τὴν διαμονὴν αὐτοῦ καὶ περιοδείαν καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ θέρους ἐν ἔτει 1928.

17. *Ἡ ἱερὰ Μονὴ Σέλτσου*. Ἀθήναι 1929.

Ἡ Μονὴ αὕτη ἀνήκει εἰς τὴν Μητρόπολιν Ἄρτης ἢ ὁποῖα συνορεύει μετὰ τῆς Μητροπόλεως Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων. Ὁ Ἱεζεκιήλ, μετὰ πολὺν χρόνον, κοπιῶδες καὶ ἐπικίνδυνον ταξίδιον, ἄλλοτε ἐπὶ ὑποζυγίου καὶ ἄλλοτε πεζοπορῶν, ἐπεσκέφθη τὴν Μονὴν ταύτην κατὰ μῆνα Ἰούλιον τοῦ 1929, ἐπὶ τῷ ἱστορικῷ γεγονότι, ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν αὐτῆς «χόρευσαν οἱ Σουλιώτισσες» καὶ ἐγένετο «τὸ αἱματηρὸν δράμα τοῦ 1804 τῶν Σουλιωτῶν». Περιγράφει δὲ τὴν Μονὴν ὅπως καὶ τὰς Μονὰς τῶν Ἀγράφων, τῆς Πίνδου.

18. *Ἡ ἱερὰ Μητρόπολις Φαναριοφερσάλων καὶ πάσης Φθίας διὰ μέσου τῶν αἰώνων*. Ἀθήναι 1929. «Πολυκάρπῳ Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως Μητροπολίτῃ φίλῳ ἀγαπητῷ καὶ ἰσαδέλφῳ ἀφιερῶται».

Εἰς τὴν μελέτην ταύτην ἀναπτύσσεται ἡ διὰ μέσου τῶν αἰώνων ἱστορικὴ πορεία τῆς Θεσσαλικῆς Μητροπόλεως ταύτης καὶ ἀναφέρονται αἱ ἐκάστοτε ὀνομασίαι τῆς. Ἀναγράφεται ὀνομαστικὸς χρονολογικὸς κατάλογος τῶν ποιμεναρχῶν αὐτῆς ἀπὸ τοῦ Δ' αἰῶνος καὶ ἐξῆς μέχρι σήμερον καὶ ἐπισημαίνονται περιπτώσεις ἐσφαλμένων ὀνομάτων καὶ χρονολογιῶν ἐν τῷ Ἐπισκοπικῷ καταλόγῳ, ὡς καὶ παραλείψεις εἰς δημοσιευθέντας καταλόγους.

Ἐν τέλει τῆς μελέτης, γίνονται προσθήκαι περὶ τῶν Μονῶν τῆς Πίνδου, καὶ ἀναφέρονται αἱ Μοναὶ Λυκοσοῦδας (Ἐλεούσης) εἰς τὰς ἀνατολικὰς ὑπώρειας τῆς Πίνδου, καὶ ἡ πέραν τῶν ἀρχαίων Γόμφων Μονὴ τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, καθ' ὅσον αἱ δύο αὗται Μοναὶ δὲν συμπεριελήφθησαν εἰς τὸ προαναφερθὲν ἔργον του «Αἱ Ἱερὰὶ Μοναὶ τῆς Πίνδου».

19. Βιβλιογραφία - Ὁ θεσμός τῶν Συγκέλλων ἐν τῷ Οἰκουμηνικῷ Πατριαρχείῳ. Ἀθήναι 1929.

Εἰς τὴν «βιβλιογραφίαν», ὡς τότε ἐχαρακτηρίζετο ἡ βιβλιοκρισία, ὁ Ἰεζεκιὴλ κρίνει ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἐπόψεως τὴν μελέτην τοῦ «φίλου» τοῦ Ἀθηναγόρα Μητροπολίτου Παραμυθίας καὶ Πάργας τοῦ ἀπὸ Μεγάλων Πρωτοσυγκέλλων «Ὁ θεσμός τῶν Συγκέλλων ἐν τῷ Οἰκουμηνικῷ Πατριαρχείῳ» (Ἀθήναι 1927). Καταλήγει δὲ ἐν τῇ βιβλιοκρισίᾳ διὰ τῶν ἐξῆς: «Οὕτως ἔχει ἡ περὶ Συγκέλλων διατριβὴ τοῦ Σεβ. Παραμυθίας κ. Ἀθηναγόρα. Νομίζομεν δὲ ὅτι ὁ συγγραφεὺς θελήσας νὰ ἐξετάσῃ τὸν θεσμὸν τῶν Συγκέλλων μὲ εὐμενῆ πρόθεσιν, ὑπερῴψωσε τούτους, μηδὲ ἠδυνήθη νὰ ἀποδείξῃ ὅτι οὗτοι κατέλαβον θέσιν ἀνωτέραν τῶν Ἀρχιερέων, ἠστούχησε δὲ νομίσας ὅτι κατέφθασαν καὶ αὐτὸν τὸν Πατριάρχην. Ταῦτα ὅμως ἐλάχιστα μειώνωσι τὴν ἱστορικὴν ἀξίαν τῆς μονογραφίας, καὶ εἶναι ἄξιος πολλῶν ἐπαίνων ὁ ἐλλόγιμος καὶ φιλόπρονος συγγραφεὺς, ὅστις μὲ ὄλην τὴν ἐργώδη ποιμαντορικὴν διακονίαν εὗρισκει χρόνον ἵνα ἀσχολεῖται περὶ τὰς προσφιλεῖς του ἱστορικᾶς μελέτας».

20. Αἱ δύο φιλοσοφικαὶ γνώμαι τοῦ διδασκάλου Ἀποστόλου Μακράκη. Ἀθήναι 1929. Ἀφιεροῦται «Πολυκάρπῳ Μητροπολίτῃ Τρίκκης, Σταγῶν καὶ Γαρδικίου, ἀδιαταράκτου εἰκοσιπενταετοῦς ἀδελφικῆς φιλίας ἐνδειξίς».

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς διατριβῆς ταύτης γράφει περὶ τοῦ Ἀποστόλου Μακράκη (1831-1905) ταῦτα: «Δύναται τις μετὰ βεβαιότητος νὰ εἴπῃ ὅτι κατὰ τὴν παρελθούσαν ἑκατονταετηρίδα ἐν Ἑλλάδι οὐδεὶς ἄλλος ἐν τοῖς θεολογικοῖς καὶ ἐκκλησιαστικοῖς κύκλοις προεκάλεσε τόσῃν ἀντίδρασιν, ἀλλὰ καὶ τόσῃν ἀγάπῃν ὅσῃν ὁ φιλόσοφος Ἀπόστολος Μακράκης. Ἐμισήθη ὑπὸ πολλῶν καὶ ἠγαπήθη ἀντιθέτως ὑπὸ πολλῶν καὶ μετὰ πάθους, ἐξυβρίσθη, ἐφυλακίσθη καὶ ἐκκλησ. ἀπεδοκιμάσθη, ἀλλὰ καὶ ἐτιμήθη καὶ ὑπερυψώθη καὶ αὐτὸς τέλος προσηγορεύθη “ὁ διδάσκαλος” ὡς ὁ κατ’ ἐξοχὴν ἐρμηνευτὴς τῆς θεολογίας καὶ φιλοσοφίας, αὐτὸς τέλος ὑπῆρξε “σημεῖον ἀντιλεγόμενον”, καθ’ ὅλους τοὺς χρόνους τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Ὁ Ἀπόστολος Μακράκης ἀληθῶς ἦτο ἀπὸ τὰ φιλοσοφικώτερα πνεύματα τῆς ἐποχῆς του, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος δυνηθεὶς διὰ τῆς διαλογικῆς οὐ μόνον νὰ διδάξῃ, ἀλλὰ καὶ νὰ μεταδώσῃ ἀπὸ τοὺς ἀκένωτους θησαυροὺς τῆς σοφίας αὐτοῦ καινὰ καὶ παλαιὰ δι’ ὃ καὶ ἀφῆκε

τὰ ἀπτότερα ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἴχνη τῆς διαβάσεως αὐτοῦ ἐκ τοῦ κόσμου παρὰ πάντα ἄλλον, ἀφῆκε χρηστοὺς ὄπαδούς». «Αἱ δύο φιλοσοφικαὶ γνώμαι τοῦ διδασκάλου Ἀποστόλου Μακράκη καὶ αἱ προκληθεῖσαι ἀντιρροήσεις» — ὅπως γράφει ἐν συνεχείᾳ ὁ Ἰεζεκιὴλ — ἦσαν «τὸ τρισύνθετον τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἡ ἐν Ἰορδάνῃ ἐν τῷ βαπτίσματι τελείωσις τοῦ Σωτήρος», διδασκαλίαι καιναί. Ἡ ὡς ἄνω διατριβὴ κατακλείεται οὕτως: «Οὕτως ἔχουσιν αἱ δύο φιλοσοφικαὶ γνώμαι τοῦ διδασκάλου Ἀποστόλου Μακράκη, αἵτινες τοὺς χρόνους ἐκείνους πολλὴν σάλον ἐπέφερον μεταξὺ Ἱεραρχῶν καὶ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλων Κληρικῶν καὶ Θεολόγων». Ἡ διατριβὴ αὕτη ἐξεδόθη καὶ εἰς Β’ ἔκδοσιν, ἐν ἔτει 1935.

21. Ὁ ἱερομάρτυς Σεραφεῖμ ἦτο Ἀρχιεπίσκοπος Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου, Α - Β. Ἀθήναι 1931.

Τὸ μικρὸν τοῦτο μελέτημα εἶναι ἀπάντησις τοῦ Ἰεζεκιὴλ εἰς ἐκδοθὲν φυλλάδιον τοῦ Μητροπολίτου Παραμυθίας καὶ Πάργας Ἀθηναγόρα, εἰς τὸ ὁποῖον οὗτος ἐρωτᾷ: «Ὁ Ἱερομάρτυς Σεραφεῖμ ὑπῆρξε πράγματι Ἀρχιεπίσκοπος Φαναρίου καὶ Νεοχωρίου;» (Ἀθήναι 1931). Εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὁ συγγραφεὺς κρίνει μὲ δριμύτητα τὸν Παραμυθίας, γράφων ἐν ἀρχῇ, ὅτι οὗτος «πειράται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ὁ πολιοῦχος τῆς Θεσσαλίας Ἅγιος Σεραφεῖμ δὲν ἦτο ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Σεραφεῖμ ἀλλ’ ἄλλος τις καλόγηρος τῆς Μονῆς Κορώνας. Ὁμολογουμένως τολμηρὰ ἢ ἀπόφανσις αὕτη καταρρίπτουσα τριῶν καὶ ἡμίσεος περίπου αἰῶνων παραδόσεις ἐπιχωριζούσας ἀνὰ πάσαν τὴν Θεσσαλίαν καὶ πέραν αὐτῆς». Εἰς ἄλλο σημεῖον τῆς ἀπαντήσεως γράφει: «Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ὁ Σεβ. Παραμυθίας παριστορεῖ πολλάκις γεγονότα καὶ περιστατικὰ μὴ ἔχων ἐνώπιόν του τὰ κείμενα τῶν πηγῶν». Καὶ καταλήγει: «Δὲν γνωρίζομεν ἂν προσῆκει εἰς ἡμᾶς τοὺς Ἀρχιερεῖς νὰ κλονίζωμεν αἰῶνων παραδόσεις, ψυχραίνοντες τὸ αἶσθημα τῶν χριστιανῶν, καταρρίπτοντες τὰ ἰδανικὰ ἅτινα τόσον λιπαρῶς εἰσιν ἐγκεχαραγμένα ἐν ταῖς χριστιανικαῖς ψυχαῖς. Ἐὰν ὅλοι οἱ Ἀρχιερεῖς πρὸς τοιαύτην ἐστρέφοντο ἔφεσιν νὰ καταρρίψωσι τὴν ἐν τῇ Ὀρθοδοξίᾳ παράδοσιν, δύναται τις νὰ ὑπολογίσῃ τὰ ἐπακόλουθα».

22. Ἡ μετάθεσις τῆς ἐορτῆς τοῦ Εὐαγγελισμοῦ. Ἀθήναι 1931.

Ἡ μικρὰ αὕτη τυπικολογικὴ μελέτη ἐδημο-

οιεύθη εἰς τὸν τιμητικὸν τόμον «Ἐναίσιμα» ἐπὶ τῇ ἐπιστημονικῇ τριακονταπενταετηρίδι τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσσοτόμου Α' Παπαδοπούλου (1923-1938). Ἐν αὐτῇ καταχωρίζονται διατάξεις περὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος, εὐρισκόμεναι εἰς Τυπικὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, καὶ συγκεκριμένως τοῦ Ἁγίου Μάμαντος, τοῦ Ἱεροσολυμητικοῦ τῆς Λαύρας τοῦ Ἁγίου Σάββα καὶ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλῃς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

23. *Περὶ Ψαλτῶν καὶ Νεωκόρων καὶ Ἐφημερίων Ἱερομονάχων.* Ὑπόμνημα πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Καρδίτῃ 1932.

Τὸ «Ὑπόμνημα» φέρει χρονολογίαν 26 Μαΐου 1932 καὶ περιλαμβάνει ἀπόψεις καὶ εἰσηγήσεις αὐτοῦ. Συγκεκριμένως, ἐν ἀρχῇ ὁ Ἱεζεκιήλ, παρατηρεῖ, ὅτι «ἡ πολυνομία εἶναι μέγα ἐλάττωμα ἐν τῷ Ἑλληνικῷ Κράτει», ἀπὸ αὐτὸ δὲ τὸ ἐλάττωμα δὲν ἐξηρέθη ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ, ἀντιθέτως, ζῆ ἐντὸς «ἄκρας πολυνομίας». Ἐν συνεχείᾳ, καταχωρίζει διαφόρων Ἐκκλησιαστικῶν νόμων διατάξεις καὶ ἐκφέρει τὴν γνώμην, ὅτι «ἡ ἀσκηθεῖσα ἐσχάτως πολυνομία ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μᾶλλον ζημίαν ἐπέφευρεν» εἰς αὐτήν, καὶ ἀναγράφει συγκεκριμένας περιπτώσεις προστριβῶν μεταξὺ Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας, τῆς Πολιτείας νομοθετοῦσης εἰς βάρος τῆς Ἐκκλησίας. Ἀναφέρει δὲ τὸ περιβόητον ζήτημα τοῦ διορισμοῦ ψαλτῶν καὶ νεωκόρων, τὸ ὁποῖον ἐταλαιπώρησε, ὡς γνωστόν, τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὰ ἔτη 1908 καὶ 1909. Ἡ Ἐκκλησία, ἐν τῇ διοικήσει αὐτῆς, ὀφείλει νὰ ἔχη ὁδηγὸν τοὺς ἱεροὺς Κανόνας, καὶ τοῦτο εἶναι ἀναφαίρετον «δικαίωμα» τῆς. Ἐν τέλει ἐφιστᾷ τὴν προσοχὴν τῆς Ἱεραρχίας νὰ μὴ ἐφαρμόσῃ τὰς διατάξεις νόμων, κατὰ τὰς ὁποίας «οἱ ψάλται καὶ νεωκόροι παύονται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς ἐνοριακῆς ἐπιτροπῆς», καὶ «μονιμοποιοῦνται ἐν ταῖς ἐνορίαις Ἱερομόναχοι», διότι αἱ διατάξεις αὗται εἶναι «ἀντικανονικαί».

24. *Ἡ ἱερολογία εἰς τοὺς μικτοὺς γάμους.* Ἀθήναι 1932. Συμφωνεῖ ὁ Ἱεζεκιήλ μετὰ τὴν εἰσηγήσιν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσσοτόμου (Παπαδοπούλου), ὅτι «οἱ μικτοὶ γάμοι εἶναι ἔγκυροι μόνον ἐφ' ὅσον ἠὺλογήθησαν παρ' ὀρθοδόξου ἱερέως».

25. *Προβλήματα εἰκονογραφίας.* Ἀνακοίνωσις πρὸς τὴν Χριστιανικὴν Ἀρχαιολογικὴν Ἐταιρείαν. Ἀθήναι 1932.

Εἰς τὴν «Ἀνακοίνωσιν» ταύτην ὁ συγγραφεύς, λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς περιοδείας αὐτοῦ εἰς τὰς Μονὰς τῆς Πίνδου καὶ ἐκ τοῦ ἐν αὐταῖς εἰκονογραφικοῦ ὕλικου, ἀσχολεῖται μὲ τὸ εἰκονογραφικὸν θέμα τῆς ζωγραφίσεως τῆς Ἁγίας Τριάδος «συμβολικῶς διὰ τριῶν Ἀγγέλων καθημένων περὶ τραπέζης μετὰ ἐδεσμάτων, οὓς ἔνθεν καὶ ἔνθεν διακονοῦσι γηραιὸς τις ἐξ ἐνὸς καὶ γραία ἐξ ἑτέρου, ἅτινα πρόσωπα εἰκονίζουσι τὸν Ἀβραὰμ καὶ τὴν Σάρραν (Γεν. ΙΗ', 1-10)». Ἐκτὸς ὁμως τῆς «συμβολικῆς» ἢ «ἀγγελικῆς» ταύτης εἰκονίσεως, ἢ παραστάσις τῆς Ἁγίας Τριάδος εἰκονίζεται καὶ ἐν μορφῇ «προσωπικῇ», δηλαδὴ ὁ Πατὴρ, ὁ Υἱὸς καὶ ἐν εἴδει περισσευῶν τὸ Ἅγιον Πνεῦμα. Αὐτὴ ὁμως ἡ ἐξεικόνισις προήλθεν ἐκ τῆς Λατινικῆς Ἐκκλησίας. Παρατηρεῖ, περαιτέρω, ὅτι ἐν τῇ περιοχῇ τῶν Ἀγράφων παλαιότερον οἱ Ἅγιοι Γεώργιος καὶ Δημήτριος εἰκονίζοντο «ἄνιπτοι», μεταγενεστερῶς δὲ εἰκονίζονται «ἐφιπποί». Ἐν τέλει ζητεῖ νὰ ἐξετασθῇ τὸ ζήτημα τῆς εἰκονικῆς παραστάσεως τῆς Ἁγίας Τριάδος «παρὰ τῶν ἐπαϊόντων».

26. *Ἀνέκδοτα αὐτόγραφα γράμματα.* Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ Θ' τόμου τῆς «Ἐπετηρίδος τῆς Ἐταιρείας Βυζαντινῶν Σπουδῶν». Ἀθήναι 1932. Τὰ αὐτόγραφα εἶναι τοῦ Μητροπολίτου Μονεμβασίας καὶ Καλαμάτας Χρυσάνθου Παγώνη (1819) καὶ τοῦ Γεωργίου Παγωνοπούλου (1820), ἀνεψιοῦ τοῦ Χρυσάνθου Παγώνη.

27. *Ἐναίσιμα ἐπὶ τῇ τριακοστῇ πέμπτῃ ἐπιστημονικῇ ἐπετηρίδι τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσσοτόμου - Βιβλιογραφία.* Ἀθήναι 1932.

Εἰς τὴν «βιβλιογραφίαν», δηλαδὴ τὴν βιβλιοκρισίαν ταύτην, ὁ Ἱεζεκιήλ παρουσιάζει τὰ περιεχόμενα — βιβλιοπαρουσιάσεις — τῶν «Ἐναισίμων ἐπὶ τῇ τριακοστῇ πέμπτῃ ἐπιστημονικῇ ἐπετηρίδι τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χρυσσοτόμου». Κατακλείει δὲ τὴν βιβλιογραφίαν ταύτην διὰ τῶν ἐξῆς: «Εἶναι ὄντως ἀπορίας ἄξιον ὅτι ἐκ τῶν ἑκατὸν περίπου Ἀρχιερέων τῶν ἐν Ἑλλάδι βιούτων, δρώντων καὶ σχολαζόντων, εὐρέθησαν μόνον δύο νὰ γράψωσιν ἐπιστημονικὰς πραγματείας πρὸς ἀνάμνησιν εἰς τόσον περιφανῆ ἑορτὴν τοῦ Πρώτου ἐν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τοῖς γράμμασιν. Ἄξιον δὲ ἀπορίας προσέτι εἶναι ὅτι οὐδαμῶς ἐνεφανίσθη κατὰ τὴν ἑορτίον ἡμέραν ἡ Θεολογικὴ τοῦ Ἀθήνησι πανεπιστημίου Σχολή, ἣν ὁ ἑορτάζων ἐπὶ 9 ἔτη διδάσκων ἐτίμησε καὶ ἔτι δὲ συγγράφων καύχημα αὐτῆς ἀνεφάνη».

(Συνεχίζεται)

ΑΥΤΟΚΕΦΑΛΟΣ Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΣΕΧΙΑΣ ΚΑΙ ΣΛΟΒΑΚΙΑΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 1058

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετρούπολιτος κύριε Χριστόδουλε, Πρόεδρε τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Μακαριότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἡ καθ' ἡμᾶς Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία διὰ τοῦδε τοῦ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ αὐτῆς Γράμματος εὐχαρίστως φέρει εἰς γνῶσιν τῆς Ὑμετέρας λίαν ἡμῖν ἀγαπητῆς καὶ περισπουδάστου Μακαριότητος καὶ τῆς καθ' Αὐτὴν Ἀγιωτάτης Ἐκκλησίας, ὅτι:

α) Ὡς τυγχάνει Ὑμῖν γνωστόν, διὰ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου περὶ ἰδρύσεως Ὁρθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς Τσεχοσλοβακίας, ἐκδοθέντος ἐν ἔτει ἁ' αὐγ', ὁ ἐκ τῶν προκατόχων ἡμῶν ἀοίδιμος Πατριάρχης Μελέτιος Δ', ἐνεργῶν κατὰ Συνοδικὴν διαγνώμην, ἀνεκέρυξε τὴν ἐν Τσεχοσλοβακίᾳ Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν Ἀυτόνομον, ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς δικαιοδοσίας τοῦ καθ' ἡμᾶς Ἀγιωτάτου Ἀποστολικοῦ καὶ Πατριαρχικοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου.

β) Ἐσχάτως ὁ Ἱερώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Πράγας καὶ Μητροπολίτης πάσης Τσεχίας καὶ Σλοβακίας κύριος Δωρόθεος, διὰ τοῦ τιμίου αὐτοῦ ὑπ' ἀριθμ. 195 καὶ ἡμερομηνίαν δ' Ἰουλίου ἐ.ἔ. α' αὐγ' Γράμματος αὐτοῦ, ὑπέβαλεν ἡμῖν ἀπόφασιν τῆς περὶ αὐτὸν Ἱερᾶς Συνόδου, αἰτουμένης τὴν εἰς Ἀυτόκεφαλον ἀνύψωσιν τῆς καθ' αὐτὸν Ἀγίας Ἀυτόνομου Ἐκκλησίας. Ἐπὶ τοῦ αἰτήματος τούτου Συνοδικῶς διασκεψάμενοι ἡ ἡμετέρα Μετρούπολις μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς Ἱερωτάτων Μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, ἀκολουθοῦντες δὲ τῷ ἀρχαίῳ ἔθει καὶ κανονικῶς τῇ καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίᾳ παραχωρηθέντι προνομίῳ, ἔγνωμεν ὅ-

πως, ἐν σιγῇ καὶ συγχωρήσει παραβλέποντες τὰ ἀκανονίστως ἐν συνεχείᾳ τῆς ὡς ἄνω κανονικῆς πράξεως τοῦ ἔτους α' αὐγ' ἐπισυμβάντα, ἀποδεχόμενοι δὲ τὸ αἷτημα τῆς ὡς ἄνω Ἀυτόνομου Ἐκκλησίας, ἀνυψώσωμεν αὐτὴν εἰς Ἀυτόκεφαλον, τάττοντες αὐτὴν εἰς τὴν σειρὰν τῶν Ἱερῶν Διπτύχων μετὰ τὴν Ἀυτόκεφαλον Ἐκκλησίαν τῆς Ἀλβανίας.

γ) Διὰ τοῦ κατὰ ταῦτα ἐκδοθέντος ὑπ' ἀριθμ. 1058 καὶ ἀπὸ τῆς κζ' Ἀυγούστου ἐ.ἔ. Πατριαρχικοῦ ἡμῶν καὶ Συνοδικοῦ Τόμου, ὁ ἐκάστοτε Προκαθήμενος τῆς ὡς ἄνω Ἀγίας ἀδελφῆς Ἀυτόκεφαλου Ἐκκλησίας προσφωνούμενος «Μακαριώτατος» φέρει τὸν τίτλον «Ἀρχιεπίσκοπος Πράγας καὶ πάσης Τσεχίας καὶ Σλοβακίας», ἐνῶ οἱ ἐν αὐτῇ ποιμαίνοντες τὰς ἤδη συνεστημένας Ἐπαρχίας ἀδελφοὶ Ἀρχιερεῖς ἀνυψοῦνται εἰς Μητροπολίτας, καθ' ἀναλογίαν τῶν ἐν Κύπρῳ καὶ Ἑλλάδι καὶ Ἀλβανίᾳ τεθεσπισμένων.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ἀδελφικῶς παρακαλοῦντες καὶ Ὑμᾶς, ὅπως ἀποδεξάμενοι τὴν διευθέτησιν ταύτην κατατάξῃτε τὴν Ἀγίαν Ἀυτόκεφαλον Ἐκκλησίαν Τσεχίας καὶ Σλοβακίας εἰς τὴν ἀποδοθεῖσαν αὐτῇ θέσιν καὶ τιμᾶτε προσηκόντως αὐτὴν τε καὶ τὸν Μακαριώτατον αὐτῆς Προκαθήμενον καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ Ἱερωτάτους Μητροπολίτας καὶ ἀδελφοποθίτως εὐχρησθε ὑπὲρ αὐτῶν ἐν ταῖς καθ' ἰδίαν προσευχαῖς Ὑμῶν καὶ ταῖς κοιναῖς ἐκκλησιαστικαῖς συνάξεσιν, ἱκετεύοντες τὸν Κύριον ὑπὲρ εὐσταθείας καὶ ἐν παντὶ ἐπιτυχοῦς πορείας τῆς νέας ταύτης ἀδελφῆς Ἀυτόκεφαλου Ἐκκλησίας, διατελούμεν μετὰ βαθείας τῆς ἐν Κυρίῳ ἀγάπης καὶ τιμῆς ἐξαιρέτου.

α' αὐγ' Σεπτεμβρίου γ'
Τῆς Ὑμετέρας σεβασμίας Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως Βαρθολομαῖος

Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ*

1. Πολλές φορές ή αναφορά μας στον ὄρο Εὐρωπαϊκή Ἐνωση, μάς προσανατολίζει σέ παραμέτρους οἰκονομικούς και ὀπωσδήποτε σέ ὄλες ἐκείνες τίς διεργασίες και τὰ δεδομένα, τὰ ὁποῖα ἔχουν νά κάνουν μέ πολιτικές οἰκονομικής σύγκλισης, ἀνάπτυξης και ἐπενδύσεων. Ὅπως ὁμως ἀποδεικνύεται, ή ἱστορία τῶν δύο τελευταίων δεκαετιῶν τῆς ζωῆς τῆς Ε.Ε. και πῶς συγκεκριμένα τὰ τέλη τῆς δεκαετίας τοῦ '80 και τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ '90, ή Εὐρώπη φαίνεται

Τοῦ παν. ἀρχιμ. ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ ΣΑΒΒΑΤΟΥ

ὅτι διέρχεται μία κρίση «ταυτότητας», γεγονός πού ἀποδεικνύεται και μόνο ἀπό τήν ἐξέλιξη τῆς ὀνομασίας της, ἀφοῦ τείνει πλέον νά μεταλλαγεί σέ κάτι ἄλλο, διάφορο ἀπό τήν οἰκονομία, πού δέν θά ἔχει νά κάνει μόνο μέ τήν οἰκονομία. Ἀπό Εὐρωπαϊκή Οἰκονομική Κοινότητα (Ε.Ο.Κ.) ἀρχικά μετονομάζεται Εὐρωπαϊκή Κοινότητα γιά νά καταλήξει στό σημερινό χαρακτηρισμό της, ὡς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης, προσπαθώντας μέ τόν τρόπο αὐτό νά προσδιορίσει και τοὺς ἄλλους σκοποὺς της.

Ἡ Εὐρώπη λοιπόν δέν εἶναι μόνον οἰκονομική ἢ νομισματική ἔνωση, ἀλλ' εἶναι και ή Εὐρώπη τῶν πολιτισμῶν, τῶν πολιτῶν και τῶν λαῶν, μέ ὅλα βέβαια ἐκεῖνα τὰ προβλήματα πού συνοδεύουν μία τέτοιου εἶδους ἔνωση, δίνοντας μία εὐοίωνη προοπτική, μέ τήν υπέρβαση τῶν οἰκονομικῶν παραμέτρων και δεδομένων, ὑποδεικνύουσα ἔτσι μία τάση διαμόρφωσης μιᾶς Εὐρώπης ἀνοικτῆς και συγχρόνως χρηστικῆς στοὺς πολίτες της, μιᾶς Εὐρώπης «ἀνθρωπίνης». Συνεπῶς ή Εὐρώπη σήμερα ἀπασχολεῖ και ἄλλους φορεῖς στό ἐσωτερικό της γίνεσθαι, ὄχι μόνο οἰκονομολόγους, τεχνοκράτες ἢ ἐμπειρογνώμονες, ἀλλά και ὄλους ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται μέ τόν εὐρωπαϊό πολίτη, ὡς ἄνθρωπο και τέλος μιᾶς ἀνθρώπινης κοινωνίας, προβάλλοντας ἕνα ἄλλο προβληματισμό γιά τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης.

Τὸ δεύτερο στοιχεῖο εἶναι ὅτι, στήν Εὐρώπη σήμερα, ὅλα τὰ προβλήματα πλέον δέν εἶναι μόνο οἰκονομικά, ἀλλά τίς περισσότερες φορές ἐνῶ παρουσιάζονται ὡς οἰκονομικά ἐν τούτοις στό βάθος τους εἶναι προβλήματα ἠθους και πολιτισμοῦ, δηλ. τρόπου ζωῆς και ὑπαρξης.

Πῶς συγκεκριμένα. Ἐνα πρόβλημα ἀπό τὰ ἐντονότερα προβλήματα πού ἀπασχολοῦν τήν Εὐρώπη τοῦ σήμερα και πού θά τήν ἀπασχολήσουν μέχρι και τὸ 2000 εἶναι ή ἀνεργία. Ἐξεταζόμενο ὡς φαινόμενο οἰκονομικό ὀδηγούμεθα σέ ἀδιέξοδα γιάτί ἔχει πλέον ἀποδειχθεῖ ὅτι και σέ κράτη-μέλη τῆς Ἐνωσης τὰ ὁποῖα ἔχουν χαμηλὸ δείκτη πληθωρισμοῦ — ἕνας ἀπό τοὺς βασικούς παράγοντες τῆς οἰκονομικῆς ἀνάπτυξης — παρουσιάζουν ὑψηλὸ δείκτη ἀνεργῶν, χαρακτηριστικό παράδειγμα ή Γερμανία. Τὸ δεύτερο φαινόμενο εἶναι τοῦ κοινωνικοῦ ἀποκλεισμοῦ. Ἐνῶ μία ὑφεση οἰκονομική ἐπιτείνει τὸ πρόβλημα ἐμφάνισής του (ὑπὸ ὁποιαδήποτε μορφή και ἂν ἐμφανίζεται) ἀντίθετα ή βελτίωση τῶν δεικτῶν τῆς οἰκονομίας δέν συνεπάγεται και τήν ἀναγκαστική ἀμβλυνση τοῦ φαινομένου γιάτί ἀπλούστατα ή ἐπίλυσή του ἀπαιτεῖ μία διαδικασία ή ὁποία δέν ἐξαρτᾶται μόνο ἀπό τίς οἰκονομικές παραμέτρους, ἀλλά ἀπαιτοῦνται και ἄλλες πολιτικές πῶς ἀνθρώπινες και κοινωνικές. Συνεπῶς ὁ ἴδιος ὁ homo economicus εἶναι ἀπαραίτητο νά ὑπερβεί τὰ παλαιὰ οἰκονομικά σχήματα ὀφελιμιστικοῦ τύπου και νά ἐστερνισθεῖ μία ἄλλη πραγματικότητα στό εὐρωπαϊκὸ γίνεσθαι, τῆς σχέσης και τῆς συμβίωσης, ὡς τρόπον ζωῆς και ὑπαρξης στήν ἴδια τήν εὐρωπαϊκή ζωή. Και γιά νά καταλάβουμε πόσο ἠθικό και ὄχι μόνο ἀναλόγως οἰκονομικό εἶναι τὸ τῆς ἀνεργίας και ποιός εἶναι ὁ προσανατολισμός τῆς ἐπίλυσής του, εἶναι νομίζω ἀρκετὰ τὰ στοιχεῖα πού οἱ ἴδιοι οἱ οἰκονομολόγοι δίνουν. Ἀπεδείχθη ὅτι ἕνας ἀπό τοὺς παράγοντες μέ τοὺς ὁποῖους σχετίζεται ή ἀνεργία εἶναι ή «παγκοσμιοποίηση τῆς οἰκονομίας», μιᾶς οἰκονομίας ὁμως ή ὁποία θεωρεῖ ὡς ἀγορὰ ἐργασίας μόνο τὰ 800 ἑκατομμύρια τῶν πολιτῶν τῆς ὑψηλίου, μέ βάση δὲ αὐτοὺς προσπαθεῖ νά ἐπιλύσει τὰ διάφορα οἰκονομικοκοινωνικά προβλήματα, ἐνῶ ἀδιαφορεῖ ἢ και σὲ ἀκραίες περιπτώσεις θεωρεῖ ὡς ἀνύπαρκτα τὰ ὑπόλοιπα 2/3 τῆς κοινωνίας.

* Εἰσήγηση στό Δ' Συνέδριο Μεταπτυχιακῶν Φοιτητῶν τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν μέ θέμα: «Ἡ προσφορά τῆς Ὀρθόδοξης Ἐκκλησίας στό σύγχρονο κόσμο» (Βόλος 27-30 Ἰουνίου 1998).

Καταλαβαίνετε λοιπόν πόσο ήθικη ή μόνο οικονομική είναι ή επίλυση και ή θεώρηση του προβλήματος.

Το τρίτο στοιχείο είναι ότι πολλά από τα φαινόμενα στη σημερινή Εύρώπη φαίνεται ότι δέν σχετίζονται με την οικονομία, έν τούτοις όμως αποδεικνύεται τελικά ότι ή οικονομία αποτελεί την προϋπόθεση ή τόν αυτόσκοπό. Χαρακτηριστικό παράδειγμα ή νοτιο-ανατολική διεύρυνση και ή προσπάθεια επίτευξη μίας ευρωμεσογειακής συνεργασίας (τά γνωστά χρηματοδοτικά πρωτόκολλα Meda και Medagric).

Όμως αυτή ή πολιτική και οικονομική διεύρυνση τίς περισσότερες φορές έχει ως προϋπόθεση και «ουσιαστική έμπύχωση» την ένεργοποίηση ένδς διαθρησκειακού διαλόγου. Η ευρωμεσογειακή συνεργασία, για παράδειγμα, απαιτεί την ένεργοποίηση του χριστιανομουσουλμανικού διαλόγου, δέν θά πρέπει δέ να ξεχνάμε ότι σήμερα ό μουσουλμανικός πληθυσμός της κοινότητας αποτελεί τόν άλλο «έταίρο» στην Εύρώπη, αφού αριθμητικά αποτελεί έπιπλέον ένα ακόμη κράτος-μέλος άτυπα, αποδεικνύοντας με τόν τρόπο αυτό ότι οποιαδήποτε μορφή διεύρυνσης απαιτεί και μία θρησκευτική, έστω και άν είναι άνεπίσημη, σιωπηρή αλλά ούσιαστική, αποτελεσματική και όπωσδήποτε με τόν μανδύα του πολιτισμικού (όχι του πολιτισμού). Βρισκόμαστε λοιπόν μπροστά σε δύο σημαντικά και ούσιαστικά προβλήματα, τά όποια καλούνται να έπιλύσουν πλέον όχι οί κυβερνήσεις και τά συμβούλια ύπουργών, αλλά οί ύπάρχουσες στην Εύρώπη θρησκείες και Έκκλησίες, όπως έμφανίζονται μέσα στο διαθρησκειακό όμολογιακό και έκκλησιαστικό πλουραλισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης και πού ή κάθε μία καλείται να «προτείνει» την πλέον ρεαλιστική και δυναμική λύση.

2. Το πρώτο λοιπόν πρόβλημα είναι αυτό πού χαρακτηρίζουμε με τόν όρο «διεύρυνση». Το άνοιγμα τών συνόρων και ή αδυναμία στεγανοποίησης τών άνοικτών πλέον κοινωνιών θέτει σήμερα με όξύτητα τδ ζήτημα της ανθρώπινης συνάντησης, με όρους πλέον πού διαφεύγουν του έλέγχου της πολιτικής. Η ανθρώπινη συνύπαρξη μπορεί κάλλιστα να προσλάβει την διάστροφη μορφή της πολιτισμικής σύγκρισης, έφόσον με την κινητικότητα της μετανάστευσης, για παράδειγμα, τά όρια τριβής τών πολιτισμών δέν παραμένουν αποκλειστικά γεωγραφικά αλλά συγχρόνως διαχέονται και έσωτερικεύονται

μέσα στις άνοικτες κοινωνίες της Εύρώπης, με αποτέλεσμα σήμερα να όμιλούμε όχι για διεύρυνση μόνο αλλά και για έμβάθυνση, δηλ. την ούσιαστική αντιμετώπιση του ήδη έμφανιζόμενου φαινομένου μέσα στα ίδια τά σπλάγγνα της Εύρώπης (Συνθήκη Sengen). Η πολιτική διεύρυνση με την προσπάθεια δημιουργίας ένδς πολυέθνους (multination) — έννοια πού αποκτά και αυτή σήμερα έπιχειρησιακή χρησιμότητα προκειμένου να περιγράψει την αύριανη Εύρώπη του ένιαίου ευρωπαϊκού νομίματος και της όμοσπονδιακής πολιτικής— όδηγεί τελικά και σε μία πολιτισμική διάβρωση, ή όποία κατατείνει σε μία άνταγωνιστικότητα πολιτισμική άντι να έννοεί την συνοίκηση, συνύπαρξη και την άνάπτυξη μίας κοινωνίας συνοικούντων έθνών. Η προσπάθεια δημιουργίας μίας διεθνούς κοινωνίας όργανωμένων και άνεξαρτήτων κρατών - έθνών — ή όποία άπετέλεσε και τδ πρότυπο της Εύρώπης — διεστρέβλωσε την άρχική προοπτική της δημιουργίας μίας συνειδησιακής συνύπαρξης. Σ' αυτή την διαβρωτική κίνηση οί Έκκλησίες και οί θρησκείες έχουν πλέον την ευθύνη για την άνάπτυξη μίας «ποιμαντικής πολιτισμικής καταλλαγής», μέσω του διαλόγου.

Το δεύτερο πρόβλημα, πού και αυτό σχετίζεται με την οικονομία είναι ή άνάπτυξη μηχανισμών πρδς την ευρωπαϊκή ένοποίηση του Μάαστριχτ, ή όποία φαίνεται να μπαίνει σε μία νέα φάση σοβαρών ανακατατάξεων πού θά ταλαιπωρήσουν έπι μακρόν την κοινωνία της Εύρώπης. Δέν θά πρέπει να μάς διαφεύγει ότι τδ κοινό ευρωπαϊκό νόμισμα προαπαιτεί μία όμοιογένεια οικονομικών μηχανισμών αλλά και οικονομικού πολιτισμού — όρο πού περιλαμβάνει όχι μόνο πολιτιστικές παραμέτρους αλλά και οικονομικές, οί όποιες όμως έξαρτώνται από την παρεχόμενη ποιότητα ύπηρεσιών. Τί σημαίνει αυτό; Ότι ή λειτουργία του νέου ευρωπαϊκού νομίματος και ή δημιουργία πολιτικών, κοινωνικών και πολιτισμικών προϋποθέσεων έυδοκίμησης δέν είναι άπαλλαγμένη και από ευρύτερες πολιτισμικές έπιπλοκές, δηλ. είναι μια λειτουργία στενά οικονομική και μονοδιάστατα μηχανική και τεχνική, ή όποία όμως προϋποθέτει ταυτόχρονα και διανοητική συμμετοχή, ένώ συγχρόνως παράλληλα διαμορφώνει και την άνάλογη ήθικη δεοντολογία πού όφείλει έπίσης να ύποστηρίξει. Καμία οικονομία δέν είναι έποικοδομητική εάν δέν είναι και ήθικη (χαρα-

κτηριστικό παράδειγμα τὰ κοινωνικά προγράμματα ανάπτυξης, τὰ ὁποῖα συνεπάγονται ὑπέρβαση τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας, ρατσισμού κ.ἄ. στην προοπτική ὅμως ὅτι συμβάλλουν ἀναπτυξιακὰ στὸ συγκεκριμένο χωροχρόνο καὶ στην προοπτική τοῦ μέλλοντος). Ἡ προσπάθεια λοιπὸν ἐπιβολῆς τοῦ κοινῆς εὐρωπαϊκοῦ νομίματος θὰ συνοδεύεται καὶ ἀπὸ δυναμικοὺς σπασμούς τῆς κοινωνίας, πὺθὺν θὰ ἀπαιτήσῃ πλέον ἐντονότερη προσπάθεια δράσης τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ θρησκευτῶν ὥστε νὰ καταστήσουν χρησιμότερη τὴν διδασκαλία τους γιὰ τὸν ἄνθρωπο, τὸ περιβάλλον καὶ τὴν κοινωνία.

3. Ποιὰ εἶναι λοιπὸν ἡ συμβολὴ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας, σ' αὐτὴ τὴν πνευματικὴ ἀναζήτηση τῆς Εὐρώπης;

Γιὰ νὰ ἀπαντήσουμε στὸ ἐρώτημα αὐτὸ νομίζω ὅτι εἶναι ἀνάγκη πρῶτα νὰ διερευνήσουμε, μέσα ἀπὸ τὰ ἴδια τὰ κείμενα τῆς Ἐνώσεως καὶ τὴν πολιτικὴ τῆς Εὐρώπης, τί ζητᾶ ἡ Εὐρώπη ἀπὸ τὶς Ἐκκλησίες γενικότερα καὶ κατόπιν νὰ συνειδητοποιήσουμε τί μπορούμε νὰ προσφέρουμε ὡς Ἐκκλησία σ' αὐτὲς τὶς ἀναζητήσεις.

Ἡ Εὐρώπη φαίνεται ὅτι ἀπὸ τὶς Ἐκκλησίες καὶ τὶς θρησκείες δὲν ζητᾶ τὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς κοινωνικῆς πολιτικῆς, αὐτὴ τὴν ἀναγνωρίζει σὶς ἄλλες μὴ κυβερνητικὲς ὀργανώσεις καὶ ἰδρύματα, ὅπως ἀποδεικνύεται ἀπὸ τὴν τελευταία «Γνωμοδότηση τῆς Οἰκονομικῆς καὶ Κοινωνικῆς Ἐπιτροπῆς, μὲ θέμα Ἐπιτροπὴ καὶ ἰδρύματα στὴν Εὐρώπη» (C95/99/30.3.98), ὅπου ἐξαιροῦνται οἱ «θρησκευτικὲς ὀργανώσεις» ἀκριβῶς γιατί ἀναζητᾶ κάτι ἄλλο ἀπ' αὐτὲς, περισσότερο «πνευματικόν», ἀφοῦ ἔχει πλέον συνειδητοποιήσει ὅτι ἡ Εὐρώπη πνευματικὰ εἶναι μετέωρη. Καλεῖ λοιπὸν τὶς θρησκείες καὶ τὶς Ἐκκλησίες νὰ πραγματοποιήσουν τὴν δική τους ὑπέρβαση ἐξόδου ἀπὸ τὸν ἐσωτερικὸ τους ἐγκλωβισμό καὶ τὴν ψευδαίσθηση τοῦ κοινωνικοῦ ἀκτιβισμού καὶ νὰ προτείνουν τὶς δικές τους ἀρχές καὶ «θεωρίες ζωῆς», δηλ. ἡθους, οἱ ὁποῖες θὰ ἀποτελέσουν μιὰ πραγματικὰ δυναμικὴ συμβολὴ στὴ νέα νοηματοδότηση τῆς Εὐρώπης γιὰ καταλλαγὴ καὶ ὀλοκληρωμένη ἀνάπτυξη, μιᾶς κοινωνίας ἀνθρώπινης καὶ χρηστικῆς. Δὲν εἶναι ἄλλωστε τυχαῖο ὅτι σήμερον στὰ κοινοτικά ὄργανα ἀναζητεῖται ὁ προσδιορισμὸς τοῦ περιεχομένου θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως, ὅπως τῆς «ἀρχῆς τῆς ἐπικουρικότητας», τῆς «ἀρχῆς τῆς ἀναγκαιότητας καὶ συνεργασίας», τῆς «ἀ-

μοιβαίας ἐμπιστοσύνης καὶ ἀνταλλαγῆς ἐμπειριῶν» ἢ τέλος τῆς «κοινοτικῆς ἀλληλεγγύης». Ὅλα αὐτὰ ἀποδεικνύουν ὅτι «σήμερον ἡ Εὐρώπη ἀντιμετωπίζει ὄξυ πνευματικὸ ὑπαρξιακὸ πρόβλημα μὲ ἐπιπτώσεις στὴν ἐνότητά της. Ἐχει γραφεῖ ὅτι ἡ Εὐρώπη ἀναζητᾶ τὴν ψυχὴ της. Οἱ εἰδήμονες ἀναγνωρίζουν ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ σταθεῖ ἐπὶ πολὺ ἀκόμη χωρὶς ἐνιαῖο πνευματικὸ προσανατολισμὸ, χωρὶς κάποιο εἶδος κοσμοθεωρίας. Καὶ ἐδῶ ἀνακύπτει τὸ πρόβλημα τῆς παρουσίας τῆς Ὁρθοδοξίας στὴν Ἐνωμένη Εὐρώπη».

Γιὰ τὴν Ὁρθόδοξην Ἐκκλησίαν ἡ ὑπαρξὴ διαφορῶν στὸ χῶρον τῆς Εὐρώπης δὲν σημαίνει καὶ διαίρεση, ἀλλ' ἀντίθετα ἔνωση. Ἡ διάκριση δὲν φέρνει διάσπαση καὶ ἡ ἐνότητα στηρίζεται στὴν ἐτερότητα καὶ ὄχι στὴν ταυτότητα. Αὐτὴ ἡ ἀρχὴ ἔχει κάποιες συνέπειες μὲ ἰδιαίτερη σημασία γιὰ τὴν σύγχρονη κοινωνία τῶν λαῶν, τῶν πολιτῶν, τῶν πολιτισμῶν, γιὰ τὴν λειτουργία τοῦ διαλόγου καὶ τὴν ἀποφυγὴ τοῦ ἀπομονωτισμοῦ. Εἶναι τὸ πνευματικὸ ὑπόβαθρον τῆς πολιτισμικῆς ἀλληλοπεριχώρησης καὶ συνύπαρξης «ἐν ἀγάπῃ καὶ ἐλευθερίᾳ».

Ἡ Ὁρθόδοξη αὐτὴ θεώρηση σημαίνει ἀπόρριψη κάθε μορφῆς συγκεντρωτισμοῦ καὶ ἀτομοκεντρικῆς θεώρησης τῆς ἴδιας τῆς ζωῆς καὶ τῆς κοινωνίας ἀλλὰ καὶ κάθε τάσης διασπαστικοῦ φιλελευθερισμοῦ καὶ ιδιωτικοποίησης τῆς ζωῆς. Ἀποτελεῖ μιὰ ἀπάντηση στὴν ἠθικὴ τῆς παγκοσμιοποίησης, ἐνῶ ἡ ἴδια ἡ ὀρθόδοξη θεώρηση τῆς ζωῆς, ὡς ἔκφραση κοινωνίας, ὑποδεικνύει συγχρόνως καὶ μιὰ ἄλλη, τὴν εὐχαριστιακὴν, ὡς κοινωνία διαπροσωπικῶν σχέσεων, ἡ ὁποία νοηματοδοτεῖ διαφορετικὰ καὶ αὐτὴ τὴν ἴδια τὴν ἔννοια τῆς κοινωνικῆς εὐποιίας καὶ «κοινωνικῆς πολιτικῆς», ὡς «λειτουργία μετὰ τὴν λειτουργία».

Στὴν Εὐρώπη σήμερον διαμορφώνεται τὸ νέο πλαίσιο ζωῆς τοῦ εὐρωπαϊκοῦ κόσμου. Ἡ κοινωνικὴ αὐτὴ θεώρηση, ὡς συνέχεια τῆς θείας εὐχαριστίας καὶ βασιμμένη στὴ λειτουργία τῶν «Ἀγαπῶν» ἀποτελεῖ μιὰ ἐντονη πρόκληση στὸ ἀνθρωπομονιστικὸ μοντέλο τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς φιλανθρωπίας καὶ νοηματοδοτεῖ δυναμικὰ τὴν θεώρηση τῆς λειτουργίας τῶν κοινωνικῶν θεσμῶν τῆς Εὐρώπης. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι μιὰ νέα νοηματοδότηση τῶν ὄρων τῆς συνθήκης τοῦ Μάαστριχτ, ἀναφορικὰ μὲ τὴν κοινωνικὴ πολιτικὴ τῆς Ἐνώσεως θὰ ἀποτελέσει «κίνητρο».

ὄχι μόνο οικονομικὸ-ἀναπτυξιακὸ ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπιστικὸ, ἀφοῦ ἔχει πλέον ἀποδειχθεῖ καὶ ἐπιβεβαιωθεῖ ὅτι, κάθε τι ποῦ διαμορφώνει μία πολιτικὴ ἀνοικτὴ καὶ χρηστικὴ γίνεται ἀποδεκτὸ ἀπὸ τὴν Ἑνωσὴ ἀρκεῖ νὰ ὀδηγεῖ στὴν δημιουργία μιᾶς Εὐρώπης πρὸς «ἀνθρώπινης καὶ ζωντανῆς».

Τὸ δεῦτερο στοιχεῖο εἶναι ὅτι στὴν Εὐρώπῃ δύο εἶναι τὰ θεμελιώδη ἰδανικά: ἡ οἰκονομία καὶ ἡ ἀνάπτυξη. Τελευταῖα ὅμως ἔχει τεθεῖ ἕνα σοβαρὸ ἐρώτημα, γιὰ ποιὰ ἀνάπτυξη ὁμιλοῦμε, τὴν ποιοτικὴ ἢ τὴν ποσοτικὴ. Ἐνα ἐρώτημα ποῦ ἐνδιαφέρει τοὺς πάντες. Δὲν εἶναι τυχαῖο ὅτι τὸ ἔτος 1998 ἔχει χαρακτηρηθεῖ ὡς «Εὐρωπαϊκὸ ἔτος ποιότητας». Ἡ Εὐρώπῃ σήμερὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὴν ποιοτικὴ καὶ ὄχι μόνο γιὰ τὴν ποσοτικὴ ἀνάπτυξη, τὴν ὁποία χαρακτηρίζει μὲ τὸν ἀσαφῆ ὄρο «ἐμβάθυνση». Ὅταν δηλ. ἀπειλεῖται τὸ ἴδιο τὸ φαινόμενο τῆς ζωῆς μὲ ἐξαφάνιση, ποῖο νόημα ἔχει ἡ αὔξησις τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος ἢ ἡ ἀνάπτυξη ἐπενδυτικῶν ἐφαρμογῶν, παράγοντες ποῦ ἐξαρτῶνται καὶ αὐτοὶ ἀπὸ τὴν ποιότητα ὄχι τῆς ζωῆς, ἀλλὰ τῆς ἐπιχειρηματικῆς δραστηριότητος καὶ παραγωγῆς; Στὸ θέμα αὐτὸ φαίνεται ὅτι ἡ Εὐρώπῃ «σηκώνει τὰ χέρια ψηλά» κυριολεκτικὰ «ψάχνεται» κι αὐτὸ γιὰτὶ διαφεύγει τῶν ὁρίων τῆς καὶ ἀναγκαστικὰ ἢ σκυτάλη μοιραία πλέον περνᾷ στὰ χέρια τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ τῶν θρησκειῶν, οἱ ὁποῖες καλοῦνται νὰ ποῦν μὲ τὸν καλύτερο δυνατὸ τρόπο ποιὰ ἢ σημασία τῆς ἴδιας τῆς εὐρωπαϊκῆς ζωῆς, ποιὸς ὁ σκοπὸς τῆς, ποῖο τὸ μέλλον τῆς καὶ ὁ προορισμὸς τῆς. Ἡ ἐπιστῆμῃ σήμερὰ δείχνει νὰ κινεῖται πρὸς μία διαφορετικὴ θεώρηση τοῦ κόσμου καὶ τῆς ζωῆς, ἐγκαταλείποντας τὴ μηχανιστικὴ, νοσηριαρχικὴ καὶ ἀτομοκεντρικὴ προσέγγιση τῶν φαινομένων.

Ἡ Ὁρθόδοξη θεολογία καὶ Ἐκκλησία προτείνει σεβασμὸ στὴν ἀξία τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ὄχι ἠθικιστικὰ ἀλλὰ πολιτιστικὰ καὶ πολιτισμικά, τὸ ὁποῖο σημαίνει μία προσωπικὴ ἀξιολόγησις τῆς ἴδιας τῆς ζωῆς καὶ τοῦ ἀνθρώπου σὲ ἀναφορὰ μὲ τὸν ἄλλον ἄνθρωπο καὶ τὸν κόσμον. Αὐτὸ συνεπάγεται ὑπέρβαση κάθε μορφῆς χρησιμοθηρισμοῦ, κάθε ὠφελιμισμοῦ καὶ σκοπιμότητος καὶ πραγμάτωση κοινωνικῆς δυναμικότητος καὶ ἀνάπτυξης, ὄχι στασιμότητος καὶ ἀπραξίας. Ὁ ἄνθρωπος στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία δὲν κατέχει τίποτε, συμμετέχει ὅμως παντοῦ σὲ ὅλες τὶς δραστηριότητες τῆς κοινωνικῆς πράξεως

καὶ μέσα ἀπ' τὴ συμμετοχὴ ἀξιολογεῖ καὶ ἀξιολογεῖται ἀπὸ καὶ γιὰ τὴν ἴδια τὴν ζωὴ. Χαρακτηριστικὸ παράδειγμα εἶναι ὁ κίνδυνος τοῦ οἰκολογικοῦ ἀφανισμοῦ τὸν ὁποῖο ὁ ἄνθρωπος θὰ μπορέσει νὰ ἀποτρέψει ὅταν κατανοήσῃ τὴν ριζοσπαστικὴ ἀξιολογικὴ θεώρησίν του ὡς προσωπικὴ συμβολὴ στὴν διατήρησι, ἀνάπτυξη καὶ κυριαρχία τῆς ζωῆς καὶ τοῦ περιβάλλοντος καὶ θεωρήσῃ τὸ ἴδιο τὸ φυσικὸ περιβάλλον ὡς οἶκο φανερώσεως τῆς δημιουργικῆς παρουσίας καὶ ὡς συνεχιστοῦ τοῦ ἔργου τοῦ δημιουργοῦ Θεοῦ, ἀρχές ποῦ ὑπαγορεύονται στὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως καὶ βιώνονται στὴ ζωὴ τοῦ εὐχαριστιακοῦ σώματος τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας. Μιὰ τέτοια εὐχαριστιακὴ θεώρησις τῆς ζωῆς ὡς «τὰ σὰ ἐκ τῶν σῶν» προσφορὰς καὶ ἀνταποκρίσεως, χωρὶς καταχρηστικὰ καὶ ὠφελιμιστικὰς τάσεις εἶναι ποῦ μποροῦν νὰ καταστήσουν τὴν παρουσία τοῦ ἀνθρώπου στὴν Εὐρώπῃ τοῦ αὔριο ἀπὸ κτήτορα σὲ κτίτορα. Μόνο ὅταν ἡ Εὐρώπῃ καταλάβῃ ὅτι ὁποιαδήποτε ἀνάπτυξη οἰκονομικὴ ἢ κοινωνικὴ καὶ ὁποιαδήποτε ἐπενδυτικὴ πολιτικὴ ἢ προσπάθεια πρέπει νὰ προσβλέπει ὄχι στὴν ἰδιοκτησία ἀλλὰ στὴν διαχείρισι καὶ οἰκονομία τῆς ζωῆς, τότε ἀκριβῶς θὰ καταλάβῃ καὶ ποιὸς εἶναι ὁ μελλοντικὸς ρόλος καὶ σκοπός, ὡς τρόπος ζωῆς καὶ εὐρωπαϊκῆς κοινωνίας.

Αὐτὸ ποῦ λείπει σήμερὰ ἀπὸ τὴν Εὐρώπῃ εἶναι ἡ ἀνάπτυξη μιᾶς ἀποτελεσματικῆς ποιμαντικῆς, ἱκανῆς νὰ μετριάσει τὰ ἐπίχειρα τῆς οἰκονομικῆς εἰδωλολατρίας καὶ νὰ ἐμπνεύσει οὐσιαστικὰ τὸν τρόπο διαχείρισις τῆς ἴδιας τῆς ζωῆς, ὡς κοινωνίας, ἢ ὁποῖα σήμερὰ εἶναι ἠθικὰ ἐλλειμματικὴ σὲ μία ἀνταγωνιστικὴ λειτουργία τῆς οἰκονομίας. Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία ἔχει νὰ προσφέρει πολλὰ ὅπως εἶδαμε, ἀρκεῖ ὅμως νὰ προσπαθῆσῃ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν δική της φωνή, σύνολη ἢ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία, ὡς ἐνότητα εὐχαριστιακῆ, μέσα ἀπὸ τὴν λειτουργία τῆς καθολικότητος τῶν τοπικῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ὑπερβαίνουσα τάσεις τοπικισμοῦ ἢ ἀπολυταρχισμοῦ. Ἡ ἐπιτυχία τῆς ἔγκειται στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἡ ἴδια ἀντιλαμβάνεται τὴν λειτουργία τῆς συνοδικότητος καὶ τῶν κανονικῶν θεσμῶν στὸ πλαίσιο φανέρωσής της στὸ εὐχαριστιακὸ τῆς σώμα. Ἡ πολυφωνία ὀδηγεῖ στὴ διάσπασιν ἐνῶ οἱ Ὁρθόδοξοι φωνῆς «ἐν ἐνὶ στόματι» ἀποτελοῦν τὴν δυναμικὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ πρότασι δημιουργίας καὶ ὀλοκλήρωσις τῆς Εὐρώπης τῶν πολιτῶν καὶ τῶν πολιτισμῶν.

Οί Ἀρχιγραμματεῖς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Ἐκ τῶν πρώτων καὶ κυρίων ὑπαλλήλων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὑπῆρξεν ἀνέκαθεν ὁ Ἀρχιγραμματεὺς, ἢ μέχρι τοῦ 1931 Α' Γραμματεὺς ὀνομαζόμενος.

Ὁ Θεόκλητος Φαρμακίδης προέτεινε, εἰς τὸ ε' ἄρθρον τοῦ σχεδίου αὐτοῦ, διὰ τὴν «ἀνθρώπων» τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, τὸν διορισμὸν τοῦ Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ

Τοῦ παν. ἀρχ. κ. Ἀγαθαγγέλου Κ. Χαραμαντίδη
Γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου
Ἵπευθύνου τοῦ Ἱστορικοῦ Ἀρχείου τῆς Δ.Ι.Σ.

βίου¹. Ἐν τέλει ὁ Γραμματεὺς ἀρχικῶς, διοριζέτο παρὰ τοῦ Βασιλέως² ἀλλὰ ὄχι διὰ βίου.

Ἄριθ. Πρωτ. 25497

Ἄριθ. Διεκπ. 762

Βασιλεῖον τῆς Ἑλλάδος

*Τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Ἐκκλησιαστικῶν
καὶ τῆς Δημοσίας Διοικήσεως*

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 9 Ἀπριλίου 1844

Πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τοῦ Βασιλείου

Γνωστοποιούμεν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ὅτι διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος σήμερον ἐκδοθέντος ὁ Μεγαλειότατος Βασιλεὺς ἡμῶν ἠδύοκῆσε νὰ διορίσῃ Πρῶτον Γραμματέα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὸν μέχρι τοῦδε ἐν τῷ Βασιλικῷ Πανεπιστημίῳ Καθηγητὴν τῆς θεολογικῆς Σχολῆς Κύριον Θεόκλητον Φαρμακίδην ἀντὶ τοῦ Κυρίου Θεοφάνους Σιατιστέως, διορισθησομένου εἰς ἄλλην ὑπηρεσίαν.

*Ὁ Ὑπουργὸς
Σ. Τρικούπης³.*

1. Πρακτικὰ τῶν συνεδριάσεων τῆς πρὸς διοργανισμὸν τῶν ἐκκλησιαστικῶν διορισθείσης ἐπιτροπῆς, 19 Ἀπριλίου 1833, 3η Συνεδρίασις, Βλ. Κωνσταντίνου Οἰκονόμου, Τὰ Σωζόμενα ἐκκλησιαστικὰ συγγράμματα, ἔκδ. Σοφ. Οἰκονόμου, τόμος Β', Α-ΘΗΝΗΣΙ ΑΩΞΣ', σελ. 100-101.

2. «Εἰς τὴν Σύνοδον παρευρίσκειται εἰς Βασιλικὸς Ἐπίτροπος, διοριζόμενος καὶ αὐτός, καθὼς καὶ ὁ Γραμματεὺς τῆς Συνόδου, παρὰ τοῦ Βασιλέως», Διακήρυξις περὶ τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, Φ.Ε.Κ. 23 Ἰουλίου / 4 Αὐγούστου 1833, ἄρθρον 6. Βλ. σχετικῶς Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Θέμελη (νῦν Μητροπολίτου Μεσσηνίας), Συνοπτικὴ Ἱστορία τῆς Διαρκοῦς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἀνάπτυον ἐκ τῆς Ἐκκλησίας, Τόμος ΛΑ', ἐν Ἀθήναις 1954, σελ. 16,61.

3. Ἀρχεῖον Ἱερᾶς Συνόδου (Α.Ι.Σ.), Φάκελος Α' Γραμματέων - Ἀρχιγραμματέων.

Ἔδιδε δέ, πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του, τὸν συνήθη τῶν ὑπαλλήλων ὄρκον ἐνώπιον τοῦ Βασιλέως⁴.

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς ἦτο «ὁ ἀρχηγὸς τοῦ Γραφείου, ἐκράτει τὸ πρωτόκολλον τῶν συνεδριάσεων, ἠδύνατο προσέει νὰ λαμβάνῃ μέρος εἰς τὰς συζητήσεις, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχη ἀποφασιστικὴν ψήφον»⁵.

Εἰς τὴν Ε' παράγραφον τοῦ Νόμου ΣΑ', τῆς 9ης Ἰουλίου τοῦ 1852, ἀναφέρεται, ὅτι ἡ «Ἱερὰ Σύνοδος ἔχει Α' καὶ Β' Γραμματέα κληρικούς, διοριζομένους παρὰ τοῦ Βασιλέως, ἐπὶ τῇ προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν»⁶. «Ὁ πρῶτος Γραμματεὺς, καὶ τούτου κωλυομένου ὁ Β', διευθύνει τὰ τοῦ γραφείου, εἰσηγείται τὰς ὑποθέσεις ἐνώπιον τῆς Συνόδου συνεδριαζούσης, καὶ κρατεῖ τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως. Δὲν ἔχει ψήφον οὔτε λαμβάνει μέρος εἰς τὰς συζητήσεις, εἰ μὴ ὡσάκις ζητηθῇ εἰς τούτο»⁷. Ἡ διαβεβαίωσις τοῦ Γραμματέως, ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων του, δίδεται πλέον ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου συνεδριαζούσης ἐπὶ τούτῳ: «Διαβεβαιῶ ἐπὶ τῇ ἱερωσύνῃ μου, ὅτι θέλω φυλάξει πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα, ὑπακοὴν εἰς τὸ Σύνταγμα καὶ εἰς τοὺς νόμους τοῦ Ἐπικρατείας, τηρῶν ἀκριβῶς ἀπαρασαλεύτως τοὺς ὅρους αὐτῶν καὶ ἐκπληρῶν εὐσυνειδήτως τὴν ἐμπιστευθεῖσάν μοι ὑπηρεσίαν»⁸.

Κατὰ τὸ ἔτος 1931 ὁ Α' Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διὰ τοῦ Νόμου 5187 (Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος), ὠνομάσθη Ἀρχιγραμματεὺς: «Παρὰ τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ διορίζονται εἰς Ἀρχιγραμματεὺς, εἰς Γραμματεὺς, εἰς Ἀρχιεοφύλαξ, εἰς Πρωτοκολλητῆς, εἰς Κωδικογράφος καὶ εἰς Γραφεύς, ἅπαντες κληρικοὶ ἄγαμοι, πτυχιούχοι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀθήνησι Πανεπιστημίου ἢ τῆς ἐν Χάλκῃ ἢ ἄλλης ὁμοταγοῦς Ὀρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς...»⁹.

4. Διακήρυξις περὶ τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἄρθρον 8.

5. Διακήρυξις περὶ τῆς Ἀνεξαρτησίας τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἄρθρον 7.

6. Φ.Ε.Κ. 28-24 Ἰουλίου 1952.

7. Φ.Ε.Κ. 28-24 Ἰουλίου 1952.

8. Τμῆμα Ε', Φ.Ε.Κ. 28-24 Ἰουλίου 1952.

9. Ἄρθρον 7.

Ἡ παρουσία τοῦ Ἀρχιγραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μνημονεύεται εἰς τὰ Πρακτικά τῆς Ἱερᾶς Συνόδου μόλις ἀπὸ τῆς ἐναρκτηρίου συνεδριάσεως τῆς ΛΘ' Συνοδικῆς περιόδου (11 Ὀκτωβρίου 1891). Ὁ ἀναφερόμενος Α' Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἶναι ὁ Ἀρχιμανδριτῆς Βαρθολομαῖος Γεωργιάδης. «*Παρόντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀθηνῶν Γερμανοῦ, τῶν Μητροπολιτῶν Λαρίσης Νεοφύτου, Σταγῶν Μελετίου, τῶν Ἀρχιεπισκόπων Ζακύνθου Διονυσίου, Πατρῶν καὶ Ἡλείας Δαμασκηνοῦ, τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου Α. Διομήδους Κυριακοῦ καὶ τοῦ Α' Γραμματέως Βαρθολομαίου Γεωργιάδου*». Ἐκτοτε μέχρι σήμερον τὸ ὄνομα τοῦ Ἀρχιγραμματέως καταχωρίζεται εἰς τὰ Συνοδικὰ Πρακτικά εἰς ὅλας τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου¹⁰.

Θεόκλητος Φαρμακίδης, 1833-1840.

Ἐγεννήθη τὸ 1784 εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Θεσσαλίας. Τὸ 1802 ἐχειροτονήθη εἰς Διάκονον. Τὸν Μάϊον τοῦ 1804 μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν πλησίον τοῦ ἱερομονάχου θείου του Παΐσιου, τοῦ μετὰ ταῦτα Μητροπολίτου Σάμου καὶ εἶτα Θηβῶν, καὶ ἐνεγράφη εἰς τὴν ἐν Φαναρίῳ Πατριαρχικῆν Σχολήν. Ἐν συνεχείᾳ μετέβη διὰ σπουδὰς εἰς Ἰάσιον. Τὸ 1811 ἐχειροτονήθη Πρεσβύτερος εἰς Βουκουρέστιον καὶ μετ' ὀλίγον ἀνέλαβε καθήκοντα ἐφημερίου εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Γεωργίου Βιέννης. Ἀπὸ τοῦ 1816 ἐξέδιδε τὸν «*Λόγιον Ἑρμῆν*» καὶ διέδιδε τὰς γλωσσικὰς ιδέας τοῦ Κοραΐ. Τὸ 1819, δαπάναις τοῦ Λόρδου Γυΐλφορντ, μετέβη εἰς Γοττίγγην διὰ σπουδὰς. Ἐκτραγείσης τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως κατέλιπε τὴν Γοττίγγην καὶ ἔφθασεν εἰς Καλαμάταν. Μετέσχεν εἰς τὴν Α' ἐν Ἐπιδαύρῳ Ἐθνοσυνέλευσιν, εἰς τὸν κατὰ τὴν Ἀνατολικὴν Ἑλλάδα Ἄρειον Πάγον καὶ εἰς τὴν ἐν Ἄργει Ἐθνοσυνέλευσιν. Τὸ 1823 διωρίσθη ὡς καθηγητῆς τῆς Ἰονίου Ἀκαδημίας εἰς Κέρκυραν, ἀλλ' ἐδίδαξε μόνον κατὰ τὸ ἔτος 1824-25 Δογματικὴν. Εἶναι γνωστὸς ὁ ρόλος του διὰ τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας. Τὸ 1833 διωρίσθη ὡς Α' Γραμματεὺς τῆς Συνόδου. Διετέλεσε Καθηγητῆς τῆς Θεολογικῆς καὶ Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Ἐκοιμήθη τὴν 21ην Ἀπριλίου 1860 εἰς ἡλικίαν 77 ἐτῶν.

10. Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Θέμελη, ἔνθ. ἀν., σελ. 26-27.

Θεοφάνης Σιατιστεύς, 1840-1844 (μέχρι τοῦ ἔτους 1842 υπέγραφε ὡς Β' Γραμματεὺς).

Ἐγεννήθη εἰς τὸ χωριὸν Σελίτσα τῆς Σιατίστης. Ἐσπούδασεν εἰς τὴν Σχολὴν τῶν Κυδωνίων. Εὐθύς, ὡς ἐξεργάγη ἢ ἐπανάστασις, ἐγκαταλείψας τὰς σπουδὰς του, ἔσπευσεν εἰς τὴν κυρίως Ἑλλάδα, διὰ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀπελευθέρωσίν της. Διετέλεσε γενικὸς γραμματεὺς τοῦ Ἐπαρχείου Πραστοῦ (Κυνουρίας), Α' καὶ Β' Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Λόγω τῶν ἱκανοτήτων καὶ τοῦ κύρους του ἀπεστάλη, κατ' ἐμπανάληψιν, ὡς Ἐξαρχος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τὴν Λακωνίαν, Μεσσηνίαν, Ἀρκαδίαν, Αἰτωλοακαρνανίαν διὰ τὴν ρύθμισιν ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων καὶ τὴν ἀντιμετώπισιν ἐξεγέρσεων¹¹. Ἐξελέγη, τὴν 21ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1852, Ἐπίσκοπος Μαντινείας καὶ Κυνουρίας. Ἐκοιμήθη τὴν 3ην Μαρτίου τοῦ ἔτους 1868.

Θεόκλητος Φαρμακίδης, 1844-1849.

Μισαήλ Ἀποστολίδης, 1850-1852.

Ἐγεννήθη εἰς τὸ χωριὸν Μελισουργιὸ Κισιάμου Κρήτης τὸ 1789. Ὁ πατὴρ του, πρόκριτος εἰς Κρήτην, ἐσφάγη ὑπὸ τῶν Τούρκων τὸ 1821. Τὸ 1800 εἰσήλθεν εἰς τὴν Μοῆν τῆς Θεοτόκου Γωνιάς, ἐδιδάχθη ἐκεῖ τὰ πρῶτα γράμματα καὶ εἶτα ἐχειροτονήθη εἰς Διάκονον καὶ Πρεσβύτερον. Μετὰ ταῦτα μετέβη εἰς τὸ Φιλολογικὸν Γυμνάσιον Σμύρνης καὶ ἐμαθήτευσε πλησίον τοῦ Κωνσταντίνου Οἰκονόμου. Τὸ 1815 μετέβη εἰς Τεργέστην καὶ Βιέννην ὡς ἐφημέριος καὶ ἐκεῖ ἐτιμήθη διὰ παρασήμου ὑπὸ τοῦ Αὐτοκράτορος τῆς Ρωσσίας Ἀλεξάνδρου τοῦ Α'. Ἐνταῦθα ἐξέμαθε τὴν Ἰταλικὴν, τὴν Γαλλικὴν, τὴν Λατινικὴν καὶ τὴν Γερμανικὴν γλῶσσαν. Τὸ 1827 ἐνήργησεν ἐράνους πρὸς ἴδρυσιν τοῦ Ὁρφανοτροφείου εἰς Αἴγινα. Τὸ 1830 μετέβη καὶ πάλιν εἰς Μόναχον, ὅπου ἀνέλαβε ἐκτὸς τῶν ἐφημερικῶν καθηκόντων καὶ τὴν διεύθυνσιν τοῦ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτηρίου τῆς πόλεως. Τὸ 1832 ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ Βασιλέως τῆς Βαυαρίας Λουδοβίκου, διὰ νὰ διδάξῃ τὴν Ἑλληνικὴν εἰς τὸν ἐκλεγέντα Βασιλέα τῆς Ἑλλάδος καὶ υἱὸν τοῦ Ὁθωνα, μετὰ τοῦ ὁποίου καὶ κατῆλθε τὸ 1833 εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὸ 1835 ἐπροτάθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὸν ἐπισκοπικὸν Θρόνον τῆς Ἐπισκοπῆς Εὐβοίας¹². Τὸ 1837 διωρίσθη ὡς Καθηγητῆς

11. Α.Ι.Σ., Φάκελος Α' Γραμματέων - Ἀρχιγραμματέων.

12. Α.Ι.Σ., Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Μισαήλ Ἀποστολίδης, Φάκελος 1.2.

τοῦ ἰδρυθέντος Πανεπιστημίου, τὸ δὲ 1850 Ἀ' Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ εἰργάσθη ἐπιτυχῶς πρὸς ἀναγνώρισιν τοῦ Αὐτοκεφάλου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὸ 1852 ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Πατρῶν καὶ Ἡλείας, τὸν Δεκέμβριον δὲ τοῦ 1861 Μητροπολίτης Ἀθηνῶν. Ἡ χειροτονία αὐτοῦ ἐγένετο εἰς τὸν Καθεδρικὸν Ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης, παρισταμένης τῆς Βασιλίσσης Ἀμαλίας¹³. Ἐκοιμήθη τὴν 21ην Ἰουλίου τοῦ 1862, εἰς ἡλικίαν 73 ἐτῶν.

Ζαχαρίας Μαθᾶς, 1852-1860.

Ἐγεννήθη εἰς Κόρθιον ἄνδρου. Γόνος λευτικῆς οἰκογενείας. Ἐκάρη Μοναχὸς εἰς ἡλικίαν 12 ἐτῶν εἰς τὴν Μονὴν Τρομαρχίων ἄνδρου. Ἐξεπαιδεύθη εἰς ἄνδρον καὶ εἰς τὸ Λύκειον τῶν Κυδωνίων. Τὴν 24ην Ἀπριλίου 1819 ἐχειροτονήθη Διάκονος παρὰ τοῦ Μητροπολίτου Μυτιλήνης. Διαλυθείσης τῆς Σχολῆς τῶν Κυδωνίων, λόγῳ τῆς ἐκρήξεως τῆς Ἐπαναστάσεως τοῦ 1821, ἦλθεν εἰς Ψαρὰ καὶ κατόπιν εἰς ἄνδρον, ἀκολουθήσας τὸν Ἐπίσκοπον Καρύστου Νεόφυτον εἰς ἐκστρατείαν του μετὰ 300 ἄνδρων κατὰ τῆς Καρύστου. Ἀποτυχούσης τῆς ἐκστρατείας ταύτης ἐπανῆλθεν εἰς τὴν ἄνδρον, ὅπου ἰδρυσεν ἀξιόλογον σχολαρχεῖον. Τὸ 1833 μετέβη εἰς Ναύπλιον καὶ διορίσθη, τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου τοῦ 1834, ὡς Ἀρχιδιάκονος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀργολίδος¹⁴. Τὸ 1837 ἀνέλαβε τοποτηρητῆς τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κορινθίας, παραμείνας εἰς τὴν θέσιν ταύτην μέχρι τοῦ 1841. Πρεσβύτερος ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Ἀττικῆς Νεοφύτου τὸ 1846¹⁵. Ἐν τῷ μεταξὺ ἐστάλη ὡς ἔξαρχος εἰς Σπάρτην, Χαλκίδα, Ἄμοργόν, Ἀταλάντην καὶ Ἄργος. Διετέλεσε ἱεροκλήρυξ τῶν νομῶν Ἀργολιδοκορινθίας καὶ Ἀχαιοῦδος καὶ πάλιν τοποτηρητῆς Κορινθίας μέχρι τοῦ 1851. Ἐξελέγη, τὸ 1860, Ἐπίσκοπος Θήρας. Ἐκοιμήθη ἐν Ἀθήναις τὴν 13ην Σεπτεμβρίου 1877.

Φιλόθεος Οἰκονομόπουλος, 1860-1861.

Κατήγγοτο ἐκ Λαγκαδίων Γόρτυνος. Πτυχιού-

13. Φ.Ε.Κ., 1852, ἀριθ. φύλ. 44, σελ. 282. Ἐφημερίς ΑΙΩΝ, 1852, ἀριθ. φύλ. 1290.

14. Α.Ι.Σ., Φάκελος Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀργολίδος, Ἐπισκοπικά.

15. Α.Ι.Σ., Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, Χειροτονία, Φάκελος 1.22.

χος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν. Διορίσθη ὡς Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του δὲ ταύτην ἐπροτάθη διὰ τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Κορινθίας τὸ 1854. Ἐξελέγη, τὴν 23ην Δεκεμβρίου 1861, Ἐπίσκοπος Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας καὶ ἐχειροτονήθη τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῆς Ἁγίας Εἰρήνης. Ἐκοιμήθη τὴν 10ην Αὐγούστου 1862¹⁶.

Ναθαναὴλ Γκολφίνος, 1862.

Ἐκάρη Μοναχὸς εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Μεγάλου Σπηλαίου¹⁷. Διδάσκαλος τῶν ἱερῶν μαθημάτων εἰς Ἀθήνας. Τὸ 1853 διορίσθη Ἱεροκλήρυξ Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος¹⁸, τὸ δὲ 1859 Ἱεροκλήρυξ Ἀττικῆς καὶ Βοιωτίας¹⁹. Τὸ 1862 διορίσθη ὡς Ἀ' Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἐξεδήμησε πρὸς Κύριον μετὰ παρέλευσιν μηνὸς ἀπὸ τοῦ διορισμοῦ του.

Κύριλλος Χαιρωνίδης, 1862-1866.

Κατήγγοτο ἐκ τοῦ χωρίου Βερσοβὰ Αἰγιαλείας καὶ τὴν 6ην Δεκεμβρίου τοῦ 1836 ἐκάρη Μοναχὸς εἰς τὴν Μονὴν τῶν Ταξιαρχῶν Αἰγιαλείας²⁰. Ἐξελέγη, τὸ 1866, Ἀρχιεπίσκοπος Πατρῶν καὶ Ἡλείας. Ἐκοιμήθη τὴν 4ην Μαρτίου τοῦ 1874.

Βαρθολομαῖος Σωτηριάδης, 1866.

Ἐγεννήθη εἰς τὸ χωρίον Λεχοῦρι τοῦ Δήμου Ψωμίδος τῆς ἐπαρχίας Καλαβρύτων τὸ 1815. Ἐκάρη Μοναχὸς εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τῶν Ἀγίων Θεοδώρων. Πτυχιούχος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν. Διδάσκαλος τῶν ἱερῶν μαθημάτων εἰς Πάτρας. Διορίσθη Ἱεροκλήρυξ τῶν νομῶν Ἀχαΐας καὶ Ἡλίδος καὶ τὸ 1853 Ἀργολίδος καὶ Κορινθίας²¹. Τὸ 1866 ἐξελέγη Ἐπίσκοπος Τριφυλίας καὶ Ὀλυμπίας. Ἐκοιμήθη τὸ 1871.

(Συνεχίζεται)

16. Α.Ι.Σ., Φάκελος Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας, Ἐπισκοπικά.

17. Α.Ι.Σ., Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, Ἄδεια - Ἀποδημιαί, Φάκελος 1.67.

18. Α.Ι.Σ., Φάκελος Ἱεροκλήρυκων.

19. Α.Ι.Σ., Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, Ἄδεια - Ἀποδημιαί, Φάκελος 1,67.

20. Α.Ι.Σ., Μοναχολόγια.

21. Α.Ι.Σ., Φάκελος Ἱεροκλήρυκων.

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΣ ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΟΙ ΑΙΡΕΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Κείμενα δύο Ἐκθέσεων θρησκευτικοῦ περιεχομένου ποὺ ἀψηχόλησαν τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο τὸ θέρος. Κριτικὲς παρατηρήσεις καὶ ἀπορίες ἐπὶ τῆς οὐσίας. Ὑπόνοιες περὶ τὴν συγκάλυψη μονομερῶς ἀλλοτριῶν καὶ ὑπόπτων αἰρέσεων καὶ κακοδοξασιῶν ἐθνικῶς καὶ θρησκευτικῶς ἐπικινδύνων, ἀσχέτων μάλιστα πρὸς τὴν πλειονότητα τῆς Χριστιανικῆς Γνώμης τῆς Εὐρώπης καὶ κόντρα ἰδίως πρὸς τὴν σφύζουσα Ὁρθοδοξία καὶ τὶς παραδόσεις τῆς.

Ἐνα ἐκτάκτου ἐνδιαφέροντος θρησκευτικὸ θέμα, ἀψηχόλησε τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο στὶς 13 Ἰουλίου 1998, καὶ κατεχωρήθη στὰ πρακτικὰ τῆς Συνόδου Ἰουλίου II μὲ τίτλο: «Ὁ

Τοῦ κ. **ΙΩΑΝΝΟΥ Ν. ΠΑΠΑΜΙΧΑΛΑΚΗ***
Ἄρχοντος Μ. Ὑπομνηματογράφου
τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας

θρησκευτικὸς φανατισμὸς ὡς πρόκληση γιὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴ ἔννομη τάξη» (PE 264, 662) ἔκθεσι Oostlander (ἔγγρ. A4-328/98).

Οὐσιαστικὰ πρόκειται περὶ ἐπαναφορᾶς τῆς –πρὸ διετίας (1996)– πρότασις συστάσεως πρὸς τὸ Εὐρωπαϊκὸ Συμβούλιο, ποὺ εἶχε ὑποβληθεῖ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν Ὑποθέσεων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου. Ἡ πρότασις εἶχε παραπεμφθεῖ γιὰ περαιτέρω ἐξέτασις ἐπὶ τῆς οὐσίας στὴν Ἐπιτροπὴ Πολιτικῶν Ἐλευθεριῶν καὶ Ἐσωτερικῶν Ὑποθέσεων ἀπὸ τὴν ὁποία καὶ ἔτυχε τῆς τελικῆς ἐπεξεργασίας (Ἐκθεση Oostlander ἔγγρ. A4-328/98) ἐπανεισαχθεῖσης πρὸς περαιτέρω συζήτησις στὴν II Σύνοδο τοῦ Ἰουλίου 1998.

Κατωτέρω ἀκολουθεῖ ἡ δημοσίευσή τῆς ὑποβληθείσης προτάσεως, τὸ περιεχόμενον τῆς ὁποίας ἔχει ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον ἐφ' ὅσον τὸ

* Ὁ συντάκτης τοῦ παρόντος εἶναι Ἄρχων Μ. Ὑπομνηματογράφος τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας. Πρόεδρος τῆς Πατριαρχικῆς Ἀδελφότητος τῶν Ὀφφικιάλων τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας «Παναγία ἡ Παμμακάριστος». Ἄρχων Μ. Χαροφύλαξ τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικής. Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἐνώσεως Ἑλλήνων Νομικῶν Εὐρωπαϊκῆς Συνεργασίας. Μέλος τῆς Ἐνώσεως Εὐρωπαίων Νομικῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐπιτροπῆς (Τμῆμα Ἑλλάδος). Γενικὸς Γραμματεὺς τῆς Διεθνούς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως τῶν Φίλων τοῦ Robert Schuman Ἑλλάδος.

Συμβούλιον ἐκαλεῖτο νὰ ἀπαιτήσῃ ἀπὸ τὰ κράτη μέλη τῆς «ἄρση τῶν ὑφισταμένων κωλυμάτων γιὰ τὴν ἐκπλήρωσι τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων». Περὶ τῆς προτάσεως θὰ ἀκολουθήσῃ σχόλιο τοῦ Συντάκτου τοῦ ὑπὸ ἀνάγνωσις κειμένου.

Ὁ θρησκευτικὸς φανατισμὸς ὡς πρόκληση γιὰ τὴν εὐρωπαϊκὴ ἔννομη τάξη (PE 264, 662). Ἐκθεση Oostlander ἔγγρ. A4-328/98.

«Σύμφωνα μὲ τὴν πρότασις ψηφίσματος ποὺ συνοδεύει τὴν ἔκθεσι, ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσις πρέπει νὰ ἐφαρμόσῃ ἀποφασιστικὴ καὶ συνεπὴ πολιτικὴ ἔναντι κυβερνήσεων, οἱ ὁποῖες ὑποστηρίζουν ἢ ἀνέχονται τὴν τρομοκρατία. Ἡ πολιτικὴ αὐτὴ μπορεῖ νὰ περιλαμβάνει διπλωματικὲς πιέσεις, ἀποκλεισμὸ ἀπὸ τὴν πώλησι ὀπλων, ὑποχρέωσι θεώρησης διαβατηρίου καί, σὲ ἐξαιρετικὲς περιπτώσεις, τὴ διεθνή ἀπομόνωσι. Τὸ Συμβούλιο καλεῖται νὰ ἐφαρμόζῃ ἔναντι ὄλων τῶν τρίτων χωρῶν τὰ ἴδια μέτρα καὶ σταθμὰ στὸν τομέα τῆς δημοκρατίας, τοῦ κράτους δικαίου καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων. Ἡ εὐρωπαϊκὴ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ δὲν θὰ πρέπει νὰ προκαλεῖ περιττὲς ἀντιδράσεις κατὰ τῶν δυτικῶν κρατῶν, οὔτε νὰ διεγείρῃ τὸ θρησκευτικὸ φανατισμὸ, ὅπως δυστυχῶς συνέβη μὲ τὴν εὐρωπαϊκὴ πολιτικὴ στὴ Βοσνία. Ἡ Ἐπιτροπὴ Πολιτικῶν Ἐλευθεριῶν καὶ Ἐσωτερικῶν Ὑποθέσεων συνιστᾷ στὸ Συμβούλιο νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ τὴν ἐκπόνησι συγκριτικῆς μελέτης γιὰ τὴ θέσι τῶν ἰσλαμικῶν καὶ μουσουλμανικῶν ὀργανώσεων στὰ διάφορα κράτη μέλη.

Σύμφωνα μὲ τὴν πρότασις ψηφίσματος, οἱ τρομοκρατικὲς βιαιοπραγίες τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ ἀποτελοῦν διεθνὲς φαινόμενο, ἡ καταπολέμησι τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ἐνισχυθεῖ σὲ εὐρωπαϊκὸ ἐπίπεδο. Εἶναι λυπηρὸ, ἐν προκειμένῳ, τὸ γεγονός ὅτι ἡ Europol δὲν θὰ μπο-

ρεῖ νὰ συγκεντρώνει καὶ νὰ ἐξεπεργάζεται στοιχεῖα γιὰ τρομοκρατικὲς δραστηριότητες παρὰ μόνον δύο χρόνια μετὰ τὴ θέσθι σὲ ἰσχύ τῆς σχετικῆς σύμβασης. Ἡ προσοχὴ τῶν ἐθνικῶν ὑπηρεσιῶν πληροφοριῶν καὶ ἀσφάλειας θὰ πρέπει νὰ στρέφεται πρὸς ὅλες τὶς μορφὲς θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ μὲ βίαιη δράση, ἔστω καὶ ἐὰν αὐτὴ τῆ στιγμῆ ἢ προσοχὴ ἐπικεντρώνεται κυρίως στὶς ἰσλαμικὲς ὀργανώσεις. Ἡ Ἐνωσθι πρέπει νὰ ἀσκήσει προληπτικὴ πολιτικὴ γιὰ κάθε εἶδους βίαιον θρησκευτικὸ φανατισμὸ, οὕτως ὥστε οἱ ἀλλοδαποὶ ταραχοποιοὶ νὰ μὴ βρίσκουν στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσθι εὐφορο ἔδαφος γιὰ τὶς δραστηριότητές τους. Στὸ πλαίσιο αὐτῆς τῆς προληπτικῆς πολιτικῆς, εἶναι ἀπαραίτητὴ ἢ συνειδητὴ πολιτικὴ γιὰ τὴν ἐνσωμάτωση τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων, μὲ στόχο κυρίως νὰ ἐνισχυθεῖ ἢ θέσθι τους στὴν ἀγορὰ ἐργασίας, νὰ διευρυνθεῖ ἢ συμμετοχὴ τους στὰ ὄργανα διαβούλευσης τοῦ παραγωγικοῦ τομέα τῆς ἐπαγγελματικῆς ζωῆς καὶ τῆς πολιτικῆς καὶ νὰ ἐνταθεῖ ὁ διάλογος μετὰξὺ ἐθνικῶν ἢ εὐρωπαϊκῶν ἀρχῶν καὶ ἐκπροσώπων τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων.

Τὸ Συμβούλιο καλεῖται νὰ ἀπαιτήσθι ἀπὸ τὰ κράτθι μέλθι νὰ ἐξαλείψουν τὰ νομικὰ καὶ πρακτικὰ κωλύματα γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων καὶ νὰ προβλέψουν, στὸ πλαίσιο τῆς μέσης ἐκπαίδευσης, τὴν ἐνίσχυση τῆς διδασκαλίας τῶν ἀρχῶν τῆς δημοκρατίας καὶ τοῦ κράτους δικαίου. Καλεῖται ἐπίσης νὰ ὑποστηρίξθι τὴν ἀνάληψη ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ περισοτέρων πρωτοβουλιῶν γιὰ τὴν προώθησθι τοῦ διαπολιτιστικοῦ διαλόγου, στὸ πλαίσιο τῶν ἐταιρικῶν εὐρω-μεσογειακῶν σχέσεων. Τέλος, στὸ πλαίσιο τῶν ἐκδηλώσεων τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Ἔτους κατὰ τοῦ Ρατσισμοῦ, τὰ μέλθι τοῦ Συμβουλίου θὰ πρέπει νὰ καταστήσουν σαφὲς ὅτι οἱ Μουσουλμάνοι ὑφίστανται διακρίσεις λόγῳ τῆς πίστες τους ἢ τῆς ἐθνικῆς τους καταγωγῆς, ἐνῶ συμβάλλουν σὲ μεγάλο βαθμὸ στὴν οἰκονομικὴ εὐρωστία, τὴν εὐημερία καὶ τὸν πολιτισμὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσθις». (Σύνοδος Ἰουλίου II, «Νέα τῆς Συνόδου» Διεύθυνση Τύπου καὶ Ὁπτικοακουστικῶν Μέσων, Στρασβούργο 13/7/98).

Σχόλιο καὶ Παρατηρήσεις

Ἐκ πρώτης ὄψεως, ἢ Ἐκθεσθι Oostlander

πρὸς τὸ Συμβούλιο γιὰ τὸν θρησκευτικὸ φανατισμὸ ὡς πρόκλησθι γιὰ τὴν εὐρωπαϊκὴ ἔννομη τάξθι, φαίνεται ὅτι δὲν μᾶς ἀφορᾶ ὅταν ἐπικαλεῖται ἄλλα αἰτία καὶ ἀφορμὲς πὸ ἐπέβαλαν τὴν ἀνάγκθι «ἀπαιτήσεως» ἀπὸ τὸ Συμβούλιο πρὸς τὰ κράτθι - μέλθι νὰ ἐξαλείψουν τὰ νομικὰ καὶ πρακτικὰ κωλύματα γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων, ἀναφέροντας μάλιστα ἐνδεικτικὰ τὶς ἐστίες ὅπου ὀφείλεται νὰ ἐνταθεῖ ἢ ἐπαγρύπνησθι, μέσθι παιδεία κ.ἄ.

Ἡ ὡς ἄνω ἔκθεσθι στὴν οὐσία ἐπαναλαμβάνει κατ' ἄλλον τρόπο καὶ μέθοδο, τὰ ὅσα περιἐλευθερίας τῆς κυκλοφορίας τῶν ἰδεῶν κ.λπ. ἔχουν κατὰ καιροὺς διατυπωθεῖ καὶ ἔκτοτε ἀποτελοῦν ἓνα πακέτο κεκτημένων πὸ ἀνασύρεται κατὰ περίπτωσθι καὶ μὲ τὸ ὁποῖο ἐπαπειλεῖται ἢ χώρα - μέλος πὸ ἀντιδρᾶ στὴν «ἐξυπηρέτησθι» τῶν πάσης φύσεως εἰσαγομένων θρησκευτικῶν αἰρέσεων ὑπὸ φορέων μάλιστα ἐνίοτε σκοπιμότητων ἢ ἐπιχειρηματικοῦ σκοποῦ καὶ ὄχι βεβαίως ἀπὸ πρόθεσθι «σωτηρίας» τῶν ἀφελῶν.

Ἡ σχολιαζομένη ἔκθεσθι κατὰ τρόπο συγκεκριμένο καλεῖ τὸ Συμβούλιο νὰ ἐφαρμόξθι τὰ ἴδια μέτρα πρὸς ὅλες τὶς μορφὲς τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ καὶ γιὰ κάθε εἶδους βίαιον φανατισμὸ. Ἐπίσης τὴν ἄσκησθι «συνειδητῆς πολιτικῆς γιὰ τὴν ἐνσωμάτωση τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων, κυρίως στὴν ἀγορὰ ἐργασίας καὶ τὴν μέσθι ἐκπαίδευσθι».

Εὐκόλα ὁ ἀναγνώσθις δύναται νὰ ἐξαγάγθι τὰ συμπεράσματά του ἀπὸ τὴν γενίκευση τοῦ θέματος τοῦ ὁποῖου οἱ ἐπιμέρους ἀναφορὲς εἶναι δυνατὸν νὰ «ἐκλαμβάνονται» καὶ ὡς νόμιμες ἀπειλὲς πὸ ἐπισείονται κατὰ κράτους - μέλους, κυρίως ὅταν τὶς ἐπικαλεσθεῖ κάθε τρίτος ὡς θιγόμενος ἢ καὶ αὐτεπαγγέλτως ἀπὸ τὴν νόμιμη τάξθι τῆς κοινότητος.

Καὶ βεβαίως στὴν Ἑλλάδα δὲν ὑπάρχει φανατισμὸς κατὰ τὴν ἔννοια τῆς ἐκθέσεως Oostlander οἱ δὲ ἀνεγνωρισμένες θρησκείες πὸ Ἑλληνες πολίτες εἶναι μέλθι, ἀκωλύτως ὑπάρχουν.

Τὴν ἔννοια «θρησκευτικὸς φανατισμὸς» ὅπως δέχεται ἢ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσθι μπορεῖ ὁ κάθε τρίτος νὰ ἐπικαλεσθεῖ ὅταν κρίνει ὅτι περιορίζεται ἢ δράσθι του, πότε ὁμως; Ὅταν εὐθέως ἔρχεται νὰ «πολεμήσθι» τὴν ἐπικρατοῦσα θρησκεία, ὅπως στὴν περίπτωσθι τῆς Ἑλλάδος ὅπου Σύνταγμα καὶ λαϊκὴ συνειδησθι προασπίζονται ἄ-

κριβώς την ένότητα της «προεχούσης πίστεως».

Άλλο όμως προάσπιση, και άλλο φανατισμός και τρομοκρατία, μεταξύ των οποίων ουδέμια διάκριση φαίνεται να υπάρχει στην ευρωπαϊκή θρησκευτική άποψη. Πέρα φυσικά των «έπικουρικών» επικαλουμένων αρχών περιέλευθρας διακρίσεως των ιδεών και τὰ τοιαῦτα.

* * *

Τὴν πρόταση ἐπανεφερε ὡς ἔκθεση (PE 264, 670) καὶ παρουσίασε μὲ τίτλο «'Ο Θρησκευτικὸς Φανατισμὸς ἀποτελεῖ πρόκληση γιὰ τὴν ἐυρωπαϊκὴ ἔννομη τάξη» ὁ κ. Oostlander (ΕΛΚ/ΝΛ), ἔγγρ. Α4-328/97, τονίζοντας μεταξύ ἄλλων, ὅτι οἱ κρατικὲς ἀρχὲς δὲν θὰ πρέπει νὰ κάνουν διαχωρισμὸ μεταξύ θρησκειῶν ἀλλὰ νὰ εἶναι ἀμερόληπτες. Τὸ πρόβλημα τοῦ φανατισμοῦ δὲν ἀφορᾷ μιὰ συγκεκριμένη θρησκεία ἀλλὰ ἔχει σχέση μὲ τὶς ὑπερβολὲς στὸν τρόπο ἄσκησης τῶν θρησκευτικῶν δικαιωμάτων. 'Ο εἰσηγητὴς ἐπεσήμανε τὴν εὐθύνη τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης, τὰ ὁποῖα πολλὲς φορὲς τονίζουν ἰδιαίτερα τὴ διαφορετικότητα τῶν θρησκειῶν. «'Η Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση θὰ πρέπει νὰ δημιουργήσῃ τὶς δυνατότητες γιὰ μιὰ αποτελεσματικὴ θεολογικὴ κατάρτιση».

Ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως ἡ Ἐπιτροπὴ διατύπωσε ὀριστικὴν ἄποψη: Στὸ ἐρώτημα σχετικὰ μὲ τὴ στάση ποὺ θὰ πρέπει νὰ τηρηθεῖ ἔναντι τοῦ θρησκευτικοῦ φανατισμοῦ, ἡ κα Gradin ἀπήντησε, τονίζοντας ὅτι «ἡ συμπεριφορὰ, ἡ ὁποία δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀνεκτὴ, εἶναι αὐτὴ ἡ ὁποία συνίσταται στὴν ἄσκηση βίας. Ἐν προκειμένῳ, δὲν πρόκειται περὶ προστασίας τῆς ἐλευθερίας τῆς ἔκφρασης ἀλλὰ τῆς προστασίας τῆς ἀσφάλειας τῶν πολιτῶν. Ἐναφερόμενη στὶς προσπάθειες γιὰ μιὰ ἀσφαλὴ Εὐρώπη, ὑπενθύμισε τὴν Σύμβαση Eurocol, ἡ ἐφαρμογὴ τῆς ὁποίας θὰ ἀρχίσει ἀπὸ 1.1.1999. Ἐναφερόμενη ἐπίσης στὸ αἴτημα τοῦ εἰσηγητῆ γιὰ τὴν ἄσκηση μιᾶς συνεποῦς, συντονισμένης πολιτικῆς ἔναντι κυβερνήσεων τρίτων χωρῶν ποὺ ἀνέχονται τὴν τρομοκρατία, ἡ Ἐπιτροπὸς σημείωσε ὅτι ἤδη τὰ κράτη μέλη συνεργάζονται ἀποτελεσματικὰ γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τρομοκρατικῶν ἐνεργειῶν. Ἐπὶ τῆς ἀνάγκης γιὰ μεγαλύτερη κατανόηση καὶ ἀνεκτικότητα θρησκευτικῶν φαινομένων τόσο ἐντὸς ὅσο καὶ ἐκτὸς τῆς Ἐνωσης.

Προβλέπεται π.χ. ἡ δυνατότητα ἐπιμόρφωσης, ἐκπαίδευσης καὶ συνάντησης, σὲ τακτικὰ χρονικὰ διαστήματα, ἐκπροσώπων διαφόρων θρησκευμάτων, καθηγητῶν θρησκευτικῶν κ.λπ. Μὲ πρωτοβουλία ἐξᾶλλου τῆς Ἐπιτροπῆς προάγεται ὁ διάλογος μεταξύ τῶν θρησκειῶν καὶ τῶν πολιτισμῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει ὑποστηρίξει τὴν πρωτοβουλία τῆς Κοπεγχάγης τὸ 1996. Εἰδικὴ ἀναφορὰ ἔκανε ἡ Ἐπιτροπὸς στὸ ρόλο τῶν μέσων μαζικῆς ἐνημέρωσης καὶ εἰδικότερα στὴν ἀνάγκη γιὰ κατάρτιση τῶν δημοσιογράφων σὲ θέματα ὅπως ἡ ἀνεκτικότητα, ἡ πολιτισμικὴ συμβίωση κ.λπ. Ἐνάλογα προγράμματα ὑλοποιούνται αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὴν δημοσιογραφικὴ ἀκαδημία τοῦ Μάαστριχτ. Γιὰ τὴν ἄσκηση μιᾶς προληπτικῆς πολιτικῆς εἶναι ἀπαραίτητο νὰ ληφθοῦν μέτρα γιὰ τὴν προστασία τῶν θρησκευτικῶν μειονοτήτων καὶ τὴ βελτίωση τῆς θέσης τους στὶς ἐυρωπαϊκὲς κοινωνίες. Θὰ πρέπει νὰ ἀποτραπῆ ὁ ἀποκλεισμὸς τους καὶ ἡ ἀπομόνωσή τους. Ἐναφερόμενη, τέλος, στὸ αἴτημα τοῦ εἰσηγητοῦ γιὰ πραγματοποίησι μελετῶν γιὰ τὸ Ἰσλάμ, ἀνακοίνωσε ὅτι τὸ προσεχὲς φθινόπωρο θὰ ἀποφασισθεῖ ἀπὸ τὰ κράτη μέλη ἡ μορφή ποὺ θὰ ἔχει ἡ μελέτη αὐτή.

Κατὰ τὴν ψηφοφορία ποὺ ἀκολούθησε ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως ἡ Ὀλομέλεια ἀπέρριψε μὲ 158 ψήφους ὑπέρ, 305 ψήφους κατὰ καὶ 27 ἀποχῆς τὴν ἔκθεση τοῦ κ. Oostlander.

«Οἱ αἰρέσεις στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση»

Τὸ δεύτερο εἰδικὸ ἐνδιαφέροντος θρησκευτικὸ θέμα ποὺ ἀψηχόλησε κατὰ τὴν αὐτὴ Π Σύνοδο, 13 Ἰουλίου 1998, τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο ἀφοροῦσε τὶς αἰρέσεις στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση.

Μὴ θεωρώντας ἐπιβεβλημένη οὔτε δικαιολογημένη τὴν θέσπιση κοινῆς ἐυρωπαϊκῆς πολιτικῆς κατὰ τῶν αἰρέσεων ἢ τὴ δημιουργίαν εἰδικῆς ἐυρωπαϊκῆς ὑπηρεσίας, ἡ κα Berger (ΕΣΚ/Α), ἔγγρ. Α4-408/98, ὑπογραμμίζει στὴν ἔκθεση ποὺ συνέταξε, ἐξ ὀνόματος τῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτικῶν Ἐλευθεριῶν καὶ Ἐσωτερικῶν Ὑποθέσεων, τὴν σημασία τῆς συνεργασίας μεταξύ τῶν κρατῶν μελῶν καὶ καλεῖ «ἐκ νέου τὸ Συμβούλιο καὶ τὴν Ἐπιτροπὴ νὰ ἀναλάβουν δράση, σύμφωνα μὲ τὶς συστάσεις ποὺ τοὺς ἀπηύθυνε τὸ Εὐρωπαϊκὸ Κοινοβούλιο στὰ ψηφίσματά του τῆς 22.5.1984 καὶ τῆς 29.2.1996».

(Συνεχίζεται)

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ἡ «εὐθύνη τῆς Ἱεραρχίας»

Τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ ιδιαίτερες προσδοκίες ἀναμένει τὴν κατὰ τὶς προσεχεῖς ἡμέρες σύγκλησι τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Σεπτῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ ὁποία Σύνοδος – ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως τῶν θεμάτων αὐτῆς – ἔχει νὰ ἐπιτελέσῃ μέγα καὶ ἱστορικὸν ἔργον.

Ἡ Ἱ. Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας θὰ ἐργασθῆ μέσα στὰ πλαίσια, τὰ ὁποία παρουσίασε ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος στὸν Ἐνθρονιστήριον Λόγον Του, στὸν ὁποῖο, ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἐπεσήμανε τὰ ἑξῆς:

«Εἶναι εὐθύνη τῆς Ἱεραρχίας κυρίως τὸ νὰ μελετήσῃ νέους τρόπους ἀντιμετώπισης τῶν ραγδαίων ἐξελίξεων, ὥστε ἡ Ἐκκλησία νὰ εἶναι πάντοτε στὴν πρωτοπορία τῆς ἐπίλυσης τῶν πνευματικῶν καὶ κοινωνικῶν προβλημάτων τοῦ λαοῦ μας, μὲ τὴ δύναμη τοῦ φερέγγυου ἐκκλησιαστικοῦ λόγου καὶ μὲ συγκεκριμένες καθοριστικὲς ἐνεργειές της. Ἡ ἀναβάθμιση κατὰ ταῦτα τοῦ ρόλου τῆς Ἱεραρχίας μέσα στὸ ὅλο διοικητικὸ σύστημα τῆς Ἐκκλησίας προβάλλει σὰν ἐπιτακτικὴ προτεραιότητα. Καὶ τὴν προτεραιότητα αὐτὴ προτιθεμαὶ νὰ τιμῶσ' ἀρχῆς. Πάνω στὴ συνοδικότητα στηρίζεται ἡ ἀποτελεσματικότης, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνότητα τῆς Ἐκκλησίας, μὲ τὴν ἀπαρέγκλιτη τήρηση τῶν Ἱ. Κανόνων καὶ τῶν Ἀγιοπατερικῶν ἐπιταγῶν. Τὸ συνοδικὸν σύστημα διοικήσεως δὲν προσφέρει μόνον δυνατότητες ἀξιοποιήσεως ὅλων τῶν δυνάμεων, οὔτε ἀπλῶς ἐξασφαλίζει τὶς δημοκρατικὲς δομὲς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐδράζεται τὸ πολίτευμα τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἀποτρέπει καὶ ἀπὸ κάθε εἶδος ἡγεμονισμοῦ καὶ κυριαρχίας τοῦ ἐνὸς ἐπὶ τῶν ἄλλων. Ἀποτελεῖ τὴν ἐγγύησιν τῆς ὀρθοφροσύνης ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ προϋποθέτει τὴ συνέργεια τοῦ Παρακλήτου στὴ λήψη τῶν ἀποφάσεων. Ἐξ ἄλλου ἡ συνοδικότητα προσφέρει τὸ ἔδαφος γιὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συλλογικότητος, πού εἶναι καρπὸς εὐθύνης καὶ ἐλευθερίας».

Σπυρίδων Περιστερῆς (†)

Τὸ Χριστεπώνυμον πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ μεγάλη συγκίνησιν πληροφορήθηκε τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημία τοῦ ἀειμνήστου Σπυρίδωνος Περιστερῆ, ὁ ὁποῖος ἐπὶ δεκαετίες ὑπῆρξεν ἡ «καλλικέλαδος ἀηδῶν» τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἀθηνῶν. Εὐθὺς μετὰ τὴν ἀναγγελία τοῦ θανάτου τοῦ ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος προέβη στὴν ἀκόλουθη δήλωσι:

«Ὁ Σπυρίδων Περιστερῆς ὑπῆρξε πρότυπον Χριστιανοῦ, ταλαντοῦχου ἱεροψάλτου καὶ ἑναὶς ἀπὸ τοὺς πιὸ σημαντικοὺς δασκάλους τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς στὸν αἰῶνα μας. Προσέφερε ἐπίσης ἀνεκτίμητες υπηρεσίες στὴ Δημοτικὴ μας Μουσικὴ, ὡς ἐρευνητῆς τοῦ

Κέντρου Λαογραφίας τῆς Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν. Μὲ πολὺ κόπο καὶ μὲ ἐπὶ τόπου ἐρευνες καὶ μελέτες ἀποδελτίωσε καὶ κατέταξε πάνω ἀπὸ 1000 Δημοτικὰ Τραγούδια ἀπὸ ὅλες τὶς περιοχὲς τῆς Ἑλλάδος.

»Εἶχα προσωπικῶς τὴν εὐλογία νὰ εἶναι δάσκαλός μου τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς στὸ Ὡδεῖο Ἀθηνῶν καὶ ἐτσι γνώρισα ἀπὸ κοντὰ τὰ προσόντα τοῦ ὡς ἱεροψάλτου καὶ τὴν ἱκανότητά του νὰ μεταδίδει σωστὰ τὸ ὕφος καὶ τὸ ἦθος τῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς, στὴν ὁποία εἶχε ἀφιερωθεῖ ὀλοκληρωτικὰ. Εἶχα ἐπίσης τὸ προνόμιον νὰ νιώσω τὴν εὐγένεια, τὴν καλοσύνη καὶ τὴν ἀγάπην του. Ἦταν ἡ προσωποποίηση τῶν χριστιανικῶν αὐτῶν ἀρετῶν. Ἡ ζωὴ τοῦ Σπυρίδωνος Περιστερῆ πρέπει νὰ ἀποτελεῖ παράδειγμα γιὰ ὅλους μας. Ἐργάσθηκε σκληρὰ προσφέροντας μὲ ἀνιδιοτέλεια τὰ τάλαντά του γιὰ νὰ διαδώσῃ τὴν Βυζαντινὴν Ψαλμωδία καὶ νὰ διασώσῃ τὴν Δημοτικὴν μας Μουσικὴν. Ὑπῆρξε πρότυπον Ἕλληνας πού ἀγάπησε μὲ πάθος τὴν Πατρίδα καὶ τὴν Θρησκείαν του. Ἐπὶ δεκαετίες μέσα ἀπὸ τὰ ἐρτζιανὰ κύματα καὶ τὰ τελευταῖα χρόνια μέσω τῆς τηλεοπτικῆς εἰκόνας ὑπῆρξε γιὰ τοὺς ἀνὰ τὴν ὑψήλιον ὁμογενεῖς μας ἡ παρήγορη φωνή, συμβάλλοντας μὲ τὸν τρόπο του νὰ μείνῃ ἀσβεστη ἡ κανδήλα τῆς μνήμης τους γιὰ τὴν Ἑλλάδα. Αἰωνία ἡ μνήμη του».

«Ὅλοι μαζί ἐνωμένοι»

Ὁ Ρωμαιοκαθολικὸς Τύπος ἔδωσεν ιδιαίτερη δημοσιότητα στοὺς ἑξῆς λόγους, τοὺς ὁποίους, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, εἶπεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος κατὰ τὴν ὁμιλία του στὸν Ἱ. Ναὸ τῆς Μεγαλόχαρης στὴν Τήνον:

«Χαίρω ιδιαίτερος διότι καὶ σ' αὐτὸ καὶ στὸ ἄλλο νησί, τῆ Σύρου, ζοῦν καὶ ἀδελφοί μας, πού ἀνήκουν στὸ ρωμαιοκαθολικὸ δόγμα. Ὅλοι μαζί ἀγαπημένοι, ὅλοι μαζί ἐνωμένοι, ἀγωνίζονται καὶ ἐργάζονται γιὰ τὸ καλὸ αὐτοῦ τοῦ τόπου, γιὰ τὴν ἀληθινὴν πρόοδο, γιὰ τὴν εὐτυχία κάτω ἀπὸ τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ καὶ κάτω ἀπὸ τὸ βλέμμα τῆς Παναγίας μας.

»Καὶ αὐτὸ εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον μᾶς διδάσκει ἡ μακροαίων παράδοσή μας, γιατί πάντοτε στὴν Ὀρθόδοξιαν ὑπῆρξαμεν ἀνεκτικοὶ πρὸς ὅλους καὶ πρὸς αὐτούς, πού διακονοῦν μαζί μας, καὶ πρὸς αὐτούς πού διαφέρουν ἀπὸ μᾶς κατὰ τὰ πιστεύματα καὶ τὶς θεωρίες. Ὅλοι ὅμως εἴμαστε παιδιὰ τοῦ Θεοῦ, ὅλοι ἀνήκομεν εἰς τὴν οἰκογένειαν τοῦ Θεοῦ καὶ γι' αὐτὸ ὀφείλομεν ὅλοι νὰ εἴμαστε ἀγαπημένοι καὶ ἐνωμένοι.

»Καὶ θέλω νὰ συγχαρῶ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ καὶ τὸ Πανελλήνιον τοῦτο Ἰδρυμα τῆς Μεγαλόχαρης τῆς Τήνου, τὸ ὁποῖο σκορπίζει εἰς εὐεργεσίες του σ' αὐτὸν τὸν τόπον καὶ ἄλλου, χωρὶς διακρίσεις καὶ δίδει ὑποτροφίες σὲ παιδιὰ, τόσοσιν ὀρθόδοξα ὅσον καὶ ρωμαιοκαθολικά, ἀδιακρίτως, μὲ ἀξιοκρατικὰ καὶ μόνον

κριτήρια, πράγμα τὸ ὁποῖον ἀνυψώνει καὶ τονώνει ἀκόμη περισσότερο τὴν ποιότητα τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον ἐμεῖς οἱ Ὁρθόδοξοι ἔχομεν διδαχθεῖ νὰ στεκόμαστε ἀπέναντι στὶς πραγματικότητες αὐτῆς τῆς ζωῆς καὶ νὰ συμβιβάζομαστε μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ἔστω, ἐπαναλαμβάνω, καὶ ἂν διαφέρουμε ἢ διαφωνοῦμε μὲ αὐτούς».

Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσις

Ἡ ἀναγγελθεῖσα ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὶς Βρυξέλλες, ἡ ὁποία θὰ πραγματοποιηθῆ τὸν προσεχῆ μῆνα, θὰ σημάνη τὴν ἐπίσημη ἀπαρχὴ τῆς ἐνεργοποίησεως τοῦ Γραφείου τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσις.

Σὲ ἀνακοίνωσὶ τῆς ἡ Ἀντιπροσωπεία αὐτὴ ἀναφέρει ὅτι ἡ ἐπίσκεψις θὰ γίνῃ, γιὰ νὰ ἐκδηλωθῆ τὸ ἔντονον ἐνδιαφέρον τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας γιὰ ὅσα συμβαίνουν στὴν εὐρωπαϊκὴ πρωτεύουσα καὶ ἰδιαίτερωτα γιὰ τὰ ἀφορῶντα στὰ κοινωνικοπολιτιστικὰ θέματα. Στόχος τῶν μελλοντικῶν ἐπαφῶν τῆς Ἀντιπροσωπείας μὲ τὰ ἀρμόδια ὄργανα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως εἶναι «ἡ δημιουργία πλαισίων τακτικῆς μελλοντικῆς συνεργασίας τόσο γιὰ τὴν προβολὴ καὶ προώθησι τῶν ἀρχῶν καὶ ἀξιών τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως, ὅσον καὶ γιὰ τὴ διευκόλυνση τοῦ κοινωνικοῦ ἔργου τῆς Ἐκκλησίας στὰ πλαίσια κοινωνικῶν προγραμμάτων».

Εἶναι αὐτονόητον ὅτι ἡ προβολὴ τῶν ἀρχῶν καὶ ἀξιών τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως θὰ γίνεταί πάντοτε ἐν πνεύματι συμπνοίας καὶ συνεργασίας μὲ τὸ πρωτόθρονο μέσα στὴν Ὁρθοδοξία Σεπτὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο.

Προβολὴ τῆς ταυτότητος τῆς Ὁρθοδοξίας

Στὴ συνέχεια ἄς ἐπιτραπῆ νὰ ὑπομνησθῆ ὅτι ὁ γράφων, ἀναφερόμενος πρὸ ἐννέα ἐτῶν στὴ δυνατότητα συμβολῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν πνευματικὴ διαμόρφωσι τῆς ἐνοποιουμένης Εὐρώπης, εἶχεν ἐπισημάνει τὰ ἑξῆς:

«Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος πρέπει νὰ συντελέσῃ ὄχι μόνον στὴν οὐσιαστικὴ αὐξήσι καὶ βελτίωσι τῶν πνευματικῶν στόχων καὶ ἐπιτευγμάτων τῆς ἐνοποιουμένης ἢ ἐνοποιητέας Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ στὴν περιφρούρησι καὶ προβολῆ τῆς ἀναπαλοτριώτου πνευματικῆς φυσιογνωμίας καὶ ταυτότητος τῆς Ὁρθοδοξίας καὶ στὴν μετάδοσι τῶν ζωογόνων μηνυμάτων τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος ὄχι μόνον στὴν Εὐρώπη, ἀλλὰ καὶ στὸν κόσμον ὁλόκληρον. Ἡ Ὁρθόδοξος Ἑλλὰς διὰ τῆς Ἐκκλησίας τῆς πρέπει νὰ βοηθήσῃ ὥστε οἱ Ἐκκλησίες τῆς Εὐρώπης καὶ πρὸ πάντων οἱ Ὁρθόδοξοι νὰ συνεργασθοῦν ἀρμονικῶς στὰ πλαίσια τῆς κανονικῆς τους παραδόσεως μὲ ἀναγνώρισι τοῦ κανονικοῦ πρωτείου τιμῆς, γιὰ ν' ἀποφευχθῆ ἡ ἀποδυνάμωσις τους μὲ τυχὸν ἀξιώσεις περὶ πρωτείου ἐξ-

ουσίας ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας εἴτε τῆς ἀρχαίας Ρώμης, εἴτε ὁποιασδήποτε, σλαβικῆς ἢ μὴ, τρίτης Ρώμης».

«Μὴ συσχηματίζεσθαι τῷ αἰῶνι τούτῳ»

Ἡ συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅπως καὶ τοῦ Σεπτὸ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου καὶ τῆς καθ' ὅλου Ὁρθοδοξίας στὰ κοινοτικὰ προγράμματα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως μπορεῖ νὰ εἶναι τεραστία. Ἄς ὑπομνήσωμε μερικὰ παραδείγματα:

Οἱ Ὁρθόδοξοι Ἕλληνες πρέπει συνεχῶς νὰ ὑπενθυμίζον, ὅτι ἡ φροντίς γιὰ τὴν κάλυψι οἰκονομικοτεχνικῶν ἀναγκῶν τῶν Εὐρωπαϊῶν πολιτῶν, γιὰ τὴν περιφρούρησι τῆς υἱείας των, γιὰ τὴν ἐξασφάλισι τοῦ γήρατος κ.τ.τ. πρέπει νὰ συμπληρώνεταί μὲ ἀνάληψι σταυροφορίας γιὰ τὴν ὀργάνωσι ἄλλων σπουδαιοτάτων τομῶν κοινοτικῆς δράσεως. Τέτοιοι τομεῖς εἶναι λ.χ. ἡ συνειδητοποίησις τῆς ψυχῆς καὶ τῆς ἐντελεχείας τῆς Εὐρώπης, ἡ ἀποκρουστάλλωσις τοῦ ἰδεώδους τῆς μορφώσεως τῆς νεολαίας μὲ τὴν ἀξιοποίησι τῆς ἀρχῆς τῆς ὁλότητος, ἡ ἀνύψωσις τοῦ θεσμοῦ τῆς οἰκογενείας, ἡ ἐξυγιάνωσις τῶν ραδιοφωνικῶν καὶ τηλεοπτικῶν προγραμμάτων, γιὰ τὰ ὁποία ἔχουν καταργηθῆ τὰ σύνορα, ὁ προσδιορισμὸς τῶν κριτηρίων τοῦ ὑγιούς πολιτισμοῦ.

Ἄλλο παράδειγμα: Πρέπει νὰ διακηρύττεται, ὅτι εἶναι ἀπαράδεκτον, ἡ ἐκστρατεία πρὸς διαφώτισι γιὰ τὸ AIDS νὰ συνδυάζεται μὲ προβολὴν τῶν ἐλευθέρων σεξουαλικῶν σχέσεων καὶ μὲ περιφρόνησι τῆς ἀγνόητος καὶ τῆς μονογαμίας.

Ἄλλο παράδειγμα: Ὁ Κοινωνικὸς Χάρτης τῶν δικαιωμάτων τῶν ἐργαζομένων πρέπει νὰ ἐμφυχνώνεταί ἀπὸ τὸ ἐπιγραμματικὸ σύνθημα τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας: «τεχνίτη ἔργον, ἀδρανεῖ ἔλεος», δηλ. στὸν δυνάμενο νὰ ἀσκήσῃ κάποια τέχνη νὰ τοῦ ἐξασφαλίζεταί ἐργασία, ἐνῶ στὸν μὴ δυνάμενο νὰ ἐργασθῆ πρέπει νὰ ἐξασφαλίζεταί μὲ τὴν ἀλληλεγγύη καὶ τὴν πρόνοια περιθάλψις.

Ἄλλο παράδειγμα: Ἡ ἐκστρατεία ἐναντίον τοῦ καρκίνου πρέπει νὰ δώσῃ ἀφορμὴν πρὸς ὑπόμνησι καὶ τῆς ἀνάγκης ἐκστρατείας ἐναντίον τῶν πνευματικῶν νεοπλασμάτων.

Ἄλλο παράδειγμα: Ἡ σταυροφορία ὑπὲρ τῆς υἱείας τοῦ παιδιοῦ πρέπει νὰ συμπληρώνεταί μὲ τὴ φροντίδα γιὰ τὴν ψυχικὴ προστασία τῆς παιδικῆς ηλικίας καὶ γιὰ τὴν καταπολέμησι τῆς νομιμοποιήσεως τῶν ἐκτρώσεων.

Τὸ διαρκὲς σύνθημα τῶν Ὁρθοδόξων μέσα στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσις πρέπει νὰ εἶναι τὸ «μὴ συσχηματίζεσθαι τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθαι τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον καὶ τέλειον» (Ρωμ. ιβ' 2).

E. Δ. Θ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἴερά Ἀρχιεπισκοπή Ἀθηνῶν

ΜΗΝΥΜΑ

τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν
καὶ πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστοδούλου
γιὰ τὴν ἡμέρα τοῦ περιβάλλοντος

Μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς σημερινῆς (1ης Σεπτεμβρίου) ἀρχῆς τῆς Ἰνδίκτου, δηλαδή τοῦ Νέου Ἐκκλησιαστικοῦ Ἔτους, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ Πάσης Ἑλλάδος κ.κ. Χριστόδουλος ἀπήύθυνε τὸ ἀκόλουθο μήνυμα:

Ἡ Ἐκκλησία μας ἀπὸ τοῦ 4ου αἰῶνος ἐορτάζει τὴν ἀρχὴ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἔτους σήμερα, 1η Σεπτεμβρίου. Γιὰ τὴ σημερινὴ ἡμέρα ἢ Σεπτῆ Ἱεραρχία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διακήρυξε, στὶς 6 Ἰουνίου 1989, ὅτι στὸ ἐξῆς αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ ἐορτὴ τῆς φύσης. Τὴ σημαντικὴ αὐτὴ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου ἀπεδέχθημεν εὐχαρίστως ὅλες οἱ Αὐτοκέφαλες Ἐκκλησίες. Καὶ ὁλόκληρη ἡ Ὁρθοδοξία τὴν ἡμέρα αὐτὴ δὲν προσεύχεται πλέον μόνον γιὰ τὶς φυσικὲς καταστροφές, ἀλλὰ καὶ γι' αὐτὲς ποὺ ἐπιφέρει ὁ ἄνθρωπος στὸ περιβάλλον του.

Δυστυχῶς, ὅπως καὶ στὸ μήνυμά μου, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς παγκοσμίου ἡμέρας περιβάλλοντος εἶχα ἀναφέρει, ἀπὸ τὸν περασμένο αἰῶνα ὁ ἄνθρωπος κατελήφθη ἀπὸ ἓνα πάθος, μίγμα ἐγωισμοῦ, ὀρθολογισμοῦ καὶ ὠφελιμοῦ καὶ ἀπὸ τότε ὅλη ἡ ἀνθρωπότητα σῦρεται ἀπὸ τὴν αἰσθησι καὶ τὴ χαρὰ τῆς δημιουργίας σὲ μία κατάσταση ὀξείας ἀντιπαράθεσης μαζί της, μὲ ἔντονη τὴν ἐπιθυμία τῆς παράλογης καθυπόταξής της.

Κάποτε ὁ ἄνθρωπος εἶχε χρόνο καὶ τόπο γιὰ νὰ θαυμάζει τὴν ἁρμονία καὶ τὴν εὐταξία στὴν κτίση, τὴν ὁποία ὁ Παχυμέρης ὀνόμασε «σύμπνοια καὶ συμπάθεια τοῦ παντός» καὶ νὰ ἀναφωνεῖ μὲ τὸν Ψαλμωδὸ «Ὡς ἐμεγάλυνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε, πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας». Σήμερα τὸ μεγάλο ἀνθρώπινο κατασκεύασμα, τὸ ἐντυπωσιακό, τὸ ἐφυές, τὸ πρακτικὸ ἐξυπηρετεῖ τὴν ὑλιστικὴ μας ζωὴ ἀλλὰ μᾶς ἐπιπεδοποιεῖ καὶ μᾶς ἐμποδίζει νὰ βλέπουμε ψηλά, κατὰ τὴν ἐτυμολογία τοῦ ὄρου «ἄνθρωπος». Καὶ κάτι ἀκόμη χειρότερο. Ὁ ὠφελιμισμὸς ὀδηγεῖ συμπολίτες μας σὲ ἐγκληματικὲς πράξεις, ὅπως αὐτὲς ποὺ ἐξήσαμε ὅλοι τὸ καλοκαίρι μὲ τὴν πυρπόληση τῶν δασῶν.

Ἡ Ἐκκλησία καλεῖ σήμερα ὅλους νὰ βροῦν χρόνο καὶ νὰ κοιτάξουν γύρω τους. Ἄς κάνουν ἓνα περίπατο στὴν Πεντέλη καὶ νὰ δοῦν τὰ ἀποκαΐδια τοῦ ωραίου δάσους — πνεύμονα τῆς Ἀττικῆς —, νὰ δοῦν πολλὰς ἐπιχειρήσεις καὶ οἰκίες κατεστραμμένες. Ἄς ἐπισκεφθοῦν λιμάνια ἢ ποτάμια χωρὶς ζωὴ καὶ πτωχοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἢ ἀπάνθρωπη βουλμία συνανθρώπων τους τοὺς ἔχει φέρει στὴν ἀπόγνωση. Ἄς σταθοῦν ἔστω ἓνα μόνο λεπτὸ

σιωπηλοὶ καὶ ἄς σκεφθοῦν ἂν εἶναι εὐχαριστημένοι ζώντας σὲ μιὰ ἐφιαλτικὴ ἀτμόσφαιρα μιᾶς πόλης στὴν ὁποία πλεονάζει ἡ ἐγωπάθεια. Ἄν διαπιστώνουν τὸ πῶς, τὸ ποῦ καὶ τὸ γιατί βρῶνται στὴ σημερινὴ κατάσταση, τότε θὰ ἔχουν κάνει τὸ πρῶτο καὶ τὸ πῶς σημαντικό βῆμα γιὰ τὴ λύτρωση ἀπὸ τὰ δεσμά τους μὲ τὰ ὁποία, ἴσως ἀνεπαισθήτως, εἶναι προσκολλημένοι στὴν ἀπληστη ἀλλὰ καὶ ἀκόρεστη γῆ. Ἡ Ἐκκλησία τοὺς περιμένει νὰ ἀποφασίσουν «νὰ ἀνάψουν τὸ κερί τους», γιατί τὸ ἄθροισμα τῶν πολλῶν κεριῶν θὰ εἶναι τὸ πύρινο φῶς, ποὺ θὰ δώσει τὴν ἀπάντηση σὲ ὅλους ὅσοι ἀπεργάζονται τὴν Καταστροφή τοῦ περιβάλλοντος καὶ ἐνεργοῦν βλαπτικὰ γιὰ τοὺς συνανθρώπους τους.

Δελτίο Τύπου

Κάθε χρόνο ὁ ἐρχομὸς τοῦ φθινοπώρου σημαίνει γιὰ τὴν Ἐκκλησία τὸ ξεκίνημα μιᾶς ἐπίτονης καὶ ἐργώδους προσπάθειας γιὰ τὴ διακονία τοῦ λυτρωτικοῦ εὐαγγελικοῦ μηνύματος καὶ τὴ μετάδοσή του στοὺς πιστοὺς. Ἀνάμεσα στὰ πολλὰ καὶ σημαντικὰ προγράμματα, ποὺ ἀπὸ ἐφέτος ἐκπονοῦνται στὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, ξεχωριστὸ ἐνδιαφέρον παρουσιάζει ἡ συντονισμένη δράση στὸ νεανικὸ ἔργο. Ἡ ἐναρξὴ λοιπὸν τῆς νέας ἱεραποστολικῆς χρονιάς ἔδωσε στὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο τὴν εὐκαιρία νὰ ἀποστείλει πρὸς τὶς ἐνορίες μιὰ ἐκτεταμένη Ἐγκύκλιο, ἐκφράζοντας σκέψεις καὶ προτάσεις, ποὺ συνιστοῦν τὴν ἀρχιεπισκοπικὴ ἀγωνία του γιὰ τὸ νεαρὸ ποιμνίό του καὶ τὴ σύγχρονη μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας μας.

Στὴν ἐγκύκλιο αὐτὴ ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρεται στὶς δυσκολίες, ποὺ σήμερα παρουσιάζει τὸ κατηχητικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ἐνῶ παράλληλα ἐκφράζει τὴ βεβαία καὶ ἀκλόνητη πεποίθησή του ὅτι τὸ νεανικὸ-κατηχητικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας μας θὰ βρεθεῖ σὲ νέα ἀνοδικὴ περίοδο καὶ θὰ προδεύσει. Ἐξηγώντας τοὺς λόγους πάνω στοὺς ὁποίους στηρίζει τὴν πεποίθησή του αὐτὴ, οἱ ὁποιοὶ ταυτόχρονα ἀποτελοῦν καὶ τὸ βασικὸ «θεολογικὸ ὑπόβαθρο» πάνω στὸ ὁποῖο θὰ κινήθῃ ἡ καινούργια προσπάθεια τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἀναφέρει:

α. Ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας ἔχει φερεγγυότητα, δὲν εἶναι λόγος ἀνθρώπινος καὶ χαρακτηρίζεται ἀπὸ ἀληθινὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴ νεότητα, γεμάτος εὐλοκίαια καὶ ἀγάπη. Τὰ παιδιά μποροῦν νὰ τὸ ἀναγνωρίσουν αὐτὸ καθὼς βαρέθησαν «τὰ ψεύτικα τὰ λόγια τὰ μεγάλα», καὶ ἀναζητοῦν λόγο οὐσίας καὶ ἐλπίδας. Τέτοιοι εἶναι ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας μας γι' αὐτὸ καὶ τὸ χρέος μας καθίσταται μεγάλο.

β. Ἡ Ἐκκλησία δίδει ὄραμα στοὺς νέους. Σήμερα τὰ παιδιά κλείνουν τὴ ζωὴ καὶ τὰ ὄνειρά τους στὰ στενά πλαίσια μιᾶς λαμπρῆς ἐπαγγελματικῆς σταδιοδρομίας, ποὺ δὲν φέρνει ὁμῶς καὶ τὴν ἀληθινὴ εὐτυχία. Στὴν Ἐκ-

κλησία δὲν ἀγωνιζόμαστε γιὰ νὰ κάνουμε τοὺς νέους καριέριστες, ἀλλὰ πολίτες τῆς Βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, τὴν ὁποία προγεύονται καὶ ἀπολαμβάνουν στὴν παρούσα ζωή.

γ. Ἡ Ἐκκλησία διαμορφώνει ἀνθρώπους μὲ ἀποψη, σφυρηλατεῖ ὀλοκληρωμένες προσωπικότητες. Δὲν ἀρκοῦμεθα σὲ τυποποιημένα σχήματα εὐσεβείας οὔτε τὰ προβάλλουμε, τὸ ἔργο μας εἶναι ἔργο οὐσίας, ἀπευθύνεται σὲ ὅλα τὰ παιδιά τῆς ἐνορίας χωρὶς διακρίσεις. Ἀντέχουμε τὴ διαφρονία, τὴν ἀντίθετη ἀποψη, τὴ διαφοροτικότητα τῶν χαρακτήρων, τὴν ἑτερότητων τῶν προσώπων. Ἐνα δὲν ἀντέχουμε: Τὴν ἀπουσία τῶν νέων ἀπὸ τὴν ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα.

δ. Ἡ Ἐκκλησία βγαίνει ἀπὸ τὴν ἀπομόνωση καὶ θέτει πρωτοποριακὰ ζητήματα. Προσεγγίζει τὰ μεγάλα θέματα τῆς ἐποχῆς μας, ποὺ ἀπασχολοῦν βαθύτατα τοὺς νέους, καὶ δίνει ἀπαντήσεις στηριγμένη στὴν ἀποκεκαλυμμένη ἀλήθεια τοῦ Ἐυαγγελίου καὶ τὸν θεόπνευστο λόγο τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας μας.

Στὴ συνέχεια τῆς Ἐγκυκλίου ὁ Μακαριώτατος δίδει τὸ σύνθημα «Κάθε ἐνορία καὶ Πνευματικὸ Κέντρο», ἐννοώντας πολυδύναμα καὶ πολυδύναμα κτίρια, ποὺ θὰ οἰκοδομήσουν ἢ θὰ ἀγοράσουν οἱ ἐνορίες, μὲ πολλὰ εὐπρεπεῖς αἴθουσες, χώρους κατάλληλα διαμορφωμένους γιὰ τὴν κατηχητικὴ συνάντηση, ὥστε νὰ συνδυάζουν τὸ ἐκκλησιαστικὸ περιβάλλον καὶ τὴ νεανικὴ ἀτμόσφαιρα, βιβλιοθήκη, χώρους μὲ ἠλεκτρονικοὺς ὑπολογιστές, πίνκ-πὸνκ καὶ ἐπιτραπέζια παιγνίδια, δισκοθήκη, ἀναψυκτήριο, μουσικὰ ὄργανα κ.λπ. Σὲ αὐτὰ τὰ Πνευματικὰ Κέντρα θὰ ἰδρῦθουν τμήματα βυζαντινῆς καὶ εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, παραδοσιακῶν χορῶν, ἀγιογραφίας, χειροτεχνίας, θαυρικῆς ὁμάδες, δωρεὰν φροντιστηριακὰ μαθήματα κ.λπ. Τὰ κτίρια αὐτὰ θὰ χρησιμοποιηθοῦν δημιουργικὰ στεγάζοντας ὀλόκληρη τὴν πνευματικὴ δραστηριότητα κάθε ἐνορίας, μὲ τὴ διοργάνωση συναντήσεων μὲ τὰ παιδιά, ἑορταστικῶν ἐκδηλώσεων, συναντήσεων γνωριμίας μὲ τοὺς γονεῖς τῶν παιδιῶν, ὁμιλιῶν, ἐκθέσεων βιβλίου, ἀνοιχτῶν συζητήσεων γύρω ἀπὸ θέματα ποὺ «καίνε» τὴ σημερινὴ νεολαία. Ὁ Μακαριώτατος καλεῖ ἀκόμη τὶς ἐνορίες νὰ δώσουν περισσότερα χρήματα γιὰ τὸ νεανικὸ ἔργο, πορευόμενοι στοὺς σύγχρονους δρόμους τῆς ποιμαντικῆς διακονίας, νὰ ἐπιστρατεύσουν τὸν ἐπιστημονικὸ κόσμον τῆς ἐνορίας των γιὰ τὸ νεανικὸ ἔργο, νὰ ἰδρῦσουν Ἐπιτροπὲς Νεότητος καὶ νὰ ἀπασχολήσουν, μὲ ἐπιδόματα, ἀνέργους θεολόγους.

Ἰδιαίτερο βάρος δίνεται στὴ συνεργασία ἐνορίας καὶ σχολείου καὶ τὴν παρουσία τοῦ Ἱερέως στὸν χώρο τοῦ σχολείου, ἀφοῦ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ κοινότητα πολλὰ φορὲς βρίσκονται σὲ παράλληλους δρόμους προσφορᾶς πρὸς τοὺς νέους μας. «Πηγαίνετε στὰ σχολεῖα τῆς ἐνορίας σας χωρὶς κανέναν ἀπολύτως φόβον», ἀναφέρει ὁ Μακαριώτατος, «ἀφοῦ εἴθε οἱ πνευματικοὶ πατέρες τῆς περιοχῆς. Ἄλλωστε, σὲ κανέναν ἄλλο χώρο τῆς ἐνορίας σας δὲν χρειάζεσθε ἄδεια γιὰ νὰ μπεῖτε, γιατί ἄραγε νὰ χρειάζεσθε μόνο γιὰ τὰ σχολεῖα; Προσφέρετε τὴν καλὴ σας διάθεση γιὰ συνεργασία καὶ ἐπιδώξτε κάτι τέτοιο. Εἶμαι σίγουρος ὅτι τελικὰ οἱ πάντες

θὰ σὰς ἀποδεχθοῦν, φτάνει ἐσεῖς νὰ δώσετε καλὴ μαρτυρία». Μάλιστα ὁ Μακαριώτατος δίδει συμβουλὲς σχετικὰ μὲ τὴν παρουσία τοῦ Ἱερέως στὸ σχολεῖο καὶ προτείνει συγκεκριμένους τρόπους συνεργασίας ἐνορίας καὶ σχολείου.

Μὲ τὴν ἴδια Ἐγκύκλιο ὀρίζεται σὲ κάθε ἐνορία Ἱερέας Νεότητος, ὁ ὁποῖος ἀναλαμβάνει τὴ διοργάνωση τοῦ κατηχητικοῦ ἔργου τῆς ἐνορίας του, καθὼς ἐπίσης ὁ Συντονιστὴς Νεότητος σὲ κάθε μιὰ ἀπὸ τὶς 13 ἀρχιεπισκοπικὲς περιφέρειες, οἱ ὁποῖοι θὰ συσκέπτονται τακτικῶς γιὰ τὴν κατάστροψη σχεδίων ποιμαντικῆς γιὰ τοὺς νέους. Καθιερώνεται ἡ πραγματοποίηση ἐτήσιου Συνεδρίου Στελεχῶν νεανικοῦ ἔργου, λίγο πρὶν τὴν ἐπίσημη ἑναρξὴ τῆς νέας ἱεραποστολικῆς χρονιάς, ὡς εὐκαιρία κοινῶν προβληματισμοῦ γύρω ἀπὸ θέματα ποὺ ἔχουν νὰ κάνουν μὲ τὴν κατηχητικὴ διακονία στὶς ἐνορίες τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς. Ἐφέτος, τὸ Συνέδριον θὰ πραγματοποιηθεῖ, ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Μακαριώτατου, στὶς 26 Σεπτεμβρίου, στὸν Ἱ. Ναὸ Ἁγίου Παντελεήμονος Ἀχαρνῶν. Πολὺ σύντομα τὸ Γραφεῖο Νεότητος τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς θὰ ἀποκτήσει τὴ δική του σελίδα στὸ Internet, ἢ ὁποία θὰ ἀνανεώνεται συνεχῶς καὶ θὰ παρέχει στοιχεῖα, ἐποπτικὸ ὕλικό, φωτογραφίες, σχεδιαγράμματα κ.λπ.

Ὁ Μακαριώτατος ἀναγγέλλει ἐπίσης τὴ δημιουργία καὶ λειτουργία νεανικῆς καφετέριας, στὸ κέντρο τῶν Ἀθηνῶν, μιὰ οὐσιαστικὴ πρόταση τῆς Ἐκκλησίας μας γιὰ τὸν ἐλεύθερο χρόνο τῶν νέων. Ἡ καφετέρια θὰ προσφέρει σύνδεση μὲ τὸ Internet, βιβλιοθήκη, περιοδικὰ, συζήτηση κ.λπ.

Γιὰ τὴ νέα ἱεραποστολικὴ χρονιά προγραμματίζονται Σεμινάρια Ἐπιμορφώσεως τῶν Ἱερέων Νεότητος καὶ τῶν Κατηχητῶν, ἡ δημιουργία καὶ λειτουργία Ποιμαντικῆς κατηχητικῆς βιβλιοθήκης, Κέντρο συμβουλευτικῆς κατηχητῶν, δημιουργία καὶ λειτουργία νεανικῶν Κατασκηνώσεων, πραγματοποίηση χειμερινῆς κατασκηνώσεως φοιτητῶν, βαλκανικοῦ συνεδρίου νεολαίας, πολιτιστικῆς ἐκδήλωσεως μὲ συμμετοχὴ νέων ἀπὸ τὰ Βαλκάνια, συναξὴς φοιτητῶν ἀπὸ ὅλη τὴν Ἑλλάδα. Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς θὰ λειτουργοῦν πλέον πολλὰ καὶ ἀξιόλογες Σχολές, ποὺ ἤδη ὑπάρχουν σὲ διάφορες ἐνορίες (βυζαντινῆς μουσικῆς, εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, ἀγιογραφίας, παραδοσιακῶν χορευτικῶν συγκροτημάτων, πληροφορικῆς κ.λπ.) καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ φοιτητικὲς συνάξεις προβληματισμοῦ καὶ πνευματικῆς οἰκοδομῆς. Πρέπει νὰ σημειωθεῖ ὅτι προωθείται καὶ ἡ ἐντονότερη παρουσία τῆς Ἐκκλησίας μας στὰ Α.Ε.Ι. καὶ τὰ Τ.Ε.Ι. καθὼς καὶ στὶς φοιτητικὲς ἐστίες καὶ τέλος ἡ δημιουργία «Γραφείου Συμπαράστασεως Φοιτητῶν», ὅπου οἱ φοιτητὲς καὶ σπουδαστὲς τῆς περιοχῆς πρωτεύουσῆς μποροῦν νὰ ἀπευθύνονται γιὰ ἀναφυόμενα ζητήματα, σχέσιν ἔχοντα μὲ προσωπικὰ των προβλήματα ἢ τὶς σπουδὲς των.

Θέλοντας νὰ κεντρίσει τὸ ἐνδιαφέρον τῶν παιδιῶν γιὰ δημιουργικὴ καὶ γόνιμη ἀπασχόληση, ἡ Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ προτίθεται στὸ τέλος τῆς ἱεραποστολικῆς χρονιάς νὰ διοργανώσει ἐκθεση μὲ τὰ ἐκθέματα τῶν παιδιῶν, ποὺ συμμετέχουν στὶς ἐνοριακὲς Σχολὲς ἀγιογραφίας, χειροτεχνίας κ.λπ., καθὼς ἐπίσης καὶ μεγάλη πολι-

τιστική ἐκδήλωση μὲ ἐμφάνιση τῶν σχολῶν βυζαντινῆς καὶ εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς, τῶν παραδοσιακῶν χορευτικῶν συγκροτημάτων κ.λπ., ἐνῶ τὸ Ἀθλητικὸ Τμήμα τοῦ Γραφείου Νεότητος θὰ διοργανώσει πρωταθλήματα μπάσκετ, σκάκι καὶ πίνκ πόνκ καθὼς καὶ ἄλλες ἐνδιαφέρουσες ἀθλητικὲς ἐκδηλώσεις.

Ὁ Μακαριώτατος ἐξαγγέλλει ἀκόμη τὴν ἀπόφασή του νὰ προωθηθεῖ ἡ παρουσία τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς στὴν παγκόσμια ἀδελφότητα ὀρθοδόξων νεολαίων «ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ» καὶ τὴ «Διαβαλκανικὴ ὀργάνωση ὀρθοδόξων νέων» καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ συμμετοχὴ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς στὸ πρόγραμμα «Νεολαία γιὰ τὴν Εὐρώπη», μὲ ἀνταλλαγὲς ἐπισκέψεων ὀρθοδόξων νέων ἀπὸ διάφορες χώρες τῆς Εὐρώπης.

Δελτίο Τύπου τῆς 3ης Σεπτεμβρίου 1998

Μὲ ἀφορμὴ τὶς συζητήσεις ἢ πιθανὲς παρερμηνεῖες τῆς πρόσφατης Ἐγκυκλίου, πού ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἀπέστειλε πρὸς τὶς ἐνορίες καὶ ἀφορὰ στὸ νεανικὸ ἔργο τῆς Ἐκκλησίας καὶ συγκεκριμένα στὸ σημεῖο πού ἀναφέρεται στὶς σχέσεις ἐνορίας καὶ σχολείου, ἀπὸ τὸ Γραφεῖο Νεότητος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς διευκρινίζεται ὅτι ὁ Μακαριώτατος προτρέπει τοὺς Ἐφημερίους τῶν ἐνοριῶν νὰ ζητήσουν, ἐν ἀγάπῃ, τὴ συνεργασία μὲ τὰ σχολεῖα τῆς περιοχῆς των, τοὺς κ.κ. Διευθυντὲς αὐτῶν καὶ τοὺς θεολόγους. Ἡ συνεργασία αὐτὴ ἀναφέρεται κυρίως στὴν τέλεση τοῦ Ἀγιασμοῦ τῶν σχολείων, στὴ διακονία τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἐξομολογήσεως, τὶς μαθητικὲς Θ. Λειτουργίες καὶ κάθε ἄλλη πρωτοβουλία, πού μπορεῖ νὰ ἀναληφθεῖ ἀπὸ κοινού.

Δελτίο Τύπου τῆς 9ης Σεπτεμβρίου 1998

Μὲ τὴν εὐκαιρία τοῦ νέου ἱεραποστολικοῦ ἔτους καὶ τῶν πρωτοβουλιῶν, πού ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ἀνέλαβε γιὰ τὴ νέα γενιά, πραγματοποιεῖται αὐριό Πέμπτη 10 Σεπτεμβρίου εἰδικὴ σύσκεψη τῶν ἐντεταλμένων Ἱερέων Νεότητος, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀναλάβει τὴν ἀναδιοργάνωση τῆς νεανικοῦ ἔργου στὶς 143 ἐνορίες τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Στὴ σύσκεψη θὰ γίνῃ ἀναφορὰ στὶς δραστηριότητες, πού ἔχει ζητήσει ὁ Μακαριώτατος νὰ ἀναληφθοῦν ἀπὸ τὶς ἐνορίες γιὰ τὴ νεολαία καθὼς καὶ στὴν πρότασή του γιὰ συνεργασία ἐνορίας καὶ σχολείου.

Ἡ σύναξη θὰ πραγματοποιηθεῖ, ὑπὸ τὴν προεδρία τοῦ Μακαριώτατου, στὶς 10.30 στὸ Πνευματικὸ Κέντρο τῆς ἐνορίας Ἁγίου Νικολάου Ἀχαρνῶν.

Δελτίο Τύπου τῆς 10ης Σεπτεμβρίου 1998

Σὲ τρία σχολικὰ συγκροτήματα Γυμνασίων καὶ Λυκείων θὰ τελέσει τὸν Ἀγιασμὸ ἐνάρξεως τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, τὴν Παρασκευὴ 11 Σεπτεμβρίου, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος.

Συγκεκριμένα, ὁ Μακαριώτατος θὰ μεταβεῖ:

Στὶς 9 π.μ. στὸ σχολικὸ συγκρότημα Γκράβας στὸ Γα-

λάτσι, στὸ 21ο Γυμνάσιο καὶ Λύκειο, 22ο Γυμνάσιο καὶ Λύκειο καὶ 40ο Γυμνάσιο καὶ Λύκειο,

Στὶς 11 π.μ. στὸ σχολικὸ συγκρότημα Ταύρου, πού στεγάζεται δύο Γυμνάσια καὶ δύο Λύκεια, καὶ

Στὴ 1 μ.μ. στὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς γυναικειᾶς Ἱεράς Μονῆς Θεομήτορος Ἡλιοπούλεως, ἡ ὁποία ἀνήκει στὴν Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν.

Ἐξ ἄλλου, μὲ ἀφορμὴ τὴ νέα σχολικὴ χρονιά, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος ἀπέστειλε τὰ παρακάτω μηνύματα πρὸς τοὺς κ.κ. Ἐκπαιδευτικούς καθὼς καὶ τοὺς μαθητὲς καὶ τὶς μαθήτριες τῶν Δημοτικῶν, Γυμνασίων καὶ Λυκείων τῆς Ἀθήνας:

Ἀγαπητοὶ μου κ.κ. Ἐκπαιδευτικοί,

Μὲ μεγάλη χαρὰ ἐπικοινωνῶ διὰ τῆς παρουσίας μας, καθὼς εἶσθε ἀπὸ τὰ πλέον ἀγαπητὰ μου πνευματικὰ παιδιὰ καὶ συγκαταλέγεσθε στὰ ἐκλεκτὰ μέλη τῆς μητέρας Ἐκκλησίας. Θέλω κατ' ἀρχὴν νὰ σᾶς ἐκφράσω πολλὰς καὶ θερμὰς εὐχὰς γιὰ τὸ νέο ἀκαδημαϊκὸ ἔτος γιὰ νὰ ἔχετε ὑγεία, δύναμη, ὑπομονὴ καὶ ἀντοχὴ στὸ δύσκολο ἔργο σας. Γνωρίζω τὸν ἀκάματο ἀγῶνα σας γιὰ τὴ μόρφωση καὶ διαρκὴ καλλιέργεια τῶν νέων μας. Γνωρίζω ὅτι μὲ ὅλη τὴ δύναμη τῆς ψυχῆς σας καὶ μὲ ἀστείρευτὴ ὄρεξη, μέσα ἀπὸ τὸν προφορικὸ καὶ γραπτὸ σας λόγο, δίνετε στὴ μαθητιῶσα νεολαία μας γνώσεις πολυτίμες καὶ ἐφόδια πνευματικὰ, προκειμένου νὰ καταστεῖ αὐτὴ πρωτοπόρα στὴν ἐπιστήμη ἀλλὰ καὶ στὴ διατήρηση τοῦ ἑλληνορθόδοξου πολιτισμοῦ μας.

Αὐτὴ ἡ χαρισματικὴ σας ἰκανότητα μὲ κάνει τούτῃ τὴ στιγμή νὰ σᾶς ζητῶ νὰ ἐντείνετε τὶς προσπάθειές σας γιὰ τὸ ἀγαπητὸ καὶ εὐαίσθητο νεαρὸ ποίμνιο τῶν σχολείων τῆς πατρίδος μας. Στιρίζω πολλὰ σὲ ἐσᾶς, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ συνέλληνες, στὸν ἀνεκτίμητο θησαυρὸ τῆς καρδιάς σας καὶ τὴν ἀγάπη σας πρὸς τοὺς νέους ἀνθρώπους καὶ συμπαραστέκομαι στὸν ἀγῶνα σας. Γι' αὐτὸ καὶ πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι ἡ Πολιτεία θὰ πρέπει πάντοτε νὰ βλέπει πολὺ θετικὰ κάθε δίκαιο αἴτημά σας, πού ἀφορᾶ τὶς ἀποδοχὲς σας, τὴν ἐπιμόρφωσή σας καὶ γενικὰ τὴν ἐξασφάλιση μᾶς ἀνετης βιοτῆς, προκειμένου ἀπρόσκοπτα νὰ δίδετε στὸν ἑαυτὸ σας στὸ ἱερὸ ἔργο τῆς παιδείας. Θεωρῶ δὲ ἐπιβεβλημένο νὰ σᾶς τονίσω ὅτι ἡ συμπαράστασή μου στὸ ἔργο σας δὲν κινεῖται σὲ θεωρητικὸ ἐπίπεδο, ἀλλὰ μεταφράζεται σὲ πρόταση ἀγωνίας καὶ συνεργασίας γιὰ τὸ κοινὸ καλὸ τῶν παιδιῶν μας. Ὅπως ἤδη θὰ γνωρίζετε ἔχω προτείνει στοὺς εὐλαβεστάτους Ἐφημερίους τῆς Ἱεράς Ἀρχιεπισκοπῆς νὰ τείνουν χέρι συνεργασίας καὶ συμπόρευσης, πού ἐσεῖς ἐὰν θέλετε θὰ ἀποδεχθεῖτε ἢ θὰ ἀπορρίψετε. Προσωπικῶς πιστεύω καὶ στηρίζω πολλὰ στὴν ἀγνή καὶ ἀποδοτικὴ συνεργασία σχολείου καὶ ἐνορίας, στὰ βήματα τῆς μακράνης ἱστορίας καὶ παράδοσης τοῦ γένους μας, προκειμένου νὰ δώσουμε μαζί τὴ δυνατότητα στοὺς νέους μας νὰ προβληματισθοῦν γόνιμα πᾶντα στὰ μεγάλα ζητήματα τῶν καιρῶν μας καὶ νὰ ἀνακαλύψουν τὸν ἀστείρευτο πλοῦτο τῆς παράδοσής μας.

Σᾶς περιβάλλω μὲ τιμὴ καὶ μὲ ἀγάπη καὶ σφίγγω τὸ χέρι τοῦ καθενὸς προσωπικὰ μὲ θέρη, εὐχόμενος ἐκ μέσης καρδιάς πλούσιες τὶς δωρεὲς τοῦ Θεοῦ στὴ ζωὴ

σας και τὴν ἱερὴ ἀποστολὴ ποὺ ἔχετε νὰ ἐκπληρώσετε. Καλὴ χρονιά! Καλὴ δύναμη!

Μετ' εὐχῶν καὶ ἀγάπης

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν Χριστόδουλος

Πρὸς τοὺς μαθητὲς καὶ τὶς μαθήτριες
τῶν Δημοτικῶν Σχολείων

Ἀγαπητά μου παιδιά.

Καὶ νὰ ποὺ πάλι, μὲ τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ, βρισκόμαστε – ἀνανεωμένοι καὶ ξεκουρασμένοι – στὸ ἀγαπημένο σας Σχολεῖο, ποὺ ἀνοίξε πρόθυμα τὴ ζεστὴ ἀγκαλιὰ του γιὰ νὰ σᾶς δεχθεῖ σὰ στοργικὴ μάνα καὶ νὰ σᾶς δώσει τὴν δυνατότητα ν' ἀποκτήσετε τὶς ἀπαραίτητες γνώσεις γιὰ μιὰ δημιουργικὴ ζωὴ.

Ξεκινᾶτε πάλι ἓνα νέο, ὁμορφο ἀγῶνα κι ὅλοι μαζί μὲ σᾶς, γονεῖς καὶ δάσκαλοι, κάνουν ὅ,τι μποροῦν νὰ σᾶς προσφέρουν ὅ,τι καλύτερο διαθέτουν γιὰ νὰ γνωρίσετε καὶ νὰ ἀγαπήσετε, μέσα ἀπὸ τὴ γνώση, τὸν κόσμο, τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸ Θεό.

Ὅμως, θέλω κι ἐγώ, ὡς Πνευματικὸς σας πατέρας, ποὺ συνέχεια ἐνδιαφέρομαι γιὰ σᾶς, νὰ σᾶς θυμίσω ὅτι ὑπάρχει κι ἄλλη μάνα γιὰ σᾶς, καὶ γιὰ ὅλους σας, μὲ πιὸ ζεστὴ ἀγκαλιὰ, ποὺ κι ἐκείνη νοιάζεται γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν προκοπὴ σας.

Ἡ μάνα Ἐκκλησία σᾶς γέννησε γιὰ νὰ ζήσετε αἰώνια. Σᾶς ἔφερε στὸν κόσμο ὄχι γιὰ νὰ σᾶς γεμίσει μονάχα μὲ γνώσεις, μὰ καὶ γιὰ νὰ σᾶς μάθει νὰ ζεῖτε μὲ ἀρετὴ. Νὰ ζεῖτε μὲ πίστη στὸ Θεὸ καὶ ἐμπιστοσύνη στὸν ἄνθρωπο. Μ' ἀγάπη ἀνυπόκριτη γιὰ ὅλους, μ' ἐλπίδα καὶ ὄρεξη γιὰ δημιουργία πολλή...

Ἡ μάνα Ἐκκλησία πάντα ἔδινε καὶ πάντα θὰ δίδει καὶ τὸ αἷμα Τῆς ἀκόμα γιὰ σᾶς καὶ τὴ γλυκειὰ μας Πατρίδα. Στὸ Σχολεῖο σας θὰ μάθετε γιὰ τοὺς ἀγῶνες καὶ τὶς θυσίες Τῆς, γιὰ τὰ πόσα πολλὰ πρόσφερε καὶ προσφέρει γιὰ νὰ ἴσῃ σήμερα ἐλεύθερη ἡ πατρίδα μας, στολίδι λαμπερὸ μὲσα στὴν ἱστορία τοῦ κόσμου.

Ἐσεῖς φροντίστε νὰ μὴν προδώσετε ποτὲ τὴν ἀγάπη Τῆς. Νὰ μὴν ἀγνοήσετε ποτὲ τὴν προσφορὰ Τῆς. Καὶ προσπαθήστε φέτος νὰ ῥθειτε ἀκόμη πιὸ κοντὰ Τῆς. Γιὰ νὰ γευθεῖτε πιόποτε τὴν ἀπέραντη ἀγάπη καὶ θαλπωρὴ Τῆς.

Θὰ δεῖτε, ἂν καταφέρετε καὶ κλείσετε τ' αὐτιά σας σ' ἐκεῖνες τὶς ὑποὺλες «σειρήνες», ποὺ τὸ κακό σας μονάχα θέλουν καὶ τρέξετε κοντὰ Τῆς, πόσα χρήσιμα, ὁμορφα καὶ ὠφέλιμα πράγματα θὰ βρεῖτε... πόσο πιὸ ἤρεμη, γαλήνια καὶ δημιουργικὴ θὰ γίνεῖ ἡ ζωὴ σας.

Προχωρήστε μὲ θάρρος λοιπόν. Ἡ ἀγκαλιὰ τῆς μάνας Ἐκκλησίας, μὲ τὸ Κατηχητικὸ, σᾶς περιμένει, ὄχι γιὰ νὰ σᾶς συνθλίψει, μὰ γιὰ νὰ σᾶς προσφέρει ὅ,τι εὐγενικὸ ἢ καρδιά σας ποθεῖ.

Δεχθεῖτε τὴ συμπαράστασή Τῆς στὴ σχολικὴ σας ζωὴ, ἐκείνης ποὺ ἀγρυπνα συνεχίζει πάντοτε νὰ στέκεται δίπλα σας καὶ νὰ προσεύχεται ἀδιάκοπα στὸ Θεὸ γιὰ σᾶς, τὰ παιδιά Τῆς.

Κι ἐγὼ ἰδιαίτερος θὰ χαίρομαι νὰ μαθαίνω ἀπὸ τοὺς εὐλαβεστάτους ἱερεῖς μας καὶ τοὺς καλοὺς γονεῖς καὶ δασκάλους τὴν πνευματικὴ σας πρόοδο καὶ προκοπὴ σας. Μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου εὐχομαι νὰ σᾶς χαρίζεῖ ὁ Καλὸς

Θεός, δύναμη καὶ φωτισμὸ στὰ μαθήματά σας, ὑγεία καὶ πλούσια τὴν εὐλογία Του σὲ σᾶς, τοὺς γονεῖς σας καὶ τοὺς δασκάλους.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Πρὸς τοὺς μαθητὲς καὶ τὶς μαθήτριες
τῶν Γυμνασίων καὶ τῶν Λυκείων τῆς Ἀθήνας

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Μὲ τὴν Ἀκολουθία τοῦ Ἀγιασμοῦ ποὺ πρὶν λίγο τελέσαμε, ἡ Ἐκκλησία μας εὐλόγησε ἓνα ἀκόμη ξεκίνημά σας, ἐδῶ στὸν ἱερὸ χώρο τοῦ σχολεῖο, γιὰ τὴν κατάρτιση τῆς γνώσης καὶ τῆς ἀρετῆς. Μαζὶ μὲ τὶς εὐλογίες αὐτές, θέλω νὰ ξέρετε ὅτι σᾶς συνοδεύουν καὶ οἱ προσωπικὲς μου εὐχὲς καὶ ὅτι σὺν πνευματικὸς Πατέρας σας βρίσκομαι νοητὰ κοντὰ σας καὶ προσεύχομαι νὰ σᾶς χαρίζεῖ ὁ Θεὸς ὑγεία καὶ φώτιση.

Παῖδιά μου, πρὶν λίγο καιρὸ, σὲ μιὰ ἐπίσημη τελετῇ, σᾶς εἶχα πεῖ: «Τὰ ἀδιέξοδα πλήθυναν. Τώρα ἡ ἀδυσώπητη ἀνάγκη σᾶς καλεῖ σὲ ἀπόφαση... Ὑπάρχει ἓνας χώρος, ποὺ δὲν θὰ σᾶς προδώσει ποτέ. Εἶναι ὁ χώρος τῆς Ἐκκλησίας. Ἐλάτε σ' αὐτόν, ἐλάτε στὴν πίστη, ἐλάτε στὸν Χριστό. Θὰ βρεῖτε ὅ,τι ἔχετε χρόνια τώρα στερηθεῖ. Καὶ μαζί τὴν ἀληθινὴ ἐλευθερία, τὴν ἀληθινὴ δικαιοσύνη, τὴν ἀληθινὴ ἀλήθεια».

Φαντάζομαι νὰ θυμᾶστε πότε καὶ ποῦ σᾶς εἶπα αὐτὰ τὰ λόγια. Σήμερα λοιπόν, λίγους μῆνες μετὰ, θέλω νὰ σᾶς πῶ ὅτι ἀκόμη σᾶς περιμένουμε. Καὶ δὲν θὰ κουραστούμε ποτὲ νὰ σᾶς περιμένουμε, γιὰ τὴν ἀγάπὴν ἀληθινά!

Νὰ ἔλθετε, παιδιά μου, κοντὰ μας ὅπως εἶσθε: Μὲ τὸν προβληματισμὸ σας, τὴν ἀμφισβήτησή σας, τὴν ἀρνησὴ σας ἀκόμη. Ὅλα μποροῦμε νὰ τὰ κουβεντιάσουμε. Καὶ γιὰ τὰ τραγικὰ ἀδιέξοδα τῆς ἐποχῆς μας, καὶ γιὰ τοὺς μονόδρομους τῆς κοινωνίας μας, καὶ γιὰ τὴν ἀνεπιστότητα τῶν καρδιῶν μας, καὶ γιὰ τὴν ἀπουσία τῆς ἀγάπης, καὶ γιὰ τὰ ναρκωτικά, τὸ AIDS, τὴ βία καὶ ὅ,τι ἄλλο. Μὴ βγάλετε τίποτε ἀπὸ πάνω σας, οὔτε κὰν τὸ σκουλαρίκι ἀπὸ τὸ αὐτί σας. Εἶσθε τὰ παιδιά μας – ὅπως κι ἂν εἶσθε – κι αὐτὸ ἐμᾶς μᾶς φθάνει. Μποροῦμε νὰ τὰ βροῦμε, φτάνει νὰ βρεθούμε!

Θέλω νὰ πῶ σὲ ὅλους σας καὶ μὲ ἔμφαση νὰ τονίσω: Ἡ Ἐκκλησία εἶναι ἡ μάνα μας – ἀκόμα κι ἂν μερικὲς φορὲς τὴ νομίζουμε γιὰ μητροῖά μας. Ἡ ἀγκαλιὰ τῆς Ἐκκλησίας μας εἶναι πάντοτε ἀνοιχτὴ καὶ στοργικὴ – ἀκόμη κι ἂν μερικὲς φορὲς νομίζουμε ὅτι ὅλες οἱ πόρτες εἶναι κλειστὲς. Ἡ Ἐκκλησία μας μπορεῖ νὰ δώσει ἀπαντήσεις στὰ ὑπαρξιακὰ ἐρωτήματα τοῦ κάθε νέου, γιὰ τὴ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ μας εἶναι φωνὴ ἐπαναστατικὴ ἐναντίον κάθε ὑποκρισίας καὶ ψευτιάς, ποὺ ἔχουν πλημμυρίσει τὴ ζωὴ μας. Ἡ φωνὴ τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι μιὰ γροθιά ἐνάντια σὲ κάθε κατεστημένο φασισαῖσμο καὶ ἐξευτελισμὸ τῆς ἀνθρώπινης προσωπικότητας, ἐνάντια στὴ στασιμότητα καὶ τὴν ἀρνηση. Προοδευτισμὸς εἶναι μόνο ὁ Χριστιανισμὸς, ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτη ἱστορικὴ του παρουσία μέχρι σήμερα δίνει νόημα στὴ ζωὴ μας, ὁμορφαίνει τὶς ἀνθρώπινες σχέσεις, χαρίζει ὄραμα κι ἐλπίδα.

Ἐλάτε, παιδιά μου, νά φτιάξουμε ἕναν καλύτερο κόσμο, ὅπως ἐμεῖς τὸν ὄνειρευόμαστε, χωρίς ἀπογοητεύσεις, χωρίς λευκὸ θάνατο, χωρίς βία, ρατσισμό καὶ φανατισμό. Ἐλάτε νά φτιάξουμε τὴν Ἑλλάδα τῆς ἀρετῆς καὶ τῆς πίστης, τῆς προόδου καὶ τῆς ἀλήθειας. Κηρύσσω σήμερα τὴν ἐπανάσταση τῆς ἀνάστασης καὶ σᾶς καλῶ νά ἀπαρηγηθεῖτε τίς προκαταλήψεις τοῦ παρελθόντος καὶ νά πλησιάσετε τὴν Ἐκκλησία. Πηγαίνατε στὴν ἐνορία σας, ἐνημερωθεῖτε γιὰ ὅλα ἐκεῖνα ποῦ μὲ πολλὴ στοργὴ ἔχουν ἐτοιμάσει γιὰ σᾶς καὶ προγραμματίστε ἐσεῖς οἱ ἴδιοι ἐκεῖνα ποῦ θὰ θέλατε γιὰ τὴν ἐνορία σας. Βλέπετε, στὴν Ἐκκλησία δὲν βάζουμε φραγμὸ στὰ ὄνειρά μας. Ἡ ποίηση τῆς ἀληθινῆς ζωῆς πλημμυρίζει τὸ εἶναι μας, κυριεύει τὴν ψυχὴ μας. Αὐτὴν τὴν ποίηση γνωρίστε ἀπὸ τὴν Κυριακὴ 4 Ὀκτωβρίου μέσα στὸν ἀληθινὰ ἐπαναστατικὸ χῶρο τῆς Ἐκκλησίας.

Σήμερα, ἐμεῖς οἱ μεγάλοι, ἡ δική μας γενιά, ἀναγνωρίζουμε πλέον τὰ λάθη τοῦ παρελθόντος καὶ πόσο ἔξω πέσαμε σὰν πιστέψαμε ὅτι μόνον τὸ μυαλό σας καὶ τὸ στομάχι σας πρέπει νά γεμίσουμε. Ξεχάσαμε τὴν ψυχὴ σας – ἂν καὶ ἡ Ἐκκλησία μας πάντοτε φώναζε γιὰ τὸ ἀντίθετο καὶ διαμαρτυροῦταν – καὶ τώρα πιὰ πασχίζουμε νά σᾶς κάνουμε δυνατοὺς στὸν ἀγώνα γιὰ τὴν κατάκτηση τῆς ἀρετῆς καὶ τῶν πνευματικῶν ἀξιών. Στὴν προσπάθεια αὐτή, πιστέψτε με, ἡ Ἐκκλησία μας ἔχει ἕναν πρωταγωνιστικὸ ρόλο νά διαδραματίσει. Αὐτὸν τὸν ρόλο ἀναλαμβάνουμε, μὲ βαθιὰ ἐπίγνωση τῆς μεγάλης μας εὐθύνης.

Ἐλάτε λοιπόν, νά κάνουμε ὅλοι ἕνα βῆμα ἐμπρὸς γιὰ νά συναντηθοῦμε. Ἐχουμε ἀνάγκη ὁ ἕνας τὸν ἄλλον. Ἐχουμε ἀνάγκη τὴν κοινωνία τῶν καρδιῶν, τὴν ἀμεσότητα τῆς ἀγάπης, τὴ θέσμη τῆς ἐπικοινωνίας. Μ' ἕνα λόγο ἔχουμε ἀνάγκη τῆ στοργῆ τῆς Ἐκκλησίας μας. Λοιπόν, ἐμεῖς τολμοῦμε! Ἐσεῖς;

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Ὅταν, τὸ καλοκαίρι ποῦ μᾶς πέρασε, ἐπεσκέφθηκα στὸ Στάδιο «Εἰρήνης καὶ Φιλίας» τοὺς παίκτες τῆς ἐθνικῆς μας ὀμάδας μπάσκετ, χάρισα στὸν καθένα ἕνα μικρὸ Σταυρὸ καὶ τοὺς εἶπα: «Τὰ βλέμματα ὅλων μας εἶναι στραμμένα σὲ σᾶς. Ὁ Θεὸς σᾶς συνοδεύει γιὰ νά ἔχετε καρποὺς καὶ ἐπιτυχίες. Θέλω νά σᾶς πῶ νά προσεύχεσθε καὶ νά κάνετε τὸν Σταυρὸ σας χωρίς νά ντρέπεστε. Εἶμαστε Ἕλληνες Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ χωρίς τὴν εὐλογία τοῦ Θεοῦ δὲν μπορούμε νά προχωρήσουμε, στηριζόμενοι μόνον στὶς δικές μας δυνάμεις».

Τὰ ἴδια ἀκριβῶς λόγια θέλω νά πῶ σήμερα καὶ σὲ σᾶς. Καὶ κάτι ἀκόμη: Παρὰ τίς φιλότιμες προσπάθειές τῆς, ἡ Ἐθνικὴ μας ὀμάδα δὲν κατάφερε τελικὰ νά ἀνεβῆι στὸ βᾶθρο. Αὐτὸ εὐχομαι μέσα ἀπὸ τὴν καρδιά μου νά τὸ κάνετε ἐσεῖς, ὅλοι σας. Νά ἀνεβείτε στὸ πιὸ ψηλὸ βᾶθρο τοῦ νικητῆ. Μόνον αὐτὴ ἡ θέση σᾶς ἀξίζει!

Καλὴ καὶ εὐλογημένη χρονιά!

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη

Ὁ πνευματικὸς σας πατέρας

† Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

Τὴν Κυριακὴ, 6 Σεπτεμβρίου, ἄρχισαν μὲ κάθε μεγαλοπρέπεια καὶ λαμπρότητα οἱ ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις πρὸς τιμὴν τοῦ ἐν ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Νεκταρίου, Μητροπολίτου Πενταπόλεως, τοῦ Θαυματουργοῦ. Μὲ μεγάλη λαμπρότητα καὶ βυζαντινὴ μεγαλοπρέπεια γιορτάσθηκε στὸν Πατριαρχικὸ Ναὸ τοῦ Ἁγίου Νικολάου, Καΐρου, ἡ γιορτῆ τῆς Ἀνακομιδῆς τῶν ἱερῶν Λειψάνων τοῦ Ἁγίου.

Τὸ Σάββατο ἐσπέρας τελέσθηκε Μέγας πανηγυρικὸς Ἑσπερινὸς μετ' ἄρτοκλασίας. Ἡ Α.Θ.Μ. ὁ Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς κ. Πέτρος ὁ Ζ' χοροστάτησε στὸν Ἑσπερινό, ὅπου μίλησε καταλλήλως καὶ ἐξήρε τὴν ἀξία τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου γιὰ τὸν σύγχρονο κόσμο.

Τὴν ἐπομένη προέστη τῆς πανηγυρικῆς θείας Λειτουργίας συμπαρασταμένου τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Λεοντοπόλεως κ. Διονυσίου καὶ ὄλου τοῦ ἱεροῦ κλήρου, Καΐρου.

Ὁ Μακαριώτατος κατὰ τὴν θεία Λειτουργία μίλησε ἐμπεριστατωμένα γιὰ τὴ ζωὴ, τὰ θαύματα καὶ τίς ἀρετὲς τοῦ Ἁγίου Νεκταρίου. Κήρυξε ἐπίσης τὸ ἔτος 1999 ὡς «Ἔτος ἁγίου Νεκταρίου» καὶ βεβαίωσε τοὺς πιστοὺς, ὅτι οἱ διάφορες ἐορταστικὲς ἐκδηλώσεις θὰ συνεχίσουν καὶ μέσα στὸ νέο ἔτος πρὸς τιμὴν τοῦ Ἁγίου.

Ὁ ναὸς τοῦ ἁγίου Νεκταρίου κατακλύστηκε ἀπὸ πιστοὺς, Ἕλληνες καὶ Ἀραβες, οἱ ὁποῖοι ἦρθαν γιὰ νά τιμήσουν τὸν Ἅγιο τοῦ Ἀλεξανδρινοῦ Θρόνου, ὁ ὁποῖος ἐ χρημάτισε Πατριαρχικὸς Ἐπίτροπος Καΐρου. Ἰδιαίτερη ἦταν ἡ παρουσία τῶν Πρέσβων Ἑλλάδος, κ. Γ. Ἀσημακοπούλου, καὶ Κύπρου κ. Χαρ. Καφού, τοῦ Γενικοῦ Προξένου Ἑλλάδος, τοῦ Ναυτικοῦ Ἀκολουθού, τοῦ Προέδρου τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος Καΐρου καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινότητος τῶν Ἀραβοφώνων μετὰ τῶν μελῶν τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων αὐτῶν.

Ὁ Μουσικολογιώτατος Μέγας Ἐκκλησιάρχης τοῦ Πατριαρχείου μας κ. Γεώργιος Βαλλᾶς, διηύθυνε τὴν χορωδία ποῦ ἀπετελεῖτο ἀπὸ Ἕλληνες καὶ Ἀραβοφώνους.

Μετὰ ἀπὸ τὴν θεία Λειτουργία ὁ Μακαριώτατος παρουσίασε στοὺς παρευρισκομένους ἐπισήμους καὶ στὸ λαὸ τὸ ἐπιτελούμενο ἔργο τῆς ἀνακαινίσεως τοῦ κελίου ὅπου ἐξῆσε ὁ ἅγιος Νεκτάριος.

Ἐπακολούθησε δεξίωσις στὴν Πατριαρχικὴ τράπεζα. Ὁ Μακαριώτατος καλωσόρισε ὅλους καὶ μίλησε μὲ πατρικὴ ἀγάπη.

(Ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ Γραφείου Τύπου)

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Τὴν 13η Σεπτεμβρίου ἡ Ρωμαιοκαθολικὴ Ἐκκλησία ἐώρτασε τὴν 32α ἐπέτειο τῆς ὀργανουμένης ἀπὸ αὐτὴν «Παγκοσμίου ἡμέρας τῶν κοινωνικῶν μέσων ἐπικοινωνίας». Κατὰ τὸ παρὸν ἔτος τὸ θέμα τοῦ ἐορτασμοῦ ἦτο: «Ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νά μεταδίδωμεν τὴν ἐλπίδα». Σὲ μῆνυμά του γιὰ τὴν ἡμέρα αὐτὴ ὁ Πάπας, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τόνισε τὰ ἐξῆς:

«Ἡ ἐλπίς, στὴν ὁποία τὸ Πνεῦμα ὁδηγεῖ τοὺς πι-

σπούς, εἶναι πρὸ πάντων ἐσχατολογικῆς φύσεως. Εἶναι ἐλπίς γιὰ τὴ σωτηρία – ἐλπίς γιὰ τὸν οὐρανὸ, ἐλπίς γιὰ τὴν τελειότερη κοινωνία μὲ τὸν Θεό... Ἡ ἐσχατολογικὴ ἐλπίς ἔχει βαθύτερη σχέση μετὰ τὴν ἀναζήτησιν τῆς εὐτυχίας καὶ ἰκανοποίησιν τῶν πόθων σ' αὐτὴν τὴν ζωὴν. Ἡ ἐλπίς γιὰ τὸν οὐρανὸ παράγει τὴ γνήσια φροντίδα γιὰ τὴν εὐημερία τῶν ἀνθρώπων ἐδῶ καὶ τώρα. “Ἐάν τις εἶπῃ ὅτι ἀγαπῶ τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ μισῶ, ψεύστης ἐστίν· ὁ γὰρ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν ὃν ἑώρακε, τὸν Θεὸν ὃν οὐχ ἑώρακε πῶς δύναται ἀγαπᾶν;” (Α' Ἰωάν. δ' 20)... Οἱ δημιουργοῦντες τὰ χριστιανικὰ Μέσα Ἐπικοινωνίας θὰ μεταδώσουν κατὰ ἀξιόπιστον τρόπο τὴν ἐλπίδα, ἐάν αὐτοὶ πρωτίστως ἔχουν τὴν ἐμπειρία τῆς ἐλπίδος στὴν ἰδική τους ζωὴ, καὶ αὐτὸ θὰ συμβαίη μόνον, ἐάν εἶναι ἄνδρες καὶ γυναῖκες τῆς προσευχῆς. Ἐν τῇ δυνάμει τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἡ προσευχὴ μᾶς καθιστᾷ ἰκανοὺς νὰ εἴμεθα “ἔτοιμοι αἰεὶ πρὸς ἀπολογία (νὰ δίδωμεν ἀπάντησιν) παντὶ τῷ αἰτοῦντι ἡμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος” (Α' Πέτρ. γ' 15)...».

– Ἀπὸ 3 ἕως 5 Σεπτεμβρίου συνεκλήθη στὸ Freising (κοντὰ στὸ Μόναχο) τὸ δευτέρου Διεθνὲς Συνέδριον τῆς ρωμαιοκαθολικῆς ὀργανώσεως «Renovabis» πρὸς ἐξέταση τοῦ θέματος «Ἐκκοσμίκευσις καὶ πλουραλισμὸς στὴν Εὐρώπη». Ἰδιαίτερος συζητήθηκε ἡ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας στὴν Οὐγγαρία, στὴ Σλοβενία καὶ στὴν Πολωνία.

– Ὁ τότε, καὶ νῦν πρῶην, καγκελλάριος τῆς Γερμανίας Helmut Kohl, ὁμιλῶν ἐξ ἀφορμῆς τῆς 750ετηρίδος τοῦ καθεδρικοῦ ναοῦ (Dom) τῆς Κολωνίας δήλωσε ὅτι «χωρὶς τὸ μήνυμα τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὴν ἀξιοπρέπεια ὅλων τῶν ἀνθρώπων δὲν θὰ ὑπῆρχε τὸ συνταγματικὸ κράτος τῆς ἐλευθερίας».

– Στὴ Μόσχα ἡ ΡΚαθολικὴ Ἐκκλησία ἐγκαινίασε τὸ νοσοκομεῖο παιδῶν Blagozentr. Στὰ ἐγκαίνια, ὁμιλῶν ὁ ἐπὶ πολλὰ ἔτη Πρόεδρος τοῦ Ποντιφικίου Συμβουλίου Ποιμαντικῆς καρδινάλιος Φλωρέντιος Ἀντζελίνι, εἶπεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ὅτι «τὸ Ἰδρυμα τοῦτο δὲν θὰ εἶναι ὄργανο προσηλυτισμοῦ, ἀλλὰ ὄργανο εἰλικρινοῦς καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης, τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι νὰ ἀποδείξῃ σὲ ὅλους, πιστεύοντες καὶ μὴ πιστεύοντες, Καθολικοὺς καὶ Ὀρθοδόξους, ὅτι ἐπιζητοῦμε ὅλοι τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἐνότητα, πιστοὶ στὴ διδασκαλία τοῦ Λυτρωτοῦ Χριστοῦ».

– Στὸ Βατικανὸ ἔχουν κορυφωθῆ οἱ προετοιμασίαι γιὰ τοὺς ἑορτασμοὺς τῆς 20ετηρίδος τῆς ἐκλογῆς (16 Ὀκτ.) καὶ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηκόντων του (22 Ὀκτ.) τοῦ Πάπα Ἰωάννου - Παύλου Β'.

Ε.Δ.Θ.

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Αὐστρίας κ. Μιχαήλ, ὁ ὁποῖος εἶναι γνωστὸς γιὰ τὴν συνετὴ ποιμαντικὴ δράσιν του, γιὰ τὴς πρωτοβουλίας του ὑπὲρ τῆς ἑλληνορθοδόξου νεότητος καὶ γιὰ τὴν γνήσια οἰκουμενικὴ προσπάθειά του, ἕνεκα τῆς ὁποίας οἱ διάφορες Ἐκκλησίαι καὶ Ὀμολογίαι τῆς Αὐστρίας τὸν ἔχουν ἐκλέξει Πρόεδρο τοῦ «Οἰκουμενικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν στὴν Αὐστρία», σὲ συνέντευξί του στὴν αὐστριακὴ ἐφημερίδα «Die Presse» (Ὁ

Τύπος), εἶπεν, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς:

«Ὁ Πάπας ἔχει κατανοήσει ὅτι τὸ Πρωτεῖον εἶναι ἓνα πρόβλημα γιὰ τὴν Οἰκουμένη. Ἐλπίζομε, ὅτι στὸ μέλλον ἡ πρόοδος τῆς Οἰκουμένης θὰ γίνῃ συγκεκριμένη μὲ ὑπέρβασι τῆς πέτρας τοῦ σκανδάλου τοῦ πρωτείου. Βεβαίως πάντοτε ἐκ νέου λέγεται ὅτι μιὰ τέτοια προοδευτικὴ κίνησις δὲν εἶναι εὐκόλη (δυνατὴ) ἐπὶ Πάπα Ἰωάννη - Παύλου. Παρὰ ταῦτα στὰ χρόνια τῆς ἀσκήσεως τοῦ λειτουργήματός του ἡ Οἰκουμένη ἔχει κάμει προόδους.

»Μποροῦμε νὰ μιλάμε γιὰ μιὰ κρίσι τῆς Οἰκουμένης, ἀλλ' ὄχι γιὰ Stagnation (στασιμότητα). Ἐχουν παρέλθει οἱ ἐποχῆς τῆς “εὐκόλης” Οἰκουμένης...».

Ἐναφερόμενος ὁ Σεβασμιώτατος στὴν ἀνθησι καὶ ὑψηλὴ ποιτικὴ στάθμη τῆς ὑγιούς οἰκουμενικῆς κινήσεως στὴν Αὐστρία, στὴν ὁποία ἀνθησι εἶναι γνωστὴ ἡ ἰδικὴ του ἐξαίρετη συμβολή, προσέθεσε τὰ ἑξῆς:

«Ἡ κατάστασις τῆς Οἰκουμένης στὴν Αὐστρία εἶναι ἀξιοζήλευτη. Ἀλλὰ εἶναι λυπηρὸν, ὅτι δὲν μποροῦμε νὰ μιλάμε γιὰ μιὰ κοινὴ Εὐχαριστία... Ἡ τέλεια κοινὴ Εὐχαριστία θὰ εἶναι τὸ στεφάνωμα τῆς ἀποκατασταθείσης ἐνότητος».

– Τὸ γνωστὸν Ἰδρυμα «Pro Oriente» ὄργάνωσε στὴν Βιέννη οἰκουμενικὸ συνέδριον γιὰ τὴ διδασκαλία περὶ Ἁγίου Πνεύματος, στὸ ὁποῖο συνέδριον συμμετέσχον 50 περίπου ἐκπρόσωποι τῆς Ὀρθοδόξου καὶ τῆς ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν «παλαιοανατολικῆς» (προχαλκηδονεῖου) καὶ προτεσταντικῆς παραδόσεως. Τὸ συνέδριον, ὅπως ἀνεκοινώθη, κατέληξε στὸ συμπέρασμα, ὅτι ὁ ἀνατολικὸς καὶ ὁ δυτικὸς τρόπος θεωρήσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἶναι «δύο δικαιοῦμενοι καὶ ἀλληλοσυμπληρούμενοι τρόποι θεωρήσεως». Ἐπομένως ἡ σχετικὴ διδασκαλία ἐκάστης Ἐκκλησίας ἔχει ἀνάγκην ὀρθῆς οἰκουμενικῆς ἐρμηνείας πρὸς ἐπισήμανσιν τῆς –κατὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Συνεδρίου– ὑπαρχούσης οὐσιαστικῆς συμφωνίας. Πρέπει –τόνισαν οἱ σύνεδροι– νὰ γίνῃ συνειδητὸν ὅτι σὺδεμία ἐπὶ μέρους ἐρμηνεία εἶναι δυνατόν «νὰ ἐκφράσῃ ἐξαντλητικῶς τὸν πλοῦτον μᾶς ὁμολογίας». Ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ Συνεδρίου, ἀποφεύγουσα γενικῶς νὰ εἶπῃ κάτι ὀριστικὸν γιὰ τὸ ζήτημα τοῦ μὴ ἐπιτρεπτοῦ τῆς προσθήκης τοῦ Filioque στὸ Σύμβολο Νικαίας - Κωνσταντινουπόλεως, οὐσιαστικῶς ὑποβαθμίζει τὴν ὑπάρχουσαν ἐπὶ τοῦ θέματος διαφορὰν μεταξὺ Ὀρθοδόξου καὶ ΡΚαθολικῆς Ἐκκλησίας.

Ε. Δ. Θ.

Γιὰ πληροφορίες καὶ παραγγελίες βιβλίων ἀπευθύνεσθε:

Ἀποστολικὴ Διακονία, Ἰασίου 1 – 115 21 Ἀθήνα. Τηλ. (01) 72 28 008. Fax (01) 72 38 149 (Κεντρικὴ Διάθεση).

Βιβλιοπωλεῖα: Δραγατσάνου 2 (πλ. Κλαυθμώνος) Ἀθήνα. Τηλ. (01) 33 10 977, 32 28 637 (καὶ Fax).

Ἐθν. Ἀμύνης 9α καὶ Τοιμισκῆ – Θεσ/νίκη. Τηλ. (031) 275 126. Fax 278 559.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Δημ. Β. Γόνη, **Ο ΟΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΡΙΛΙΩΤΗΣ** (Προλεγόμενα στὰ ὑμναγιολογικὰ ἑλληνικὰ κείμενα), Ἐκδόσεις «Ἄρμος» (σειρά: Ὑμναγιολογικὰ κείμενα καὶ μελέτες, 4), Ἀθήνα 1997, σσ. 206.

Ὁ κ. Γόνης εἶναι γνωστός στὸν θεολογικὸ κόσμον (ὄχι μόνο τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ καὶ ὄλων τῶν σλαβικῶν χωρῶν), γιὰ τὰ ἐπιστημονικὰ ἱστορικὰ ἔργα του, ποὺ εἶναι καὶ πρωτότυπα καὶ σημαντικά. Γονιμώτατος συγγραφέας, μὲ προσωπικὴ ἔρευνα στὶς πρωτογενεῖς πηγές κατ' εὐθείαν, ποὺ ἀνοίγει ὀρίζοντες στὸν ἐκκλησιαστικὸ ἱστορικὸ κλάδο καὶ ρίχνει γέφυρες διαλόγου μὲ τοὺς συναδέλφους μας ἐπιστήμονες τῶν γειτονικῶν καὶ τῶν ἄλλων Ὁρθοδόξων λαῶν. Ἀκάματος καὶ πολυγραφώτατος, μετέχει σὲ συνέδρια στὴν Ἑλλάδα καὶ στὸ ἐξωτερικόν, καὶ δαπανᾷ πολὺ χρόνο καὶ χρήματα στὶς βιβλιοθήκες ξένων χωρῶν, ὅπου βρίσκει χειρόγραφες πηγές ἢ νεώτερα βιβλία, ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ τὰ βρεῖ στὴν πατρίδα μας καὶ στὶς βιβλιοθήκες τῆς. Ὁρισμὲν καρπὸς τέτοιων κόπων καὶ ἐρευνῶν εἶναι καὶ τὸ βιβλίον τοῦτο, γλυκύτατον στὴν ἔκδοσιν καὶ στὴ γραφὴ του, ποὺ ἀφορᾷ τὸν μεγάλο καὶ θαυματουργὸ ἅγιον Ἰωάννη τῆς Ρίλας (τῆς Βουλγαρίας) καὶ τὰ σχετικὰ ὑμναγιολογικὰ κείμενα, ποὺ ὑπάρχουν στὴν ἑλληνικὴ γλῶσσα.

Ἡ ἔρευνα, σχολαστικὴ καί, θὰ ἔλεγα, ἐξαντλητικὴ, προσανατολίστηκε σὲ χρησιμώτατα καὶ ἄγνωστα γιὰ τοὺς πολλοὺς κείμενα, καὶ χωρίζεται σὲ τέσσερα μεγάλα κεφάλαια: Α'. Εἰσαγωγή. Βιογραφικὰ καὶ βουλγαρικὲς πηγές γιὰ τὸν Βίο τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ριλιώτη (σσ. 13-41)· Β'. Βίοι τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ριλιώτη (43-115)· Γ'. Ἀκολουθίες καὶ ὕμνοι πρὸς τιμὴν τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ριλιώτη (117-158)· Δ'. Ἀνακομιδὴ τῶν λειψάνων τοῦ ὁσίου Ἰωάννου (159-162). Ἀκολουθεῖ ἕνας πυκνὸς Ἐπίλογος μὲ συμπεράσματα, καὶ πέντε ἀπαραίτητοι Πίνακες: α) Ὄνομάτων καὶ πραγμάτων, β) Χειρογράφων, γ) Initia ἑλληνικῶν Βίων τοῦ Ὁσίου, δ) εἰκόνων - σχεδίων χειρογράφων, καὶ ε) ἱερῶν εἰκόνων (σελ. 167-202).

Ὁ σ. ἀπὸ καιρὸ ἐτοιμάζει, μεταξὺ ἄλλων, τὴν ἔκδοσιν τῶν ὑμναγιολογικῶν κειμένων, ποὺ ἀφοροῦν τὸν ὄσιο Ἰωάννη τὸν Ριλιώτη. Ἀπὸ ἀποψη ἐπιστημονικὴ ἐπιβαλλόταν ν' ἀντιμετωπίσει ἕνα σωρὸ ἱστορικὰ, φιλολογικὰ καὶ ἄλλα προβλήματα, ποὺ ἀναφύονται στὴν πορεία τῆς ἔρευνας. Γιὰ νὰ μὴ βαρύνει, λοιπόν, ὁ τόμος τῶν σχετικῶν κειμένων, μᾶς προσφέρει σὲ τοῦτο τὸν κομψότατον τόμον (εὐγε καὶ στὸν ἐκδότη, τὸν κ. Γ. Χατζηϊακώβου, γιὰ τὸν ὡραῖον κόπον του) ὅλα τὰ σχετικὰ *Προλεγόμενα*: δηλαδὴ ἕνα εἶδος Εἰσαγωγῆς στὴν ὅλη φιλολογικὴ (ὑμνολογικὴ - ἀγιολογικὴ) γραμματεία καὶ θεολογικὴ παραγωγή, ποὺ σχετίζεται μὲ τὶς πηγές καὶ τὴ νεώτερον βιβλιογραφία. Ὁ

σ. δὲν διστάζει νὰ παραδεχθεῖ τὴν προσφορὰ τῶν συναδέλφων του, ἢ νὰ ἐλέγξει σφάλματά του, νὰ τᾶμει νέους δρόμους, ὅπου χρειάζεται, γιὰ νὰ δοθοῦν ἐπιστημονικὲς προεκτάσεις ἢ λύσεις στὰ προκύπτοντα προβλήματα. Καί, μάλιστα, ἐκεῖνο ποὺ ὁ ὑπογραφόμενος βροντοφωνάζει στὰ μαθήματα καὶ τὰ φροντιστήρια τῆς Ἀγιολογίας, τὴν ἀνάγκη δηλ. νὰ γνωρίσουμε ὅλους τοὺς Ἁγίους ὄλων τῶν ἀδελφῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὁ κ. Γόνης τὸ ἐπιχειρεῖ ἐδῶ μ' ἐξαιρετικὴ ἐπιτυχία, βάζοντας μπροστὰ μας ἕναν ἀπὸ τοὺς πιὸ λαοφιλεῖς Ἁγίους τῆς Βουλγαρίας, ὅπου ὁ ὄσιος Ἰωάννης ὁ Ριλιώτης θεωρεῖται «ὁ πατὴρ τοῦ βουλγαρικοῦ ἀσκητικοῦ ιδεώδους» (σελ. 73). Τὸ βιβλίον τοῦτο εἶναι τὸ πρῶτον (θ' ἀκολουθήσει καὶ ὁ ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρων τόμος μὲ τὰ ὑμναγιολογικὰ κείμενα). Ὁστόσο, ἀνοίγει νέους δρόμους, ἀλλὰ καὶ τὴν ὄρεξιν τῶν φιλαγίων ἀναγνωστῶν, νὰ γνωρίσουμε καὶ νὰ προσεγγίσουμε, χάριν τοῦς μεγάλους Ἁγίους, τὶς ἄλλες Ἐκκλησίες τῶν βαλκανικῶν χωρῶν, μὲ πολλὰς ἐλπίδες γιὰ τὴ δημιουργία ἢ βελτίωση τῶν σχέσεων στὸν πνευματικόν, ἐκκλησιαστικόν καὶ θεολογικόν χωρὸν.

Μὲ τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ κ. Γόνη ἀνακαλύπτει ὁ ἀναγνώστης ἕνα διαχρονικὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔχουν αὐτὰ τὰ θέματα καὶ ἄγνωστα κείμενα (σελ. 57), τὴ μεγάλη σημασία ποὺ ἔχουν γιὰ τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον καὶ τὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης (βλ. π.χ. σελ. 78), καθὼς καὶ τὴν ἱστορικὴ ἐκείνη πλευρὰ, ὅπου, «ἐνῶ στὴν Κων/πολὴ ἀρχίζαν οἱ ἀποσχίσεις Βουλγάρων ἀρχιερέων ἀπὸ τὸ Πατριαρχεῖον Κων/λεως, στὸ Ἅγιον Ὄρος ἕνας πρῶτον μητροπολίτης καὶ κάποιον Μοναχὸν ἀναζητοῦσαν γέφυρα ἐνότητος μεταξὺ ὀρθοδόξων λαῶν τῆς Ὀθωμανικῆς Αὐτοκρατορίας στὸ πρόσωπον ἐνὸς Ἁγίου, τοῦ ὁσίου Ἰωάννου τοῦ Ριλιώτη» (σελ. 106). Ἐταί βλέπουμε, παρὰ τοὺς πολέμους (στὸ ἐκκλησιαστικὸ ἢ ἔθνικὸ ἐπίπεδο), «ἡ ἀγάπη τῶν πιστῶν πρὸς τοὺς Ἁγίους τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας κατορθώνει νὰ ὑπερπηθῆσει καί, κάποτε, νὰ γκρεμίσει τὰ δυσθεώρητα τεῖχη ποὺ ὑψώνουν μ' ἔπαρση καὶ θράσος κάποιον ἐθνικισμοῖς» (σελ. 117) καί, ἀκόμη πιὸ συγκεκριμένα, στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης, ὅπου ψάλλεται ἑλληνιστὶ (ἀπὸ τὸν δεξιὸν χορὸν) καὶ σλαβωνιστὶ (ἀπὸ τὸν ἀριστερὸν χορὸν) ἢ ἱερὰ Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου Ἰωάννου! Ἡ μεγάλη σημασία καὶ ἀξία τῆς «ἔγκειται στὸ πνεῦμα τῆς ἐνότητος ποὺ ἐκφράζει, τῆς ἐνότητος μεταξὺ τῶν ἑλληνοφώνων καὶ τῶν σλαβοφώνων Ὁρθοδόξων, οἱ ὅποιοι, κάτω ἀπὸ τὴ σκέπη τοῦ ἴδιου ναοῦ, ὑμνοῦσαν τὸ Θεὸ ἐνωμένοι, ψάλλοντες ὁ καθένας στὴ μητρικὴν του γλῶσσα. Καί ἡ συνάντησις αὐτὴ ἐπιτυγχάνεται στὸ πρόσωπον ἐνὸς Ἁγίου, ποὺ ἐκτιμᾶται κατ' ἐξοχὴν ἀπὸ τὸν βουλγαρικὸν λαόν, στὸ πρόσωπον τοῦ ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Ριλιώτη»

(σελ. 129). Αυτό δείχνει με σαφήνεια και τη γνήσια έκφραση της οικουμενικής Ὁρθοδοξίας, ὅπως τὴν ὑπογραμμίζει και τὸ πλούσιο και σημαντικώτατο ἔργο τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τοῦ Ἀγιορείτου: «Γι' αὐτὸ δὲν εἶναι τυχαίον τὸ γεγονός, λέει ὁ σ., ὅτι τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἑλλήνων Ὁρθοδόξων γιὰ τὸν ὅσιον Ἰωάννη ἀπαντᾷ στὸ ἔργο τοῦ ἁγίου Νικοδήμου («Συναξαριστής»), ἐνὸς γνήσιου ὁπαδοῦ τοῦ Ὁρθοδόξου Γένους, τῆς Ρωμιοσύνης και τῆς Πανορθοδοξίας. Καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἁγίου Νικοδήμου τὸ μιμήθηκαν ἀρκετοὶ συμπατριῶτες του, ἀκόμη και ὅταν οἱ σχέσεις Βουλγάρων και Ἑλλήνων δοκιμάζονταν μέσα στὴν κάμινον τοῦ ἐθνικισμοῦ και στὸ πεδίο τῶν ἐθνικιστικῶν και πολεμικῶν συγκρούσεων» (σελ. 165-166).

Τὸ ἐπιστημονικὸ πάθος και ἡ ψυχραιμία τοῦ σ. μᾶς πρόσφεραν ὄχι ἀπλῶς ἓνα σοφὸ βιβλίον, μὰ κ' ἓναν ὁδηγὸ γιὰ τὴν πνευματικὴ προσέγγιση τῶν λαῶν, μέσ' ἀπὸ τὰ ὑμνασιολογικὰ κείμενα και τὴν ἔκφραση εὐλάβειας και τιμῆς πρὸς τοὺς Ἁγίους τους.

Π. Β. ΠΑΣΧΟΣ

Πρωτοπρ. Νικολάου Μανρίκου, ΣΥΝΑΞΑΡΙΑ ΚΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ στὸ ναὸ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος (Ἅγιον Σῶστη), ἔκδοσις τοῦ ναοῦ ἀναμνηστικῆ τῆς ἐκατονταετίας του, Ἀθήναι 1998, σσ. 204.

Ὁ αἰδεσιμολογιώτατος πρωτοπρεσβύτερος π. Νικόλαος εἶχε τὴν ὄντως φαινήν ἰδέαν, πὸν μετέτρεψε κατὰ τὸν ἀριότερον τρόπο σὲ πράξη, νὰ συνθέσῃ ἓνα πρωτότυπον «συναξάριον». Ἡ πρωτοτυπία του ἔγκειται στὸ ὅτι σ' ἓναν καλαισθητὸν τόμον, τυπωμένον ἐξολοκλήρου σὲ τετραχρωμία και σὲ καλῆς ποιότητος χαρτί, παραθέτει τὰ σύντομα συναξάρια τῶν 100 ἁγίων προσώπων πὸν εἶναι τοιχογραφημένα στὸν ἱερὸν ναὸ Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος (Ἁγίου Σῶστη, ὁδοῦ Συγγροῦ), δηλαδὴ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τῆς Παναγίας και διαφόρων ἁγίων, ὁσίων, μαρτύρων κ.λπ.

Μὲ τὴν εὐκαιρίαν, ὅμως, πὸν τὸ 1998 εἶναι ἔτος σταθμὸς γιὰ τὸν ἱερὸν ναὸν, ἀφοῦ γιορτάζει τὰ 100 χρόνια ἀπὸ τὴν ἰδρυσήν του, ὁ σ. στὸ Α' μέρος τοῦ ἔργου τούτου παραθέτει σύντομην Ἱστορίαν τοῦ ναοῦ, ἢ θεμελίωσιν τοῦ ὁποίου (1898) ἀπὸ τὸν βασιλιὰ Γεώργιον Α' ἔγινε σὲ ἀνάμνησιν «τῆς θαυμαστῆς διασώσεως τοῦ Ἄνακτος», ὅπως ἀναφέρεται στὴν ἐπιγραφήν τοῦ θεμελίου λίθου, ἀπὸ τὴν δολοφονικήν σὲ βάρος του ἀπόπειραν πὸν συνέβη στὸ σημεῖον αὐτό. Τρεῖς ὀλοσέλιδες γκριβοῦρες τῆς ἐποχῆς ἀπὸ τὴν ἀπόπειραν και ἡ ἀναμνηστικὴ ὥραία φωτογραφία τῆς θεμελίωσεως, ὅπως και ἄλλες σχετικῆς, συμπληρῶνουν κατὰ τὸν καλύτερον τρόπο τὸ λιτὸν κείμενον. Στὸ Β' μέρος γίνεται λόγος γιὰ τὶς τοιχογραφίες τοῦ ναοῦ (κυρίως ναοῦ, ἰ. Βήματος, πλάγιων κλιτῶν, παραβημάτων), ἔργα τῶν ἀδελφῶν Γρηγορίου και Ἀποστόλου Μπαλογιάννη (ἀπὸ τὴν Τρικομιὰν Γρεβενῶν). Τέλος, στὸ Γ' μέρος, πὸν ἀποτελεῖ και τὸ κύριον σῶμα τοῦ ἔργου, καταχωρίζονται τὰ Συνα-

ξάρια και οἱ εἰκόνες στὸν ναὸν τοῦ Σωτήρος. Δηλαδὴ, δημοσιεύεται ἡ εἰκόνα και τὸ σχετικὸν «συναξάριον», ἢτοι ἐπεξήγησις - ὑπόμνημα τῆς παραστάσεως και ὁ βίος τοῦ Ἁγίου. Τὰ κείμενα διανθίζονται μὲ τὸ ἀπολυτικίον ἢ τὸ κάθισμα και ἄλλους ὕμνους κάθε Ἁγίου.

Ἡ ἔκδοσις πραγματοποιήθηκε χάριν στὴν εὐγενῆ και γενναίαν χορηγίαν τοῦ ζεύγους Μιχαὴλ και Δωροθέας Ράλλη, εἰς μνήμην τῶν γονέων τους και ἄλλων οἰκείων προσώπων και ἡ ἐκδοτικὴ παραγωγή εἶναι ἔργο τῆς «Ἐπτάλοφος ΑΒΕΕ».

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

Ματθαίου Μουντέ, ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΑΠΟ ΤΗ ΒΙΒΛΟ - Παλαιὰ Διαθήκη, ἔκδοσις Καστανιώτη, «Νεανικὴ Βιβλιοθήκη», Ἀθήναι 1998, σσ. 140.

Ἐπιτέλους! Νὰ και μιὰ σοβαρὴ προσπάθεια νὰ δοθοῦν στὰ παιδιὰ και τοὺς νέους μας, μὲ τρόπο κατανητὸ, σπουδαία ἀποσπάσματα ἀπὸ τὶς ἱστορίες τῆς Ἁγίας Γραφῆς, ἐπεξεργασμένα ἀπὸ ὀρθόδοξον θεολόγον! Διότι, ὡς τώρα — μὲ ἐλάχιστες ἐξαιρέσεις — ὅ,τι προσφερόταν στὸ ἑλληνορθόδοξον κοινὸν ἦταν κατὰ λέξιν μεταφράσεις κυρίως προτεσταντικῶν κειμένων, μὲ ὅ,τι αὐτὸ σημαίνει, ἐνῶ και ἡ εἰκονογραφίη τους πόρρω ἀπέιχε ἀπὸ αὐτὸ πὸν συνήθισαν νὰ βλέπουν, νὰ κατανοοῦν και νὰ σέβονται τὰ ἑλληνοπούλα, ἀφοῦ τὰ πρόσωπα ἢ τὰ γεγονότα τῆς Γραφῆς, γιὰ τοὺς προτεστάντες, εἶναι ἀπογυμνωμένα ἀπὸ τὴν συνθησιμένην σὲ μᾶς ἱερότητα.

Στὸν τόμον τούτον ὁ Μ. Μουντέ, παρακολουθεῖ «τοὺς μεγάλους ἀνθρώπους πὸν κράτησαν ζωντανὴν μέσα στὴν ψυχὴν τῶν Ἰσραηλιτῶν τὴν ἀλήθειαν και τὴν ἀγάπην γιὰ τὸν ἓνα Θεόν, τὸν Δημιουργὸν τοῦ οὐρανοῦ και τῆς γῆς». Μὲ «λίγα λόγια στὴν ἀρχὴ», ἐξηγεῖ στοὺς νεαροὺς ἀναγνώστες του («ἀπὸ 10 ἐτῶν και ἄνω»), τί ἐννοοῦμε ὅταν λέμε Παλαιὰ Διαθήκη, γιὰτι διᾶλεξε ὁ Θεὸς τὸν Ἰσραηλιτικὸν λαὸν νὰ τοῦ φανερώσει τὴν ἀλήθειαν του, τί περιέχουν τὰ 49 βιβλία τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Τὸ περιεχόμενον τοῦ Α' αὐτοῦ τόμου ἀναφέρεται κατὰ σειράν: Στοὺς πρώτους ἀνθρώπους (ἀπὸ τὴν Δημιουργίαν τοῦ κόσμου και τοῦ ἀνθρώπου ὡς τὸν πύργον τῆς Βαβέλ), τὸν Ἀβραάμ, τὸν Ἰωσήφ, τὸν Μωυσήν, τὴν Δεββώρα, τὸν Σαμψών, τὸν Ἰώβ, τὴν Ρούθ, τὸν Δαβίδ, τὸν Ἀβεσσαλώμ, τὸν Σολομώντα, τὸν προφήτην Ἠλίαν, τὸν Ἰωνά, τὸν Δανιήλ, τοὺς δύο μεγάλους προφήτες Ἡσαΐαν και Ἰερεμίαν και τὸ τέλος τοῦ Ἰσραήλ.

Τὸ ἐλκυστικὸν γιὰ τὰ παιδιὰ — γιὰτι ὄχι και γιὰ τοὺς μεγάλους — κείμενον, διανθίζεται μὲ ἐπιτυχημένα σχέδια τοῦ γνωστοῦ ζωγράφου - ἀγιογράφου Γιώργου Κόρδη, ἐνῶ ἡ ὁμορφὴ μακέταν τοῦ ἐξωφύλλου εἶναι τοῦ Ἀντώνη Ἀγγελάκη.

Εὐχόμεστε καλὴ συνέχειαν τῆς προσπάθειαν.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Π. ΛΕΚΚΟΣ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΥΔΡΑΣ, ΣΠΕΤΣΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΝΗΣ ΙΕΡΟΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΝ ΚΟΙΝΟΒΙΟΝ ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ ΑΙΓΙΝΗΣ

ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Προσίμιον

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἀγίου Πνεύματος· ἐν ἔτει χιλιοστῷ ἑνεακοισιοστῷ ἐνενηκοστῷ ὀγδόῳ, διὰ πρεσβειῶν τοῦ Ἀγίου Μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ τοῦ Θαυματουργοῦ, κατόπιν συγκλήσεως τῆς Ὀλομελείας τῆς Ἀδελφότητος καὶ παμψηφεί ἀποφάσεως αὐτῆς, προβαίνομεν δυνάμει τῶν ἀρθρῶν 2ου καὶ 47 τοῦ παλαιοῦ Καταστατικοῦ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Ἀγίου Μηνᾶ Αἰγίνης εἰς τὴν ἀναθεώρησιν καὶ τροποποίησιν τοῦ ἐν λόγῳ Καταστατικοῦ ἀφορῶντος εἰς τὴν ὀργάνωσιν, τὴν διοίκησιν, τὸν πνευματικὸν βίον καὶ τὴν ἐν γένει λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς συμφώνως πρὸς τοὺς Θείους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς μοναχικὰς παραδόσεις τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ τοὺς Νόμους τοῦ Κράτους.

Κεφάλαιον Α΄

Ἄρθρον 1

Τὸ μὲ τὴν ὑπ' ἀριθ. 5156 τῆς 17.8.1956 Πρᾶξιν τοῦ Συμβολαιογράφου Αἰγίνης Ἰωάννου Πλατῆ συσταθὲν ἱδρυμα ὑπὸ τῆς Μοναχῆς Νεκταρίας Σμυρνωτοπούλου κατὰ κόσμον Αἰμιλίας χήρας Φιλίππου Σμυρνωτοπούλου τὸ γένος Βικέλα κατοικοῦ Αἰγίνης, ἐν τῇ θέσει «Ἅγιος Μηνᾶς» τῆς Νήσου Αἰγίνης καὶ εἰς τὰ κτήματα τὰ δωρηθέντα αὐτῇ δυνάμει τοῦ ὑπ' ἀριθ. 4994 τῆς 19.4.1949 δωρητηρίου συμβολαίου ἐνώπιον τοῦ αὐτοῦ συμβολαιογράφου ὑπὸ τοῦ Κωνσταντίνου Καλοκέντη ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία «Ἱερόν Γυναικεῖον Κοινόβιον Ἅγιος Μηνᾶς Αἰγίνης» παραμένει ἐσαεὶ μὴ κερδοσκοπικὸν Νομικὸν Πρόσωπον Ἰδιωτικὸν Δικαίου, αὐτοτελές, αὐτοδιοίκητον καὶ ἀνεξάρτητον.

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς

Δυνάμει τοῦ ἀρθροῦ 2 τοῦ προηγουμένου ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ – Ἰδρυτικῆς Πράξεως – Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος – Ἱεροῦ Κοινοβίου – παραμένει ὁ ἅγιος καὶ ἡ ἐν Χριστῷ τελείωσις, ὅπως τὴν διέγραψαν οἱ Ἅγιοι Πατέρες εἰς τοὺς θεοπνεύστους καὶ αἰώνιους κύρους μοναστικούς κανονισμούς αὐτῶν καὶ κατωχύρωσαν ἐκκλησιαστικῶς αἱ Ἅγιοι Σύνοδοι μὲ τοὺς θείους καὶ Ἱεροὺς καὶ ἀμεταθέτους κανόνας των, κατ'

ἐμπνευσιν καὶ μὲ τὴν ἐπιστάσιαν τοῦ Ἀγ. Πνεύματος, τὸ ὁποῖον καθοδηγεῖ τὴν Ἐκκλησίαν «εἰς πάσαν τὴν ἀλήθειαν»¹.

Κεφάλαιον Β΄

ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ

Ἄρθρον 3

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἀνήκει εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Περιφέρειαν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης καὶ τελεῖ ὑπὸ τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν καὶ προστασίαν τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου ἢ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ἐκάστοτε ἀρμοδίου Ἐπισκόπου εἰς τὸν ὁποῖον ἤθελε μελλοντικῶς ὑπαχθῆ ἐπισκοπικῶς ἢ νῆσος Αἶγινα.

Ὁ Ἐπίσκοπος, τὸ ὄρατον σημεῖον τῆς ὀργανικῆς ἐνότητος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ Ἀδελφότης ὀφείλει νὰ ἀποδίδῃ τὴν πρὸς τὸ ἀξίωμα αὐτοῦ ἀρμόζουσαν τιμὴν καὶ τὸν προσήκοντα σεβασμόν, ἔχει συμφώνως τοῖς Ἱεροῖς Κανόσι καὶ τῷ Καταστατικῷ Χάρτη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τὰς κάτωθι δικαιοδοσίας:

α. Μνημονεύεται ἐν πάσαις ταῖς ἱεραῖς ἀκολουθίαις καὶ λοιπαῖς ἁγιαστικαῖς πράξεσιν, αἱ ὁποῖαι τελοῦνται ἐν ὀνόματι αὐτοῦ, συμφώνως τῇ κανονικῇ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τάξει.

β. Ἐπικυροῖ τὴν ἐκλογὴν τῆς ἐκάστοτε Ἠγουμένης καὶ ἐγκαθιδρύει αὐτὴν δι' εἰδικῆς ἐκκλησιαστικῆς τελείας.

γ. Ἐγκρίνει τὴν περὶ κουρᾶς τῶν δοκίμων ἀπόφασιν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου καὶ προβαίνει εἰς τὴν τέλεσιν αὐτῆς, κωλυομένου δὲ Αὐτοῦ καὶ κατόπιν τῆς ἐγγράφου ἐντολῆς Αὐτοῦ τελεῖ τὴν κουρὰν ὁ Πνευματικὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

δ. Ἐγκρίνει τὸν διορισμὸν τοῦ ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καὶ σαφῶς ἐνδειγμένου ἱερέως διὰ τὴν ἀσκήσιν τῶν ἐφημεριακῶν καθηκόντων του ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ· ἐγκρίνει ὡσαύτως καὶ τὸν διορισμὸν τοῦ ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος εὐλαβοῦς Πνευματικοῦ αὐτῆς.

ε. Χορηγεῖ ἐγγραφὸν ἄδειαν πέραν τῶν τριῶν ἡμερῶν εἰς τὴν Ἠγουμένην δι' ἀπουσίαν αὐτῆς ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

στ. Προτάσει τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου ἀσκεῖ πειθαρχικὸν ἐλεγχον συμφώνως τοῖς Ἱεροῖς Κανόσι καὶ

παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν εἰς τὸ ἀρμόδιον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον.

Κεφάλαιον Γ'

ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ

Ἄρθρον 4

Συγκρότησις τῆς Μοναστηριακῆς Ἀρχῆς

Ἡ Μοναστηριακὴ Ἀρχὴ τοῦ Ἱεροῦ ἡμῶν Κοινοβίου συγκροτεῖται κατὰ τὴν ἐξῆς τάξιν:

- α. ἀπὸ τὴν Ἠγουμένην
- β. Ἀπὸ τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον.
- γ. ἀπὸ τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος.

Συγκεκριμένως ἡ διοίκησις κατὰ μὲν τὸ πνευματικὸν μέρος εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὴν Ἠγουμένην, κατὰ δὲ τὸ διοικητικόν, διαχειριστικόν κ.λπ. εἰς τὴν Ἠγουμένην, τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον καὶ τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος.

Ἄρθρον 5

Ἠγουμένη

Ἡ Ἠγουμένη «οὐδὲν ἕτερόν ἐστιν ἢ ἡ τοῦ Σωτήρος ἐπέχουσα πρόσωπον καὶ μεσίτρια Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων γενομένη καὶ ἱεουργοῦσα τῷ Θεῷ τὴν τῶν πειθομένων αὐτῇ σωτηρίαν»². Ἐνεργεῖ πάντοτε ἐν ἐπιγνώσει τῶν ἐαυτῆς καθηκόντων, ἐν φόβῳ Θεοῦ καὶ ἀγάπῃ, «μετὰ βουλής»³ «ὡς μήτηρ παίδων γνησίων»⁴, «ὡς ἀν τροφὸς θάλπη τὰ ἐαυτῆς τέκνα»⁵ ἀλλὰ καὶ μετὰ πάσης πνευματικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν. Μετὰ σεβασμοῦ καὶ διακρίσεως «μὴ ἀναγκαστικῶς, ἀλλ' ἐκουσίως... μὴδ' ὡς κατακυριεύουσα τῶν κλήρων, ἀλλὰ τύπος γενομένη τοῦ ποιμνίου»⁶ διακονεῖ καὶ ἐργάζεται τὴν σωτηρίαν αὐτῶν καὶ τὴν εὐδόωσιν τοῦ ὄλου ἔργου τῆς Ἀδελφότητος, τὴν δὲ ψυχὴν αὐτῆς ἦτις ἀνήκει εἰς πάσας «τίθησιν ὑπὲρ τῶν προβάτων»⁷.

Ὡς κεφαλὴ τῆς Ἀδελφότητος, δεόν ὅπως πληροῖ τὰ ἀκόλουθα:

1) συγκεντρῶν τὰς βασικὰς ἀρετὰς τῆς ἀγάπης, τῆς μακροθυμίας, τῆς διακρίσεως, τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ αὐτοθυσίας,

2) ἔχη ἀποκτήσει διὰ τῆς πολυχρονίου βιοτῆς καὶ ἀσκήσεως αὐτῆς ὡς ὑποτακτικῆς ὅλην τὴν ἐπιστήμην τῆς μοναχικῆς πολιτείας, ὡς αὕτη ἐκφράζεται ὑπὸ τῆς αἰωνοβίου ἀγιορειτικῆς παραδόσεως,

3) διακρίνηται διὰ τὴν βαθεῖαν αὐτῆς εὐσέβειαν, τὴν προσήλωσιν εἰς τὰ ἰδεώδη τοῦ Μοναχισμοῦ, τὸ Ὀρθόδοξον ἦθος καὶ τὴν διοικητικὴν ἰκανότητα,

4) διαθέτῃ δὲ γνώσιν τῶν Ἱερῶν Κανόνων.

1. Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσῖαι Ἠγουμένης

α. Ἡ Ἠγουμένη, ὡς πνευματικὴ μήτηρ, ἔχει τὴν πνευματικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς. Ἐπιβλέπει «ἀγρύπνῳ ὄμματι» ἐπὶ τῆς ψυχικῆς αὐτῶν καταστάσεως νουθετοῦσα, στηρίζουσα καὶ καθοδηγοῦσα αὐτὰς διὰ τῆς διδασχῆς καὶ τῆς ἀξιωμαμίτου αὐτῆς πολιτείας. Προλαμβάνει πᾶσαν ἐκτροπὴν καὶ ἐλέγ-

χει πᾶσαν παράβασιν συμπάσχουσα ἐν ἀγάπῃ μετὰ τῶν τυχόν παρεκτρεπομένων ἀδελφῶν, «συναθλεῖ τοῖς ἰσχυροῖς, τῶν ἀδυνάτων τὰ ἀσθενήματα βαστάζει, πάντα ποιεῖ καὶ λέγει πρὸς καταρτισμὸν τῶν συνόντων, ὑπογραμμὸς ἀκριβῆς τοῖς πᾶσι γινομένη»⁸, καὶ γενικῶς μετέρχεται πᾶν μέσον συντεῖνον εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν μόρφωσιν αὐτῶν.

β. Συγκαλεῖ πρὸς πνευματικὴν οἰκοδομὴν τὴν Σύναξιν τῆς ἀδελφότητος εἰς τακτὰ χρονικὰ διαστήματα ὀριζόμενα ὑπ' αὐτῆς.

γ. Προϊσταται τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν καὶ πρωτοστατεῖ εἰς τὴν ἀγρυπνίαν, εἰς τὴν νηστείαν, εἰς τὴν σιωπὴν καὶ εἰς πᾶσαν σωματικὴν ἀσκησιν.

δ. Μετὰ πραότητος, ταπεινοφροσύνης καὶ κύρους ἐποπτεύει ἐπὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς εὐρύθμου λειτουργίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μηδὲν μηδενὶ ἐπιτρέπουσα τὸ ἀλλοιοῦν τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τοὺς κοινοβιακοὺς θεσμοὺς καὶ τὰς ἐπιταγὰς τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ.

ε. Προτείνει εἰς τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον τὴν πρόσληψιν δοκίμων καὶ τὴν κουρὰν τῶν ὠρίμων πρὸς ταύτην μοναχῶν.

στ. Προεδρεύει τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ἀμφοτέρων συγκαλουμένων ὡς ἀναφέρουν τὰ οἰκεία ἄρθρα.

ζ. Ὀρίζει ἐγγράφως τὴν ἀντικατάστασιν αὐτῆς κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς ἀπουσίας ἢ ἀσθενείας αὐτῆς. Τοιαύτης μὴ ὀριζομένης, ὡς ἀντικαταστάτις ἀναλαμβάνει ἢ ὀρισθεῖσα ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

η. Ἐκπροσωπεῖ τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐνώπιον διοικητικῶν, ἐκκλησιαστικῶν καὶ δικαστικῶν ἀρχῶν, ὡς καὶ πάσης ἄλλης ἀρχῆς καὶ παντὸς ἐν γένει φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου, κωλυομένη δὲ αὕτη δι' οἰονδήποτε λόγον ἀναπληροῦται ὑπὸ ἀδελφῆς ὀριζομένης ὑπ' αὐτῆς ἢ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

θ. Ὑπογράφει πάντα τὰ ἐγγραφα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὡς καὶ τὰ διπλότυπα εἰσπράξεων καὶ πληρωμῶν.

ι. Χορηγεῖ ἄδειαν εἰς τὰς ἀδελφὰς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς μέχρι τριῶν ἡμερῶν ὡς ἂν κρίνεται τοῦτο ἐπιβεβλημένον διὰ σοβαρὸν τινα λόγον, διὰ μεγαλύτερον δὲ διάστημα ἀπαιτεῖται ἄδεια ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

ια. Ὀρίζει τὸ διαιτολόγιον καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου τὰ ἐτήσια διακονήματα τῶν Μοναχῶν, «καθ' ὃ ἐκάστη ἀδελφὴ ἐπιτηδεῖως ἔχει»⁹ ἀποσκοποῦσα ἀφ' ἐνὸς μὲν εἰς τὸ ψυχικὸν συμφέρον αὐτῶν, ἀφ' ἐτέρου δὲ εἰς τὴν εὐταξίαν καὶ ἰσορροπίαν τοῦ Κοινοβίου.

ιβ. Εἰς τὴν ἀσκησιν τῶν καθηκόντων αὐτῆς δύναται ὅπως λάβῃ τὴν γνώμην ἢ συμβουλευθῇ διὰ πᾶν ζήτημα ἢ θέμα οἰονδήποτε Μοναχὴν κρίνη κατάλληλον ὡς ἔχουσιν τὴν σύνεσιν, τὴν ὠριμότητα, τὴν κρίσιν ἢ τὰς ἀπαραιτήτους γνώσεις διὰ τὸ ἐν λόγῳ ζήτημα, ἀνεξαρτήτως ἱεραρχικῆς σειρᾶς.

2. Ἐκλογή Ἠγουμένης

Μετὰ τὴν καθ' οἰονδήποτε τρόπον κένωσιν τῆς θέ-

σεως τῆς Ἑγουμένης, ὡς τοποτηρήτρια ἀναλαμβάνει ἀμέσως ἢ ὀρίσθεισα ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου τὸ ὁποῖον συγκαλεῖται ὑπ' αὐτῆς καὶ ἀναφέρει γραπτῶς εἰς τὸν οἰκεῖον Ἐπίσκοπον τὴν τε χηρεῖαν τῆς θέσεως τῆς Ἑγουμένης καὶ τὴν πρὸς ἀνάδειξιν τῆς διαδόχου αὐτῆς ἡμέραν διεξαγωγῆς τῆς ἐκλογῆς.

Ἀκολουθῶς τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον ρυθμίζει τὰ τῆς ἐκλογῆς τῆς νέας Ἑγουμένης ὡς ἑξῆς:

α. Τὴν τρίτην ἡμέραν ἀπὸ τῆς κενώσεως τῆς θέσεως συγκαλεῖ τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος πρὸς γνωστοποίησιν τοῦ περιεχομένου τῆς τυχόν γραπτῆς διαθήκης τῆς κοιμηθείσης ἢ παραιτηθείσης Ἑγουμένης διὰ τὴν ἐνδεχομένην ὑπόδειξιν μιᾶς ἢ περισσοτέρων ἀδελφῶν πρὸς διαδοχὴν αὐτῆς. Ἐπίσης ἀναγγέλλει ἐγγράφως τὴν ἡμέραν διεξαγωγῆς τῆς ἐκλογῆς.

β. Ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς κενώσεως τῆς θέσεως τῆς Ἑγουμένης καὶ ἀνακοινοῦται αὕτη ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ Ἑγουμενοσυμβουλίου πρὸ πέντε τουλάχιστον ἀκεραίων ἡμερῶν.

γ. Τὰ τῆς διεξαγωγῆς τῆς ἐκλογῆς ρυθμίζει τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τῆς Τοποτηρητρίας.

Ἄν δι' οἰονδήποτε λόγον δὲν ὑπάρχει Ἑγουμενοσυμβούλιον, τὴν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἀποτελοῦν τὰ τρία προηγούμενα τῆ τάξει μέλη τῆς Ἀδελφότητος ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ πρώτου ἐξ αὐτῶν, τὸ ὁποῖον καὶ ἀσκεῖ αὐτοδικαίως καθήκοντα τοποτηρητοῦ. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἐλλείψει Ἑγουμενοσυμβουλίου φροντίζει καὶ διὰ τὴν σύγκλησιν τῆς Ἀδελφότητος συμφῶνως πρὸς τὴν πρώτην παράγραφον τοῦ ἄρθρου τούτου.

δ. Τῆς ἐκλογῆς προηγείται τριήμερος νηστεία καὶ προσευχή, ὥστε διὰ τοῦ φωτισμοῦ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος νὰ ἀναδεικνύεται ἢ πλεον κατάλληλος διὰ τὴν ὑψίστην αὐτὴν ἐν τῇ Μονῇ διακονίαν.

ε. Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι ἔχουν:

(i) Αἱ τυχόν διὰ γραπτῆς διαθήκης ὑποδεικνυόμενα ὑπὸ τῆς κοιμηθείσης ἢ παραιτηθείσης Ἑγουμένης, τῆς ὑποδείξεως μὴ οὔσης δεσμευτικῆς διὰ τὴν ἀδελφότητα.

(ii) Ἐπίσης πᾶσαι αἱ ἔχουσαι συμπληρώσει τουλάχιστον πενταετία ἀπὸ τῆς ἐγγραφῆς των εἰς τὸ Μοναχολόγιον καὶ τῆς συνεχοῦς ἐγκαταβιώσεως των ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ.

στ. Οὐδεμία ἀδελφὴ ἐπιτρέπεται θὰ θέτῃ ὑποψηφιότητα Ἑγουμένης ἢ νὰ ἐπιδιώκῃ τὴν ἐκλογὴν αὐτῆς. Ἡ ἐκλογὴ τῆς Ἑγουμένης δεόν νὰ προέρχεται ἐκ τῆς πρωτοβουλίας καὶ ἐλευθέρως κρίσεως τῶν ἀδελφῶν ζητούντων διὰ προσευχῆς τὸν παρὰ τοῦ Κυρίου φωτισμόν. Τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον προτείνει δύο ἀδελφὰς ἐκ τῶν ἐχόντων τὸ δικαίωμα τοῦ ἐκλέγεσθαι αἱ ὁποῖαι, κατὰ τὴν κρίσιν του, συγκεντρώνουν τὰς ἀπαραίτητους προϋποθέσεις. Μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν λαμβάνει χώραν ἡ ἐκλογὴ τῆς Ἑγουμένης.

ζ. Δικαίωμα τοῦ ἐκλέγειν ἔχουν ἅπασαι αἱ ἐγγεγραμμένοι εἰς τὸ Μοναχολόγιον τῆς Μονῆς ἀδελφαί.

η. Ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται μετὰ τὸ πέρασ τῆς Θείας

Λειτουργίας διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας ἐντὸς τοῦ ναοῦ, ἐνθα παραμένουν μόνον αἱ ἔχουσαι δικαίωμα ψήφου ἀδελφαί. Μετὰ ταῦτα κλείνονται αἱ θύραι τοῦ ναοῦ καὶ πρὸ τῆς ἐνάξεως τῆς ἐκλογῆς ἐλέγχεται κατὰ πρώτων ἢ ὑπαρξὶς ἀπαρτίας.

θ. Ἡ Ἀδελφότης εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτία παρόντων τῶν 4/5 τῶν δικαιουμένων ψήφου ἀδελφῶν. Μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς ἄνω ἀπαρτίας ἡ ἐκλογὴ διεξάγεται μετὰ τριήμερον, ἐὰν παρίσταται τὸ ἡμισυ σὺν ἑνα τῶν ἀδελφῶν.

ι. Κατὰ τὴν ψηφοφορίαν ἐκάστη ἀδελφὴ προσέρχεται κατὰ ἱεραρχικὴν σειρὰν, ἀρχομένην ἀπὸ τῶν νεωτέρων, καὶ λαμβάνει παρὰ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς ψηφοδέλτιον ἀναγράφον τὰ ὀνόματα τῶν ἐκλογίμων. Ἐπειτα ἀποσυρομένη σημειοῖ διὰ σταυροῦ ἐν μόνον ὄνομα. Ἄν ἔχουν σημειωθῆ διὰ σταυροῦ πλείονα ὀνόματα, τὸ ψηφοδέλτιον θεωρεῖται ἄκυρον. Ἀκολουθῶς ρίπτει τὸ ψηφοδέλτιον ἐντὸς ἐσφραγισμένης ἐνώπιον τῆς Ἀδελφότητος ψηφοδόχου καὶ ὑπογράφει εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς καταρτισθέντα κατάλογον τῶν ἐκλογέων. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ψηφοφορίας ἡ ψηφοδόχος ἀποσφραγίζεται καὶ καταμετροῦνται αἱ ψήφοι ἐνώπιον τῆς Ἀδελφότητος.

ια. Ἡ λαβούσα τὸ ἡμισυ σὺν ἑνα τῶν ψήφων ἐκλέγεται Ἑγουμένη. Ἐπὶ ἰσοψηφίας τίθεται κλῆρος. Ἀκολουθῶς ἡ τοποτηρήτρια ἀναγγέλλει εἰς τὴν Ἀδελφότητα τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς.

ιβ. Ἐν περιπτώσει ὑποβολῆς ἐνοστάσεων κατὰ τοῦ κύρους τῆς ἐκλογῆς, αὗται ἐκδικάζονται εὐθύς ἀμέσως μετὰ τὴν ὡς ἄνω ἀναγγελίαν ἀπὸ τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος καὶ γίνονται δεκταὶ μόνον ἐὰν συγκεντρώνουν τὴν πλειοψηφίαν τῶν 4/5 τῶν παρόντων μελῶν. Ἐὰν ἡ ἐκλογὴ ἀκυρωθῇ καὶ δὲν συντρέχουν ἄλλοι λόγοι, διεξάγεται εὐθύς νέα ψηφοφορία.

ιγ. Ἐπὶ παντὸς ἀπροβλέπτου κατὰ τὴν ὅλην διαδικασίαν τῆς ψηφοφορίας ἀποφασίζει τελεσιδικα κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος.

ιδ. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς ὅλης διαδικασίας τῆς ἐκλογῆς συντάσσεται Πρακτικὸν ὅπερ ὑπογράφεται παρὰ πάντων τῶν παρασάντων μελῶν τῆς Ἀδελφότητος. Ἄν τινες τῶν μελῶν ἀρνηθοῦν νὰ ὑπογράψουν, γίνεται μνεῖα τῆς ἀρνήσεως ἐν τῷ Πρακτικῷ τὸ ὁποῖον καθίσταται ἐγκυρον διὰ τῆς ὑπογραφῆς αὐτοῦ παρὰ τῶν λοιπῶν μελῶν· αἱ δὲ ἀρνούμεναι νὰ ὑπογράψουν ὑπέχουν πειθαρχικὰς εὐθύνas. Εὐθύς μετὰ τὴν ὑπογραφήν τοῦ Πρακτικοῦ καὶ τὴν σχετικὴν εὐχαριστήριον προσευχὴν ἡ Ἑγουμένη ἀναλαμβάνει ἐγκύρως τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων αὐτῆς.

ιε. Ἐντὸς δέκα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκλογῆς τὸ Ἑγουμενοσυμβούλιον ὑποβάλλει ἐγγραφον εἰς τὸν οἰκεῖον Ἐπίσκοπον, δι' οὗ ἀναγγέλλεται ἡ ἐκλογὴ τῆς νέας Ἑγουμένης καὶ ἐκζητοῦνται αἱ εὐλογίαι Αὐτοῦ, ὃ δὲ Ἐπίσκοπος προβαίνει περαιτέρω δι' εἰδικῆς τελετῆς ἐν ἡμέρᾳ ὀριζομένη ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς νέας Ἑγουμένης.

ιστ. Ἡ κατὰ τὰ ἀνωτέρω ἐκλεχθεῖσα Ἑγουμένη εἶναι ἰσόβιος.

3. Χρeία τῆς θέσεως τῆς Ἠγουμένης

Ἡ θέσις τῆς Ἠγουμένης χηρεύει:

α. Ἐνεκα θανάτου,

β. ἔνεκα παραπτώσεως ἢ ὁποία γίνεται δεκτὴ διὰ πλειοψηφίας τῶν 4/5 τῆς Ἀδελφότητος καὶ

γ. ἔνεκα παύσεως ἢ ὁποία χωρεῖ εἰς τὰς ἐξῆς περιπτώσεις:

(i) Ἐὰν αὕτη περιπέση εἰς αἴρεσιν ἢ διαπράξη βαρέα ἠθικὰ ἢ κανονικὰ παραπτώματα.

Εἰς τὴν περίπτωσιν αὕτην παραπέμπεται ὑπὸ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου μετὰ ἀπὸ σύμφωνον γνώμην τῆς πλειοψηφίας τῆς Ἀδελφότητος εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην καὶ ἐκπίπτει αὐτομάτως ἐκ τῆς θέσεως αὐτῆς εὐθύς ὡς καταδικασθῆ τελειδικῶς ὑπὸ τῶν κατὰ τοὺς ἱερούς κανόνας ἀρμοδίων Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων εἰς ποινὴν μείζονα τῆς τριετοῦς ἀργίας ἀπὸ τῶν καθηκόντων αὐτῆς.

(ii) Ἐὰν αὕτη ἀποδειχθῆ ἀνεπαρκῆς ἢ ἀδιάφορος διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἢ παραχάρη τὴν ἀκρίβειαν τοῦ μοναχικοῦ βίου ἢ παραβίαζῃ καὶ ἀθετῆ συστηματικῶς καὶ ἠθελημένως τὸν παρόντα ἔσωτερικὸν κανονισμόν ἢ ἀποδεδειγμένως καταδολελυθῆ τὴν περιουσίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τότε δὲν θὰ ἐξανίστανται πάσαι αἱ ἀδελφαὶ ἀλλὰ αἱ πρεσβύτεραι τῆ τάξει θὰ ὑπενθυμίζουσι εἰς αὐτὴν ἠπίως καὶ μετὰ τοῦ προσήκοντος σεβασμοῦ τὸ σφάλμα αὐτῆς καὶ θὰ ὑποβοηθοῦν αὐτὴν εἰς διόρθωσιν οὐχὶ ἅπαξ ἀλλὰ πολλάκις. Καὶ μόνον ἐὰν τελικῶς ἐμμένῃ εἰς τὸ σφάλμα, τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον ἐπιλαμβάνεται τοῦ θέματος ἀρχικῶς διὰ δύο γραπτῶν συστάσεων αἱ ὁποῖαι θὰ ἀπέχουσι ἀλλήλων τουλάχιστον κατὰ τρίμηνον· εἰς τὴν συνέχειαν δέ, μὴ ἐπιτευχθείσης τῆς διορθώσεως, συγκαλεῖ δι' ἐγγράφου εἰδοποιήσεως τὴν Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος ὡς μόνην ἀρμοδίαν διὰ τὰ περαιτέρω.

(iii) Ἐὰν αὕτη περιπέση εἰς νόσον βαρεῖαν ἅμα καὶ ἀνιάτον ἢ δι' οἰονδήποτε ἄλλον σοβαρὸν λόγον καταστῆ αὕτη ἀνεπαρκῆς εἰς τὴν ἀσκήσιν τῶν καθηκόντων αὐτῆς, τότε καὶ πάλιν συγκαλεῖται ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, ἵνα ἀποφασίσῃ περὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς παύσεως αὐτῆς.

Ἄρθρον 6

Ἠγουμενοσυμβούλιον

1. Συγκρότησις Ἠγουμενοσυμβουλίου

α) Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον εἶναι τὸ ἀνώτερον διοικητικὸν ὄργανον τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου τὸ ὁποῖον προεδρεύεται ὑπὸ τῆς Ἠγουμένης ἢ τῆς νομίμου ἀναπληρωτῆς αὐτῆς. Τοῦτο δύναται νὰ εἶναι τριμελὲς (Ἠγουμένη καὶ δύο μέλη), ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς Ἀδελφότητος δὲν εἶναι ἀνώτερος τῶν εἴκοσι, καὶ πενταμελὲς (Ἠγουμένη καὶ τέσσαρα μέλη) ἐφ' ὅσον ὁ ἀριθμὸς τούτων εἶναι μείζων τῶν εἴκοσι.

β. Τὰ μέλη τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, ὡς ἐμπειστημένα τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τοῦ Κοινοβίου, δεόντως χαρακτηρίζονται ὑπὸ τῆς ἀκριβείας καὶ συνε-

πείας τῆς μοναχικῆς ζωῆς, ὑπὸ ταπεινοῦ φρονήματος, τοῦ ὀρθοδόξου ἠθους, τῆς διοικητικῆς ἰκανότητος καὶ τοῦ πνεύματος συνεργασίας.

γ. Διὰ τὰ συζητούμενα ὑπὸ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου θέματα τηροῦνται ὑπὸ τῆς Γραμματέως λεπτομερῆ Πρακτικὰ εἰς ἃ ἀναφέρονται αἱ ἀναπτυσσόμεναι γνώμαι πλειοψηφίας καὶ μειοψηφίας, αἱ τυχὸν διαφωναίαι ἠτιολογημένως καὶ αἱ τελικῶς λαμβανόμεναι ἐφ' ἐκάστου ζητήματος ἀποφάσεις παρὰ τῆς πλειοψηφίας τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συνεδριάσεων ἅπαντα τὰ μέλη ὑποχρεοῦνται ὅπως συμπεριφέρονται ἔναντι ἀλλήλων μετὰ συστολῆς καὶ δεικνύουσι πνεῦμα ἀπολύτου ὑποταγῆς καὶ ἐξαιρέτου σεβασμοῦ πρὸς τὴν Πρόεδρον.

Αἱ τυχὸν διαφωνοῦσαι δεόν μετὰ σεμνότητος καὶ ὑποτακτικότητος ὅπως διατυπώνουσι τὴν τυχὸν ἀντίθετον γνώμην αὐτῶν ἐπὶ τινος ζητήματος ἐκθέτουσαι ταύτην σαφῶς καὶ μετὰ πραότητος, ἀφοῦ πρώτον ζητήσουσι τὴν ἀδειαν τῆς Προέδρου τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου διὰ νὰ λάβουσι τὸν λόγον. Αἱ διαφωνοῦσαι εἰς τὰς λαμβανομένας ἀποφάσεις δὲν δικαιοῦνται ν' ἀρνηθοῦν ὑπογραφὴν, μόνον δικαίωμα ἔχουσι νὰ καταχωρήσουσι τὴν ἑαυτῶν γνώμην ἐν τῷ πρακτικῷ. Ἀρνησις ὑπογραφῆς ἢ ἐπιτελέσεως τοῦ ἐπιβαλλομένου ἐν αὐτῇ καθήκοντος διὰ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα πειθαρχικὰς κυρώσεις.

δ. Τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον συγκαλεῖται τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ μηνὸς ὑπὸ τῆς Ἠγουμένης, ἐκτάκτως δὲ εἴτε ὑπὸ τῆς Ἠγουμένης ἢ τῆς ἀντικαταστάτου αὐτῆς, εἴτε ὑπὸ τῆς τοποτηρητῆρας, εἴτε ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου.

ε. Εὐρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ, ὅταν παρίστανται ἐπὶ τριμελοῦς τὰ δύο μέλη του καὶ ἐπὶ πενταμελοῦς τὰ τρία μέλη του.

στ. Ἐν ἡ περιπτώσει τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον πρόκειται νὰ ἀποφασίσῃ διὰ προσωπικὴν ὑπόθεσιν μέλους αὐτοῦ ἢ καὶ αὐτῆς τῆς προέδρου - Ἠγουμένης, τότε τὸ μέλος δι' ὃ θὰ ληφθῆ ἢ ἀπόφασις δὲν μετέχει τῆς συνεδρίας καὶ δὲν ἔχει δικαίωμα ψήφου τουλάχιστον κατὰ τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ μέρος ὡς ἐὰν ἦτο ἀπόν. Ὅταν ἡ ὑπόθεσις τοῦ μέλους εἶναι ποινικῆς - πειθαρχικῆς μορφῆς ἢ εἰς τὴν περίπτωσιν διενέξεως ἀστικῆς φύσεως, τότε τὸ μέλος δὲν μετέχει καμμίας συνεδρίας ἕως τῆς ἀποκαταστάσεώς του.

ζ. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Ἐπὶ ἰσοψηφίας ὑπερισχύει ἡ ψήφος τῆς Ἠγουμένης. Ἐπὶ ἀτομικῶν πνευματικῶν θεμάτων χωρεῖ ἀρνησικυρίας τῆς Ἠγουμένης.

η. Ἀναπλήρωσις μέλους τινὸς τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου χωρεῖ ἔνεκα θανάτου, παραπτώσεως, παύσεως ἢ μακρᾶς ἀπουσίας αὐτοῦ.

θ. Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου εἶναι πενταετῆς ἀρχομένη ἀπὸ τὴν λῆξιν τοῦ προηγουμένου Ἠγουμενοσυμβουλίου καὶ λήγουσα τὸ ἀντίστοιχον χρονικὸν διάστημα. Ἡ ἐπανεκλογή αὐτῶν ἐπιτρέπεται ἀπεριορίστως.

2. Έκλογη Ήγουμενοσυμβουλίου

α. Η έκλογη των μελών του Ήγουμενοσυμβουλίου μετά την παρέλευση τής πενταετίας γίνεται δια μυστικής ψηφοφορίας υπό τής Συνάξεως τής Αδελφότητος (πάντων των έγγεγραμμένων εις τὸ Μοναχολόγιον Μοναχών).

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ λήξις τής θητείας τοῦ Ήγουμενοσυμβουλίου συμπέσῃ μετ' τὴν χρεῖαν τής Ήγουμένης, τότε παρατείνεται ἡ θητεία του μέχρι τής ἐκλογῆς νέας Ήγουμένης.

β. Η έκλογη διεξάγεται ἐντὸς τής τελευταίας ἐβδομάδος πρὸ τής λήξεως τής θητείας τοῦ προηγουμένου Ήγουμενοσυμβουλίου.

γ. Τὰ τής διεξαγωγῆς τής ἐκλογῆς ρυθμίζει Ἐφορευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποτελουμένη ἐκ τής Ήγουμένης ὡς προέδρου καὶ τῶν μελῶν τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ Ήγουμενοσυμβουλίου. Ἐλλείπει προηγουμένου Ήγουμενοσυμβουλίου, τὴν Ἐφορευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἀποτελοῦν ἡ Ήγουμένη καὶ δύο ἐκ τῶν ἀρχαιοτέρων μελῶν τής ἀδελφότητος, ὅπως ἀκριβῶς καὶ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τής Ήγουμένης.

δ. Δικαίωμα ἐκλέγεσθαι ἔχουν ὅσα μέλη ἔχουν συμπληρώσει πενταετίαν ἀπὸ τής ἐγγραφῆς των εἰς τὸ Μοναχολόγιον καὶ ἀπὸ τής συνεχοῦς ἐγκαταβιώσεώς των εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν.

ε. Κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τής ἐκλογῆς ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τής Ἐφορευτικῆς Ἐπιτροπῆς συνταχθέντος ψηφοδελτίου, ἀναγράφοντες τὰ ὀνόματα τῶν ὑποψηφίων, σημειοῦνται δύο (2) σταυροὶ ἐπὶ τριμελοῦς Ήγουμενοσυμβουλίου καὶ τέσσαρες (4) σταυροὶ ἐπὶ πενταμελοῦς.

στ. Ἐπὶ πάσης ἰσοψηφίας τίθεται κληρὸς.

ζ. Ὡς πρὸς τὰ λοιπὰ διαδικαστικὰ θέματα (δικαίωμα ψήφου, ἐνστάσεις, πρακτικὰ κ.λπ.) ἀκολουθεῖται ἡ τάξις ἡ τηρουμένη εἰς τὴν ἐκλογὴν Ήγουμένης.

η. Ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τής ἐκλογῆς ἡ Ήγουμένη ὑποβάλλει ἐγγραφὸν εἰς τὸν οἰκείον Ἐπίσκοπον δι' οὗ γνωστοποιοῦνται τὰ μέλη τοῦ ἀναδειχθέντος Ήγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐκζητοῦνται αἱ εὐλογαὶ αὐτοῦ.

θ. Κατὰ τὴν περίπτωσιν καθ' ἣν μέλος τοῦ Ήγουμενοσυμβουλίου ἀποθάνῃ, παραιτηθῇ ἢ παυθῇ διεξάγεται νέα ἐκλογὴ πρὸς ἀντικατάστασιν αὐτοῦ. Ἄν τοῦτο συμβῇ κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τής θητείας τῶν μελῶν τοῦ Ήγουμενοσυμβουλίου, γίνεται ἀναπλήρωσις μὴ ὑπαρχούσης δὲ ἐπιλαχούσης, γίνεται ἐκλογὴ μόνον διὰ τὸ ἀναπληρωματικὸν μέλος.

ι. Ἄμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων του τὸ Ήγουμενοσυμβούλιον συνερχόμενον εἰς πρώτην συνεδρίαν ὀρίζει ἐκ τῶν μελῶν του, ἐκτὸς τής Ήγουμένης, ἐν ὡς Γραμματέα καὶ ἐν ὡς Ταμίαν. Τὴν ιδιότητα τοῦ Ταμίου δὲν δύναται νὰ ἔχῃ ἡ Ήγουμένη.

3. Κένωσις θέσεως Ήγουμενοσυμβουλίου

α. Κένωσις θέσεως τοῦ Ήγουμενοσυμβουλίου γίνεται ἔνεκα θανάτου, παραιτήσεως ἢ παύσεως μέλους τινὸς αὐτοῦ.

β. Μέλος τοῦ Ήγουμενοσυμβουλίου παύεται, ὅταν ἀπουσιάσῃ ἀδικαιολογητῶς ἐπὶ τρεῖς συνεχεῖς συνάξεις, ἢ παρακωλύῃ καθ' οἰονδήποτε τρόπον τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ.

γ. Ἡ παύσις ἢ ἀποδοχὴ τής παραιτήσεως κρίνεται ὑπὸ τής Συνάξεως τής Αδελφότητος τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ήγουμενοσυμβουλίου.

4. Καθήκοντα καὶ δικαιοδοσῖαι Ήγουμενοσυμβουλίου

α. Τὸ Ήγουμενοσυμβούλιον προεδρευόμενον ὑπὸ τής Ήγουμένης ἀσκεῖ τὴν διοίκησιν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου κατὰ πάντας τοὺς λοιπούς, πλὴν τοῦ πνευματικοῦ, τομεῖς, ἐξαιρέσει μόνον τῶν ζητημάτων ἐκείνων ἅτινα ρητῶς διὰ τοῦ παρόντος ὑπάγονται εἰς τὴν ἀρμοδιότητα τής Αδελφότητος.

β. Ἀποδέχεται ἢ ἀποποιοεῖται δωρεὰς ἢ κληρονομίας, συνάπτει δάνεια, προβαίνει εἰς ἀγορὰς καὶ πωλήσεις ἀκινήτων οἰασδήποτε ἀξίας, ἀποφασίζει διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν οἰκοδομικῶν συγκροτημάτων, διαχειρίζεται πᾶσαν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου, μεριμνᾷ διὰ τὴν προμήθειαν πάντων τῶν ἀναγκαίων ἐφοδίων, ἐν γένει δὲ ἐνεργεῖ καὶ φροντίζει διὰ πᾶν ἕτερον θέμα μὴ ρητῶς ἀναφερόμενον ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ, συντελοῦν εἰς τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τοῦ Κοινοβίου. Προσέτι μεριμνᾷ δι' ὅλας τὰς ἀτομικὰς ἀνάγκας τῶν ἀδελφῶν, ὡς καὶ διὰ τὴν ἰατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν αὐτῶν.

γ. Ἐξουσιοδοτεῖ τὴν Ήγουμένην ἢ ἄλλον μέλος τής ἀδελφότητος διὰ τὴν ὑπογραφήν τῶν συμβάσεων καὶ ὑπογράφει πᾶν διοικητικῆς φύσεως ἐγγραφὸν ἐξερχόμενον τής Ἱερᾶς Μονῆς.

δ. Συγκαλεῖ τὴν Σύναξιν τής Αδελφότητος ἅπαξ τοῦ ἔτους, τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰανουαρίου, ἢ ὅσαςκις προκύπτουν διάφορα θέματα ἵνα ζητήσῃ συμβουλευτικῶς τὴν γνώμην αὐτῆς. Ἡ Σύγκλησις τής Αδελφότητος δύναται νὰ γίνῃ, ἐφ' ὅσον ζητηθῇ καὶ ἀπὸ τὰ 2/5 τῶν μελῶν τής Αδελφότητος δι' ἐγγράφου εἰς ὃ ἀναφέρονται οἱ λόγοι τής συγκλήσεως, μόνον κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ήγουμενοσυμβουλίου τὸ ὁποῖον καὶ θὰ κρίνῃ ἂν αὕτη εἶναι ἀπαραίτητος.

ε. Συνεδριάζει, ὅσαςκις κληθῇ ὑπὸ τής Ήγουμένης ἢ ἀξίωση τὴν σύγκλησιν ἢ πλειοψηφία αὐτοῦ.

στ. Τὸ Ήγουμενοσυμβούλιον εἴτε αὐταπαγγέλτως εἴτε προτάσει τῶν 4/5 τῶν μελῶν τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου ἀποφαίνεται περὶ μεταβολῆς τῶν μὴ θεμελιωδῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ καὶ εισηγεῖται τὰ δέοντα εἰς τὴν ἀδελφότητα, μόνον ἀρμοδίαν διὰ τὰ περαιτέρω.

ζ. Ἀσκεῖ πειθαρχικὸν ἐλεγχον τῇ προτάσει τής Ήγουμένης εἰς περιπτώσεις ὑποτροπῆς Μοναχῆς τινος εἰς βαρύτερα παραπτώματα.

η. Ἀποφασίζει περὶ προσλήψεως δοκίμων καὶ κούρας ἀδελφῶν τῇ εἰσηγήσει τής Ήγουμένης.

θ. Ἐπιστατεῖ τῶν ἀρμοδίων διακονητῶν διὰ τὴν ἀσφαλῆ διαφύλαξιν τῶν ἁγίων λειψάνων, ἱερῶν σκευῶν καὶ τῶν τυχόν τιμαλφῶν, παλαιῶν χειρογράφων καὶ ἄλλων πολυτίμων ἀντικειμένων, ἂν ὑπάρχουν, ἅτινα εἶναι

καταχωρημένα εἰς εἰδικὸν κατάλογον.

ι. Ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τὰ κλειδιά τοῦ ταμείου κρατοῦν ἡ Ἡγουμένη, ἡ Γραμματεὺς καὶ ἡ Ταμία.

ια. Τὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἐλέγχουν τὸν ὑπὸ τῆς Ταμίου συνταχθέντα ἀπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ προηγουμένου ἔτους καὶ παρέχουν τὴν ἐγκρίσιν. Ἀκολούθως ἐκθέτουν αὐτὰ εἰς τὴν συγκαλουμένην κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰανουαρίου Σύναξιν τῆς Ἀδελφότητος πρὸς γνώσιν αὐτῆς.

5. Καθήκοντα Γραμματέως

α. Ἡ Γραμματεὺς διεξάγει τὴν πάσης φύσεως ἀλληλογραφίαν καὶ συντάσσει τὰ πρακτικὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.

β. Τηρεῖ τὰ βιβλία:

(i) Βιβλίον Εἰσερχομένων καὶ Ἐξερχομένων Ἐγγράφων (Πρωτόκολλον)

(ii) Βιβλίον Πρακτικῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

(iii) Βιβλίον Πρακτικῶν τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.

(iv) Μοναχολόγιον.

(v) Κατάλογον Ἀγίων Λειψάνων, Κειμηλίων καὶ πολυτίμων ἀντικειμένων.

(vi) Κτηματολόγιον (Ἀκινήτου περιουσίας).

(vii) Βιβλίον Ὑλικῆς (Κινητῆς περιουσίας).

γ. Φυλάσσει τὸ Ἀρχεῖον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς καὶ τὴν σφραγίδα αὐτῆς.

7. Καθήκοντα Ταμίου

α. Ἡ Ταμία διενεργεῖ εἰσπράξεις καὶ πληρωμὰς δι' ἐνσφραγίστων καὶ ἐπικυρωμένων ὑπὸ τῆς Ἡγουμένης Γραμματίων εἰσπράξεως προσυπογραφόμενα ὑπὸ τῆς Ἡγουμένης καὶ τῆς Γραμματέως. Ὡσαύτως ἐνεργεῖ, κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ ἐξουσιοδοτήσεως ὑπ' αὐτῆς τῆ ἐγκρίσει τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου, ἀναλήψεις χρημάτων παρὰ Τραπεζῶν καὶ οἰωνδῆποτε ἄλλων πιστωτικῶν ὀργανισμῶν ἀνεξαιρέτως.

β. Τηρεῖ Βιβλίον Ταμείου.

γ. Συντάσσει τὸν ἀπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων τοῦ προηγουμένου ἔτους ὃν καὶ ὑποβάλλει πρὸς ἐγκρίσιν εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου. Μετὰ τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν τελικὴν ἐγκρίσιν συνέρχεται ἡ Σύναξις (Ὀλομέλεια) τῆς Ἀδελφότητος ἥτις λαμβάνει γνώσιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 7

Τηρούμενα βιβλία

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ τηροῦνται μερίμνη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου τὰ κάτωθι βιβλία:

α. Βιβλίον Πρακτικῶν Ἡγουμενοσυμβουλίου.

β. Βιβλίον Πρακτικῶν Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος.

γ. Βιβλίον Εἰσερχομένων καὶ Ἐξερχομένων Ἐγγράφων (Πρωτόκολλον).

δ. Μοναχολόγιον.

ε. Κτηματολόγιον.

στ. Βιβλίον Ὑλικῆς (Κινητῆς περιουσίας).

ζ. Βιβλίον Ταμείου.

η. Κατάλογος Ἀγίων Λειψάνων, Κειμηλίων καὶ πολυτίμων ἀντικειμένων.

Ἄρθρον 8

Σφραγίς

Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον ἔχει κυκλικὴ σφραγίδα ἔχουσαν εἰς τὸ μέσον τὴν εἰκόνα τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ, περίξ δὲ αὐτῆς ἀναγράφουσαν τὴν φράσιν: ΙΕΡΟΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΝ ΚΟΙΝΟΒΙΟΝ ΑΓΙΟΥ ΜΗΝΑ ΑΙΓΙΝΗΣ

Ἄρθρον 9

Ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος

α. Ἡ Σύναξις (Ὀλομέλεια) τῆς Ἀδελφότητος ἀποτελοῦσα τὸ ἀνώτατον διοικητικὸν ὄργανον τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου, ἀπαρτίζεται ἐκ πάντων τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ Μοναχολόγιον αὐτῆς ἀδελφῶν.

β. Συγκαλεῖται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἐκτὸς τῶν ἐν τῷ παρόντι Ἐσωτερικῶ Κανονισμῶ ἄλλως προβλεπομένων περιπτώσεων, τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ ἔτους κατὰ τὸ πρῶτον δεκαπενθήμερον τοῦ Ἰανουαρίου πρὸς ἐνημέρωσιν τῆς Ἀδελφότητος ἐπὶ τῆς ἐν γένει πορείας τῆς Μονῆς, ἐπὶ τοῦ ἀπολογισμοῦ τοῦ προηγουμένου ἔτους καὶ ἐπὶ τῆς ἀναθέσεως τῶν διακομημάτων διὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἐκτάκτως δὲ πρὸς ἀντιμετώπισιν λίαν σοβαρῶν θεμάτων τῆς Μονῆς καὶ πρὸς τροποποίησιν τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ ἢ διὰ πᾶσαν εἰδικὴν περίπτωσιν μὴ προβλεπομένην ὑπ' αὐτοῦ.

γ. Εὐρίσκειται ἐν ἀπαρτία παρόντων τῶν 4/5 τῶν μελῶν αὐτῆς, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων δι' ἃς ἄλλως ὀρίζεται ἐν τῷ παρόντι Ἐσωτερικῶ Κανονισμῶ. Μὴ ἐπιτευχθείσης ἀπαρτίας τῶν 4/5, ἡ Σύναξις συνέρχεται πάλιν εἰς ὀρισμένην νέαν ἡμερομηνίαν ἐφ' ὅσον παρίσταται τὸ ἡμῖσι σὺν ἓνα τῶν ἀδελφῶν.

δ. Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν, ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων δι' ἃς ἄλλως ὀρίζεται ἐν τῷ παρόντι Καταστατικῶ. Ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ἐπὶ μὲν φανερῆς ψηφοφορίας ὑπερισχέει ἡ ψήφος τῆς προέδρου, ἐπὶ δὲ μυστικῆς ψηφοφορίας τίθεται κληρὸς.

ε. Τῶν Συνάξεων τηροῦνται Πρακτικὰ, ὑπογραφόμενα παρὰ πάντων τῶν παρόντων ἀδελφῶν, ἰσχύουν δὲ ὅσα ἀναφέρονται ἐν τῷ ἄρθρῳ 6 1β τοῦ παρόντος Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ.

στ. Ἄπαξ τῆς ἐβδομάδος ὑπὸ τῆς Ἡγουμένης ἢ, κωλυομένης αὐτῆς, ὑπὸ τῆς ἀντικαταστάτου αὐτῆς, δέον ὅπως συγκαλεῖται ἡ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν Δοκίμων πρὸς συζήτησιν πνευματικῶν θεμάτων διὰ τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν πνευματικὴν οἰκοδομὴν τῶν ἀδελφῶν.

ζ. Ἀποφασίζει κυριαρχικῶς καὶ ἐπιλέγει τὸν Πνευματικὸν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἴδιος διὰ πᾶσαν τὴν Ἀδελφότητα καὶ τὸν ὁποῖον ἐπικυροῖ ὁ οἶ-

κεῖος Μητροπολίτης, ὡς καὶ τὸν ἐνδεδειγμένον ἱερέα διὰ τὴν ἀσκήσιν τῶν ἐφημεριακῶν καθηκόντων ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ.

Κεφάλαιον Δ'

ΤΟ ΣΩΜΑ ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ

Ἄρθρον 10

Συγκρότησις

α. Ἡ Ἀδελφότης συγκροτεῖται ἐκ πάντων τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ Μοναχολόγιον τῆς Μονῆς ἀδελφῶν καὶ συνεχῶς ἐγκαταβιούντων ἐν αὐτῇ (τῇ Ἱερᾷ Μονῇ).

β. Ἡ σειρὰ ἀρχαιότητος τῶν ἀδελφῶν καθορίζεται ὑπὸ τῆς προτεραιότητος ἐγγραφῆς αὐτῶν εἰς τὸ Μοναχολόγιον.

Ἄρθρον 11

Κοινοβίασις

α. Ἡ συγκαταριθμησις τῶν προσερχομένων καὶ ἐπιζητούντων «τὸν χρηστὸν ζυγόν» τῆς μοναχικῆς ζωῆς μεταξὺ τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς γίνεται κατόπιν προσεκτικῆς δοκιμασίας μετὰ διακρίσεως καὶ ἀγάπης πρὸς διαπίστωσιν: 1) τοῦ κατὰ Θεὸν πόθου, 2) τῆς διαπύρου θέρμης «ἢ ἐνήρξαντο» τὸ τῆς δοκιμασίας στάδιον, 3) τῆς γνησίας διαθέσεως καὶ τοῦ ἐνθέου ζήλου αὐτῶν διὰ τὴν μοναχικὴν ζωὴν, 4) τῆς ἐν διαφοροῖς πειρασμοῖς ὑπομονῆς καὶ ἐγκαρτερήσεως, ἐὰν «πρὸς πᾶσαν ταπεινοφροσύνην ἀνεπαισχύντως διάκεινται»¹⁰, 5) καθὼς καὶ τῆς σταθερότητος τῆς ἀποφάσεως αὐτῶν.

β. Πρὸ τῆς εἰσόδου εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἀπαιτεῖται ἰκανὸς χρόνος ἐπικοινωνίας τῶν ὑποψηφίων μετὰ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἰς τὸ «καταμανθάνειν τὸν παρελθόντα βίον τῶν προσιουσῶν» καὶ «ὅποια τὸ ἦθός εἰσι· μὴ ἄστατοι καὶ πρὸς τὰς κρίσεις εὐκίνητοι»¹¹. Διὰ τοῦτο «ἀγειν αὐτὰς εἰς τὰ προσήκοντα γυμνάσια δεῖ, χρόνῳ καὶ ἐπιπόνοις ἀγωνίσμασι πείραν τῆς κρίσεως αὐτῶν λαμβάνοντας, ὡς, ἐάν τι βέβαιον παρ' αὐταῖς εὐρωμεν»¹² καθὼς καὶ «προγυμναζέτω ἑαυτὰς πρὸς εὐδοκίμησιν ὑπομονῆς θλίψεων σωματικῶν τε καὶ πνευματικῶν, ἵνα μὴ ἀπροσδοκῆτοις ἑαυτὰς ἐμβaloῦσαι παλαίσμασιν, εἴτα ἀδυνατοῦσαι πρὸς τὴν ἀντίστασιν τῶν ἐπερχομένων αὐταῖς δοκιμῶν, εὐρεθῶσι παλινδρομοῦσαι πρὸς τὰ ἀφ' ὧν ἐξεληλύθασιν»¹³. Τοιοῦτοτρόπως περιορίζεται σημαντικῶς ἡ εἰσοδος ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ προσώπων ἀκαταλλήλων καὶ ἀνεπίδεκτων πνευματικῆς καλλιέργειας, καθ' ἃ παραδίδουν εἰς ἡμᾶς οἱ Ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας.

γ. Ὡς κατώτατον ὄριον ἡλικίας διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῆς ὑποψηφίου δοκίμου ὀρίζεται τὸν 18ον ἔτος συμπληρωμένον.

δ. Αἱ Δόκιμοι Μοναχαὶ δέον νὰ εἶναι ἄγαμοι.

ε. Διανοητικῶς ἢ ψυχικῶς ἀσθενῆς δὲν γίνεται δεκτὴ ὡς Δόκιμος. Ἐὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δοκιμῆς αὐτῆς διαπιστωθῇ ὑπαρξὶς ψυχοπαθείας, ἀπομακρύνε-

ται ἐκ τῆς Ἀδελφότητος διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν τυχόν προβλήματα εἰς τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν αὐτῆς.

στ. Ἡ πρόσληψις καὶ ἀποβολὴ τῶν Δοκίμων ἀνήκουν εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν καὶ ἀνεξέλεγκτον ἀρμοδιότητα καὶ κρίσιν τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

ζ. Ἡ εἰσοδος τῶν Δοκίμων Μοναχῶν γίνεται κατόπιν ὑποβολῆς ἐγγράφου αἰτήσεως αὐτῶν πρὸς τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον τὸ ὁποῖον διατηρεῖ τὴν ἀρμοδιότητα τῆς ἐγκρίσεως.

η. Ἄμα τῇ συμπληρώσει τριμήνου ἕως ἑξαμήνου διαμονῆς ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἐκάστη ὑποψηφία Δόκιμος ὀφείλει ὅπως προσυπογράψῃ προσωπικῶς ἐπίσημον δῆλωσιν ἐν τῇ ὁποῖα νὰ δηλοῦται ρητῶς, ἐλευθέρως καὶ ἀνεπιφυλάκτως ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ὅπως σεβασθῇ ἀπολύτως τὸ παρὸν Καταστατικόν, συμμορφωθῇ ἀπαρεγκλίτως πρὸς τὰς ἐν γένει ἐπιταγὰς αὐτοῦ καὶ πειθαρχῇ πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῶν ὀργάνων διοικήσεως τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου.

θ. Ἡ Δόκιμος κατόπιν τῆς ἐπίσημου δηλώσεως αὐτῆς παραδίδει πρὸς φύλαξιν εἰς τὴν Ἀδελφότητα πάντα τὰ ἑαυτῆς ὑπάρχοντα, εἰς τρόπον ὥστε νὰ παραλάβῃ αὐτὰ ἀνευ οὐδεμίαν ἄλλης ἀπαιτήσεως, ἐὰν πρὸ τῆς ρασοφορίας αὐτῆς ἤθελεν ἀπέλθῃ ἢ ἀποβληθῇ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ι. Ἡ διάρκεια τῆς δοκιμασίας ὀρίζεται εἰς τρία ἔτη συμφώνως πρὸς τοὺς Θεῖους καὶ Ἱεροὺς Κανόνας. Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ὅμως περὶ ὧν προβλέπει ὁ Ε' Κανὼν τῆς Πρωτοδευτέρας Συνόδου, ὁ χρόνος δοκιμασίας δύναται ὅπως συντμηθῇ μέχρι τῶν ἑξ (6) μηνῶν, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι ἡ Δόκιμος ἔχει ἡλικίαν 21 ἐτῶν τουλάχιστον, ἢ παραταθῇ τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

ια. Αἱ Δόκιμοι Μοναχαί, μὴ οὔσαι μέλη τῆς Ἀδελφότητος, δὲν παρίστανται εἰς τὰς συνελεύσεις αὐτῆς ἢ καὶ ἂν παραστοῦν, κατόπιν ἀδείας τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου, δὲν ἔχουν δικαίωμα ψήφου. Ἡ Δόκιμος Μοναχὴ καθίσταται μέλος τῆς Ἀδελφότητος μόνον διὰ τῆς κουρᾶς.

ιβ. Ὄταν τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον εἰσηγήσῃ τῆς Ἱγουμενῆς ἢ ἐνὸς τῶν μελῶν αὐτοῦ κρίνῃ ὅτι ἐπέστη ὁ καιρὸς ἵνα ἡ Δόκιμος καρῆ Μοναχῇ, ἀναφέρεται ἐγγράφως εἰς τὸν οἰκεῖον Ἐπίσκοπον ὅπως παράσχῃ τὴν εὐλογίαν Αὐτοῦ πρὸς τοῦτο.

ιγ. Πρὸ τῆς κουρᾶς ἡ Δόκιμος Μοναχὴ ὀφείλει ὅπως διακανόνισῃ τὴν κινητὴν καὶ ἀκίνητον περιουσίαν αὐτῆς καὶ ἀποδεσμευθῇ ταύτης, καθότι αὐτὴ μετὰ τὴν Μοναχικὴν Κουρὰν αὐτοδικαίως περιέρχεται εἰς τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον, οὕτως ὥστε οὐδὲν μέλος τῆς Ἀδελφότητος δύναται νὰ ἔχῃ προσωπικὴν περιουσίαν.

Κατὰ τὸν Μέγαν Βασίλειον «Μοναχὸς τις ἐὰν ἀφήσῃ εἰς ἑαυτὸν κτῆμα γήινον καὶ περιουσίαν τινὰ φθαρτὴν, θάπτει τὸν νοῦν του εἰς αὐτὰ ὡς εἰς βόρβορον, καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ψυχὴν του εἰς τὴν θέαν τοῦ Θεοῦ καὶ ἀκίνητον εἰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἐπουρανοῦ ὠραιότητος καὶ τῶν ὑπεσημένων ἀγαθῶν»¹⁴. Ἀντιθέτως «Μοναχὸς ἄυλος, ὡσπερ εὐστολος ὁδοιπόρος»¹⁵, κατὰ τὸν Ἅγιον Ἐφραίμ τὸν Σύρον.

ιδ. Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ αἰώνιου καὶ ἀκαταλύτου δεσμοῦ μεταξὺ Γέροντος καὶ ὑποτακτικοῦ, ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει ἐπιτρέπεται μετάπεμψις, μετεγγραφή ἢ ἀπόσπασις ἀδελφῆς εἰς ἑτέραν Ἱερὰν Μονὴν ἄνευ τῆς ἀβιάστου καὶ μοναδικῶς ὑπευθύνου γνώμης καὶ συγκαταθέσεως τῆς Ἱγουμενῆς, ὡς τοῦτο ὀρίζεται ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων.

ιε. Μοναχὴ τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου ἀποχωρήσασα ἐξ αὐτοῦ δὲν γίνεται ἐκ νέου δεκτὴ εἰς αὐτό.

ιστ. Ἡ εἰσοδοχὴ Μοναχῶν ἐξ ἄλλων Ἱερῶν Μονῶν ἀποκλείεται πλὴν ἐκτάκτων περιπτώσεων, περὶ ὧν ἀποφασίζει τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον τῇ εἰσηγήσει τῆς Ἱγουμενῆς.

ιζ. Διὰ τὰς ἐκτὸς τῆς Ἱεράς Μονῆς ἀναγκαίας ἐξόδους εἶναι ἀπαραίτητος ἡ ἀποστολὴ δύο Μοναχῶν ἐκ τῶν πλέον συνετῶν καὶ ὠρίμων, ὥστε ἡ διακονία αὐτῶν νὰ μὴ γίνεται ἀφορμὴ πνευματικῶν δυσκολιῶν τῶν εἰς τὰς ἰδίας ὅσον καὶ εἰς τὴν ἀδελφότητα γενικότερον¹⁶.

ιη. Ἐν περιπτώσει ἀσθενείας Μοναχῆς τινος ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου ἡ Ἀδελφότης ὑποχρεοῦται ὅπως περιθάψῃ ταύτην μὲ πᾶσαν ἐπιμέλειαν καὶ παράσχῃ αὐτῇ πᾶσαν τὴν ἀναγκαίαν φροντίδα καὶ βοήθειαν ὅσον διάστημα χρειασθῆ, ὀρίζουσα ἀπαραιτήτως κατάλληλον Μοναχὴν ὅπως συνοδεύῃ τὴν ἀσθενῆ ἀνελλιπῶς ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη μεταβάσεως αὐτῆς ἐκτὸς τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου δι' οἰανδήποτε ἐξέτασιν ἢ θεραπείαν. Δηλοῦται ρητῶς ὅτι δι' οὐδένα λόγον καὶ ἐν οὐδεμίᾳ περιπτώσει ἐπιτρέπεται ἀσθενῆς Μοναχῆς ὅπως εὐρίσκηται ἐξωθεν τῆς Ἱεράς Μονῆς ἄνευ τῆς ὀριζομένης αὐτῇ συνοδεύσεως Μοναχῆς, αὐστηρῶς δὲ ἀπαγορεύεται ἡ περιποίησις Μοναχῆς τινος ὑπὸ λαϊκῆς.

Κεφάλαιον Ε'

ΤΑΞΙΣ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΟΝΗΣ

Ἄρθρον 12

Λατρεία

α. Εἰς τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον ἀκολουθεῖται λειτουργικὸν πρόγραμμα ἐμπνευσμένον ἀπὸ τὸ ἐν Ἁγίῳ Ὁρει τρουμένον.

β. Αἱ ἀκολουθίαι θὰ ἀναγιγνώσκωνται καὶ ψάλλωνται εὐκρινῶς, θὰ τελῶνται δὲ εὐτάκτως καὶ κατὰ τὸ Ἁγιορειτικὸν τυπικόν. Γενικῶς θὰ καταβάλληται φροντίς διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατόν τελειότεραν διεξεργωγὴν αὐτῶν.

γ. Ἀγρυπνίαι τελοῦνται, ἐφ' ὅσον ὑπάρχῃ ἐφημέριος, κατὰ τὰς Δεσποτικὰς καὶ Θεομητορικὰς ἐορτάς, ὡς καὶ κατὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Τυπικοῦ ὀριζομένας ἐορτάς ἁγίων.

δ. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ, αἱ ἱεραὶ εἰκόνας, τὰ ἀντικείμενα λατρείας, τὰ ἱερά ἄμφια, τὸ μουσικὸν ὕφος καὶ πᾶν τὸ ἔχον σχέσιν μὲ τὴν Θεῖαν Λατρείαν ὀφείλει ὅπως ἔχη ὡς πρότυπον τὴν ἐν γένει βυζαντινὴν καὶ εἰδικότερον τὴν ἀγιορειτικὴν παράδοσιν.

Ἄρθρον 13

Τράπεζα

α. Ὁ χώρος τῆς τραπέζης θεωρεῖται ἱερός, ὡς ὁ ναός, διότι πάντα τὰ τῆς Μοναχῆς ἀποβλέπουν εἰς τὸν σκοπὸν τῆς κατὰ Χριστὸν τελειώσεως αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ὀφείλουν νὰ συμμετέχουν ἐν αὐτῇ πᾶσαι αἱ ἀδελφαὶ τρώγουσαι ἐν σιωπῇ καὶ παρακολουθῶσαι τὴν ἀνάγνωσιν. Εἰς οὐδεμίαν Μοναχὴν ἐπιτρέπεται ἀδικαιολογῆτως καὶ ἄνευ εὐλογίας τῆς Ἱγουμενῆς ὅπως ἀπουσιάσῃ τῆς κοινῆς Τραπεζῆς.

β. Γενικῶς ἀποκλείεται ἡ κρεωφαγία. Εἰς τὴν τράπεζαν ἐκάστην Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν (πλὴν τῶν καταλυσίων ἡμερῶν) δὲν παρατίθεται ἔλαιον, ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχουν λόγοι ὑγείας διὰ τινος ἀδελφῆς, αὐστηρῶς ἐξεταζομένης τῆς περιπτώσεως ἐκάστης ὑπὸ τῆς Ἱγουμενῆς.

Ἄρθρον 14

Πνευματικὰ καθήκοντα τῶν ἀδελφῶν

α. Ἡ καθημερινὴ ζωὴ τῶν ἀδελφῶν διεξάγεται πάντοτε ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν ὑπὸ τῶν Ἁγίων Πατέρων καὶ τῆς μακραίωνος μοναστικῆς παραδόσεως θεοπισμένων κανόνων καὶ διατάξεων ἐν φόβῳ Θεοῦ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν ἀλληλοσεβασμῷ καὶ ἐν πνεύματι ἐνότητος καὶ φιλαδελφείας.

β. Ἐκάστη ἀδελφὴ δέον ὅπως ἐνθυμῆται ὅτι ἀπὸ τῆς στιγμῆς τῆς κουρᾶς αὐτῆς εἰσέρχεται εἰς μίαν νέαν κατάστασιν καὶ τάξιν. Γεννᾶται εἰς νέαν ζωὴν καὶ καταγράφεται εἰς νέαν πνευματικὴν οἰκογένειαν μὲ αἰώνιους καὶ ἀκαταλύτους δεσμούς. Ἐρχεται εἰς σύμβασιν πνευματικῆς συμβιώσεως, τῆς «ἄλυτον καὶ αἰώνιον τὴν συνάφειαν κεκτημένης» κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον¹⁷.

γ. Φυσικωτάτην ἀπόρροιαν τῆς θεμελιώδους καὶ πρώτης ἀρχῆς τοῦ Ὀρθοδόξου Μοναχισμοῦ ἀποτελεῖ ἡ «ἀληθῆς καὶ τελεία ὑπακοή»¹⁸ τὴν ὁποῖαν ἐκάστη Μοναχὴ ὀφείλει πρὸς τὴν Ἱγουμενῆν «μηδὲν παρὰ γνώμην αὐτῆς διαπράττουσα»¹⁹.

δ. Εἰς τὴν κοινοβιακὴν ζωὴν ἰδιαίτερον βαρῦτητα ἔχει ἡ ἐνσυνείδητος ἐκκοπή τοῦ ἰδίου θελήματος διὰ τῆς ὑπακοῆς τῶν Μοναχῶν πρὸς τὴν Ἱγουμενῆν καὶ πρὸς ἀλλήλας. Ἡ ἐν ἐπιγνώσει ἄσκησις τοῦ ἀγωνίσματος τούτου, κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον, καθιστᾷ τὴν Μοναχὴν «ἀγγεῖον καθαρὸν»²⁰ ἀπὸ τύφου καὶ ἐπάρσεως, ἐλεύθερον εἰς ἐπιπνοίας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ δεκτικὸν τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ. Ἐξ ἄλλου «πᾶν τὸ πλῆρωμα τῆς συνοδείας» κατὰ τὸν ἴδιον πάλιν Πατέρα, «μακρὰν ἀπὸ κάθε ἀκαταστασίαν» τὴν ὁποῖαν ἐγκυμονοῦν τὰ μερικὰ θελήματα, «ἐν θέλημά ἐστι»²¹. Πάντα τὰ θελήματα εἰς τὴν κοινοβιακὴν ζωὴν ἐλευθέρως καὶ αὐτοβούλως προσαρμόζονται πρὸς τὴν «εὐλογίαν» τῆς Ἱγουμενῆς. Ἡ εὐλογία αὕτη εἶναι ἡ δύναμις ἣτις συνέχει καὶ συγκρατεῖ τὰ πάντα εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν, διερμηνεύει τὸν λόγον καὶ τὴν κρίσιν τοῦ Θεοῦ, καταργεῖ τὸ ἰδιαίτερον θέλημα καὶ διασφαλίζει τὴν ἐνότητα τῆς Ἀδελφότητος, «ὅλον συγκροτεῖ τὸν θεσμόν»²² τοῦ

Κοινοβίου. Ἄπασαι ἀγωνιζόμεναι «σύμψυχαὶ τὸ ἐν φρονούσαις»²³ μετὰ τῆς Ἠγουμένης, ἡ γνώμη τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ τὴν συνισταμένην τῆς συνειδήσεως τῆς ἀδελφότητος.

ε. Ἡ ἀκριβὴς τήρησις καὶ λεπτομερὴς ἐξαγόρευσις πρὸς τὴν Ἠγουμένην πάντων τῶν κρυφίων τοῦ νοῦς καὶ τῆς καρδίας ἐκάστης Μοναχῆς, εἶναι ἐκ τῶν «ὧν οὐκ ἄνευ» διὰ τὴν πνευματικὴν τελείωσιν τῶν Μοναχῶν «πᾶν ἀμάρτημα δεῖ τῷ προεστῶτι ἢ παρ' αὐτοῦ τοῦ ἡμαρτηκότητος ἢ παρὰ τῶν συνεγνωκῶτων ἀναφέρεσθαι»²⁴ διότι κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον «ἅπαν τὸ ἔξωθεν αὐτοῦ (τοῦ Ἠγουμένου) γινόμενον κλοπή τις ἐστὶ καὶ ἱεροσυλία πρὸς θάνατον ἄγουσα, οὐ πρὸς ὠφέλειαν, κἂν δοκῇ ἀγαθὸν εἶναι»²⁵ καὶ «κακία σιωπηθεῖσα νόσος ὑπουλός ἐστιν ἐν τῇ ψυχῇ»²⁶. Τῆς ἐξαγορεύσεως πρὸς τὴν Ἠγουμένην ἀκολουθεῖ τὸ μυστήριον τῆς ἐξομολογήσεως εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ὀριζόμενον Πνευματικόν.

Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον διὰ τῆς ἀπολύτου καὶ ἀδιακρίτου ὑπακοῆς ἀφ' ἐνὸς καὶ λεπτομεροῦς ἀναφορᾶς ἐκάστης ὑποτακτικῆς πρὸς τὴν Ἠγουμένην ἀφ' ἑτέρου, δημιουργεῖται ἄρρηκτος πνευματικὸς καὶ αἰώνιος δεσμός μετὰ τὴν Ἠγουμένην καὶ ὑποτακτικῆς ὁ ὁποῖος ἐνώνει τὰς δύο ψυχάς.

στ. Εἰς τὰς μετὰ τῶν σχέσεις αἱ ἀδελφαὶ τηροῦν μετὰ σχολαστικότητος τὴν ἱεραρχίαν. Αἱ μικρότεραι ὑπακούουν καὶ σέβονται τὰς μεγαλύτερας, αἱ δὲ μεγαλύτεραι ἀγαποῦν καὶ συμπαρίστανται θετικῶς εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τῶν μικροτέρων.

ζ. Οἷονδήποτε σφάλμα ἀδελφῆς πρέπει νὰ γίνεται ἀφορμὴ περισσοτέρας προσεγγίσεως καὶ συμπαραστάσεως ἀπ' ὅτι ἡ ἀρετὴ αὐτῆς, ὅπως διδάσκουν οἱ Ἅγιοι Πατέρες: «Ἄπλωσον τὸν χιτῶνά σου ἐπὶ τὸν ππαιόντα καὶ σκέπασον αὐτόν. Καὶ ἐὰν μὴ δύνῃ ἐφ' ἑαυτὸν ἐπιτεθεῖναι τὰ ππαιήματα καὶ δέξασθαι τὴν παιδείαν καὶ τὴν αἰσχύνῃν ἀντ' αὐτοῦ, κἂν ὑπόμεινον, καὶ αὐτὸν μὴ κατασχύνῃς»²⁷.

η. Ἡ ἐνσυνειδήτος ἀσκησις τῆς πρὸς ἀλλήλας ἀγάπης ἐξοβελίζει παντελῶς τὰς κακίας τοῦ φθόνου, τῆς παρρησίας, τῶν μερικῶν ἐταιρειῶν, τῆς ἀντιλογίας, τῆς ἰδιορρυθμίας καὶ ὅσων ἄλλων διαβιβρώσκουν καὶ ὑποσκάπτουν τὰ θεμέλια τοῦ Κοινοβίου²⁸.

θ. Αἱ συζητήσεις δέον ὅπως διεξάγονται μετὰ πάσης λεπτότητος, εὐγενείας καὶ σεβασμοῦ διὰ λόγων «ἄλατι ἠρτυμένων» καὶ ἀποφεύγονται τόσον ἢ κατὰ κρίσεις, ἢ κρίσεις καὶ ὁ ἀπλοῦς σχολιασμός ὅσον καὶ ὁ ἐπαινος. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν ἐπικρατεῖ ἀτμόσφαιρα ἡσυχίας καὶ γαλήνης ἢ ὅποια ἐπιτρέπει τὴν ψυχικὴν ἀνάτασιν.

ι. Ἐκάστη Μοναχὴ ὀφείλει πρωτίστως —ἐκτὸς μόνον εἰς περίπτωσιν ἀσθενείας, ἢ ὑπαρξίς τῆς ὁποίας ἐλέγχεται μετὰ σχολαστικότητος ὑπὸ τῆς Ἠγουμένης— ὅπως συμμετέχη εἰς πάσας τὰς ἀκολουθίας καὶ φροντίζῃ κατὰ τὴν διάρκειαν αὐτῶν νὰ κατανοῇ τὰ νοήματα τῶν ψαλλομένων καὶ ἀναγιγνωσκομένων, διότι οὕτω θὰ δυνηθῇ διὰ τῆς πολυχρονίου ἐντρυφήσεως

αὐτῆς εἰς αὐτά, ὅπως ἀποκτήσῃ «νοῦν Χριστοῦ» καὶ βιοτήν Ἁγίων. Ὁ Ναὸς εἶναι διὰ τὴν ἀδελφὴν «πύλη τοῦ Οὐρανοῦ» διὰ τῆς ὁποίας ἐπικοινωνεῖ μὲ τὴν θριαμβεύουσαν ἐν οὐρανοῖς Ἐκκλησίαν ὡς «ἡγορασμένη ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀπαρχὴ τῷ Θεῷ καὶ τῷ Ἀρνίῳ»²⁹.

ια. Εἰς πάσας τὰς ἱεράς ἀκολουθίας, ὡς καὶ ἐν τῇ τραπέζῃ, αἱ μοναχαὶ φέρουν ράσον καὶ κουκούλιον, εἰς ὅσας δὲ ἐκ τῶν λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων προβλέπει ἡ μοναχικὴ παράδοσις φέρουν καὶ τὸ μέγα σχῆμα.

ιβ. Ἐκάστη ἀδελφὴ ὀφείλει ὅπως ἐκτελή καθημερινῶς τὸν ἀτομικὸν αὐτῆς κανόνα, κατὰ τὴν διατεταγμένην ὥραν «ἐν νυκτὶ βαθεῖα, βαθυτάτης ἡσυχίας οὔσης, μηδενὸς ἐνοχλοῦντος, μηδενὸς ἐκκρούοντος τῆς δεήσεως»³⁰, «τὸν νοῦν ἐν τῇ καρδίᾳ συνάγουσα»³¹, ὁ ὁποῖος διὰ μὲν τὴν μεγαλόσχημον ἀποτελεῖται ἀπὸ δώδεκα (12) κομβοσχόινια τῶν ἑκατὸν (100) κόμβων, καὶ ἑκατὸν εἴκοσι (120) μεγάλας μετανοίας, διὰ δὲ τὴν ρασοφόρον ἀπὸ ἕξ (6) κομβοσχόινια τῶν ἑκατὸν (100) κόμβων καὶ ἀπὸ ἐξήκοντα (60) μεγάλας μετανοίας.

ιγ. Γνωρίζουσα ὅτι «τὴν κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίαν ἐπανελομένη καὶ τῶν βιωτικῶν ἐπιθυμιῶν τε καὶ φροντίδων καὶ ἡδονῶν ἀνώτερον ἄρασα τὸ φρόνημα»³² ἐκάστη Μοναχὴ ὀφείλει «καθαρῶ καὶ ἀνεπισκιάσῳ ὁμματι τῆς ψυχῆς τὰ θεῖα περιαιθρεῖ, ἀπλήστως τοῦ ἐκείθεν φωτὸς ἐμφορουμένη»³³.

Ἐκτὸς τῶν διατεταγμένων συμφώνως τῷ παλαιότατῳ Ἐκκλησιαστικῷ Μοναστηριακῷ Τυπικῷ τῶν ἀκολουθίων, εἰς τὴν καθημερινὴν προσευχὴν τοῦ ἡμερονυκτίου συμπεριλαμβάνονται ἀπαραίτητες οἱ «Χαιρετισμοὶ» τῆς Κυρίας Θεοτόκου καὶ ἡ ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ μονολόγιος «εὐχὴ» «Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, Υἱὸ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με», διὰ τὴν συστηματικὴν καλλιέργειαν τῆς ὁποίας ἐκάστη Μοναχὴ θὰ συνεργάζεται μετὰ τῆς Ἠγουμένης ἐντὸς πάντοτε τῶν πλαισίων καὶ τῶν μεθόδων, τὰς ὁποίας καθιέρωσεν καὶ καθηγίασεν ἢ παναρχαία καὶ πανσεβάσμιος μυστικὴ Ὁρθόδοξος μοναστικὴ παράδοσις.

Εἰς τοῦτο θὰ βοηθηθῇ αὕτη ζῶσα τὴν σιωπὴν «τῆς πνευματικῆς ἀγιότητος, γαλήνης τε καὶ ἀταραξίας καὶ ἡμερότητος καὶ τῆς ἐκ τούτων τικτομένης εὐφροσύνης τε καὶ χαρᾶς»³⁴, τὴν ὁποῖαν θὰ ἀσκήσῃ οἷονδήποτε ἐργασίαν ἢ διακόνημα καὶ ἂν ἐκτελή. Τιοιουτοτρόπως ἡ ζωὴ τῆς Μοναχῆς ἔχει τὴν σφραγίδα τοῦ ἐκουσίου μαρτυρίου ποῦ προέρχεται ἀπὸ τὴν καθημερινὴν ἀσκησιν καὶ τὸν «ὑποπιασμόν»³⁵, ἐνῶ ὁ Κύριος ὑποδεικνύει «ὅτι δεῖ παθεῖν ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος Αὐτοῦ»³⁶.

ιδ. Ἀποφεύγονται αὐστηρῶς αἱ πολυτελεῖς ἐνδυμασίαι. Ἡ Μοναχὴ δέον ὅπως εἶναι ἀπέριττος καὶ ταπεινὴ εἰς ὅλην τὴν ἐμφάνισιν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον «εὐκόσμησις σώματος, ψυχῆς ἐστὶν καταστροφή»³⁷. Ἡ αὕτη θεμελιώδης ἀρχὴ ἰσχύει καὶ διὰ τὸ κελλίον, τὰ ἀπαραίτητα ἀτομικὰ εἶδη καὶ τὴν ἐν γένει σωματικὴν διαίταν τῶν ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς³⁸. Μόνον διὰ τὰ ἱερὰ ἄμφια, τὰ ἱερὰ ἀντικείμενα καὶ πᾶν ὅ,τι χρησιμοποιεῖται ἐν τῷ ναῷ θὰ καταβάλληται ἢ δέουσα φροντίς καὶ ἐπιμέλεια ἢ ἀρμόζουσα εἰς τὰ τῆς θείας λατρείας.

ιε. Ἡ ἀκτημοσύνη ἀποτελεῖ μίαν ἐκ τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν τῆς μοναχικῆς ζωῆς. Κατὰ συνέπειαν τὸ κελλίον, τὸ ἔνδυμα, τὰ ὑποδήματα καὶ ὅλα ἀνεξαίρετως τὰ ἀτομικὰ εἶδη τῆς Μοναχῆς δὲν εἶναι ἰδικά της. Ἀπλῶς τῆς παραχωροῦνται ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦν ταύτην κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιγείου ζωῆς της. Διὰ τοῦτο τὰ χρησιμοποιεῖ μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ προσοχῆς, γνωρίζουσα ὅτι ἡ ἐξ ἀμελείας καὶ κακῆς χρήσεως καταστροφή των ἀποτελεῖ ἱεροσυλίαν.

Ἄρθρον 15

Περὶ τοῦ Ἐφημερίου καὶ τοῦ Πνευματικοῦ

α. Ὁ Ἐφημέριος τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου ὑποδεικνύεται ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος καὶ ὁ διορισμὸς αὐτοῦ ἐγκρίνεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου διὰ τὴν ἀσκησιν τῶν ἐφημεριακῶν καθηκόντων ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ. Οὗτος παραμένει πάντοτε εἰς εἰδικὸν οἶκημα εὐρισκόμενον ἐκτὸς τοῦ χώρου διαμονῆς τῶν μοναχῶν καὶ οὐδέ μίαν ἀνάμειξιν ἐπιτρέπεται νὰ ἔχη εἰς τὰ τῆς διοικήσεως τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου.

β. Ὁ Πνευματικὸς τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἐπιλέγεται ἐκ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος καὶ ἐπικυροῦται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου. Οὗτος ἤμπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ὁ ἐφημέριος τῆς Μονῆς ἢ ἄλλος ἱερεὺς, δέον δὲ ὅπως εἶναι ὁ ἴδιος δι' ὅλην τὴν Ἀδελφότητα. Τὰ περὶ τῆς διαμονῆς καὶ ἀναμειξεως αὐτοῦ ἰσχύουν ὁμοίως μετὰ τοῦ Ἐφημερίου.

Ἄρθρον 16

Διακονήματα - Ἐργόχειρα

α. Ἡ εἰς τὰ ποικίλα διακονήματα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ἀσκήσις τῶν Μοναχῶν, ἢ διὰ τῆς ἐπιμελοῦς καὶ ἀόκνου ἐργασίας ἐπιτελουμένη, εἶναι ἀναποσιπιάτως συνδεδεμένη μετὰ τὴν μοναχικὴν των τελείωσιν καὶ ἀποτελεῖ μίαν τῶν ἀπαραιτήτων καὶ βασικῶν προϋποθέσεων διὰ τὸν καταρτισμὸν καὶ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς προσωπικότητος αὐτῶν. «Ἐπεὶ διπλοῦς ὁ ἄνθρωπος», κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον, «διπλοῦν εἶναι προσήκει καὶ τὸ τῆς ἀρετῆς σπούδασμα, πόνοις τε σώματος καὶ ψυχῆς ἀσκήμασι κατορθούμενον. Πόνοι δὲ σώματος οὐχ ἡ ἀργία, ἀλλὰ τὸ ἔργον ἐστὶ»³⁹. Ἐκάστη ἀδελφὴ γνωρίζουσα ὅτι ἡ διακονία αὐτῆς ἀποτελεῖ «ἀρετῆς σπούδασμα», πρέπει «καὶ τὰ εὐτελέστερα τῶν ἔργων μετὰ πολλῆς αἰρεῖσθαι τῆς σπουδῆς καὶ προθυμίας...», ὅτι πᾶν ὃ διὰ τὸν Θεὸν γίνεται, οὐκ ἐστὶ μικρόν, ἀλλὰ μέγα, καὶ πνευματικὸν καὶ τῶν Οὐρανῶν ἄξιον, καὶ τοὺς ἐκείθεν ἡμῖν ἔλκον μισθούς...»⁴⁰.

Ἡ διακονία δέον ὅπως μὴ γένηται ἀφορμὴ πνευματικῆς ἀδιαφορίας καὶ ἀσυγχωρήτου περισπασμοῦ διὰ τὴν Μοναχὴν. Αὕτη ὅσον τῆς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλίξῃ ἑαυτὴν «ἐν πάσῃ νήψει»⁴¹, κατὰ τὴν ἀσκησιν δὲ τοῦ διακονήματος αὐτῆς θὰ φοβῆται τὴν «ἐκ περιπτουτοῦ καὶ περιφρονήσεως παράχρησιν, ὡς Θεοῦ ἐποπτεύοντος»⁴².

β. Εἰς τὴν ἐργασίαν τῶν ἀδελφῶν περιλαμβάνονται

κατὰ πρώτον λόγον τὰ ἀνέκαθεν κεκανονισμένα μοναστηριακὰ διακονήματα (ἀρχοντάρης, οἰκονόμος, δοχειάρης, μάγειρος, ἐκκλησιαστικός, κηπουρός κ.λπ.) Ἐκαστον τῶν διακονημάτων αὐτῶν καθίσταται «σαγήνη τῶν ἀρετῶν» καὶ «βασιλείας οὐρανῶν πρόξενον», ἐφ' ὅσον ἐπιτελεῖται «ἐν ταπεινῷ φρονήματι, ἐπάρσεως χωρὶς, ὀργῆς τε καὶ γογγυσμοῦ»⁴³ κατὰ τὸν Μ. Βασίλειον.

γ. Ἡ ἀνάθεσις τῶν διακονημάτων πραγματοποιεῖται κατὰ τὴν τακτικὴν Σύναξιν τοῦ Ἰανουαρίου (ὄρα ἄρθρον 9β τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ - Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ), εἰς τὴν διακριτικὴν δὲ δικαιοδοσίαν τῆς Ἱγουμενῆς ἐναπόκειται ἢ τυχὸν ἐπιβαλλομένη δι' οἰονδήποτε λόγον ἀλλαγὴ διακονήματος ἀδελφῆς τινος κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἔτους.

Ἄρθρον 17

Πειθαρχικὸς ἔλεγχος

α. Διὰ τὰ παραπτώματα καὶ σφάλματα τῶν Ἀδελφῶν καὶ Δοκίμων ὁ πειθαρχικὸς ἔλεγχος κατὰ πρώτον λόγον ἀσκεῖται ὑπὸ τῆς Ἱγουμενῆς, ἥτις καὶ ἐπιβάλλει τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα ἐπιτίμια μετὰ διακρίσεως καὶ ἀγάπης, ἀποβλέπουσα ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν διόρθωσιν τῆς σφαλλοῦσης ἀδελφῆς καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν διατήρησιν ἀπροσκόπτου τῆς λειτουργίας τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου.

β. Εἰς περίπτωσιν ὑποτροπῆς ἢ βαρυτέρου τυχὸν παραπτώματος, τὸν πειθαρχικὸν ἔλεγχον ἀσκεῖ τὸ Ἱγουμενοσυμβούλιον.

γ. Ἐὰν δέ, ὃ μὴ γένοιτο, συμβῆ παράπτωμα ἐπιούρον καὶ κανονικὰς κυρώσεις ἢ ἀπειλοῦν τὴν εὐρυθμον λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τότε ἐπιλαμβάνεται τοῦ θέματος ἢ Σύναξις τῆς Ἀδελφότητος ἢ ὅποια κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου δύναται ὅπως παραπέμψῃ τὴν ππαίσασαν Μοναχὴν διὰ μέσου τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου εἰς τὸ ἀρμόδιον Ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον.

δ. Πρὸ τῆς ἐπιβολῆς οἰασδήποτε ποινῆς δέον ὅπως ἀκουσθῇ ἢ ππαίσασα ἥτις δύναται νὰ ὑποβάλῃ καὶ γραπτῶς τὴν ἑαυτῆς ὁμολογίαν καλουμένη πρὸς τοῦτο ἐγγράφως παρὰ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου πρὸ πέντε ἀκεραίων ἡμερῶν τουλάχιστον. Ἡ ὑπόδικος Μοναχὴ μετέχει μὲν τῆς διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτῆς συγκαλουμένης Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, ἀπέχει ὁμως ὑποχρεωτικῶς τῆς ψηφοφορίας.

Ἄρθρον 18

Φιλοξενία

1. Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον εἶναι Γυναικεῖον καὶ ὡς ἐκ τούτου ἀπαγορεύεται ἡ διανυκτέρευσις ἀνδρῶν ἐντὸς αὐτοῦ.

2. Οἱ ἐπίσκεπται καὶ προσκυνηταὶ γίνονται δεκτοὶ εἰς μίαν ἐπίσκεψιν καὶ τυγχάνουν τῆς κατὰ τὸ δυνατόν καλυτέρας ὑποδοχῆς καὶ φιλοξενίας. Διὰ τὴν διανυκτέρευσιν εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν, ἂν ὑπάρχῃ ὁ κατάλληλος χώρος, ἀποφασίζει ἡ Ἱγουμενῆ μετὰ τοῦ Ἱγουμενοσυμβουλίου.

3. Τὴν διακονίαν τῆς ὑποδοχῆς ἐπιτελεῖ κατάλληλος Μοναχὴ (Ἀρχοντάρισσα) μετὰ προσηνείας, συνέσεως καὶ σοβαρότητας. Ἐπίσης μετὰ τῶν ἐπισκεπτῶν ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν ἢ Ἠγουμένη, καθὼς καὶ πᾶσα ἄλλη ἔχουσα εἰδικὴν εὐλογίαν Μοναχῆ.

4. Οἱ ἐπισκέπται καὶ προσκυνηταὶ δέον ὅπως προσέρχονται εἰς τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον μόνον κατὰ τὰς ἐπιτρεπομένας ἡμέρας καὶ ὥρας αἱ ὁποῖαι καθορίζονται ὑπὸ τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου, ὅπως οἰκονομικῶς παραμένει κλειστὴ κατὰ τὸ πρῶτον τριήμερον τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς.

5. Οἱ ἐπισκέπται δέον ὅπως ἔχωσιν εὐπρεπῆ περιβολὴν, συμπεριφέρωνται δὲ μετὰ πάσης κοσμιότητος ὅπως ἀρμόζη εἰς τὸν Ἱερὸν Χῶρον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Πᾶσα παρεκτροπὴ δέον ὅπως ἀναφέρεται ἀνευ ἀναβολῆς παρὰ τῶν διακονητῶν εἰς τὴν Ἠγουμένην προκειμένου νὰ ἀποκατασταθῇ ἡ τάξις.

6. Οἱ φιλοξενούμενοι δὲν ἐπιτρέπεται ὅπως εἰσέρχονται εἰς τοὺς τόπους διαμονῆς καὶ ἐργασίας τῶν ἀδελφῶν, ἐκτὸς ἐκτάκτων περιπτώσεων δι' ἃς ἀποφασίζει ἡ Ἠγουμένη.

Ἄρθρον 19

Περὶ μετοχίων

α. Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον δύναται, προτάσει τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου καὶ ἀποφάσει τῶν 4/5 τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, νὰ ἱδρύσῃ Μετόχια ἐν μὲν τῇ αὐτῇ ἐκκλησιαστικῇ περιφερείᾳ μετὰ συγκατάθεσιν τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου, ἐν ἑτέρᾳ δὲ περιφερείᾳ μετὰ συγκατάθεσιν τοῦ κατὰ τόπον Ἐπισκόπου. Οἰκήματα ἢ ναοὶ ὅπουδήποτε κείμενα περιερχόμενα εἰς τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον διὰ δωρεᾶς ἢ διαθήκης ἢ ἄλλως πως καθίστανται καὶ αὐτὰ Μετόχια τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου αὐτοδικαίως.

β. Πάν ὅ,τι ἰσχύει συμφώνως τῷ παρόντι Καταστατικῷ διὰ τὸ κυρίως Ἱερὸν Κοινόβιον ἰσχύει καὶ διὰ τὰ Μετόχια αὐτοῦ ἀπαραλλάκτως, καθότι τόσον ἀπὸ νομικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ ἐκκλησιαστικῆς πλευρᾶς τὰ Μετόχια λογίζονται ὡς ἕδαφος τοῦ κυρίως Ἱεροῦ Κοινοβίου.

Ἄρθρον 20

Περὶ διαλύσεως τῆς Ἱερᾶς Μονῆς

α. Τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον θεωρεῖται ὑφιστάμενον καὶ ἂν ἀκόμη μία ἀδελφὴ ἐπιζῆσῃ. Αὕτη ἀντικαθιστᾷ ἅπαντα τὰ ὄργανα τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου. Ὅταν οὐδεμία ἀδελφὴ ὑπολειφθῇ τοῦτο δὲν διαλύεται, ἀλλὰ τελεῖ ὑπὸ διακοπὴν. Ἄν παρὰ ταῦτα παρέλθῃ ἐπταετία χωρὶς νὰ εὑρεθοῦν νέα πρόσωπα ποὺ ἐπιθυμοῦν νὰ ἐγκαταβίωσιν ἐν αὐτῷ, τότε φύλακας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς ὀρίζεται ὁ Ἐπίσκοπος εἰς τὴν πνευματικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ ὁποῖου ὑπάγεται ἡ Ἱερὰ Μονή. Οὗτος ὑποχρεοῦται εἰς τὴν ἐπὶ ἀνδρωσιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἀπαγορευμένης τῆς χρήσεως αὐτῆς δι' ἄλλον σκοπὸν εἰ μὴ μόνον αὐτοῦ ὁ ὁποῖος ὀρίζεται εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ. Ἡ περιουσία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς παραμένει ἀναπαλλοτριωτὴ καὶ τὰ εἰσοδήματα κατατίθενται

εἰς προσοδοφόρον λογαριασμὸν ὑπὲρ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἀποδίδονται δὲ εἰς αὐτὴν ἅμα τῇ ἐπανδρώσει αὐτῆς ὑπὸ μίας τουλάχιστον μοναχῆς.

β. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐάν τὸ Ἱερὸν Κοινόβιον διαλυθῇ ἐξ οἰασδῆποτε αἰτίας. Ἐλλείψει ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος ἰσχύουν τὰ ἀνωτέρω.

Κεφάλαιον ΣΤ'

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ

Ἄρθρον 21

Πρόσοδοι - πόροι Ἱερᾶς Μονῆς

Πρόσοδοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

- α. Αἱ ἐκ τοῦ κηροῦ τῆς ἐκκλησίας προερχόμεναι.
- β. Αἱ ἐκ τοῦ ἐργοχείρου τῶν ἀδελφῶν.
- γ. Αἱ πάσης φύσεως δωρεαί, εἰσφοραί, κληρονομία.
- δ. Πρόσοδοι ἐξ ἐκμεταλλεύσεως τῆς τυχόν περιουσίας τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου.
- ε. Πᾶσα ἄλλη πρόσοδος ἐκ χρηστῆς καὶ νομίμου πηγῆς.

Ἄρθρον 22

Διάθεσις προσόδων

Αἱ πρόσοδοι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς διατίθενται:

α. Διὰ τὰς πάσης φύσεως ἀνάγκας τῶν ἀδελφῶν (διατροφὴν, ἐνδυμασίαν, ἱατροφαρμακευτικὴν περίθαλψιν κ.τ.δ.).

β. Διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐπέκτασιν τῶν κτιριακῶν ἐγκαταστάσεων.

γ. Διὰ τὴν προμήθειαν καὶ συντήρησιν πάντων τῶν συντελούντων εἰς τὴν εὐρυθμὸν λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

δ. Διὰ τὴν ἐκδοσιν φυλλαδίων πρὸς δωρεὰν διανομῆν.

ε. Διὰ τὴν φιλοξενίαν προσκυνητῶν.

στ. Δι' ἐλεημοσύνην καὶ ἄλλας ἐκδηλώσεις ἀγάπης.

Διὰ πᾶσαν δαπάνην μὴ περιλαμβανομένην μεταξὺ τῶν ἀνωτέρω ἀποφασίζει τὸ Ἠγουμενοσυμβούλιον.

Μὲ ἀπόφασιν τοῦ Ἠγουμενοσυμβουλίου δύναται ἐπίσης νὰ ἀνταλλάσσονται ἢ νὰ ἐκποιῶνται ἀκίνητα προκειμένου ταῦτα νὰ καταστοῦν παραγωγικότερα.

Τὸ ἴδρυμα - Ἱερὸν Κοινόβιον, ὡς πρὸς τὸ διαχειριστικὸν αὐτοῦ μέρος, τυγχάνει ἀνεξάρτητον, ἀδέσμευτον καὶ αὐτοτελές.

Πλὴν τῶν ὀργάνων τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου τῶν ὑπὸ τοῦ παρόντος Καταστατικοῦ προβλεπομένων, ἴτοι Ἠγουμενοσυμβουλίου καὶ Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος, οὐδεὶς ἀπολύτως ἕτερος ὑφ' οἰανδήποτε ιδιότητα δύναται νὰ ἀναμειγνύηται ἢ καθ' οἰονδήποτε τρόπον νὰ παρεμβαίη εἰς τὰ οἰκονομικὰ τοῦ Ἱεροῦ Κοινοβίου καὶ τὴν ἐν γένει διαχείρισιν αὐτῶν. Τόσον ἢ σκοπιμότης ὅσον καὶ ἡ νομιμότης ἐκάστης δαπάνης ἐλέγχονται καὶ παρακολουθοῦνται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ὑπὸ τῶν εἰρημένων ὀργάνων τοῦ Ἰδρύματος, ἅτινα ὀφείλου

νὰ ἀσχοῦν τὸ ἔργον αὐτῶν μετὰ πάσης ἐπιμελείας, ἅμα δὲ καὶ αὐστηρότητος.

Κεφάλαιον Ζ'

ΓΕΝΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Ἄρθρον 23

Πάν θέμα μὴ προβλεπόμενον ὑπὸ τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ ρυθμίζεται ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

Ἄρθρον 24

Μεταβολὴ Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ

Ἡ τυχὸν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβληθησομένη τροποποίησις ἢ μεταβολὴ τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ κατὰ τὶς μὴ θεμελιώδεις διατάξεις αὐτοῦ ἀποφασίζεται ὑπὸ τῆς Συνάξεως τῆς Ἀδελφότητος εὐρισκομένης ἐν ἀπαρτία ἐὰν παρίστανται τὰ 4/5 τῶν μελῶν αὐτῆς, τῆς ἀποφάσεως λαμβανομένης διὰ πλειοψηφίας τῶν 4/5 τῶν παρόντων. Τῆς ὥς ἄνω ἀπαρτίας μὴ ἐπιτυγχανομένης, ἐφαρμόζονται τὰ διαλαμβανόμενα ἐν ἄρθρῳ 9 τοῦ παρόντος Ἑσωτερικοῦ Κανονισμοῦ.

Αἱ διατάξεις αὐτοῦ, αἱ καθιστῶσαι τὸ Ἱερὸν Κοινόν αὐτοτελές, αὐτοδιοίκητον καὶ ἀνεξάρτητον, καθὼς καὶ ὁ σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος - Ἱεροῦ Κοινοβίου εἶναι θεμελιώδεις διατάξεις καὶ ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ μεταβάλλονται, ἀλλὰ παραμένουν ἕσασι ἀναλλοίωτοι καὶ ἀμετάβλητοι.

Ἐτροποποιήθη, ἐψηφίσθη καὶ ἐνεκρίθη κατ' ἄρθρον καὶ ἐν συνόλῳ τὸ παρὸν Καταστατικὸν ἐν τῇ Συνάξει τῆς Ἀδελφότητος τῇ 16ῃ τοῦ μηνὸς Μαρτίου τοῦ ἔτους 1998 ἀποτελουμένης ἐξ εἴκοσι τριῶν (23) ἀδελφῶν Μοναχῶν ἐκ τῶν ἐν τῷ Μοναχολογίῳ ἐγγεγραμμένων καὶ ἐχουσῶν δικαίωμα ψήφου.

ΤΟ ΗΓΟΥΜΕΝΟΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Η ΚΑΘΗΓΟΥΜΕΝΗ
ΘΕΚΛΑ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

ΤΑ ΜΕΛΗ
ΘΕΟΚΤΙΣΤΗ ΤΡΙΑΝΤΟΥ
ΘΕΟΔΟΥΛΗ ΠΟΤΣΗ
ΟΝΟΥΦΡΙΑ ΚΟΡΔΩΝΗ

ΥΠΟΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1. Ἰωάννου ΙΣΤ' 13.
2. Μ. Βασιλείου, Ἀσκητικαὶ Διατάξεις, κεφ. ΚΒ' 4 Ε.Π.Ε., τόμ. 9ος, σελ. 516.
3. Παροιμία κδ' (Μασ. λα' 4).
4. Μ. Βασιλείου, Ἀσκ. Διατάξεις κεφ. ΚΗ', Ε.Π.Ε., τόμ. 9ος, σελ. 530.
5. Α' Θεσ. Β', 7.
6. Α' Περ. Ε', 3.
7. Ἰω. Ι', 11.

8. Μ. Βασιλείου, Ὅροι κατὰ πλάτος Β' ΜΓ' 2. Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 372.
9. Μ. Βασιλείου, Ὅροι κατὰ πλάτος Β' ΜΓ' 2. Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 368.
10. Μ. Βασιλείου, Ὅροι κατὰ πλάτος Β' 1, Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 244.
11. Μ. Βασιλείου, Ὅροι κατὰ πλάτος Β' 1, Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 242.
12. Μ. Βασιλείου, Ὅροι κατὰ πλάτος Β' 1, Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 242.
13. Μ. Βασιλείου, Λόγος Ἀσκητικὸς Α' 1, Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 92.
14. Μ. Βασιλείου, Ὅροι κατὰ πλάτος Β' Η' 3, Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 234.
15. Εὐεργετινὸς Δ', α' 19.
16. Μ. Βασιλείου, Λόγος Ἀσκητικὸς Β' 5, Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 140. Μ. Βασιλείου, Ὅροι κατὰ πλάτος Β' Μδ', Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 372.
17. Μ. Βασιλείου, Ἀσκητικαὶ Διατάξεις, ΚΑ', 1 Ε.Π.Ε., τόμ. 9ος, σελ. 496.
18. Μ. Βασιλείου, Ἀσκητικαὶ Διατάξεις, ΚΒ', 5 Ε.Π.Ε., τόμ. 9ος, σελ. 516-518.
19. Μ. Βασιλείου, Λόγος Ἀσκητικὸς Α' 4, Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 102.
20. Μ. Βασιλείου, Λόγος Ἀσκητικὸς Α' 2, Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 100.
21. Μ. Βασιλείου, Λόγος Ἀσκητικὸς Γ' 1-2, Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 144-146.
22. Τροπάριον Ἑσπερινοῦ Κυριακῆς Ἁγ. Πεντηκοστῆς.
23. Φιλίπ. Β', 2.
24. Μ. Βασιλείου, Ὅροι κατὰ πλάτος Β', ΜΣΤ', Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 380.
25. Μ. Βασιλείου, Λόγος Ἀσκητικὸς Α' 4, Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 104.
26. Μ. Βασιλείου, Ὅροι κατὰ πλάτος Β', ΚΣΤ', Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 301, ΛΔ' σελ. 380.
27. Ἀββᾶ Ἰσαὰκ τοῦ Σύρου, Ἀσκητικά, Λόγος ΝΗ'.
28. Μ. Βασιλείου, Λόγος Ἀσκητικὸς Β' 5, Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 138-142.
29. Ἀποκ. ΙΔ' 4.
30. Ἰωάν. Χρυσοστόμου, Ἐγκώμιον εἰς τοὺς Ἁγίους Πάντας.
31. Γρηγορίου Σιναΐτου, Φιλοκαλία Δ', σελ. 80.
32. Μ. Βασιλείου, Ἀσκητικαὶ Διατάξεις, Προοίμιον Ε.Π.Ε., τόμ. 9ος, σελ. 394.
33. Μ. Βασιλείου, Ἀσκητικαὶ Διατάξεις, Προοίμιον Ε.Π.Ε., τόμ. 9ος, σελ. 398.
34. Μ. Βασιλείου, Ἀσκητικαὶ Διατάξεις, Προοίμιον Ε.Π.Ε., τόμ. 9ος, σελ. 396.
35. Α' Κορινθ. Θ' 27.
36. Πράξ. Θ' 16.
37. Ἀββᾶ Ἰσαΐου, Λόγος ΚΘ'.
38. Μ. Βασιλείου, Ὅροι κατὰ πλάτος Β', ΚΒ', Ε.Π.Ε., τόμος 8ος, σελ. 288.
39. Μ. Βασιλείου, Ἀσκητικαὶ Διατάξεις, Δ' 3, Ε.Π.Ε., τόμ. 9ος, σελ. 434.
40. Μ. Βασιλείου, Ἀσκητικαὶ Διατάξεις, ΚΓ', Ε.Π.Ε., τόμ. 9ος, σελ. 518-520.
41. Μ. Βασιλείου, Ἀσκητικαὶ Διατάξεις, ΚΓ', Ε.Π.Ε., τόμ. 9ος, σελ. 396.
42. Μ. Βασιλείου, Λόγος Ἀσκητικὸς Α', Ε.Π.Ε., τόμ. 8ος, σελ. 120.
43. Μ. Βασιλείου, Λόγος Ἀσκητικὸς Α', Ε.Π.Ε., τόμ. 8ος, σελ. 120-122.

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ

ΑΠΟΦΑΣΙΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 132

Περί Συστάσεως καὶ Λειτουργίας
Ἐκκλησιαστικοῦ Φιλανθρωπικοῦ Ἰδρύματος
ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν:
«ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ - ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΣΣΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ, ΣΤΑΥΡΟΠΑΝΑΓΗ ΒΡΥΩΝΗ
ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ»

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει:

1. Τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 1 παράγρ. 4, 29 παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Νόμου 590/1977 «Περί τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ ἀρθρον 20 παρ. 2 τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 1/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, (Φ.Ε.Κ. 185/τ. Α'/1970).
2. Τὴν δημοσίαν διαθέτην τοῦ ΣΤΑΥΡΟΠΑΝΑΓΗ ΒΡΥΩΝΗ καὶ τὸ ὑπ' ἀριθμ. 5/30.3.1998 πρακτικὸν συνεδριάσεως τοῦ Ἐκκλησ. Συμβουλίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ὑπεραγίας Θεοτόκου - Ἁγίου Νικολάου Ἄσσου Κεφαλληνίας, ἐγκριμένον ὑπὸ τοῦ καθ' ἡμᾶς Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.
3. Τὴν ὑπ' ἀριθμ. 370/1.4.1998 πρότασιν ἡμῶν πρὸς τὴν Ἱεράν Σύνοδον.
4. Τὴν ἀπὸ 7.4.1998 Ἐγκριτικὴν Ἀπόφασιν τῆς Δ.Ι.Σ.

ΑΠΟΦΑΣΙΖΟΜΕΝ

Συνιστῶμεν ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ Ὑπεραγίας Θεοτόκου - Ἁγίου Νικολάου Ἄσσου Κεφαλληνίας Φιλανθρωπικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ ἐπωνυμίαν: «ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ - ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΣΣΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ, ΣΤΑΥΡΟΠΑΝΑΓΗ ΒΡΥΩΝΗ», μὲ σκοπὸν τὴν παροχὴν βοηθημάτων εἰς φοιτητὰς Α.Ε.Ι. καὶ Τ.Ε.Ι. καὶ μαθητὰς τῆς περιοχῆς Ἐρύσσου καὶ παροχὴν οἰκονομικῆς ἐνίσχυσεως εἰς ἐνδεεῖς οἰκογενεῖας τῆς ἐν λόγω περιοχῆς.

Τὰ ἀφορῶντα εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Ἰδρύματος τοῦτου ρυθμίζονται διὰ τοῦ ἐπομένου Κανονισμοῦ, ἐγκριθέντος παρὰ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἡ παρούσα νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῆ 22α Ἀπριλίου 1998

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

Λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ
Φιλανθρωπικοῦ Ἰδρύματος
ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν:

«ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ
ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ - ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ
ΑΣΣΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ, ΣΤΑΥΡΟΠΑΝΑΓΗ ΒΡΥΩΝΗ»

Ἄρθρον 1

Σύστασις - Ἔδρα - Σφραγίς

Ἰδρύεται εἰς τὸν Ἱερόν Ναόν Ὑπεραγίας Θεοτόκου - Ἁγίου Νικολάου Ἄσσου Κεφαλληνίας Ἐκκλησιαστικὸν Φιλανθρωπικὸν Ἰδρυμα ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν: «ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟΝ ΙΔΡΥΜΑ ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΥΠΕΡΑΓΙΑΣ ΘΕΟΤΟΚΟΥ - Α-

ΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΑΣΣΟΥ ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑΣ, ΣΤΑΥΡΟΠΑΝΑΓΗ ΒΡΥΩΝΗ». Ἡ ἔδρα τοῦ εἶναι ὁ Ἱερός Ναὸς τῆς Ἄσσου καὶ ὡς σφραγίδα τοῦ ἔχει τὴν σφραγίδα τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

Ἄρθρον 2

Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος

Σκοπὸς τοῦ Ἰδρύματος εἶναι ἡ παροχὴ χρηματικῶν βοηθημάτων εἰς φοιτητὰς Α.Ε.Ι. καὶ Τ.Ε.Ι. καὶ μαθητὰς Δημοτικοῦ Σχολείου, Γυμνασίου καὶ Λυκείου μὲ καλὰς ἐπιδόσεις, καταγομένους ἀπὸ τὴν Κοινότητα Ἄσσου καὶ τὴν περὶ τὴν Ἐρύσσου, ὡς καὶ εἰς ἐνδεεῖς οἰκογενεῖας Ἄσσου καὶ περιοχῆς Ἐρύσσου.

Ἄρθρον 3

Περιουσία - Πόροι

Ἡ περιουσία τοῦ Ἰδρύματος ἀποτελεῖται ἀπὸ τὸ χρηματικὸν ποσὸν τῶν τεσσαράκοντα ἑκατομμυρίων (40.000.000) δραχμῶν εἰς Ὀμόλογα Δημοσίου καὶ εἰς καταθέσεις εἰς Ταχυδρομικὰ Ταμειυτήρια. Πόροι τοῦ Ἰδρύματος εἶναι οἱ ἐτήσιοι τόκοι καὶ μερίσματα τῆς Τραπεζῆς κατ' ἔτος, τὰ ὁποῖα καὶ θὰ διατίθενται διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ Ἰδρύματος, τοῦ Κεφαλαίου παραμένοντος ἀθίκτου, ὡς καὶ τὰ ἐξ ἐκποιήσεως ἀκινήτου περιουσίας τοῦ Ἰδρύματος κληρονομίας ΣΤΑΥΡΟΠΑΝΑΓΗ ΒΡΥΩΝΗ.

Ἄρθρον 4

Κεντρικὴ Ὄργανωσις καὶ Διοίκησις

1. Τὸ ὡς ἄνω Ἰδρυμα ὑπόκειται εἰς διοικητικὴν ἐπιπέταν τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κεφαλληνίας καὶ διοικεῖται ἀπὸ τὸν ἐκάστοτε Ἐφημέριον τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἄσσου, ὡς Πρόεδρος, τὸν ἐκάστοτε Πρόεδρον τῆς Κοινοτήτος Ἄσσου καὶ δύο μέλη τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Συμβουλίου, ἧτοι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον θὰ εἶναι τετραμελές. Τὰ μέλη διορίζονται ἀπὸ τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κεφαλληνίας, κατόπιν προτάσεως τοῦ Ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ.

2. Εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Ἰδρύματος, ἐκλέγει μὲ ψηφοφορίαν τὸν Ἀντιπρόεδρον, τὸν Γραμματέα, τὸν Ταμίαν καὶ ἀναφέρει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἐκλογῆς εἰς τὴν Ἱεράν Μητρόπολιν Κεφαλληνίας.

3. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰδρύματος ἐκπροσωπεῖ τοῦτο ἐνώπιον πάσης Διοικητικῆς, Δικαστικῆς καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς. Ὅταν κωλύεται ὁ Πρόεδρος, τὸν ἀναπληροῖ ὁ Ἀντιπρόεδρος. Ὅταν παρίσταται ἀνάγκη ὄρκου, ὁ Πρόεδρος δύναται νὰ ἐξουσιοδοτῇ ἐν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου.

4. Ὁ Γραμματεὺς τηρεῖ τὸ ἀρχεῖον τοῦ Ἰδρύματος, Βιβλίον Πράξεων τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ τὸ Πρωτόκολλον ἀλληλογραφίας. Ὁ Ταμίαν τηρεῖ τὸ Βιβλίον Ταμείου, Ἐντάλματα πληρωμῶν καὶ φάκελλον πράξεων καὶ ἐνταλμάτων.

5. Ἡ ἔναρξις καὶ ἡ λήξις τῆς θητείας τῶν μελῶν, ὀρίζονται κατὰ τὰ ἰσχύοντα διὰ τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Συμβούλια. Κατ' ἐξαιρέσιν ἡ θητεία τοῦ πρώτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου λήγει τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1998. Οἱ ἀπαρτίζοντες τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των ἀμισθί.

Ἄρθρον 5**Ἀρμοδιότητες Διοικητικοῦ Συμβουλίου**

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον καταρτίζει τὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμόν καὶ Ἀπολογισμόν, τοὺς ὁποίους ὑποβάλλει πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Μητροπολιτικὸν Συμβούλιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κεφαλληνίας. Ἐπίσης προβαίνει εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν βοηθηματούχων ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν Σχολείων τῆς περιοχῆς Ἐρύσσου, τὰ ὁποῖα προτείνουν καὶ τοὺς μαθητάς. Διὰ τοὺς φοιτητάς ὑποβάλλονται εἰς τὸ Ἴδρυμα αἰτήσεις ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀποφαίνεται τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἀποφασίζει ὡς πρὸς τὸ ὕψος τοῦ ποσοῦ, ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ Ἰδρύματος.

Αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν καὶ ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας, ὑπερισχύει ἡ ψήφος τοῦ Προέδρου. Τὰ βοηθήματα θὰ χορηγοῦνται ἀπαξ τοῦ ἔτους καὶ ὀλίγον πρὸ τῶν διακοπῶν τοῦ Πάσχα. Εἰς ἐνδεεῖς θὰ χορηγοῦνται βοηθήματα ἀνάλογα μὲ τὰς περιπτώσεις καὶ τὰς παρουσιαζόμενας ἀνάγκας.

Τέλος τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον ἀποφασίζει διὰ πᾶν ἕτερον θέμα διὰ τὸ ὁποῖον δὲν γίνεται λόγος εἰς τὸν παρόντα Κανονισμόν.

Ἄρθρον 6

Ὁ παρῶν Κανονισμὸς δύναται νὰ τροποποιηθῆ, κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου καὶ ἔγκρισιν τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου, ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου Κεφαλληνίας.

Ἄρθρον 7

Ἐν περιπτώσει διαλύσεως τοῦ Ἰδρύματος τὰ πάντα περιέρχονται εἰς τὸν Ἱερὸν Ναὸν Ὑπεραγίας Θεοτόκου - Ἁγίου Νικολάου Ἄσσου, πρὸς τὸν ὁποῖον διὰ τῆς Διαθήκης του ὁ Σταυροπαναγῆς Βρυῶνης ἀφῆκεν τὴν περιουσίαν του μὲ τὴν ἐπιθυμίαν, νὰ φροντίζη ὁ Ἱερὸς Ναὸς διὰ τὴν περιποίησιν τοῦ τάφου τοῦ ἰδίου καὶ τῶν συγγενῶν του.

Ἄρθρον 8

Τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον κατ' ἔτος, τὴν ἐορτὴν τοῦ Ἁγίου Κοσμά τοῦ Αἰτωλοῦ, θὰ τελεῖ Ἐτήσιον Ἀρχιερατικὸν Μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τοῦ δωρητοῦ, τῶν γονέων καὶ συγγενῶν του.

Ἄρθρον 9

Ὁ παρῶν Κανονισμὸς ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως αὐτοῦ εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

Ἄρθρον 10

Ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ προκαλεῖται δαπάνη εἰς βάρος τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ὑπεραγίας Θεοτόκου - Ἁγίου Νικολάου Ἄσσου Κεφαλληνίας, τὸ ὕψος τῆς ὁποίας δὲν δύναται νὰ προσδιορισθῆ.

Ἐν Ἀργοστολίῳ τῇ 22ᾳ Ἀπριλίου 1998

Ὁ Μητροπολίτης

† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν**

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις α) τῶν ἄρθρων 38, παρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 ὡς καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 2799/16.12.1982 Ἀπόφασιν Ἡμῶν «Περὶ κατανομῆς τῶν ὀργανικῶν θέσεων Διακόνων εἰς Ἐνοριακοὺς Ἱεροῦς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν», καὶ προκειμένου, ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ Ἱερῷ Ναῷ

Ἁγίας Ζώνης Κυψέλης

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους, ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ, «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 28ῃ Σεπτεμβρίου 1998

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Καστορίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων:

1) Διακόνων τῶν Ἱερῶν Ναῶν: Ἁγίου Γεωργίου πόλεως Καστορίας, Ἁγίων Πάντων πόλεως Καστορίας, Ἁγίας Παρασκευῆς Ἁργους Ὀρεστικοῦ, καὶ

2) Ἐφημεριῶν τῶν Ἱερῶν Ναῶν: Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Λιμνοχωρίου, Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ

ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ

Εἰς τὸ Ἀνακοινωθὲν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὴν «Ἐκκλησίαν», τεύχος 16/15.9.98, σελ. 687 ἐκ παραδρομῆς ἐτέθη εἰς τὴν § 3: «Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2/1997...» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «11/1997...» καὶ εἰς τὴν § 4 «Δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθμ. 11/1997 ἀποφάσεως τοῦ Πρωτοβαθμίου...» ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ «2/1997 τοῦ Δευτεροβαθμίου...».

Ἐλένης Βαλτονέρων, Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Βέργα, Ἁγίου Νικολάου Νυμφαίου, Ἁγίου Νικολάου Ὑψηλοῦ, Ἁγίου Νικολάου Ἀνταρτικοῦ, Ἁγίου Εὐσταθίου Μελά, Ἁγίου Δημητρίου Μηλίτσας καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Καστοριά τῇ 17ῃ Σεπτεμβρίου 1998

† Ὁ Καστορίας ΣΕΡΑΦΕΙΜ

Ἱερὰ Μητρόπολις Πατρῶν

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33 - 37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίων Πάντων Περιβόλας Πατρῶν

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Πάτραις τῇ 29ῃ Σεπτεμβρίου 1998

† Ὁ Πατρῶν ΝΙΚΟΔΗΜΟΣ

ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΚΡΗΤΗΣ (ΟΑΚ)

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἀκαδημία Κρήτης (ΟΑΚ) πρόκειται νὰ καλύψει τὶς παρακάτω θέσεις τακτικοῦ ἐπισημοῦ προσωπικοῦ:

1. Μία θέση ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΗΣ ΟΑΚ, μὲ ἀσκήση καὶ μέρος τῶν καθηκόντων τοῦ Γεν. Διευθυντῆ. Προσόντα: Ἀνάλογα ἐκείνων τοῦ Ἐπικουροῦ Καθηγητῆ Ὁρθοδόξου Θεολογικῆς Σχολῆς.

2. Μία θέση ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ τοῦ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΘΕΟΛΟΓΙΑΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ τῆς ΟΑΚ. Προσόντα: Εἰδικὲς γνώσεις ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου.

3. Μία θέση ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ τοῦ ΕΥΡΩΜΕΣΟΓΕΙΑΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΑΣ τῆς ΟΑΚ. Προσόντα: Ἡ θέση θὰ καλυφθεῖ ἀπὸ ἄνδρα ποῦ ἔχει ἐκπληρώσει τὶς στρατιωτικὲς του ὑποχρεώσεις, κατέχει παιδαγωγικὲς γνώσεις, ἐπικοινωνεῖ εὐχερῶς μὲ νέους ἀνθρώπους καὶ διαθέτει πρακτικὲς δεξιότητες.

Γιὰ ὅλες τὶς θέσεις ἀπαιτεῖται ἐκκλησιαστικὸν ἥθος, ἰκανότητα γιὰ κριτικὴ θεώρηση τῶν κοινωνικῶν πραγμάτων καὶ ἀριστη γνῶσις τῆς Ἑλληνικῆς καὶ Ἀγγλικῆς. Θὰ ἐκτιμηθεῖ ὁ ἀνετος χειρισμὸς καὶ ἄλλων ξένων γλωσσῶν.

Οἱ θέσεις εἶναι **πλήρους** καὶ **ἀποκλειστικῆς** ἀπασχόλησης.

Ὑποβολὴ δικαιολογητικῶν: μέχρι 31.10.1998.

Πληροφορίες: Γραμματεία τῆς ΟΑΚ,
730 06 Κολυμπάρι Χανίων

Τηλ.: 0824-22245, Fax: 22060.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟΝ ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ
ΙΩ. ΓΕΝΝΑΔΙΟΥ 14 - 115 21 ΑΘΗΝΑΙ
Τηλ. καὶ Fax 72.18.308

ΕΠΟΙΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

† Ὁ Δράμας ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ

† Ὁ Καισαριανῆς ΓΕΩΡΓΙΟΣ

† Ὁ Μεσογαίας καὶ Λαυρεωτικῆς ΑΓΑΘΟΝΙΚΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

Ὁμότ. Καθηγ. **ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Δ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ**

Ἄρχων Διδάσκαλος τοῦ Εὐαγγελίου τῆς Μ.Χ.Ε.
Τακτικὸν Μέλος τῆς «Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν»

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας
Ἰασίου 1, 11521 Ἀθήναι, Τηλ. 7210.734
Προϊστάμενος Ἐπιτελεστικῆς Μαυρογόνατος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εὐαγγέλιον Δ. Θεοδώρου, Ἡ φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας γιὰ τὸ «κράτος τῆς δυνάμεως ἢ ἐξουσίας» καὶ γιὰ τὸ «κράτος τοῦ δικαίου».

Ἱεράς Συνόδου, Οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά δὲν εἶναι «γνωστὴ θρησκεία».

Μητροπ. Μεσσηνίας Χρυσοστόμου, Τὸ συγγραφικὸν ἔργον τοῦ Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων Ἱεζεκιὴλ Βελανιδιώτου.

Αὐτοκέφαλος ἡ Ἐκκλησία Τσεχίας καὶ Σλοβακίας.

Ἄρχιμ. Χρυσοστόμου **Σαββάτου**, Ἡ συμβολὴ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσι.

Ἄρχιμ. Ἀγαθαγγέλου Κ. **Χαραμαντιδῆ**, Οἱ Ἀρχιερατεῖς τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἰωάννου Ν. **Παπαμιχαλάκη**, Θρησκευτικὸς φανατισμὸς καὶ οἱ αἰρέσεις στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωσι.

Παρατηρήσεις καὶ Σχόλια.

Ἐκκλησιαστικὰ Χρονικά.

Βιβλιοκρισία.

Πράξεις Ἐνοτήτων Ἐκκλησιαστικῶν Ἰδρυμάτων.

Παράρτημα.